
**FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking
Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking**

***Rapport aan het Parlement over de Belgische actie voor het realiseren van de
Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen (MDG's)***

2008

Lijst van afkortingen

BBP	Bruto Binnenlands Product
BOF	Belgisch Overlevingsfonds
CGIAR	<i>Consultative Group on International Agriculture Research</i>
CIALCA	<i>Consortium for Improving Agriculture-based Livelihoods in Central Africa</i>
DAC	Comité voor Ontwikkelingshulp (orgaan van de OESO)
DGOS	Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking
DRC	Democratische Republiek Congo
GMR	<i>Global Monitoring Report</i> (jaarlijkse publicatie van de Wereldbank over de MDG's's)
HDR	<i>Human Development Report</i> (jaarlijkse publicatie van het UNDP)
HIPC	Arme landen met hoge schuldenlast – <i>Highly Indebted Poor Countries</i>
IDA	Internationale Ontwikkelingsassociatie – <i>International Development Association</i>
IFC	Internationale Financieringsmaatschappij - <i>International Finance Corporation</i> (Wereldbank)
ILO	Internationale Arbeidsorganisatie – <i>International Labour Organisation</i>
IMF	Internationaal Monetair Fonds – <i>International Monetary Fund</i>
IMO	Index van Menselijke Ontwikkeling
MDG's	Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen - <i>Millennium Development Goals</i>
MIGA	Multilateraal Agentschap voor Investeringsgarantie - <i>Multilateral Investment Guarantee Agency</i>
MOL	Minst Ontwikkelde Landen
ODA	Officiële Ontwikkelingshulp – <i>Official Development Aid</i>
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PRSP	Strategiedocument voor Armoedebestrijding - <i>Poverty Reduction Strategy Paper</i>
UNAIDS	Gezamenlijk hiv/aids-programma van de Verenigde Naties
UNDGO	<i>United Nations Development Group Office</i>
UNDP	Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties – <i>United Nations Development Programme</i>
UNESCO	VN-organisatie voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur - <i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation</i>
UNFPA	VN-Bevolkingsfonds – <i>United Nations Population Fund</i>
UNICEF	Kinderfonds van de Verenigde Naties – <i>United Nations Children's Fund</i>
U5MR	<i>Under Five Mortality Ratio</i> : sterftecijfer bij kinderen onder de vijf jaar
VN - UN	Verenigde Naties– <i>United Nations</i>
WB	Wereldbank – <i>World Bank</i>
WDI	<i>World Development Indicators</i> (jaarlijkse publicatie van de Wereldbank)
WDR	<i>World Development Report</i> (jaarlijkse publicatie van de Wereldbank)
WHO	Wereldgezondheidsorganisatie – <i>World Health Organisation</i>
WFP	Wereldvoedselprogramma – <i>World Food Programme</i>

Inhoudstafel

LIJST VAN AFKORTINGEN	2
INHOUDSTAFEL	3
SAMENVATTING	5
INLEIDING: CONTEXT VAN DE MDG'S	7
A. INTERNATIONALE CONTEXT	7
B. BELGIË EN DE MDG'S	8
1. GLOBALE EVOLUTIE VAN DE MDG'S	11
2. DE MDG'S EN DE PARTNERLANDEN VAN BELGIË	15
2.1 DIVERSITEIT TUSSEN DE 18 PARTNERLANDEN VAN BELGIË	15
2.1.1 <i>Demografie .....</i>	<i>15</i>
2.1.2 <i>Zeer uiteenlopende economische groeicijfers .....</i>	<i>16</i>
2.1.3 <i>Evolutie van de overheidsuitgaven voor onderwijs in de 18 partnerlanden .....</i>	<i>16</i>
2.1.4 <i>Evolutie van de overheidsuitgaven voor gezondheidszorg in de partnerlanden .....</i>	<i>16</i>
2.1.5 <i>Evolutie van de inkomsten en uitgaven van de partnerlanden van België .....</i>	<i>16</i>
2.1.6 <i>Evolutie van de totale schuldenlast, de ODA/inwoner en de ODA/BBP .....</i>	<i>17</i>
2.1.7 <i>Index van menselijke ontwikkeling in de 18 partnerlanden van België .....</i>	<i>17</i>
2.1.8 <i>Evolutie van de zes indicatoren van goed bestuur in onze partnerlanden .....</i>	<i>18</i>
2.2 EVOLUTIE VAN DE MDG'S IN DE 18 PARTNERLANDEN VAN BELGIË	21
2.2.0 <i>Globaal overzicht van de evolutie van de MDG's in onze 18 partnerlanden .....</i>	<i>21</i>
2.2.1 <i>MDG 1: Extreme honger en armoede elimineren .....</i>	<i>23</i>
2.2.2 <i>MDG 2: Basisonderwijs voor iedereen .....</i>	<i>24</i>
2.2.3 <i>MDG 3: Gelijke kansen voor mannen en vrouwen en empowerment van vrouwen bevorderen .....</i>	<i>24</i>
2.2.4 <i>MDG 4: Het terugdringen van de sterfte van kinderen onder de vijf jaar .....</i>	<i>25</i>
2.2.5 <i>MDG 5: De gezondheid van de moeders verbeteren .....</i>	<i>25</i>
2.2.6 <i>MDG 6: Strijd leveren tegen hiv/aids, malaria en andere ziekten .....</i>	<i>25</i>
2.2.7 <i>MDG 7: Actief werken aan een duurzaam milieu .....</i>	<i>26</i>
2.2.8 <i>MDG 8: Werken aan een mondiaal partnerschap voor ontwikkeling .....</i>	<i>27</i>
3. DE BELGISCHE BIJDRAGEN TOT DE MILLENNIUMDOELSTELLINGEN	30
3.1 MDG 1: DE EXTREME ARMOEDE EN DE HONGER HALVEREN	30
3.2 MDG 2: BASISONDERWIJS WAARBORGEN VOOR IEDEREEN	34
3.3 MDG 3: GELIJKE KANSSEN VOOR MANNEN EN VROUWEN EN EMPOWERMENT VAN VROUWEN BEVORDEREN	37
3.4 MDG 4, MDG 5, MDG 6: STRUCTURELE STEUN AAN DE OPENBARE GEZONDHEIDSZORG	38
3.5 MDG 7: WERKEN AAN EEN DUURZAAM MILIEU	47
3.6 MDG 8: WERKEN AAN EEN MONDIAAL PARTNERSCHAP VOOR ONTWIKKELING	49
3.6.1 <i>De Belgische officiële ontwikkelingshulp in 2007 .....</i>	<i>50</i>
3.6.2 <i>De evolutie van de verhouding van de ODA t.o.v. het Bruto Nationaal Inkomen van 2000 tot 2007 .....</i>	<i>51</i>
3.6.3 <i>Relevantie van de Belgische ODA voor de realisatie van de MDG's .....</i>	<i>52</i>
3.6.4 <i>De Belgische inspanningen voor fatsoenlijk werk voor de jongeren .....</i>	<i>53</i>
4. ALGEMENE CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	54
5. BIBLIOGRAFIE	57
6. BIJLAGEN	59
BIJLAGE 0: DE MILLENNIUMVERKLARING VAN DE VERENIGDE NATIES 55/2 (SEPTEMBER 2000)	60
BIJLAGE 1.1 DE MDG'S: 8 DOELSTELLINGEN, 18 STREEFCIJFERS EN 48 INDICATOREN (2005)	60
BIJLAGE 1.2 DE MDG'S: 8 DOELSTELLINGEN, 21 STREEFCIJFERS EN 60 INDICATOREN (JUNI 2008)	73
BIJLAGE 2. KONINKLIJK BESLUIT TOT VASTLEGGING VAN DE INTERNATIONALE PARTNERORGANISATIES VAN DE MULTILATERALE SAMENWERKING, AFGEKONDIGD OP 15 APRIL 2008	76

BIJLAGE 3. WET BETREFFENDE DE FOLLOW-UP VAN HET OPTREDEN VAN DE REGERING OP HET STUK VAN DE MILLENNIUMDOELSTELLINGEN INZAKE ONTWIKKELING (14 JUNI 2005)	79
BIJLAGE 4. GLOBALE EVOLUTIE VAN DE 7 MDG'S IN DE VERSCHILLENDE REGIO'S VAN DE WERELD	83
BIJLAGE 5. EIGENSCHAPPEN VAN DE 18 PARTNERLANDEN VAN BELGIË	89
<i>Bijlage 5.1 Bevolking, vruchtbaarheid en levensverwachting in de 18 partnerlanden</i>	89
<i>Bijlage 5.2 BBP/capita, BNI/capita, BNI/capita in KKP, groei en groei/capita</i>	90
<i>Bijlage 5.3 Deel van het BBP en van de overheidsuitgaven dat naar onderwijs gaat</i>	91
<i>Bijlage 5.4 Deel van het BBP dat naar gezondheidszorg gaat en deel dat naar militaire uitgaven gaat</i>	92
<i>Bijlage 5.5 Deel van de belastinginkomsten en van de overheidsuitgaven in het BBP</i>	93
<i>Bijlage 5.6: Totale schuldendienst/BBP, ODA/capita en deel van de ODA in het BBP</i>	94
<i>Bijlage 5.7: Evolutie van het goed bestuur in de partnerlanden</i>	96
BIJLAGE 6. EVOLUTIE VAN DE MDG'S IN DE 18 PARTNERLANDEN (ANALYSE VAN 24 INDICATOREN)	97
<i>Bijlage 6.0: Inleidende opmerkingen in verband met de tabellen over de evolutie van de MDG'S</i>	97
<i>Bijlage 6.1: MDG 1: De extreme armoede en de honger uitroeien</i>	99
<i>Bijlage 6.2: MDG 2: Basisonderwijs waarborgen voor iedereen</i>	103
<i>Bijlage 6.3: MDG 3: De gelijkheid tussen de seksen en de emancipatie van de vrouw</i>	105
<i>Bijlage 6.4: MDG 4: De sterfte van kinderen onder de vijf jaar verminderen</i>	107
<i>Bijlage 6.5: MDG 5: De gezondheid van de moeders verbeteren</i>	108
<i>Bijlage 6.6: MDG 6: Strijd leveren tegen hiv/aids, malaria en andere ziekten</i>	109
<i>Bijlage 6.7: MDG 7: Actief werken aan een duurzaam milieu</i>	113
BIJLAGE 7.1: 28 VOORBEELDEN VAN PROGRAMMA'S GESTEUND DOOR DGOS VOOR HET REALISEREN VAN DE MDG'S	117
BIJLAGE 7.2: PROGRAMMA'S VAN DE NGO "LE MONDE SELON LES FEMMES" GESTEUND DOOR DE INDIRECTE SAMENWERKING MET HET OOG OP DE REALISATIE VAN MDG 3	119
BIJLAGE 8: EVOLUTIE VAN DE OFFICIËLE BELGISCHE ONTWIKKELINGSHULP VAN 2003 TOT 2007	120
BIJLAGE 9: BEDRAGEN VAN DE OFFICIËLE ONTWIKKELINGSHULP VAN DE 22 LANDEN VAN DE OESO (2006/2007)	122
BIJLAGE 10: BELGIË EN HET INTERNATIONAAL MONETAIR FONDS EN DE WERELDBANK	127
<i>Bijlage 10.1: Jaarrapport van de Belgische delegatie bij het Internationaal Monetair Fonds</i>	127
<i>Bijlage 10.2: Belgische bijdrage aan de Wereldbankgroep</i>	130
<i>Bijlage 10.3: Jaarrapport van de Belgische delegatie aan de Wereldbank (20 mei 2008)</i>	131
BIJLAGE 11: BELGIË EN DE UNDP	140
<i>Bijlage 11.1: Financiële bijdragen van België aan de UNDP</i>	140
<i>Bijlage 11.2: Jaarrapport van de Belgische delegatie aan de UNDP</i>	142
BIJLAGE 12: LIJST VAN DE 41 ONTWIKKELINGSLANDEN DIE IN AANMERKING KOMEN VOOR HET HIPC-INITIATIEF; VOORTGANGSSTAAT VAN HET PROCES.	144

Samenvatting

Naar aanleiding van de Millenniumtop van september 2000 heeft België er zich tegenover de Verenigde Naties plechtig toe verbonden bij te dragen tot de drastische vermindering van de extreme armoede in de wereld en tot de substantiële verbetering van de levenskwaliteit van miljoenen mensen, met name op het vlak van onderwijs en gezondheidszorg. Dit globale en historische politieke engagement, waarvan de einddatum is vastgesteld in het jaar 2015, werd geconcretiseerd door de invoering van de “Ontwikkelingsdoelstellingen”, die meetbaar zijn gemaakt door middel van indicatoren. De MDG’s, waarin het accent duidelijk ligt op de sociale sectoren van de menselijke ontwikkeling, het onderwijs en de gezondheidszorg, moeten worden gezien als een “ontwikkelingscontract” tussen Noord en Zuid: de landen van het Zuiden geven prioriteit aan de sleutelsectoren van de menselijke ontwikkeling via de realisatie van de eerste zeven Doelstellingen, terwijl de landen van het Noorden beloven dit beleid op coherente wijze te zullen financieren (Doelstelling 8). Het onderhavige document is het derde voortgangsrapport over de Belgische bijdrage tot de realisatie van deze Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen (MDG’s).

Het rapport beoogt drie fundamentele vragen met betrekking tot België te beantwoorden:

- 1/ Hoe evolueren de 18 Belgische partnerlanden op het gebied van de realisatie van de MDG’s ?
- 2/ Wat doet België concreet om de partnerlanden te helpen bij het realiseren van de MDG’s ?
- 3/ Hoe kunnen we de Belgische actie voor het bereiken van de MDG’s in de toekomst verbeteren ?

Het antwoord op de eerste vraag is genuanceerd. In bepaalde landen wordt op bepaalde domeinen wel degelijk vooruitgang geboekt maar in de meeste landen, en dan vooral in de Afrikaanse landen ten zuiden van de Sahara, is deze vooruitgang duidelijk onvoldoende om de MDG’s tegen 2015 te bereiken. In 9 van de 18 partnerlanden van België is er een achteruitgang merkbaar en neemt de extreme armoede toe. Met name in de sector van de gezondheidszorg laten de resultaten te wensen over. De kwetsbaarheid en instabiliteit van bepaalde partnerlanden belemmeren bovendien hun ontwikkeling: landen die met conflictsituaties te maken hebben of hebben gehad, vertonen weinig of geen vooruitgang. Vrede en goed bestuur zijn twee essentiële voorwaarden om de MDG’s te bereiken. Anderzijds komt de vooruitgang die in bepaalde landen wordt geboekt niet ten goede aan de allerarmsten en zijn het de meest begunstigde groepen van de samenleving die er het meest profijt van hebben. Nog verontrustender ook is het feit dat de landen van het Zuiden zich de MDG’s slechts in geringe mate toe-eigenen. Te weinig landen nemen budgettaire of fiscale maatregelen die de vooruitgang op het gebied van de MDG’s zouden kunnen verbeteren. Het verwezenlijken van de Doelstellingen wordt in het Zuiden al te vaak beschouwd als een verantwoordelijkheid van de donorlanden uit het Noorden.

Toch zijn er ook gunstige tekens. Zo wordt in nagenoeg alle landen reële vooruitgang geboekt op het vlak van basisonderwijs, ook wat betreft de inschrijving van jonge meisjes. In de partnerlanden blijft de kinder- en kraambedsterfte gestaag dalen. En ook op het vlak van de drinkwatervoorziening worden goede resultaten geboekt.

Maar over het algemeen zijn de resultaten teleurstellend en in de landen van Subsaharaans Afrika zelfs zorgwekkend. Wanneer men weet dat de vooruitgang op het vlak van de MDG’s sneller ging tussen 1970 en 1990 dan tussen 1990 en 2007, dan moet men zich vragen durven stellen. In de

toekomst zullen wij dus, samen met de partnerlanden, onze inspanningen voor de verwezenlijking van de doelen die we ons hebben gesteld, moeten opdrijven.

Wat doet België concreet om de partnerlanden te helpen de Doelstellingen te bereiken ?

Zoals blijkt uit Hoofdstuk 2, is het Belgische beleid hoofdzakelijk gericht op de MDG's. Waar dit niet zo is, gaan de inspanningen naar projecten die complementair zijn aan de MDG's, zoals projecten voor de ondersteuning van een goed bestuur, een efficiënter economisch beleid of andere programma's ter bevordering van productieve investeringen, hoewel dergelijke acties niet rechtstreeks onder één van de acht MDG's vallen.

Wat kan beter?

Het spreekt vanzelf dat de Belgische actie nog efficiënter kan worden gemaakt. Zoals blijkt uit de meest recente studies ter zake, zijn er verschillende domeinen waarop ons ontwikkelingsbeleid kan worden verbeterd. Onder meer de publieke gezondheidszorg en het onderwijs zijn sectoren waarin de impact van de Belgische acties kan worden versterkt. Op multilateraal niveau werden nieuwe initiatieven genomen voor de versterking van de coherentie en de doeltreffendheid van de Belgische actie. Het betreft hier vooral de hervorming van de operationele activiteiten van de Verenigde Naties en de samenwerking tussen de VN-organisaties en de Bretton Woods-instellingen. Op Europees niveau gaat het over de verdere versterking van de coherentie tussen de verschillende interventiedomeinen en hun impact op de ontwikkeling: de handel, de landbouw en het klimaat. Een meer efficiënt ontwikkelingsbeleid, in elk van de grote kanalen van de Ontwikkelingssamenwerking, kan alleen maar positieve gevolgen hebben voor de verwezenlijking van de MDG's.

De recente discussies over de invloed van de klimaatveranderingen, de rol van de biobrandstoffen en de onrustwekkende stijging van de voedselprijzen tonen ten overvloede aan dat de coherentie van de strategieën op alle domeinen van de internationale actie van kapitaal belang zijn voor de ontwikkelingslanden. Om de voedselcrisis het hoofd te bieden, moeten we bijvoorbeeld meer aandacht besteden aan de verbetering van de landbouwproductie om een achteruitgang van de indicatoren met betrekking tot de honger in de wereld te voorkomen. Daarom heb ik beslist om van nu tot 2010 minstens 10%, en tussen 2011 en 2015 zelfs 15% van onze Officiële Ontwikkelingshulp aan de landbouwsector te besteden. Bovendien moeten de zwakste actoren beschermd worden tegen de gevolgen van de beslissingen van bepaalde internationale beleidsmakers. We mogen dit aspect niet uit het oog verliezen wanneer consequente inspanningen worden gedaan om – samen met een veelvoud van actoren – vooruitgang te boeken op het vlak van de MDG's.

*De minister voor Ontwikkelingssamenwerking,
Charles Michel*

Inleiding: context van de MDG's

A. Internationale context

In september 2000 had de Millenniumtop van de Verenigde Naties plaats te New York. Daar ondertekenden 144 staatsleiders de **Millenniumverklaring**¹, een basisdocument van een tiental pagina's van historisch belang omdat hiermee voor het eerst een wereldwijde politieke consensus werd bereikt over de toekomst van onze samenlevingen. Het document onderstreept de onderlinge afhankelijkheid tussen veiligheid, menselijke ontwikkeling, mensenrechten en duurzame ontwikkeling en benadrukt dat Afrika opnieuw prioriteit moet krijgen. In deze Verklaring werden de waarden en principes vastgelegd op basis waarvan de *Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen* (MDG's) officieel zouden worden aanvaard. Een werkgroep bestaande uit onder meer de Verenigde Naties, de Wereldbank en de OESO stelde een plan op waarin de acht Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen, de concrete streefcijfers (targets) die moeten worden bereikt en vooral de 48 indicatoren werden opgenomen. De hoofddoelstelling van dit plan is het terugdringen van de extreme armoede in de wereld.

De acht Millenniumdoelstellingen vormen in feite de basis van een politieke "deal" tussen het Noorden en het Zuiden. De eerste zeven doelstellingen zijn de vertolking van een Noord-Zuidconsensus over de dringende noodzaak om te investeren in een sociaal beleid voor menselijke ontwikkeling, met name op het vlak van onderwijs en gezondheidszorg. Voor het Noorden, dat zich ertoe verbindt bij te dragen tot de realisatie van de eerste zeven doelstellingen, houdt "Doelstelling 8" een financiële verbintenis in zodat de middelen coherent worden toegekend voor de realisatie van alle doelstellingen.

Tabel 1. De Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen (Bijlage 1.1)²

Algemene doelstellingen	Specifieke doelstellingen (streefcijfers) ³
1 De grootste armoede en honger uitbannen	1 Tegen 2015 het percentage mensen dat leeft van minder dan één dollar per dag halveren. 2 Tegen 2015 het percentage mensen dat honger lijdt halveren.
2 Basisonderwijs waarborgen voor iedereen	3 Tegen 2015 ervoor zorgen dat alle kinderen, jongens en meisjes, over de middelen beschikken om het basisonderwijs af te maken.
3 Gelijke kansen voor mannen en vrouwen en empowerment van vrouwen	4 De ongelijkheid tussen meisjes en jongens in het basis- en secundair onderwijs bij voorkeur tegen 2005 wegwerken, en ten laatste tegen 2015 op alle onderwijsniveaus.
4 De kindersterfte terugdringen	5 Tegen 2015 het sterftecijfer van kinderen onder de 5 jaar met twee derden verminderen.

¹ Millenniumverklaring - A55/2, zie [Bijlage 0](#)

² Voor de volledige lijst, herzien in 2005, van de 8 algemene doelstellingen, de 18 streefcijfers en de 48 indicatoren, zie [Bijlage 1.1](#).

³ Sinds 2005 werd de selectie van de streefcijfers en de indicatoren opnieuw licht gewijzigd. Voor de laatste versie (van juni 2008) van de geselecteerde streefcijfers en indicatoren, zie de lijst in [Bijlage 1.2](#).

5 De gezondheid van de moeders verbeteren	6 Tegen 2015 de moedersterfte met drie vierden verminderen.
6 Strijd leveren tegen hiv/aids, malaria en andere ziekten	7 Tegen 2015 de verspreiding van hiv/aids een halt toeroepen en een begin maken met de omkering van de huidige tendens. 8 Tegen 2015 malaria en andere belangrijke ziekten beheersen en een begin maken met de omkering van de huidige tendens.
7 Actief werken aan een duurzaam milieu	9 De principes van duurzame ontwikkeling opnemen in de nationale beleidsprogramma's. 10 Tegen 2015 het percentage mensen zonder duurzame toegang tot zuiver drinkwater halveren. 11 Tegen 2020 het leven van minstens 100 miljoen sloppenwijkbewoners aanzienlijk verbeteren.
8 Werken aan een mondiaal partnerschap voor ontwikkeling	12 De verdere ontwikkeling van een rechtvaardig financieel systeem. 13 Aandacht besteden aan de specifieke behoeften van de minst ontwikkelde landen. 14 Aandacht besteden aan de specifieke behoeften van ingesloten landen en eilandstaten. 15 De schuldenproblematiek wereldwijd aanpakken. 16 Fatsoenlijke en productieve werkgelegenheid voor jongeren creëren. 17 Levensreddende medicijnen tegen betaalbare prijzen beschikbaar stellen in de ontwikkelingslanden. 18 De voordelen van nieuwe technologieën aanwenden voor het nut van iedereen.

B. België en de MDG's

België heeft de MDG's van meet af aan onderschreven en heeft altijd het belang erkend van de doelstellingen, zoals geformuleerd in het gezamenlijk akkoord, als richtsnoeren in de strijd tegen de armoede. België heeft er zich toe verbonden zijn verantwoordelijkheid hierin op te nemen in nauwe samenwerking met de Europese landen, de andere donoren en zijn partnerlanden. België was bovendien één van de eerste landen die zijn belofte om 0,7% van zijn BBP aan ontwikkelingssamenwerking te besteden heeft herbevestigd, meer bepaald tegen 2010. België beschouwt de MDG's als een coherent instrument voor het uitvoeren van de ontwikkelingsinspanningen die door alle landen, rijk en arm, alsook door de internationale instellingen werden goedgekeurd.

De **wet van 25 mei 1999** betreffende de Belgische Ontwikkelingssamenwerking identificeert de prioritaire sectoren en de transversale thema's waarop de Belgische Samenwerking haar inspanningen wil concentreren om de landen van het Zuiden te steunen in het realiseren van de MDG's.

Prioritaire sectoren

- Basisgezondheidszorg, met inbegrip van de reproductieve gezondheidszorg (MDG's 4, 5 en 6)
- Onderwijs (MDG 2, MDG 3)
- Basisinfrastructuur (MDG 7)
- Landbouw en voedselveiligheid (MDG 1, MDG 4)

- Conflictpreventie en maatschappijopbouw.

Transversale sectoren

- Milieu (MDG 7)
- Gendergelijkheid (MDG 3)
- Sociale economie (MDG 8)
- Respect voor de rechten van het kind (MDG 4)

Het belangrijkste rechtsinstrument van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking bevat dus alle ingrediënten die kunnen dienen als basis voor een actie ter verwezenlijking van de MDG's en die bovendien allemaal onder de prioritaire domeinen van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking vallen.

In hun algemene beleidsnota's hebben de twee laatste Belgische ministers van Ontwikkelingssamenwerking bovendien uitdrukkelijk bevestigd dat de MDG's voortaan de rode draad en het model zullen vormen van het Belgische Ontwikkelingsbeleid.

Ook de eerste **Algemene Beleidsnota** van minister Charles Michel van 21 april 2008 sluit hierbij aan (Michel Ch., 2008 a). In deze nota worden acht krachtlijnen voorgesteld. Niet minder dan vijf van deze acht prioriteiten houden rechtstreeks verband met de MDG's⁴:

- de gelijkheid tussen man en vrouw → MDG 3
- de strijd tegen seksueel geweld → MDG 3, MDG 5 en MDG 6
- de kinderrechten → MDG 1, MDG 2, MDG 4
- de klimaatwijzigingen → MDG 7
- de voedselveiligheid, de toegang tot drinkwater en de maatschappijopbouw → MDG 1, MDG 7.

In Charles Michels tweede **Algemene Beleidsnota**, van 5 november 2008 (Michel Ch., 2008 b), wordt de wil om van de realisatie van de MDG's de rode draad van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking te maken herbevestigd en versterkt door een ambitieuze en voluntaristische strategie. De verschillende engagementen die erin worden voorgesteld met het oog op de verhoging van het volume en de doeltreffendheid van de Belgische officiële ontwikkelingshulp (ODA) zijn overtuigende bewijzen hiervan.⁵

Bij wijze van voorbeeld vermelden wij de volgende punten: de verhoging van de ODA tot 0,7% van het BBP tegen 2010; de toewijzing van 10% en tegen 2015 zelfs 15% van de Belgische ODA aan de landbouwsector; de forse verhoging van de algemene/vrijwillige bijdragen (de zogenoemde *core* bijdragen) aan onze 21 partnerorganisaties (in verhouding tot de geoormerkte bijdragen, die bijgevolg verlaagd worden).

Bovendien wijzen we erop dat de keuze van de 21 internationale partnerorganisaties van de multilaterale samenwerking (Directie D4 van DGOS) eens te meer duidt op het belang dat aan de MDG's wordt toegekend.⁶ De meeste van deze partnerorganisaties werken doelgericht aan één van de acht MDG's. Bij wijze van voorbeeld noemen we hier de Voedsel- en Landbouworganisatie van

⁴ De drie prioriteiten die onrechtstreeks verband houden met de MDG'S maar die wel centraal staan in de Millenniumverklaring, zijn: (a) speciale aandacht besteden aan Centraal-Afrika; (b) de privésector stimuleren; en (c) "beter communiceren".

⁵ Zie Michel Ch., "Algemene beleidsnota van de minister van Ontwikkelingssamenwerking", nov. 2008

⁶ Voor de volledige lijst van de Belgische partnerorganisaties, zie het Koninklijk Besluit van 9 mei 2008 in Bijlage 2.

de Verenigde Naties (FAO), de organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschappen en Cultuur (UNESCO), het Ontwikkelingsfonds voor de Vrouw van de Verenigde Naties (UNIFEM), het Kinderfonds van de Verenigde Naties (UNICEF), het Bevolkingsfonds van de Verenigde Naties (UNFPA), de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), UNAIDS, het Milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP), etc.

C. Wettelijke verplichting en structuur van het rapport

Om de Belgische bijdrage tot de realisatie van de MDG's optimaal te kunnen opvolgen, heeft België op 14 juni 2005 de **Wet betreffende de follow-up van het optreden van de regering op het stuk van de Millenniumdoelstellingen inzake ontwikkeling**⁷ aangenomen. Deze wet voorziet dat de regering jaarlijks een rapport voorlegt aan het Parlement over de acties die zij onderneemt om de MDG's te realiseren.

De regering legt het onderhavige rapport voor om aan deze wettelijke verplichting tegemoet te komen. Het betreft de derde editie.

Het derde deel van dit rapport is grotendeels geïnspireerd op het Rapport 2008 van DGOS, dat reeds op de Millenniumdoelstellingen geënt was.

Het onderhavige rapport is als volgt gestructureerd:

1. Wereldwijde evolutie van de MDG's
2. De MDG's en de Belgische partnerlanden
  - 2.1 Sociaaleconomische kenmerken van de 18 Belgische partnerlanden
  - 2.2 Evolutie van de MDG's in de Belgische partnerlanden
3. Activiteiten van DGOS ten gunste van de MDG's
4. Algemene conclusies en aanbevelingen

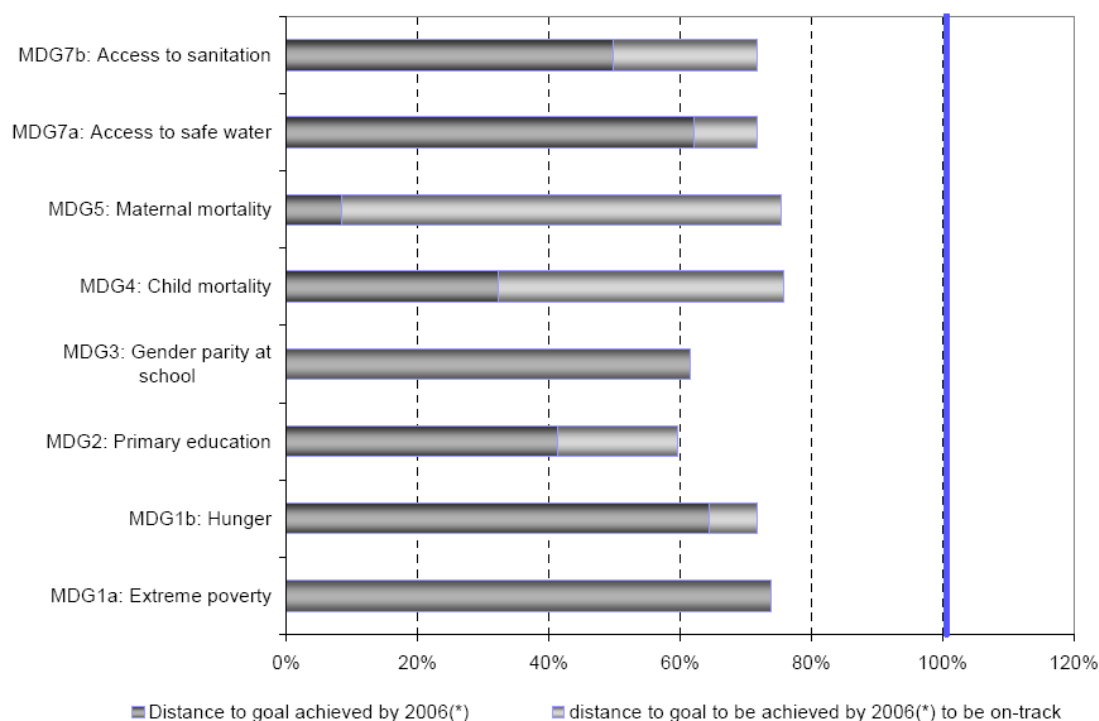
---

⁷ Zie Bijlage 3 voor de volledige wettekst.

1. Globale evolutie van de MDG's

De globale evolutie van de MDG's blijft zorgwekkend, zowel op het vlak van de vastgestelde vertraging wat hun realisatie tegen 2015 betreft als wat betreft de ongelijke geografische spreiding van sommige punten van vooruitgang die werden geboekt⁸.

De grafiek hieronder geeft een goed overzicht van de vorderingen en vertragingen ten opzichte van wat nodig is om de 7 MDG's tegen 2015 te bereiken. De grafiek toont aan dat slechts twee van de doelstellingen goed op weg zijn om tegen 2015 op wereldvlak bereikt te worden: MDG 1a over het halveren van de extreme armoede en MDG 3 met betrekking tot de gelijke toegang van jongens en meisjes tot het basisonderwijs. Maar de vermindering van de extreme armoede is hoofdzakelijk het gevolg van de economische groei in opkomende landen zoals India en China. Daarentegen valt te vrezen dat geen enkele van de Doelstellingen tegen 2015 zal worden bereikt in Subsaharaans Afrika.

Legende

MDG7b: Toegang tot sanitaire voorzieningen

MDG7a: Toegang tot zuiver water

MDG5: Moedersterfte

MDG4/: Kindersterfte

⁸ Om de globale evolutie van de MDG'S te evalueren, hebben wij ons hoofdzakelijk op twee soorten bronnen gebaseerd: de Jaarrapporten van de Secretaris-generaal van de Verenigde Naties; en de *Global Monitoring Reports* van de Wereldbank. De negen grafieken en commentaren in Bijlage 4 geven een gedetailleerd overzicht van de evolutie van de 7 eerste MDG'S in de verschillende regio's van de wereld.

MDG3: Gendergelijkheid op school

MDG2: Basisonderwijs

MDG1b: Honger

MDG1: Extreme armoede

Afstand tot doel bereikt in 2006 (*)

Afstand tot doel dat in 2006 (*) had moeten bereikt zijn om op schema te blijven

Bron: Wereldbank, 2008

Merk ook op dat er tal van manieren zijn om de globale evolutie van de MDG's te evalueren. Toch zijn onderzoekers erin geslaagd vijf indicatoren te identificeren die duidelijk betrouwbaarder zijn dan de andere.⁹

Wanneer we dan de evolutie van deze vijf meest betrouwbare van de 48 in aanmerking genomen indicatoren bekijken, merken we belangrijke vertragingen voor de drie indicatoren die verband houden met de gezondheidszorg, namelijk: het kindersterftecijfer, het moedersterftecijfer en het percentage van ondervoede kinderen.

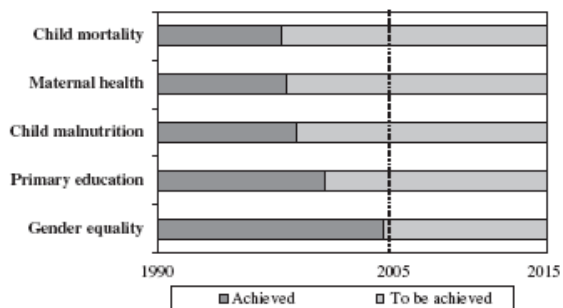

Figure 2: Global progress 1990–2005. Source: UN staff estimates

Legende

Kindersterfte

Moedersterfte

Ondervoeding bij kinderen

Basisonderwijs

Gendergelijkheid

Bereikt – Te bereiken

Figuur 2: Globale vooruitgang 1990-2005. Bron: schattingen van VN-staf

Figuur 1 toont aan dat in 2005 de indicator “gendergelijkheid” in het basisonderwijs het meest gestegen is ten opzichte van de theoretische vooruitgang die nodig is om de doelstellingen van 2015 te bereiken. Op wereldschaal is dit in principe de MDG met de beste slaagkans. Daarop volgt de indicator die verband houdt met het basisonderwijs (MDG 2).

⁹ De betrouwbaarheid van een indicator heeft de neiging af te nemen naarmate hij meer transformaties ondergaat. Deze vijf indicatoren zijn (1) het kindersterftecijfer (2) het moedersterftecijfer (3) het percentage kinderen met ondergewicht (4), het netto percentage kinderen dat basisonderwijs volgt (5) de verhouding jongens/meisjes in het basisonderwijs.

De drie betrouwbaarste MDG's met betrekking tot de gezondheidszorg (MDG 1b, MDG 4, MDG 5), vertonen slechts de helft van theoretisch vereiste vooruitgang.

De voortgangscijfers van de MDG's vertonen dus een zeer ongelijke evolutie. Eén van de hoofdoorzaken van de ongunstige evolutie van bepaalde MDG's is dat **de ongelijkheden tussen de landen onderling en binnen de afzonderlijke ontwikkelingslanden zijn blijven stijgen.**

Het kindersterftecijfer illustreert dit bijzonder goed, alsook het feit dat de armen niet altijd meeprofiteren van de bescheiden vooruitgang die op bepaalde vlakken werd geboekt. Een studie in zes ontwikkelingslanden heeft aangetoond dat de discrepanties op het vlak van de kindersterfte op tien jaar tijd meer dan verdubbeld zijn.

Ten slotte merken we op dat er ook vragen dienen te worden gesteld bij de toe-eigening – de mate van *ownership* – en de integratie van de MDG's in de nationale ontwikkelingsstrategieën van de ontwikkelingslanden. Uit een onderzoek van de *Development Group* van de VN is gebleken dat slechts één op drie van de 118 in het onderzoek betrokken ontwikkelingslanden hun nationale ontwikkelingsstrategieën aan de MDG's hebben aangepast. Ook werden de nationale budgetten slechts in 20% van de gevallen aangepast met het oog op het behalen van de MDG's. Volgens hetzelfde onderzoek zouden de MDG's slechts in 22% van deze ontwikkelingslanden in het parlement zijn besproken. Dit zijn bedroevende cijfers, die we zullen moeten proberen op te krikken.

Kortom, zijn we op goede weg om de Millenniumdoelstellingen te halen ? Op deze vraag kunnen we nu al antwoorden dat de acht MDG's hoogstwaarschijnlijk niet allemaal zullen worden verwezenlijkt tegen 2015. Bovendien voorspellen tal van onderzoekers dat in Subsaharaans Afrika bij dit tempo geen enkele van de acht MDG's tegen 2015 zal worden gerealiseerd.¹⁰

De waarnemingen betreffende de evolutie van de MDG's sinds het begin van de jaren negentig kunnen kort worden samengevat in drie punten:

1. De globale vooruitgang – op wereldniveau – was gering maar gestaag.
2. De vooruitgang tussen 1990 en 2007 verliep trager dan tussen 1970 en 1990.
3. De enkele gerealiseerde punten van vooruitgang zijn niet altijd ten goede gekomen aan de allerarmsten.

De internationale gemeenschap mag de armen niet laten zakken en haar inspanningen niet laten verslappen. Hoewel sommige waarnemers de MDG's te ambitieus achten, zou zelfs de gedeeltelijke realisatie ervan een aanzienlijke verbetering inhouden voor de armste bevolkingsgroepen. Hoewel de ons toegemeten tijd reeds voor de helft is verstreken, is de realisatie van de MDG's geen “mission impossible”, hoewel een radicale herziening van de partnerschappen tussen de landen van het Noorden en het Zuiden, met alle mogelijke middelen, zich opdringt. Vandaag moeten we akte nemen van de factoren die tot vooruitgang hebben geleid en van de oorzaken van de vertragingen in de realisatie van de MDG's.

België heeft bij tal van gelegenheden bevestigd dat het zich zal inspannen om de ontwikkelingslanden te helpen bij het realiseren van de MDG's. Hoewel het bijzonder moeilijk is

---

¹⁰ Zie Easterly, 2007; 2

om de impact van één enkel land of één enkele donor op de vooruitgang van een bepaald ontwikkelingsland te meten, moeten we ons vandaag toch vooral buigen over de evolutie van de MDG's in de 18 partnerlanden van België.

2. De MDG's en de partnerlanden van België

In navolging van de principes van de Verklaring van Parijs over de doeltreffendheid van de hulp, spant België zich in om zijn ontwikkelingshulp toe te spitsen op een beperkt aantal landen. De omstandigheden in deze landen lopen zeer sterk uiteen. De 18 in de tabel hieronder opgenomen landen liggen verspreid over drie continenten en zijn zeer verschillend qua oppervlakte en bevolkingscijfer. De meeste sociaaleconomische indexcijfers verschillen van land tot land vaak met een factor 10! Het komt er dus op aan de meest essentiële verschillen tussen onze partnerlanden te achterhalen.

2.1 Diversiteit tussen de 18 partnerlanden van België

	Bevolkings-cijfer	Vruchtbaar- heidscijfer	BNI/capita in koopkracht- pariteit (in USD)	Groei van het BBP in %)	Percentage van het BBP dat naar onderwijs gaat (in % van het BBP)	Percentage van het BBP dat naar gezondheidszorg gaat (in % van het BBP)	Percentage van het BBP dat naar militaire uitgaven gaat (in % van het BBP)	ODA/ inwoner (in USD)	Afhankelijk- heid van de ODA
	2006	2006	2006	2006	2006	2005	2005	2005	2005
Bolivia	9,4	3,6	1100	4,6	...	4,3	1,6	63,5	6,2
Ecuador	13,2	2,6	2910	3,9	...	2,1	2,6	15,8	0,6
Peru	27,6	2,6	2980	7,7	2,7	2,1	1,4	14,2	0,5
Vietnam	84,1	2,1	700	8,2	...	1,5	...	23	3,6
Marokko	30,5	2,4	2160	8	6,8	1,9	4,5	21,6	1,3
Algerije	33,4	2,4	3030	3	...	2,6	2,9	11,3	0,4
Palestina	3,8	4,6	1230	...	...	...	...	303,8	27,4
Senegal	12,1	5,3	760	2,3	5	1,7	1,5	59,1	8,4
Benin	8,8	5,5	530	...	4,4	3	...	41,4	8,1
Mali	12	6,6	460	...	4,5	2,9	2,3	51,1	13
Niger	13,7	7	270	...	3,6	1,9	1,2	36,9	15,1
DR Congo	60,6	6,3	130	4,9	...	1,5	2,4	31,8	25,7
Rwanda	9,5	5,9	250	...	3,8	4,1	2,9	63,7	26,7
Burundi	8,2	6,8	100	...	5,1	1	6,2	48,4	45,6
Uganda	29,9	6,7	300	5,4	5,2	2	2,3	41,6	13,7
Mozambique	21	5,2	310	...	5	2,7	0,9	65	19,4
Tanzania	39,5	5,3	350	...	...	2,9	1,1	39,3	12,4
Zuid-Afrika	47,4	2,7	5390	5	5,4	3,6	1,5	15,5	0,3

2.1.1 Demografie

De bevolking en de bevolkinggroei zijn essentiële parameters van de ontwikkelingsdynamiek. Uit de tabel blijkt (zie ook [Bijlage 5.1](#)) dat bepaalde partnerlanden nog steeds een zeer hoog vruchtbaarheidscijfer kennen (in sommige gevallen meer dan vijf geboorten per vrouw). Dit weegt bijzonder zwaar op de collectieve structuren die nodig zijn om tegemoet te komen aan de behoeften van deze groeiende bevolking op het vlak van de MDG's.

Drie partnerlanden kampen met een bijzonder grote bevolking: Vietnam (84,1 miljoen inwoners), de Democratische Republiek Congo (60,6 miljoen inwoners) en Zuid-Afrika (47,4 miljoen inwoners). In andere landen zijn de demografische cijfers minder “problematisch”: de Palestijnse bezette gebieden, Burundi en Benin (respectievelijk 3,8 miljoen, 8,2 miljoen en 8,8 miljoen inwoners)¹¹. Andere partnerlanden kampen dan weer met een bijzonder snel groeiende bevolking, zoals Burundi, Uganda en Niger, waar de jaarlijkse bevolkingsaan groei respectievelijk 3,5%, 3,4% en 3,3% bedraagt (ramingen voor 2006-2015).

2.1.2 Zeer uiteenlopende economische groeicijfers

De drie partnerlanden met het hoogste BBP/inwoner zijn Zuid-Afrika, Algerije en Peru, met een jaarlijks BBP/inwoner in koopkrachtpariteit¹² van respectievelijk 11.110 US\$, 7.062 US\$ en 6.039 US\$ (toestand 2005). De drie partnerlanden die het slechts presteren op dit gebied zijn de DRC (714 US\$/inw.), Burundi (699 US\$/inw.) en Tanzania (744 US\$/inw.).

Vietnam en Peru zijn de partnerlanden met de snelste economische groei. In 2007 noteerden ze allebei een jaarlijkse groei van 8,5%. De drie partnerlanden met de laagste economische groei zijn Marokko (2%), Ecuador (2,2%) en Algerije (3%).

2.1.3 Evolutie van de overheidsuitgaven voor *onderwijs* in de 18 partnerlanden

Volgens de beschikbare gegevens zijn de landen die in 2006 het meest in onderwijs hebben geïnvesteerd Marokko, Senegal en Burundi, elk goed voor ongeveer 27% van de belastinginkomsten in 2006. Ecuador (1%), Tanzania (2,2%) en Niger (2,3%) hebben extreem weinig in onderwijs geïnvesteerd.

2.1.4 Evolutie van de overheidsuitgaven voor *gezondheidszorg* in de partnerlanden

Uit de tabel in Bijlage 5.4 leiden we af dat de vier landen die tussen 2001 en 2005 het meest in gezondheidszorg hebben geïnvesteerd Bolivia, Zuid-Afrika, Mozambique en Rwanda zijn (respectievelijk 4,1%, 3,5%, 3,3% en 3,2% van het BBP). De landen die over dezelfde periode het minst in gezondheidszorg hebben geïnvesteerd zijn de Democratische Republiek Congo (1,2% van het BBP) en Burundi (1% van het BBP).

2.1.5 Evolutie van de inkomsten en uitgaven van de partnerlanden van België

De slechtste leerlingen op het vlak van overheidsuitgaven zijn vaak die landen die veel geld uitgeven voor militaire doeleinden. De drie Belgische partnerlanden met de hoogste militaire uitgaven zijn Burundi (6,1% van het BBP), Marokko (4,4%) en Algerije (3,2%). De partnerlanden

---

¹¹ Toestand 2006.

¹² De rijkdom wordt gewoonlijk in courante dollar uitgedrukt en niet in koopkrachtpariteit.

met de laagste militaire uitgaven zijn Mozambique en Niger (elk 1,2% van het BBP) en Peru (1,3%).

Algerije, Marokko en Zuid-Afrika beschikken over de grootste belastinginkomsten in verhouding tot hun BBP, met een verhouding van respectievelijk 37,7%, 27,6% en 25,2%. Uit de tabellen 5.3 en 5.4 blijkt bovendien dat de DRC één van de landen is met uitzonderlijk lage belastinginkomsten in verhouding tot het BBP: slechts 5,3%, wat totaal ontoereikend is met het oog op de ontwikkeling van een land.

2.1.6 Evolutie van de totale schuldenlast, de ODA/inwoner en de ODA/BBP

De vier partnerlanden met de grootste schuldenlast in verhouding tot het BBP zijn Ecuador, Marokko, Algerije en Bolivia. Zij hebben tussen 2003 en 2005 jaarlijks gemiddeld 10,2%, 7,6%, 6,2% en 5,6% van hun BBP aan de afbetaling van hun schulden besteed. Niger, Rwanda en Tanzania zijn de partnerlanden met de laagste schuldenlast tussen 2003 en 2005: zij besteedden elk ongeveer 1,1% van hun BBP aan schuldaflossing (zie tabel in [Bijlage 5.6](#)).

Merk ook op dat de Palestijnse bezette gebieden van alle 18 partnerlanden de hoogste ODA/BBP ontvangen: gemiddeld 296,2 US\$/ inwoner tussen 2003 en 2005, een uitzonderlijk hoog bedrag. In dezelfde periode bedroeg dit bedrag voor Peru slechts 16,3 US\$/inwoner, en voor Ecuador en Zuid-Afrika niet meer dan 14,7US\$/inwoner (zie tabel in [Bijlage 5.6](#)). Sommige partnerlanden zijn bijzonder afhankelijk van officiële ontwikkelingshulp, zoals Burundi (voor 45% van zijn BBP), Rwanda (37%) en de DRC (26%); andere dan weer veel minder (Zuid-Afrika 0,3%, Peru 0,5%, Ecuador 0,6%).

2.1.7 Index van menselijke ontwikkeling in de 18 partnerlanden van België

De index van menselijke ontwikkeling (IMO) is een cijfer dat drie gegevens omvat: het BBP/inwoner, het onderwijsniveau¹³ en de levensverwachting. Het betreft dus een samengestelde index die een goed beeld geeft van de sociaaleconomische ontwikkeling en de levensomstandigheden in een land.

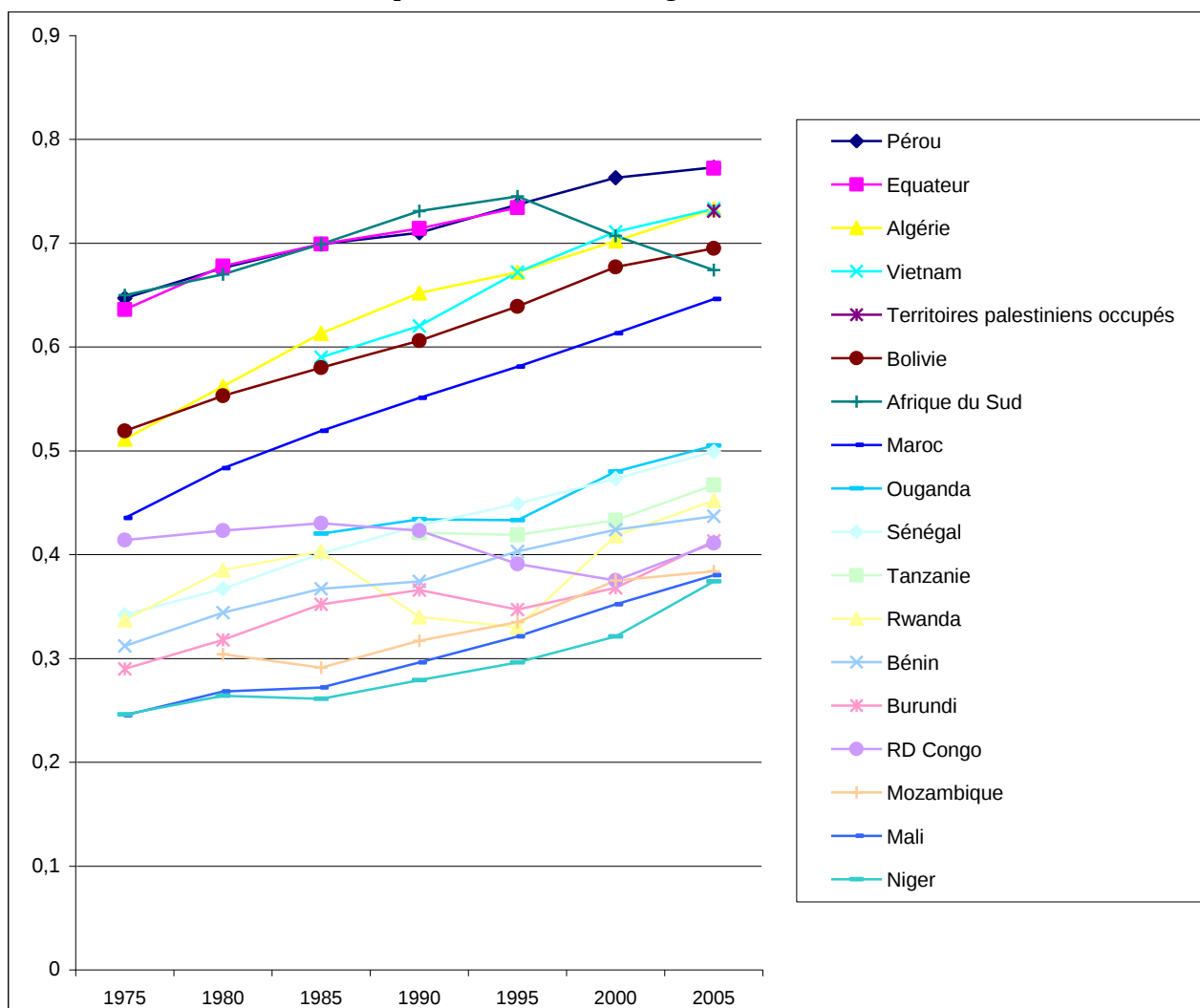
De grafiek hieronder geeft de evolutie weer van de IMO van de 18 partnerlanden van België tussen 1975 en 2005. We bemerken een toenemende kloof tussen de IMO van Vietnam en de landen van Latijns-Amerika en Noord-Afrika enerzijds, en die van de 10 partnerlanden van Subsaharaans Afrika anderzijds.

Het valt op dat, in tegenstelling tot de meeste ontwikkelingslanden waar de IMO een gestage groei vertoont, Zuid-Afrika de sterkste terugval kent, die al in 1995 werd ingezet. We zien ook dat de IMO van de DRC sinds 1975 globaal niet veel geëvolueerd is tengevolge van een verslechtering tussen 1985 en 2000, terwijl hij sindsdien wel weer een stijging vertoont.

---

¹³ Een deelindex op basis van twee indicatoren: het aantal scholingsjaren en de alfabetiseringsgraad.

Evolutie van de IMO in de 18 partnerlanden van België van 1975 tot 2005.

(Legende: Peru, Ecuador, Algerije, Vietnam, Palestijnse bezette gebieden, Bolivia, Zuid-Afrika, Marokko, Uganda, Senegal, Tanzania, Rwanda, Benin, Burundi, DR Congo, Mozambique, Mali, Niger)

2.1.8 Evolutie van de zes indicatoren van goed bestuur in onze partnerlanden

Het niveau van goed bestuur in een ontwikkelingsland is van het allergrootste belang voor zijn sociaaleconomische ontwikkeling.

De tabel hieronder toont de evolutie van de zes indicatoren die een beeld geven van het niveau van goed bestuur in de Belgische partnerlanden. De gegevens werden overgenomen uit een uitstekende studie van de Wereldbank, waarin het belang van goed bestuur voor de realisatie van de MDG's wordt aangetoond¹⁴.

¹⁴ Wereldbank, "Governance matters VII: Aggregate and Individual Governance Indicators 1996 - 2007", Daniel Kaufmann, Aart Kraay, Massimo Mastruzzi, Policy Research Working Paper, 4654, Washington DC, juni 2008

	Vrijheid van meningsuiting & accountability			Politieke stabiliteit & afwezigheid van geweld			Doeltreffendheid van het regeringsbeleid		
	2006 trend	2007 trend	score	2006 trend	2007 trend	score	2006 trend	2007 trend	score
Algeria	down	down	20	up	down	13	down	down	36
Morocco	up	stable	30	up	stable	28	up	stable	55
West Bank & Gaza	down	down	10	down	stable	5	stable	down	9
Benin	stable	stable	57	up	stable	59	up	down	33
Burundi	stable	up	25	stable	stable	10	up	down	8
DR Congo	up	up	9	down	up	3	stable	stable	2
Mali	down	stable	56	down	down	39	stable	stable	34
Mozambique	down	up	48	up	down	58	stable	down	40
Niger	down	down	36	up	down	27	down	stable	18
Rwanda	stable	stable	12	up	up	38	up	up	43
Senegal	down	down	48	down	stable	39	down	down	45
South Africa	stable	down	69	up	up	51	stable	stable	75
Tanzania	up	up	43	up	down	40	down	stable	40
Uganda	up	stable	32	up	up	13	up	up	42
Bolivia	up	stable	50	up	down	19	up	down	20
Ecuador	stable	up	41	down	down	19	stable	down	12
Peru	down	stable	49	stable	stable	20	up	up	38
Vietnam	down	stable	6	stable	down	56	down	stable	41
	Regulatory Quality			Rechtsstaat			Corruptiebeheersing		
	2006 trend	2007 trend	score	2006 trend	2007 trend	score	2006 trend	2007 trend	score
Algeria	down	stable	26	up	down	27	stable	stable	41
Morocco	up	stable	50	stable	down	51	down	up	51
West Bank & Gaza	down	down	8	down	down	21	down	up	23
Benin	up	down	35	up	stable	36	up	up	40
Burundi	stable	stable	10	up	down	10	down	stable	10
DR Congo	up	up	9	stable	stable	2	stable	stable	3
Mali	stable	up	42	down	stable	46	down	up	45
Mozambique	up	stable	31	stable	down	29	down	up	36
Niger	down	up	29	stable	down	20	down	stable	19
Rwanda	up	down	28	up	stable	30	up	up	58
Senegal	down	down	40	down	down	45	down	down	38
South Africa	up	down	66	up	down	58	stable	down	68
Tanzania	stable	stable	40	stable	stable	42	up	stable	42
Uganda	down	stable	49	up	down	39	up	stable	23
Bolivia	down	down	11	stable	down	18	up	stable	39
Ecuador	down	stable	15	down	stable	14	down	stable	20
Peru	stable	up	58	stable	stable	27	up	stable	48
Vietnam	stable	up	36	down	down	39	stable	up	27

Hoewel enige voorzichtigheid is geboden gezien de gegevens slechts twee jaar beslaan, kunnen we hieruit toch de vijf landen met het hoogste gemiddelde voor de zes indicatoren samen afleiden: Zuid-Afrika (64,5), Marokko (44,2), Mali (43,7), Benin (43,4) en Tanzania (41,2%) scoren nog redelijk. De vijf landen met de laagste gemiddelde score voor deze zes indicatoren samen zijn de DRC (4,7%), Burundi (12,2), de Palestijnse bezette gebieden (12,7), Ecuador en Peru (beide 20,2).

De drie landen die meestal het laagst scoren voor deze zes indicatoren zijn de DRC (6 maal), Burundi (5 maal) en de Palestijnse gebieden (4 maal).

2.1.9 De ecologische voetafdruk van onze partnerlanden (2003-2005)¹⁵

Ecologische voetafdruk (in ha per inwoner wereldwijd)		
	2003	2005
Wereld	2,2	2,7
Noord-Amerika	9,4	9,2
Europa	4,8	4,7
België	5,6	5,1
Afrika	1,1	1,4
Bolivia	1,3	2,1
Ecuador	1,5	2,2
Peru	0,9	1,6
Vietnam	0,9	1,3
Marokko	0,9	1,1
Algerije	1,6	1,7
Palestina	...	...
Senegal	1,2	1,4
Benin	0,8	1,0
Mali	0,8	1,6
Niger	1,1	1,6
DRC	0,6	0,6
Rwanda	0,7	0,8
Burundi	0,7	0,8
Uganda	1,1	1,4
Mozambique	0,6	0,9
Tanzania	0,7	1,1
Zuid-Afrika	2,3	2,1

Uit deze tabel blijkt dat de ecologische voetafdruk van een Afrikaan gemiddeld zes keer kleiner is dan die van een Noord-Amerikaan (Verenigde Staten of Canada).

Ook valt op dat de ecologische voetafdruk van onze 18 partnerlanden lager ligt dan het wereldgemiddelde.

Met deze belangrijke gegevens in het achterhoofd, zijn we beter in staat om de sociaaleconomische verschillen tussen onze 18 partnerlanden te evalueren. In het volgende hoofdstukje gaan we dieper in op de vooruitgang op het vlak van de MDG's in elk van deze landen.

¹⁵ Bron voor 2003: *Living Planet Report 2006*; www.footprintnetwork.org/gfn_sub.php?content=global_footprint; Bron voor 2005: *Living Planet Report 2008*; http://assets.panda.org/downloads/living_planet_report_2008.pdf.

2.2.2 Evolutie van de MDG's in de 18 partnerlanden van België

Voor de opvolging van de evolutie van de realisatie van de MDG's in de partnerlanden werden voor elk van de acht MDG's verschillende indicatoren geselecteerd, afhankelijk van de beschikbaarheid van de gegevens. In dit hoofdstuk worden 29 indicatoren – op een totaal van 48 – grondig onderzocht om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de vooruitgang op het vlak van de MDG's in onze partnerlanden. Voor elke indicator werd in Bijlage 6 een tabel toegevoegd die alle gegevens bevat.

Om de vaststellingen hieronder te illustreren, werden in de tabellen van Bijlage 6 voor elke indicator de hoogste en laagste scores in vetjes, groen of rood gedrukt. De stijgingspercentages tussen het laatste referentiejaar (1990) en het laatste jaar waarover gegevens beschikbaar zijn (meestal 2005) werden door de auteurs van dit rapport berekend om de vooruit- of achteruitgang die in onze partnerlanden werd gerealiseerd gemakkelijk te kunnen vergelijken en om een globaal beeld te verwerven van de evolutie van de MDG's in deze landen¹⁶.

2.2.0 Globaal overzicht van de evolutie van de MDG's in onze 18 partnerlanden

De tabel hieronder biedt een overzicht van de inspanningen van onze 18 partnerlanden voor de realisatie van de zeven Millenniumdoelstellingen. Zoals men ziet, variëren de resultaten enorm van land tot land en van MDG tot MDG. Voor geen enkele MDG wordt in al onze partnerlanden een positieve evolutie genoteerd, en geen één van onze partnerlanden vertoont een gelijklopende evolutie voor de 7 MDG's.

Toch zijn een aantal vage tendensen waarneembaar. Vietnam lijkt het land waar de realisatie van de MDG's de gunstigste evolutie vertoont. Ook lijkt het er sterk op dat onze partnerlanden van West- en Centraal-Afrika grote problemen zullen hebben met het realiseren van MDG 7c (bevolking zonder toegang tot een basissaneringsdienst).

Zonder deze algemene tendensen uit het oog te verliezen, zullen we in wat volgt de evolutie van elke MDG in onze partnerlanden in detail onderzoeken.

---

¹⁶ In de tabellen van Bijlage 6 correspondeert een stijgingspercentage van minder dan 1 met een verlaging van de betreffende indicator.

MDG 1 Armoede/honger

Halveren van de armoede (-1\$/dag)	moeil.	moeil	moeil	ok	ok	event	moeil	event	event	moeil	moeil	moeil	event	moeil	wsch	event	event	wsch
Halveren van de honger	event	event	event	ok	moeil	moeil	moeil	wsch	event	event	moeil	event	event	moeil	event	moeil	moeil	event

MDG 2 Onderwijs

Voltooien basisonderwijs	ok	event	ok	ok	wsch	wsch	moeil	wsch	wsch	event	moeil	moeil	wsch	wsch	wsch	wsch	moeil	ok

MDG 3 Gelijkheid tussen de seksen

Gendergelijkheid	ok	event	wsch	wsch	wsch	wsch	niet	event	wsch	niet	moeil	wsch	wsch	wsch	event	wsch	moeil	wsch

MDG 4 Kindersterfte

Kindersterfte (- 5 jaar) met 2/3 verminderen	event	ok	wsch	wsch	wsch	wsch	moeil	event	event	moeil	niet	niet	moeil	moeil	moeil	moeil	event	event

MDG 5 Moedersterfte

Moedersterfte met 3/4 verminderen	event	event	wsch	wsch	gn geg	wsch	moeil	event	event	niet	moeil	moeil	event	gn geg	moeil	niet	event	moeil

MDG 6 hiv/aids en andere

Hiv/sida halveren en tendens omkeren	wsch	moeil	moeil	moeil	event	wsch	gn geg	event	event	moeil	event	event	event	moeil	ok	event	moeil	moeil
Andere ziekten halveren en evolutie omkeren	wsch	moeil	moeil	wsch	event	wsch	event	event	event	moeil	event	event	event	moeil	ok	wsch	event	wsch

MDG 7 Milieu

Duurzame ontw. / verlies van nat. rijkdommen	wsch	event	moeil	wsch	event	wsch	moeil	wsch	event	gn geg	gn geg	event	moeil	gn geg	event	event	moeil	event
Bevolking zonder toegang tot drinkwater halveren	event	event	wsch	ok	moeil	wsch	moeil	event	event	wsch	moeil	moeil	event	event	wsch	wsch	moeil	ok
Bevolking zonder toegang tot sanitaire voorzieningen halveren	moeil	event	moeil	ok	wsch	wsch	gn geg	wsch	niet	niet	niet	niet	niet	niet	niet	niet	moeil	moeil

Legende

Groen: Wordt gehaald (OK)
Lichtgroen: Wordt waarschijnlijk gehaald (probably be met)
Geel: Wordt eventueel gehaald (potentially be met)
Oranje: Zal met moeite worden gehaald
Rood: Zal zeer moeilijk of niet worden gehaald
Geen gegevens

2.2.1 MDG 1: Extreme honger en armoede elimineren

→ indicatoren 1, 3, 4, 5: zie Bijlage 6.1

Op grond van de gegevens met betrekking tot **indicator 1** (percentage van de bevolking dat over minder dan 1 US\$/dag¹⁷ beschikt), stelt men vast dat er in 2006 nog steeds tien partnerlanden waren waarvan meer dan de helft van de bevolking moet overleven met minder dan 1 US\$ per dag. In 9 partnerlanden is het percentage van de bevolking dat in extreme armoede leeft tussen de voorlaatste en de laatste volkstelling gestegen. Burundi en Algerije zijn de landen waar het percentage extreem armen het meest is toegenomen tussen de twee laatste volkstellingen die in deze twee landen werden uitgevoerd (zie Bijlage 6.1). In Algerije is het percentage van de bevolking dat extreem arm is tussen 1988 en 1995 nagenoeg verdubbeld, in Burundi gebeurde dit tussen 1990 en 1998 (toename van het percentage van de extreem arme bevolking met factor 1,85). Het percentage armen in Algerije blijft desalniettemin – zonder rekening te houden met de evolutie – veel minder zorgwekkend dan in de meeste van onze partners in Subsaharaans Afrika. De hoogste armoedecijfers worden genoteerd in Uganda (waar 69,4% van de bevolking extreem arm is), Burundi (68%), Bolivia (65%), Mali (63,8%) en Niger (63%).

In twee partnerlanden, namelijk Vietnam en Mozambique, is de extreme monetaire armoede daarentegen significant gedaald. Het percentage extreem armen in deze twee landen verminderde met bijna een kwart tussen het einde van de jaren 1990 en het begin van de jaren 2000. Toch blijft de monetaire armoede in Mozambique zeer hoog: in 2003 bedroeg de armoedegraad in dit land nog steeds 54,1% van de bevolking.

Er dient ook opgemerkt dat er vaak een groot verschil bestaat tussen de arme bevolking op het platteland en de arme bevolking in de steden. Het percentage plattelandsarmen ligt meestal veel hoger dan het percentage stadsarmen. Het armoedepercentage op het platteland is gemiddeld bijna tweemaal hoger dan in de stad, maar ook de variantie in verhouding tot dit gemiddelde is zeer hoog.

Wat **indicator 3** betreft (aandeel in de nationale consumptie van het armste bevolkingskwintiel), stelt men vast dat de ongelijkheden op het vlak van nationale consumptie blijven bestaan en zelfs groter worden. Van 2002 tot 2005 bedroeg de consumptie van het armste bevolkingskwintiel in het allerbeste geval (Vietnam) nauwelijks 8%. Het gemiddelde aandeel in de nationale consumptie van het armste bevolkingskwintiel van onze partnerlanden is van 2002 tot 2005 gestegen tot 5,3%. In dezelfde periode heeft de armste 20% van de bevolking van Bolivia, Niger en Zuid-Afrika slechts voor 3% bijgedragen in de nationale consumptie. Nog verontrustender is dat het aandeel in de consumptie van de allerarmsten in minstens vier partnerlanden is gedaald (Bolivia, Vietnam, Uganda en Mozambique), wat erop wijst dat de ongelijkheden in deze landen toenemen¹⁸.

---

¹⁷ Ook al zijn de experts tegenwoordig van mening dat de extreme-armoedegrens gestegen is tot 1,25\$, rekening houdend met de reële koopkracht.

¹⁸ In een perfect egalitaire maatschappij zou de consumptie van de 20% allerarmsten 20% van de nationale consumptie moeten bedragen.

Uit een analyse van **indicator 4** (prevalentie van ondervoeding bij kinderen) vanaf 2002, blijkt daarentegen dat de ondervoeding bij kinderen in de meeste van de partnerlanden (minstens 14 van de 18) daalt, en dit met name in Ecuador, Senegal en Tanzania, waar de ondervoeding bij kinderen met de helft is verminderd. Algerije is het enige land dat op dit vlak een sterke stijging kent, hoewel de indicator daar nog steeds laag blijft. De ondervoeding bij kinderen is dan weer hoog in de meeste partnerlanden van Subsaharaans Afrika en in Vietnam.

Het percentage van de totale bevolking van onze partnerlanden dat aan ondervoeding lijdt (**indicator 5**) vertoont een gelijklopende evolutie als de ondervoeding bij kinderen, namelijk een globale daling (vooral in Peru). Eén land doet het echter helemaal niet goed op dit vlak: de DRC, waar de ondervoeding tussen 1990 en 2004 met een factor 2,4 is toegenomen.

2.2.2 MDG 2: Basisonderwijs voor iedereen

→ indicatoren 6 en 7: zie Bijlage 6.2

Wat **indicator 6** betreft, stellen we vast dat de inschrijvingsgraad voor het basisonderwijs in al onze partnerlanden – met uitzondering van Zuid-Afrika – sinds 1991 gestegen is. Onze drie Latijns-Amerikaanse partnerlanden, Algerije en Tanzania scoren trouwens bijzonder goed voor deze indicator. Mali heeft de grootste vooruitgang geboekt: daar is de inschrijvingsgraad voor het basisonderwijs sinds 1991 verdrievoudigd. Maar sinds 2002 gaat het weer licht achteruit in zes partnerlanden.

Een analyse van **indicator 7** leert ons dat tussen 1991 en 2006 de voltooiingsgraad van het basisonderwijs stijgt in al onze partnerlanden behalve in vier partnerlanden van Centraal-Afrika (DRC, Uganda, Burundi, Tanzania), waar hij in deze periode met 20% is gedaald. In deze landen is de voltooiingsgraad van het basisonderwijs ook het laagst. . De slechte scores op het vlak van onderwijs in deze regio kunnen gedeeltelijk worden verklaard door de grote instabiliteit in deze vier landen, die als “kwetsbare staten” worden beschouwd.

Wanneer we rekening houden met de evolutie sinds 2001 daalt deze indicator enkel in Uganda en, zij het in mindere mate, in Algerije en Vietnam.

2.2.3 MDG 3: Gelijke kansen voor mannen en vrouwen en empowerment van vrouwen bevorderen

→ indicatoren 9 en 10: zie Bijlage 6.3

Volgens **indicator 9** is de verhouding tussen het aantal jongens en meisjes dat ingeschreven is in het basis- en secundair onderwijs tussen 1991 en 2006 in alle partnerlanden van België verbeterd.

De evolutie van **indicator 10** (alfabetiseringsgraad van vrouwen tussen de 15 en 24 jaar in vergelijking met mannen) tussen 1990 en 2005 is positief maar onvoldoende, in die zin dat de alfabetiseringsgraad van meisjes niet sneller evolueert dan die van jongens, met als gevolg dat de ongelijkheid op zich blijft bestaan. Marokko, Niger en Burundi vormen een uitzondering op deze

algemene tendens. Tussen 1990 en 2005 is de alfabetiseringsgraad van meisjes in deze landen veel sneller gestegen dan die van jongens, zodat we kunnen besluiten dat de ongelijkheid tussen de seksen in deze landen is afgenomen.

2.2.4 MDG 4: Het terugdringen van de sterfte van kinderen onder de vijf jaar

→ indicatoren 13 en 14: zie Bijlage 6.4

Analyse van de **indicatoren 13 en 14** toont aan dat het kindersterftecijfer en het sterftecijfer van kinderen onder de vijf jaar tussen 1990 en 2006 zeer gunstig geëvolueerd zijn in al onze partnerlanden, behalve in Zuid-Afrika en Rwanda, waar deze cijfers licht gestegen zijn. We doen ook opmerken dat deze twee indicatoren sinds 1990 gestagneerd zijn in vier partnerlanden (DRC, Rwanda, Burundi en Mali). Tussen 1990 en 2006 is de sterfte bij kinderen onder de 5 jaar dan weer met de helft verminderd in Vietnam, Peru, Ecuador, Bolivia en Marokko.

2.2.5 MDG 5: De gezondheid van de moeders verbeteren

→ indicatoren 16 en 17: zie Bijlage 6.5

Wat de moedersterfte betreft (**indicator 16**) wijzen de cijfers erop dat de gezondheid van de moeders toeneemt. De moedersterfte is in alle partnerlanden verminderd, behalve in Vietnam, Marokko en de DRC. Daarbij dient gezegd dat de moedersterfte in Marokko en Vietnam uiterst laag blijft.

Wat **indicator 17** betreft, beschikken we over onvoldoende gegevens om betekenisvolle uitspraken te doen betreffende het percentage bevallingen dat onder begeleiding van gekwalificeerd medisch personeel gebeurt.

Toch stellen we vast dat het aantal bevallingen dat onder begeleiding van gekwalificeerd medisch personeel gebeurt in Marokko verdubbeld is tussen 1990 en 2006. De situatie lijkt ook te zijn verbeterd in de andere partnerlanden waarvoor we over gegevens beschikken, zij het in mindere mate.

2.2.6 MDG 6: Strijd leveren tegen hiv/aids, malaria en andere ziekten

→ streefcijfer 7, indicatoren 18, 19, 23: zie Bijlage 6.6

Tussen 2001 en 2007 is de prevalentie van hiv (**streefcijfer 7**) niet overal op dezelfde manier geëvolueerd. Er valt geen enkele algemene tendens waar te nemen: in 8 partnerlanden is de prevalentie van hiv/aids verminderd, in 3 partnerlanden (Marokko, Vietnam, Ecuador) is ze gelijk gebleven en in 6 andere partnerlanden is ze gestegen zonder dat deze stijgingen aan een bepaalde

regio gebonden zijn¹⁹. Toch valt op dat er zich een aanzienlijke stijging heeft voorgedaan in Bolivia en Senegal (stijging met factor 2), ook al blijft de prevalentie in deze landen relatief laag. De partnerlanden van Subsaharaans Afrika worden duidelijk het zwaarst door deze epidemie getroffen. Dit is met name het geval in Zuid-Afrika, Tanzania en Mozambique, die in 2007 een prevalentie kenden van respectievelijk 17%, 7,5% en 14%. Deze prevalenties contrasteren sterk met die van onze andere partnerlanden in Subsaharaans Afrika, waar de prevalentie tussen 2001 en 2007 nooit boven de 0,5% is gestegen.

De parameter die aangeeft welk percentage van het vrouwelijke bevolkingsdeel met hiv besmet is, evolueert zeer ongunstig. Tussen 2001 en 2005 is deze indicator in alle partnerlanden gestegen behalve in Peru, Uganda en Tanzania, waar zich een lichte daling aftekent (- 5%). Het percentage met hiv besmette vrouwen blijft overigens onrustbarend hoog in onze Subsaharaanse partnerlanden (ongeveer 60% in alle partnerlanden van deze regio).

Indicator 18 (prevalentie bij jonge vrouwen) vertoont dan weer een minder duidelijke evolutie. Terwijl dit cijfer tussen 2001 en 2005 daalde in de vier partnerlanden van West-Afrika (Senegal, Benin, Mali, Niger), is het gestegen in al onze partnerlanden van Centraal-Afrika (DRC, Uganda, Tanzania, Burundi), alsook in Mozambique en Zuid-Afrika. Voor de andere partnerlanden bestaan onvoldoende betrouwbare gegevens om de evolutie van deze indicator in kaart te brengen. Ook de beschikbare gegevens met betrekking tot **indicator 9** (gebruik van condooms en prevalentie van anticonceptiva) laten niet toe significante tendensen te duiden.

Hoewel we voor een analyse van **indicator 23** slechts over recente gegevens beschikken, kunnen we toch concluderen dat de evolutie van de prevalentie van tuberculose in onze partnerlanden evenmin gelijkvormig verloopt. Sinds 2003 is de prevalentie van tuberculose in 10 partnerlanden gestegen en in 8 andere gedaald. Zuid-Afrika is veruit het zwaarst getroffen door de uitbreiding²⁰ van deze ziekte (stijging van de prevalentie met factor 1,5 tussen 2003 en 2005). Over dezelfde periode is de prevalentie van tuberculose het meest gedaald in Peru en Marokko (- 20%). In 2005 waren de drie landen die het minst door tuberculose waren getroffen onze partners van Noord-Afrika (Marokko, Algerije en de Palestijnse bezette gebieden), ook al stellen we vast dat in Algerije deze ziekte zich heeft uitgebreid tussen 2003 en 2005. De landen waar tuberculose het meest voorkomt zijn Mali, vier partnerlanden van Centraal-Afrika (DRC, Rwanda, Burundi, Uganda) en Mozambique.

2.2.7 MDG 7: Actief werken aan een duurzaam milieu

→ indicatoren 25, 28, 30, 31: zie Bijlage 6.7

Eén van de acht indicatoren die gebruikt worden om de vooruitgang van MDG 7 te meten is de verhouding van de oppervlakte bosgebied ten opzichte van de totale oppervlakte van het land (**indicator 25**). Deze indicator toont aan dat de oppervlakte bosgebied in 14 van onze 18

---

¹⁹ Zoals aangegeven betreft deze vaststelling alleen de periode 2001-2007. De vooruitgang die in onze partnerlanden werd verwezenlijkt sinds 1990, zoals de evaluatiemethode en de follow-up van de MDG'S in principe vereist, kan niet worden geëvalueerd.

²⁰ Er is hier sprake van een uitbreiding van de ziekte onder de bevolking, niet op geografisch niveau.

partnerlanden is gedaald tussen 1990 en 2005, wat erop zou kunnen wijzen dat de doelstelling met betrekking tot deze indicator weinig kans op slagen maakt in onze partnerlanden. In Burundi is het bosgebied met maar liefst 50% verminderd. Splitsen we deze periode van 15 jaar op in twee deelperioden (1990-2000 en 2000-2005), dan stellen we vast dat de algemene tendens in de periode 1990-2005 een ommezwaai heeft gemaakt vanaf 2000, wat een zeer hoopvol teken is voor onze partnerlanden. De omvang van de bosgebieden is tussen 1990 en 2000 dan wel verminderd in vier van onze partnerlanden, maar in 11 partnerlanden is hij tussen 2000 en 2005 vermeerderd, zonder evenwel het niveau van 1990 te bereiken. De totale bosoppervlakte in al onze partnerlanden samen is gedaald van 4.075.000 km² in 1990 tot 3.853.000 km² in 2000. In 2005 was er een verdere daling tot 3.846.000 km².

De follow-up van **indicator 28** leert ons dat de totale uitstoot van koolstofdioxide van al onze 18 partnerlanden samen tussen 1990 en 2004 met **30%** is gestegen. Deze uitstoot daalde van **18,2 ton CO₂** in 1990 tot 18,1 ton in 2000, maar is daarna opnieuw gestegen tot **23,6 ton** in 2004. Voor deze stijging zijn met name zes partnerlanden verantwoordelijk: Ecuador, Peru, Vietnam, Marokko, Benin en Zuid-Afrika, dat zijn CO₂-uitstoot weliswaar stabiel heeft weten te houden maar toch veruit de grootste producent van broeikasgassen blijft (met een jaargemiddelde van 8,55 ton tussen 2000 en 2004). We wijzen er ook op dat de landen van Subsaharaans Afrika het minst CO₂ uitstoten.

Wat betreft het percentage van de bevolking dat toegang heeft tot een verbeterde waterbron (**indicator 30**) en tot verbeterde sanitaire voorzieningen (**indicator 31**), is een zeer gunstige evolutie merkbaar in al onze partnerlanden. Alleen Algerije heeft een minieme achteruitgang geboekt wat betreft het aantal mensen dat toegang heeft tot een verbeterde waterbron. Burundi en Zuid-Afrika zijn dan weer de enige landen waar het percentage van de bevolking dat toegang heeft tot verbeterde sanitaire voorzieningen licht is gedaald. Terloops merken we ook op dat het streefcijfer 10 op nationaal niveau reeds is bereikt in vier partnerlanden van Subsaharaans Afrika (Benin, Niger, DRC, Mozambique) en in Vietnam.

2.2.8 MDG 8: Werken aan een mondiaal partnerschap voor ontwikkeling

→ indicatoren 43, 33, 37, 18, 48 A en 48 B: zie [Bijlage 6.8](#)

Wat **indicator 43** betreft, moeten we eerst opmerken dat 11 van onze 18 partnerlanden worden beschouwd als “Arme landen met een hoge schuldenlast” (HIPC). Zoals blijkt uit [Bijlage 12](#) en de tabel hieronder, hebben 32 van de 41 HIPC – waaronder de 11 HIPC-partnerlanden van België – een schuldverlichting genoten in het kader van het “HIPC-initiatief”, voor een globaal bedrag van **45,5 miljard** dollar tegen eind 2006. Het totale bedrag van de schuldverlichting voor de 11 Belgische HIPC-partnerlanden samen bedraagt **20 miljard** dollar.

Negen van de 18 Belgische partnerlanden hebben daarnaast ook genoten van een schuldverlichting in het kader van het MDRI-initiatief (*Multilateral Debt Relief Initiative*) – voor een totaal bedrag van **9,7 miljard** dollar – omdat de mogelijkheden van het HIPC-initiatief voor hen uitgeput waren. Burundi en de DRC zijn onze enige HIPC-partnerlanden die dit punt nog niet hebben bereikt (WDI, 2008; 26).

België draagt overigens substantieel bij tot de HIPC- en MDRI-initiatieven²¹.

Indicator 1: percentage van de bevolking dat over minder dan 1 US\$ per dag beschikt (in koopkrachtpariteit)

Bevolking onder de nationale armoedegrens (%)

	Onderzoek ksjaar	% v/d b evolking	meest recente gegevens sinds 1990	stijging tussen de voorlaatste en de laatste volkstelling	jaar van het laatste rapport (zonder rekening te houden met de 4 oudste
Bolivia	1997 1999 2002	63,2 63,5 65,3	62,7	1,03	2002
Ecuador	1995 1998	34 46	46	1,35	1998
Peru	1994 2001 2004	53,5 54,3 53,7	53,1	1,00	2004
Vietnam	1998 2002	37,4 28,9	28,9	0,77	2002
Marokko	1991 1999	13,1 19	19	1,45	1998 1999
Algerije	1988 1995	12,2 22,6	22,6	1,85	1995
Palestina	---	---	---		
Senegal	1992	33,4	33,4		1992
Benin	1995 1999	26,5 29	29	1,09	1999
Mali	1998	63,8	63,8		1998
Niger	1989-93	63	---		1989

Een korte analyse van **indicator 33** (ODA ten gunste van de MOL) vindt men onder **3.6.2** van dit rapport. Daar ziet men dat de Belgische ODA ten gunste van de MOL (in % van het Belgische BBP) tussen 1995 en 2006 verdubbeld is.

Met betrekking tot **indicator 37** (deel van de ODA dat naar ingesloten landen gaat²²), stelt men vast dat de Belgische financiële steun aan de ingesloten landen tussen 2005 en 2007 gestegen is van 7% tot 10% van de totale Belgische ODA.

²¹ Voor de Belgische bijdragen tot de HIPC- en MDRI-initiatieven, zie Bijlage 10.2, waarin de Belgische bijdragen aan de verschillende instellingen van de Wereldbank zijn opgenomen.

²² Merk op dat 6 van de 18 Belgische partnerlanden ingesloten landen zijn: Bolivia, Mali, Niger, Rwanda, Burundi en Uganda. De Palestijnse bezette gebieden zijn strikt genomen niet ingesloten (vanwege hun kuststreek in de Gazastrook) maar ze zijn het de facto wel omdat Israël hen de toegang tot de zee verspert sinds **1968**.

	2005	2006	2007
Totale Belgische ODA aan de ingesloten landen	111.491.708	138.520.545	139.529.512
Totale Belgische ODA	1.573.973.000	1.575.720.000	1.426.862.000
Deel van de totale Belgische ODA dat naar ingesloten landen gaat	7,08%	8,79%	9,78%

Om het **streefcijfer 18** met betrekking tot de toegang tot de informatie- en communicatietechnologie te evalueren, bekijken we indicator 48a, over het aantal personal computers, en indicator 48b, over het aantal internetgebruikers in een bepaald land.

Analyse van de **indicatoren 48a en 48b** wijst uit dat van 2002 tot 2006 een groeiend deel van de bevolking van onze partnerlanden geniet van de voordelen van de nieuwe informatie- en communicatietechnologieën. Het aantal personal computers en internetgebruikers per 100 inwoners is tussen 2002 en 2006 duidelijk gestegen in onze partnerlanden. De verhoging van indicator 48a bereikt in sommige van onze partnerlanden zelfs een record. In Uganda en Burundi is het aantal pc's per 100 inwoners vervijf- respectievelijk vertienvoudigd.

3. De Belgische bijdragen tot de Millenniumdoelstellingen

3.1 MDG 1: De extreme armoede en de honger halveren

In 1990 moest 30% van de wereldbevolking zien te overleven met een inkomen van minder dan één dollar per dag²³. Op vijftien jaar tijd moet dit percentage teruggebracht worden tot **14,6%** van de wereldbevolking. Als we ons baseren op de ramingen van het UNDP, die schat dat de wereldbevolking in 2015 opgelopen zal zijn tot 7,3 miljard mensen²⁴, wil dit concreet zeggen dat MDG 1 inhoudt dat het aantal armen dat leeft van minder dan één dollar per dag moet worden teruggebracht tot **1,065 miljard** ($0,146 \times 7,3 \text{ miljard} = 1,065 \text{ miljard}$). Dit is dus een “realistische” doelstelling die van meet af aan als dusdanig werd beschouwd.

MDG 1: Tegen 2015: het halveren van het percentage van de wereldbevolking dat van minder dan één dollar per dag moet rondkomen

In zijn strijd tegen de armoede mikt België resoluut op de verbetering van de landbouwproductie en de voedselveiligheid. De armoede is vaak het meest schrijnend op het platteland waar de lage inkomsten uit landbouw en veeteelt meestal niet volstaan om de kroostrijke gezinnen te laten overleven. Sinds 25 jaar financiert het **Belgisch Overlevingsfonds** (BOF) programma's voor de verbetering van de voedselveiligheid van de bevolkingen van de armste landen van Afrika. Voor de realisatie van deze doelstelling wordt vooral gemikt op duurzame ontwikkeling binnen alle sectoren. Daarom leggen deze programma's de nadruk op de capaciteitsversterking van de lokale gemeenschappen.

1. Verbetering van het waterbeheer in Mali

Door de ngo Protos en het Belgisch Overlevingsfonds

De institutionele verankering van het waterbeheer in het kader van het project van de **ngo Protos** in de delta van Niger en Mali is hier een mooi voorbeeld van. Dankzij adequate akkoorden en een geschikte taakverdeling, werd de gemeenschap belast met de verantwoordelijkheid voor de watervoorziening en het onderhoud van de waterputten. Een ander typisch voorbeeld van de specifieke aanpak van het BOF is het veeteeltproject in Niger, dat een multisectorale en geïntegreerde benadering toepast voor de ondersteuning van de voedselveiligheid.

2. Gezondmaking van de veestapel met het oog op de voedselveiligheid in Niger

Door het Belgisch Overlevingsfonds en Dierenartsen Zonder Grenzen

In Niger, een Sahelland, leeft 88% van de bevolking van de veeteelt en is de gezondheid van de veestapel bijgevolg van bijzonder groot belang. Het BOF geeft daarom financiële steun aan het project “Ontwikkeling van netwerken rond diergezondheid en buurtadvies voor veeteelt” van

²³ Anders gezegd: in 1990 moesten er 1,292 miljard mensen, op een totale wereldbevolking van 4,4 miljard, rondkomen met minder dan één US dollar per dag: $1,292/4,4 = 29,32 \%$.

²⁴ Schattingen van het UNDP (*World Development Report 2007-2008*; p. 246): wereldbevolking in 2005: 6.514.800.000; wereldbevolking in 2015: 7.295.100.000.

Dierenartsen Zonder Grenzen in samenwerking met de Nigeriaanse ngo Karkara. Het preventieelk van dit project heeft geleid tot een snelle verbetering van de gezondheid van de veestapel in de regio. In 2004 werden 25.000 dieren gevaccineerd; in 2007 was dit aantal al vertienvoudigd tot een totaal van 250.000 gevaccineerde dieren. Bovendien is het merendeel van de veehouders van de regio bij het netwerk aangesloten. De oprichting van graan- en veevoederbanken helpt de boeren om perioden van schaarste te overbruggen in afwachting van de nieuwe oogst. Het netwerk leert hen nieuwe veeteelttechnieken aan waarmee ze de productie kunnen opvoeren en de kwaliteit van hun veestapel verbeteren. De vrouwen leren kippen kweken en kaas maken, wat hen een basisinkomen oplevert. Het project zorgt ook voor lees-, schrijf- en rekenonderwijs voor vrouwen in hun eigen taal, wat in belangrijke mate bijdraagt tot hun emancipatieproces.

3. Verbetering van de bananenteelt in Centraal-Afrika

Door CIALCA (consortium van onderzoeksinstituten die lid zijn van CGIAR²⁵)

Eén van de meest significante voedselveiligheidsprogramma's die door België worden gefinancierd, is ongetwijfeld het hulpprogramma voor de bananenteelt van CIALCA²⁶, dat opgezet werd in het gebied van de Grote Meren. In Centraal-Afrika neemt de banaan de vierde plaats in binnen de levensmiddelenproductie en dient hij als basisvoedsel voor 400 miljoen mensen. De bananenteelt neemt ongeveer één vierde van de totale landbouwoppervlakte van Centraal-Afrika in. Dit internationale consortium voor landbouwonderzoek biedt steun aan de kwekers van bananen en bakbananen om hen toe te laten hun belangrijkste basiscultuur te behouden. Zo helpt het programma hen bijvoorbeeld de bestaande productiesystemen te verbeteren en de natuurlijke rijkdommen goed te beheren. CIALCA helpt de boeren ook om de bananenteelt te herintroduceren in bepaalde regio's.

De Belgische steun aan het bananenonderzoek is niet nieuw en is altijd groot geweest dankzij de wetenschappelijke kennis die in het koloniale tijdperk werd opgebouwd. De Katholieke Universiteit Leuven beschikt met 1.100 verschillende soorten over de grootste bananenverzameling ter wereld en draagt zo bij tot het beheer van het werelderfgoed van de banaan. België geniet ook internationale erkenning op het vlak van het bananenonderzoek. In 2007 werd een gezamenlijke opvolgingsmissie van het hulpprogramma voor de bananenproductie georganiseerd. De multidisciplinaire benadering en de coördinatie van de activiteiten die opgezet werden door DGOS werden bij die gelegenheid positief geëvalueerd.

4.1. Lokale aankoop van maïs in de Democratische Republiek Congo

Door het Wereldvoedselprogramma van de Verenigde Naties

Door een resolute en volgehouden actie waarin de verschillende kanalen van de ontwikkelingssamenwerking zijn betrokken, speelt België een drijvende rol in de bevordering van de lokale aankoop van levensmiddelen. In 2006 heeft dit ertoe bijgedragen dat de lokale aankoop centraal ging staan in het voedingsmiddelenaankoopbeleid van het Wereldvoedselprogramma (dat

---

²⁵ CGIAR: *Consultative Group on International Agricultural Research*

²⁶ CIALCA: *Consortium for Improving Agriculture-based Livelihoods in Central Africa*. Een consortium van CGIAR-leden en één van de 21 partnerorganisaties van België. CIALCA is een samenwerkingsnetwerk van 16 internationale centra voor landbouwonderzoek, waaronder drie Belgische (de KU Leuven, UCL Louvain-la-Neuve en FSA Gembloux), en van Afrikaanse landbouwonderzoekscentra en partners uit de privésector.

instaat voor 56% van de wereldwijde voedselhulp). Sindsdien heeft België zijn inspanningen nog versterkt via maatregelen voor de versterking van de productiecapaciteit van de lokale landbouwers via steun aan het programma “Purchase for Progress” van het WFP, dat op dit doel is gericht; een bijdrage aan het WFP voor de verbetering van de logistieke transportmiddelen voor lokale producten; het ter beschikking stellen van een Belgische JPO (*Junior Professional Officer*) aan het WFP-bureau in Kinshasa, dat bevoegd is voor de lokale aankopen in dit land; en steun aan de ngo “Vredeseilanden” (oprichting van meelfabrieken, afwateringsprojecten en acties in de sector van de zaadproductie).

In 2007 heeft het WFP met succes de eerste lokale aankoop van maïs en bonen gerealiseerd in Noord-Kivu en Ituri (Oost-Congo). Dit kan een krachttoer worden genoemd in een regio die te maken had met dodelijke conflicten en die over geen enkele wegeninfrastructuur beschikte. Het voedsel werd uitgedeeld aan de noodlijdende bevolking van Oost-Congo.

4.2. Programma voor stedelijke en halfstedelijke tuinbouw in de DRC Door de *Food and Agriculture Organisation (FAO)*

Dit project voor steun aan de stedelijke en randstedelijke tuinbouw (UPH) werd opgezet in 2000. Met een totaal budget van 6,53 miljoen US\$ (4,42 miljoen euro) tot op heden bestrijkt dit project, dat door de FAO wordt uitgevoerd, tal van steden over de hele wereld waarvan vijf in de DRC: Kinshasa, Lubumbashi, Kisangani, Likasi en Mbanza Ngundu. Het project, dat tegemoetkomt aan de toenemende verstedelijking en het probleem van de bevoorrading, beoogt de verbetering en de diversificatie van de consumptie door werkgelegenheid en inkomsten te creëren voor de kleine producenten aan de rand van de steden. Naast het feit dat dit programma via een onafhankelijke externe evaluatie werd erkend als één van de aspecten die deze organisatie een onmiskenbaar comparatief voordeel bieden, maakt het programma vandaag ook deel uit van het nationale beleid van de DRC en is het geïntegreerd in het institutionele kader zowel op centraal als op provinciaal niveau.

Het project, dat in de schoot van SENHUP²⁷ is opgenomen, heeft een methodologie en bepaalde instrumenten ingevoerd die de nationale en provinciale overheden zich momenteel toe-eigenen.

Op het niveau van de steden werd dit mogelijk gemaakt door de oprichting van Gemeentelijke Overlegcomités onder het voorzitterschap van de burgemeester, die bevoegd zijn om te debatteren over de dossiers die te maken hebben met de grondbeveiliging, de vervuiling van het oppervlaktewater en de sensibilisatie. Elke burgemeester van de vijf steden die vandaag bij het project betrokken zijn, beschikt over een Gemeentelijk Bureau voor Tuinbouw (Bureau Municipal de l’Horticulture, BMH). Overigens werden ook reeds UPH-consulenten aangesteld in meerdere steden die nog niet aan het project deelnemen.

Eén van de operationele resultaten zijn de gedigitaliseerde kaarten van drie steden (Kinshasa, Lubumbashi en Kisangani), die voortaan toelaten om tuinbouwzones te integreren in de stadsontwikkelingsplannen die door de bevoegde diensten van elk van de steden worden opgemaakt.

De werkzaamheden van de BMH’s betreffen aspecten van marktobservatie, de synoptische tabellen per teelt en het opstellen van technische fiches die kunnen worden gebruikt voor hulp en advies. Dit alles werd aangevuld met bepaalde realisaties op het vlak van de beveiliging van de

---

²⁷ SENHUP: Service National pour l’Horticulture Urbaine et Périurbaine

rijkdommen op het perceel, zoals het microbeheer, irrigatie, kredietfaciliteiten ten behoeve van de verenigingen (228) voor een totaal van 14.800 begunstigden en 99 ondernemingen, de aanmaak van kaarten in verband met geïntegreerde productie en bescherming (150) en de opleiding van de animators van de veldscholen en de schooltuinen. De gegevens die door dit project werden geïnventariseerd, hebben ertoe geleid dat de DRC het eerste land was waarvan gegevens in het gegevensbestand HORTIVAR van de FAO werden opgenomen.

De BMH's meten ook regelmatig de impact van het project aan de hand van kwalitatieve indicatoren (inkomsten, toegang tot de productiemiddelen, toegepaste technieken, organisatie van de geassocieerde groentekwekers, kredietbeheer, toename van de verkoop van zaden door de privésector).

4.3. Programma voor participatieve aanpak en grondbeheer – Bevordering van het gebruik van landbouwproductiemiddelen door de producentengroepen van Niger²⁸
Door de Food and Agriculture Organisation (FAO)

Dit project heeft in belangrijke mate bijgedragen tot de structurering van de vraag en het aanbod van de productiemiddelen, het kernprobleem waarop het is gericht, door het opzetten van een netwerk van winkels voor productiemiddelen die beheerd worden door de landbouworganisaties aan de basis, maar ook door het bevorderen van groepsaankopen en het leverancierskrediet. Groepsbestellingen laten schaalvoordelen toe die kunnen oplopen tot 12% van de prijzen op de detailmarkt. Het winkelnetwerk blijft groeien en omvat momenteel meer dan 300 geïnventariseerde en functionele winkels, waarvan het merendeel werd opgezet door de partner-ngo's of de partnerlandbouworganisaties, veeleer dan door het project zelf.

Het project experimenteert ook met succes met een werkwijze voor financiële hulp bij de aankoop van productiemiddelen: de warrantage, een kredietformule die hierin bestaat dat een lening wordt verkregen met als garantie een voedingsmiddel dat vermoedelijk in waarde zal stijgen. Dit systeem geniet de groeiende belangstelling van de instellingen voor microfinanciering en de landbouworganisaties. Het totale bedrag van de kredieten die op deze manier werden verstrekt, is sinds de invoering van de techniek opgelopen tot één miljard CFA-frank. De bijdrage tot de rijkdom die aldus door de kleine producenten wordt gegenereerd, kan op minstens 300 miljoen CFA-frank worden geschat. Volgens twee studies, één uitgevoerd door CARE International en een andere door ICRISAT, wordt een deel van de opbrengsten van het warrantagesysteem gespendeerd aan productiemiddelen.

Hieruit blijkt dat het warrantagesysteem de producent ervan weerhoudt zijn oogst tegen de laagste prijs van de hand doet om zijn schulden af te betalen of om in zijn persoonlijke behoeften te voorzien, waardoor hij in een vicieuze cirkel van verarming zou terechtkomen. Het warrantagesysteem laat toe dat de producent zelf voor de garantie van zijn krediet instaat, profiteert van de stijging van de productprijzen, productiemiddelen kan aankopen zonder het gezinsbudget te moeten aanspreken, de productiemiddelen kan laten renderen en een gegroepeerde, solvabele en voorspelbare vraag naar productiemiddelen kan creëren.

Niger heeft zijn bankwetgeving gewijzigd om het warrantagesysteem wettelijk te maken. België financiert momenteel een programma van de FAO voor de uitbreiding van dit programma voor productiemiddelenbeheer in vier landen in de regio (Niger, Mali, Senegal, Burkina Faso).

---

²⁸ Voor de financiële aspecten van dit programma, zie [Bijlage 7.1](#).

3.2 MDG 2: Basisonderwijs waarborgen voor iedereen

Onderwijs is een basisrecht. Toch gaan wereldwijd nog altijd zo'n 90 miljoen kinderen niet regelmatig naar school en is één op de zes mensen analfabeet. Meer dan ooit moet de samenwerking investeren in onderwijs, een sector die bij uitstek een multiplicerend effect op lange termijn heeft op de ontwikkeling van een land.

MDG 2: Tegen 2015: ervoor zorgen dat alle jongens en meisjes basisonderwijs volgen

- *Evaluatie van het Belgische engagement op het vlak van onderwijs*

Niemand ontkent nog dat onderwijs en opleiding absoluut noodzakelijk zijn in de strijd tegen de armoede. Toch blijkt uit een evaluatie van de Belgische ontwikkelingsprogramma's in de onderwijssector dat onze inspanningen op dit vlak aanzienlijk zijn gedaald tussen 2001 en 2005. Indien België zijn engagement voor deze Millenniumdoelstelling wil concretiseren, zullen nieuwe inspanningen moeten worden geleverd voor de promotie van het basisonderwijs. De herziening van de beleidsstrategie op het vlak van onderwijs, in samenwerking met de Belgische partners, zal voltooid zijn in 2009 en zal een nieuw strategisch kader bieden.

Hieronder beschrijven we enkele ervaringen met de onderwijsprogramma's die voor een grote verrijking van de Belgische Samenwerking hebben gezorgd.

5. Hulp aan het onderwijs in Tanzania

Door de directie "Bilaterale programma's" van DGOS

In de periode 2001-2005 besteedde België **16 miljoen euro** aan het onderwijs in Tanzania. De helft hiervan betrof budgettaire hulp die gestort werd aan het Speciaal fonds van de donoren voor de financiering van het basisonderwijs in Tanzania. Naast België maken ook de Europese Commissie, Canada, Nederland, Zweden, Noorwegen, Finland, Ierland en Frankrijk deel uit van dit partnerschap. De Belgische bijdrage, **8 miljoen euro** op een totaal van 400 miljoen, was eerder bescheiden, maar de technische expertise die België heeft aangebracht, heeft ons land toch toegelaten een niet onaanzienlijke rol te spelen op het vlak van de coördinatie tussen de partners en de Tanzaniaanse overheden. Gezien de moeizame dialoog tussen deze laatsten en de donoren, was dit niet altijd een gemakkelijke taak. Dit **gemeenschappelijk fonds** werd door sommige donoren steeds beschouwd al een circuit dat parallel aan de nationale structuur fungeerde, wat aanleiding gaf tot spanningen in de samenwerking tussen de donoren en de Tanzaniaanse regering. In de praktijk slaagde het gezamenlijk fonds er nauwelijks in om de bijdragen van de geldschietters af te stemmen op de strategieën van het partnerland.

Dit was de eerste Belgische ervaring op het vlak van begrotingshulp in de onderwijssector waaruit DGOS een aantal zinvolle lessen heeft getrokken: er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de politieke onderhandelingen en de technische steun; men moet op het terrein over een grotere beslissingsmacht beschikken; en er moet nauwer worden samengewerkt met de andere Belgische ontwikkelingsorganen om het opzetten van een gezamenlijke en doortastende samenwerking op het vlak van onderwijs in een bepaald partnerland te vergemakkelijken. De Europese evaluatie van

het Tanzaniaanse onderwijsprogramma heeft de toegevoegde waarde van het gemeenschappelijk programma van de donoren aan het licht gebracht, bijvoorbeeld in de verbeterde kwaliteit van de rapporten. Ook in termen van voorspelbaarheid is de financiering van de onderwijssector er op vooruitgegaan. Deze verbetering heeft zeker bijgedragen tot de terugkeer van een grote meerderheid van de Tanzaniaanse kinderen naar de basisschool.

Begrotingshulp bevordert de politieke dialoog

Begrotingshulp is het onderwerp van grondig onderzoek door de respectieve regeringen van de donorlanden en het partnerland, die de voor- en nadelen ervan tegen elkaar afwegen. Begrotingshulp vereist niet alleen een *politieke dialoog* tussen de regeringen, een doeltreffend onderwijsbeleid houdt ook een *gezamenlijke verantwoordelijkheid* in. Dit is een soms zware maar overtuigende oefening.

In het geval van Niger hebben de moeizame onderhandelingen tussen de regering en de donoren geleid tot een verbetering van de onderwijsstrategie en een grotere transparantie van de procedures; ten slotte heeft men ook de corruptie aangepakt. In Mozambique hebben de gezamenlijke inspanningen geleid tot een versterking van het overheidsbudget. En in Uganda werd, onder druk van de geldschietters, de directie van het ministerie van Volksgezondheid vervangen om een dynamischer gezondheidsbeleid mogelijk te maken.

6. Begrotingshulp voor steun aan het onderwijs in Rwanda *Door de Joint Education Sector Support (JESS)*

In 2003 werkte de Rwandese regering een ambitieus strategisch onderwijsplan uit met als doel de meest kwetsbare groepen, zoals meisjes en wezen, toegang tot het onderwijs te verschaffen tegen 2015. Voor de financiering van dit onderwijsplan richtte Rwanda een vraag voor **begrotingshulp** aan de donoren en in 2006 werd JESS (*Joint Education Sector Support*), een donorfonds voor basiseducatie, opgericht. In 2007 storte België een bijdrage van **3,5 miljoen euro** in dit gemeenschappelijke beheersfonds: Rwanda had een solide onderwijsplan voorgelegd dat beantwoordde aan de toekenningsvoorwaarden van de Belgische begrotingshulp. Het donorfonds JESS financiert de versterking van de institutionele capaciteit van het Rwandese ministerie van Onderwijs, verantwoordelijk voor de uitvoering van het actieplan, dat aan een jaarlijkse evaluatie door de donoren is onderworpen. Verschillende internationale en Rwandese evaluaties hebben aangetoond dat het onderwijsplan Rwanda op weg zet naar de realisatie van deze ambitieuze doelstelling. De scholingsgraad is gestegen van 73% in 2000 tot 95% in 2006²⁹. Toch blijft de verbetering van de kwaliteit van het basisonderwijs zorgen baren. België heeft er zich tegenover Rwanda toe verbonden een nieuwe bijdrage van **8 miljoen euro** in dit fonds te storten tegen 2010.

---

²⁹ Volgens de *World Development Indicators* 2004 en 2008, zou de netto inschrijvingsgraad in Rwanda tussen 2001 en 2006 in feite gedaald zijn van 96 naar 91 %. Daarentegen zou de voltooiingsgraad van het basisonderwijs van 25 naar 35% gestegen zijn tussen 2001 en 2006.

7. Verbetering van de toegang tot het basisonderwijs in Cambodja

Door *Basic Education and Teacher Training* (BETT)

Hoewel Cambodja geen partnerland van België is, heeft België het niet opportuun geacht de steun aan het nationale beleid in de onderwijssector daar onmiddellijk stop te zetten. Sinds 2001 heeft ons land voor **8,75 miljoen euro** geparticipeerd in het project *Basic Education and Teacher Training* (BETT), voor de structurele verbetering van het basisonderwijs in drie provincies. Een tussentijdse evaluatie van eind 2006 laat veelbelovende resultaten zien. Van de 522 klassen waarvan de bouw (of wederopbouw) was voorzien, zijn er momenteel 266 in gebruik. Zo'n 3.360 kinderen uit de allerarmste gezinnen hebben een studiebeurs gekregen waarmee hun ouders de schoolkosten kunnen betalen. 60% van deze studiebeurzen werd aan meisjes toegekend, zoals voorzien door het project. Er werden ook drie cursusmodules ontwikkeld voor de onderwijzersopleiding.

Aangespoord door deze resultaten heeft de Belgische ontwikkelingssamenwerking beslist om in 2007 opnieuw 4,7 miljoen euro toe te kennen voor de consolidatiefase van het BETT-project, dat in de eerste plaats zal bestaan in de voltooiing van het opleidingsproject voor onderwijzers. Dit is de grootste uitdaging die dit project, dat als doel heeft kwaliteitsonderwijs aan te bieden aan iedereen, stelt. In deze fase moet ook worden beslist over de manier waarop de Cambodjaanse regering de Belgische activiteiten zal overnemen om zich het project toe te eigenen.

De geïntegreerde/transversale benadering en de strategische inspanningen van België om basisonderwijs te garanderen voor iedereen

De realisatie van MDG 2 wordt ernstig en rechtstreeks bedreigd door de rekrutering van kindsoldaten in conflictzones en door kinderarbeid. Net zoals de kinderen die gedwongen worden om te werken, lopen kindsoldaten niet alleen ernstige psychologische trauma's op maar kunnen ze ook geen normaal onderwijs meer volgen.

De Belgische samenwerking heeft dit probleem ter harte genomen en wil haar actie niet beperken tot het toekennen van financiële steun, hoe noodzakelijk die ook moge zijn. De strategieën en acties van alle betrokken actoren moeten op geïntegreerde wijze gecoördineerd worden met het oog op de realisatie van MDG 2.

Met dit doel heeft de Belgische samenwerking een **strategienota** opgesteld over "Eerbied voor de rechten van het kind in Ontwikkelingssamenwerking", die verscheen in maart 2008. Zoals minister Charles Michel schrijft in zijn meest recente Algemene Beleidsnota (5 november 2008), herbevestigt deze strategienota de ambitie van België om actief de strijd aan te binden tegen kinderarbeid en de rekrutering van kindsoldaten en om op te komen voor de sociale re-integratie van de kinderen die het slachtoffer geworden zijn van conflicten. De invoering van een dergelijke strategie zou een duidelijke impact moeten hebben op de scholingsgraad van gedemobiliseerde en gere-integreerde kinderen en/of van kinderen die uit de kinderarbeid werden bevrijd (DGOS, 2008).

Deze zelfde strategienota, die deel uitmaakt van een transversale thematiek, kan ook een positieve rol spelen met betrekking tot de andere MDG's met betrekking tot de rechten van het kind, met

name MDG 4, die bepaalt dat de kindersterfte tegen 2015 met twee derden moet worden teruggedrongen.

3.3 MDG 3: Gelijke kansen voor mannen en vrouwen en empowerment van vrouwen bevorderen

Mannen en vrouwen hebben dezelfde rechten. Tenminste, zo staat het in de internationale verdragen van de rechten van de mens. Toch stelt men vast dat deze regel nog overal ter wereld met voeten getreden wordt. Miljoenen vrouwen zijn nog steeds het slachtoffer van discriminatie. Onderdrukking, uitbuiting en seksueel geweld zijn vaak hun dagelijkse lot. Voor de realisatie van de derde Millennium Ontwikkelingsdoelstelling zijn ongetwijfeld aanzienlijke inspanningen vereist.

MDG 3: Tegen 2015 de gelijke kansen tussen mannen en vrouwen garanderen en de positie van de vrouw versterken

8. Versterking van de sociaaleconomische positie van de vrouwen van Niger Door de Belgische Technische Coöperatie (BTC)

De Nigeriaanse regering heeft begrepen dat het succes van de sociaaleconomische ontwikkeling van een land in belangrijke mate afhangt van de ontplooiingskansen en economische mogelijkheden van de vrouwen. In het kader van dit actieplan heeft België sinds 2003 zo'n 6,7 miljoen euro geïnvesteerd in de sociaaleconomische activiteiten van de plattelandsvrouwen in de regio Dosso. Inmiddels heeft het programma een aantal niet onbelangrijke resultaten geboekt. Zo heeft de buitenlandse hulp aan de vrouwen in aanzienlijke mate bijgedragen tot een verbetering van hun sociale status in de dorpen. Ook de mannen beginnen stilaan de voordelen van het project in te zien nu hun vrouwen kleine leningen kunnen krijgen voor de aankoop van graanvoorraden die hen toelaten perioden van schaarste te overbruggen. Via verschillende opleidingsactiviteiten bereikt het project zestienduizend vrouwen, hetzij 30% van alle dorpsbewoners, die voortaan over een inkomen beschikken. Zo'n vierduizend vrouwen hebben een opleiding op het gebied van moderne veeteelt- en landbouwtechnieken gevolgd en hebben hun budget beter leren beheren. In totaal werden 272 actiegroepen opgericht die instaan voor de permanente opleiding van vrouwen. Ze hebben hun organisatie versterkt en er wordt rekening gehouden met hun visie over de ontwikkeling van hun dorp.

9. Versterking van de politieke macht van vrouwen Globaal UNDP-programma ter ondersteuning van parlementen

Vrouwen moeten in grotere mate deelnemen aan het politieke leven en de beslissingsmacht. Toch blijkt dat de deelname van vrouwen aan de politiek in de praktijk nog altijd onbeduidend is. Ondanks een lichte toename van het aantal vrouwen in het parlement de voorbije tien jaar, bedroeg het aantal vrouwelijke parlementariërs in 2006 wereldwijd amper 17%.

Via financiële steun aan het multilaterale programma van de Verenigde Naties ten gunste van de versterking van de parlementaire capaciteit, draagt België meer bepaald bij tot de versterking van

de capaciteit van vrouwelijke parlementariërs in zijn partnerlanden. Het is ook dankzij onze hulp dat de vrouwelijke parlementariërs van Niger een kwaliteitsopleiding hebben genoten die hen toelaat hun wetgevende functie beter te vervullen. Het forum van vrouwelijke parlementariërs dat opgericht werd in Niger en Algerije voorziet in technische en juridische bijstand voor een betere follow-up van de Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen. Een studie met betrekking tot het wetgevend systeem in Benin heeft een aantal lacunes in de wetgeving blootgelegd inzake de bescherming van de vrouw en het kind. Het programma voor steun aan het parlementaire proces in conflictgebieden schrijft de parlementariërs, in hun hoedanigheid van wetgevers, voor meer aandacht te besteden aan de noden en de rechten van de vrouw. Het netwerk “iKnow Politics” (*International Knowledge Network on Women in Politics*, www.iknowpolitics.org) neemt zich voor de samenwerking en de communicatie tussen de vrouwen met een politiek mandaat over de hele wereld te versterken.

Op het vlak van de indirecte samenwerking cofinanciert de Belgische samenwerking het triënniaal programma (2008-2010) van de ngo “**Le Monde Selon les Femmes**” voor 1.314.827,14 euro. Deze ngo streeft zowel in België als in de landen van het Zuiden naar gelijke rechten voor mannen en vrouwen en ijvert voor de versterking van de macht van de vrouw. Binnen dit programma werden meer bepaald de volgende acties opgezet:

- ervoor zorgen dat er in het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid meer rekening wordt gehouden met gender, de link met duurzame ontwikkeling, seksuele en reproductieve rechten...;
  - het ter beschikking stellen van informatie en pedagogisch materiaal in verband met de genderbenadering en gendernetwerken en het verbeteren van de toegang tot de opleidingen in dit domein;
  - het Noord-Zuidonderzoek naar empowerment van de vrouw en de uitwisseling van informatie en ervaringen via de netwerken, met het oog op het opstellen van een gezamenlijk eisenpakket;
  - de versterking van de politieke actiecapaciteiten van verenigingen in Senegal, Burkina Faso, Congo en Peru die een genderbenadering toepassen om die in staat te stellen de toepassing van praktijken die de gelijkheid tussen mannen en vrouwen bevorderen te steunen.
- (Voor de financiële details over de verschillende projecten van deze ngo, zie Bijlage 7.2).

3.4 MDG 4, MDG 5, MDG 6: Structurele steun aan de openbare gezondheidszorg

Drie van de acht MDG's hebben te maken met de gezondheidszorg. Het Belgische beleid is gericht op een verbetering van de basisgezondheidszorg voor de hele bevolking. Wij vermelden hierna de Belgische bijdragen aan deze drie Millenniumdoelstellingen.

MDG 4: De kindersterfte terugdringen

Streefcijfer 5: Tegen 2015 de sterfte van kinderen onder de 5 jaar met twee derden verminderen

MDG 5: De gezondheid van moeders verbeteren

Streefcijfer 6: Tegen 2015 de moedersterfte met drie vierden terugdringen

MDG 6: De strijd aangaan tegen hiv/aids, tuberculose, malaria en andere ziekten

Streefcijfer 7: Tegen 2015 de verspreiding van hiv/aids, malaria en andere dodelijke ziekten een halt toeroepen

Streefcijfer 8: Tegen 2015 malaria en andere ernstige ziekten beheersen en een begin maken met de omkering van de huidige tendens

Nieuw strategisch kader voor de gezondheidszorg

In 2007 werkte het platform van Belgische partners op het vlak van de gezondheidszorg, *Because Health* (<http://www.be-causehealth.be/becausehealth/>), een nieuw strategisch kader uit voor de verbetering van de gezondheidszorg in onze partnerlanden. Uit een evaluatie van de Belgische hulp in de gezondheidssector is gebleken dat onze bijdrage voor het toegankelijk maken van de basisgezondheidszorg voor iedereen via onze lokale benadering in de gezondheidsdistricten, van goede kwaliteit is. Om deze verbetering duurzaam te maken is het echter aangewezen om, naast de lokale projectbenadering, ook structurele steun te verlenen aan het nationale gezondheidsbeleid en de gezondheidssystemen, bijvoorbeeld via begrotingshulp aan het nationale budget voor gezondheidszorg of via de versterking van de institutionele capaciteiten van de gezondheidsdiensten. Daarom zullen de gezondheidsprojecten van alle Belgische ontwikkelingspartners in het vervolg in de eerste plaats gericht zijn op de structurele en duurzame verbetering van de kwaliteit van de gezondheidssystemen, en dit vooral op het vlak van de reproductieve gezondheidszorg. Dit houdt in: een **goede scholing en opleiding van het personeel** verzekeren, bijdragen tot de **preventie** op het vlak van gezondheid door middel van **vaccinatieprogramma's**, **seksuele voorlichting voor jongeren**, etc. Ook de strijd tegen de dodelijke en “verwaarloosde” tropische ziekten blijft één van de Belgische prioriteiten.

10. Steun aan de openbare ziekteverzekering in Peru³⁰ (MDG'S 4 en 5)

Door de Belgische Technische Coöperatie

De Peruviaanse overheid heeft in 2002 een ziekteverzekeringssysteem gecreëerd dat 12 miljoen Peruviaanse armen verzekert van gratis zorg en behandeling in geval van ziekte of ongeval. Alle medische kosten vallen ten laste van het **Seguro Integral de Salud** (SIS). Dit houdt in dat de overheid instaat voor alle kosten van de medische behandeling, de medicijnen, de hospitalisatie en zelfs de bevallingen. Ook gratis zijn preventieve zorgen zoals vaccinaties, medische onderzoeken en de opsporing van hiv/aids. In 2005 heeft België³¹ bijgedragen tot de financiering van dit unieke “ziekenfonds” via een **begrotingshulp** ten bedrage van **zes miljoen euro** (voor de jaren 2005-2006). Er werd overeengekomen om deze fondsen te gebruiken voor de terugbetaling van de medische behandelingen en medicijnen van de 250.000 Peruvianen die bij deze openbare ziekteverzekering zijn aangesloten.

Volgens recente evaluaties stijgt het aantal armen dat aangesloten is bij het SIS. Dit bemoedigende resultaat heeft België ertoe aangezet een nieuw engagement van **drie miljoen euro** ten gunste van het SIS aan te gaan.

---

30 De exacte titel van dit project is “Sectorale financiële steun voor de integrale ziekteverzekering (*Seguro Integral de Salud* - SIS)” (2005-2006)

31 Directie D1.5 (bilaterale programma's) van DGOS in samenwerking met de Belgische Technische Coöperatie (die in dit geval de uitvoerder is).

11. Belgisch voorzitterschap van het harmonisatie- en afstemmingsbeleid van de gezondheidszorg in de DRC

In 2001 nam de Europese Unie het initiatief om de samenwerking tussen alle Europese donoren in de gezondheidssector van Congo beter te coördineren. Dit initiatief werd later uitgebreid tot alle multilaterale donoren en agentschappen van de Verenigde Naties die actief zijn in die sector, in het kader van een partnerschap onder de naam GIBS (Groupe Inter-Bailleurs Santé).

De GIBS, die aanvankelijk was bedoeld om thematische informatie op het vlak van de gezondheid uit te wisselen, kreeg in 2005 de opdracht om de samenwerking en de complementariteit tussen de verschillende donoren te verbeteren en hun acties beter af te stemmen op het Congolese gezondheidsbeleid. België werd aangesteld als voorzitter van dit nieuwe partnerschap en werd in 2007 herverkozen voor een tweede periode van een jaar. Het stelt twee principes voor om dit partnerschap te laten slagen. Ten eerste moet elke donor een deel van zijn eigen zichtbaarheid ondergeschikt maken aan de gezamenlijke zichtbaarheid van alle interventies; en ten tweede moeten alle leden bijdragen tot de verwezenlijking van gezamenlijke, tastbare resultaten door de concrete acties en dossiers op elkaar af te stemmen.

In 2006, bij de officiële lancering van de GIBS, bleek duidelijk dat de harmonisatie van de hulpprocedures van de donoren slechts kon slagen wanneer die werden afgestemd op het Congolese gezondheidsbeleid. Het engagement van de leden werd opgenomen in een gemeenschappelijke verklaring naar aanleiding van de voorstelling van het nieuwe Congolese beleid in februari 2006. De GIBS heeft zich voorgenomen om te werken aan de complementariteit van de operationele interventies en om aan gezamenlijke fondsenwerving te doen, bijvoorbeeld ten bate van het Wereldfonds voor de strijd tegen aids, tuberculose en malaria. De GIBS heeft ook een beleidsdocument uitgewerkt over de steun aan het gezondheidspersoneel en bereidt een strategienota voor met betrekking tot de Congolese gezondheidszorg, op basis van het Congolese plan voor armoedebestrijding. Sinds maart 2007 is de GIBS de gesprekspartner van het nieuwe Congolese ministerie van Volksgezondheid wat betreft de toepassing van het gezondheidsbeleid en het overleg ter zake.

12. Steun aan een onderzoeksprogramma van het medisch centrum Muraz in Burkina Faso Door het Instituut voor Tropische Geneeskunde van Antwerpen

In het kader van zijn overeenkomst met het Instituut voor Tropische Geneeskunde van Antwerpen financiert de Belgische indirecte samenwerking een onderzoeksprogramma op het vlak van de gezondheidszorg voor moeder en kind in het Muraz centrum in Burkina Faso (regio Bobo-Dioulasso), voor een bedrag van **722.000 euro** tijdens de periode 2005-2007.

Er werd onderzoek gevoerd naar ondervoeding bij moeders en kinderen en meer bepaald naar de doeltreffendheid van multi-micronutriënten en de periodieke behandeling tijdens de zwangerschap, naar de houding, het geloof en de perceptie van zwangere vrouwen in verband met voeding en naar hun voedselconsumptie en hun gebruik van de gezondheidsdiensten.

De resultaten van deze studies zullen leiden tot nieuwe aanbevelingen aan de WHO en UNICEF over de voeding van zwangere vrouwen en de prenatale zorgen.

13. Gratis medische zorgen voor zwangere vrouwen in Algerije³² (MDG'S 4 en 5)

Door de Belgische Technische Coöperatie

Sinds 2004 steunt de Belgische gouvernementele ontwikkelingssamenwerking het officiële Algerijnse project voor de **verbetering van de gezondheid van moeder en kind** in de regio Tamanrasset, een topprioriteit van dit partnerland. Alle medische uitgaven tijdens de zwangerschap worden volledig, en de bevallingskosten voor 90% door de overheid betaald. Vrouwen kunnen ook een gratis onderzoek naar baarmoederhalskanker ondergaan. De overheid voorziet in opleidingsprogramma's op het vlak van gezinsplanning en seksuele voorlichting voor jongeren. In een tweede fase werd dit programma uitgebreid naar andere gezondheidsdistricten in de regio. Sindsdien heeft België zijn hulp verlengd tot eind 2009; voor deze fase van vier jaar (van 2006 tot eind 2009) werd een bijdrage van 2,778 miljoen euro uitgetrokken³³.

14. Betere vroedvrouwenopleiding in Rwanda (MDG'S 4 en 5)

Gezamenlijk project van VVOB en APEFE

Tussen 2003 en 2005 is het aantal bevallingen in aanwezigheid van gekwalificeerd medisch personeel in Rwanda gestegen van 35 tot 38,6%. Kwalitatieve gezondheidszorg vóór, tijdens en na de bevalling zijn van cruciaal belang om de **kindersterfte** en de **sterfte van jonge moeders** te verminderen. Met zijn project "*Skillslab*" wenst de Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand (**VVOB**) bij te dragen tot een betere medische begeleiding bij bevallingen. In dit verband werkt VVOB nauw samen met de Association pour la promotion de l'Education et de la Formation à l'Etranger (**APEFE**), zijn Franstalige tegenhanger. *Skillslab* is een pedagogische methode voor het aanleren van medische en communicatieve bekwaamheden met behulp van simulatieoefeningen en virtuele interactie. Deze Belgische werkmethode werd voor het eerst met succes toegepast in Kenia. Sinds de start van dit project in 2003 in Rwanda, geniet *Skillslab* goede bekendheid in de paramedische sector. Inmiddels werd de werkmethode goedgekeurd door het Rwandees centrum voor de ontwikkeling van studieprogramma's en geïntegreerd in de officiële programma's van de paramedische opleiding. Deze werkmethode wordt momenteel gebruikt in vijf regionale Rwandese hogescholen. De cursussen worden gegeven door 28 nieuwe docenten die als eersten met *Skillslab* leerden werken. Zo'n 1.200 studenten in medische vakken zijn intussen vertrouwd met de simulatieoefeningen.

15. De strijd tegen malaria in Rwanda (MDG 6)

Door de Belgische Technische Coöperatie

Dankzij zijn onverdroten inzet in de strijd tegen malaria, is Rwanda erin geslaagd op één jaar tijd het sterftecijfer terug te dringen van 4,6 naar 2% in 2006. In dit jaar ging de vaccinatiecampagne tegen mazelen en rodehond gepaard met de gratis verspreiding van 1,4 miljoen muggenhorren aan kinderen onder de vijf jaar. Met deze campagne werden 90% van alle Rwandese kinderen in deze

---

³² De exacte titel van dit project is "Geïntegreerd beheer van de volksgezondheid in de wilaya Tamanrasset". De fondsen komen van de dienst D1.1 en het project wordt uitgevoerd door BTC.

³³ Op vandaag bedragen de effectieve uitgaven echter nog maar 575.000 euro, uitgegeven in 2006 en 2007. Andere uitgaven zijn nog niet gepland.

leeftijdscategorie bereikt – een spectaculaire stijging ten opzichte van 2005, toen de campagne slechts 17,4% van de kinderen bereikte. Het accent ligt speciaal op de behandeling van zwangere vrouwen. De basisbehandeling, op basis van artemisinin, wordt op nationaal niveau via de openbare en de privésector alsook via de basisgemeenschappen verspreid.

Via zijn programma “Institutionele steun aan het ministerie van Volksgezondheid” draagt België bij tot de versterking van de capaciteit van de malariadiensten van het Rwandese ministerie van Volksgezondheidszorg. België levert steun op het vlak van de samenwerking tussen en de decentralisatie van de acties ten behoeve van de gezondheidsdistricten. Van 2004 tot 2007 ontving Rwanda meer dan **2,3 miljoen euro** voor de versterking van zijn ministerie van Volksgezondheid.

16. De succesvolle strijd tegen malaria van Vietnam (MDG 6)

Door het Instituut voor Tropische Geneeskunde van Antwerpen

Vietnam is erin geslaagd malaria aanzienlijk terug te dringen dankzij een grote politieke wil en het idee om de strijd tegen malaria te integreren in de basisgezondheidszorg. De snelle diagnose en behandeling van malariapatiënten, het preventieve gebruik van geïmpregneerde muggenhorren en de verstuijing van insecticiden in de woningen hebben uitstekende resultaten opgeleverd.

DGOS steunt al sinds de jaren 90 de Vietnamese strijd tegen malaria via de cofinanciering van de vijfjarenprogramma's van het Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG). Het ITG speelt een belangrijke rol in de institutionele en wetenschappelijke versterking van de Vietnamese partner, het *National Institute for Malaria, Parasitology and Entomology* (NIMPE), dat inmiddels een regionale autoriteit is geworden op het vlak van de malariabestrijding in het Mekonggebied van Vietnam, Laos, Cambodja en Thailand. In 2007 organiseerde het ITG samen met zijn partner een internationaal colloquium over malaria in Hanoi, waar meer dan 250 nationale en internationale experts zich samen hebben gebogen over mogelijke oplossingen voor het terugdringen van malaria in de afgelegen, bosrijke grensgebieden en om de verspreiding van parasieten die een meervoudige weerstand tegen de bestaande geneesmiddelen hebben ontwikkeld een halt toe te roepen.

In 2008 lanceerde het ITG een nieuw vijfjarenprogramma waarin de samenwerking met het Vietnamese samenwerkingsorgaan wordt voortgezet. Het programma beoogt het behoud van de verworvenheden van de laatste tien jaar. Hiervoor zullen de uitvoering van preventieve maatregelen en noodinterventies in het geval van malariabesmetting onverminderd moeten worden voortgezet.

17. De strijd tegen onchocerciasis (rivierblindheid) in Afrika (MDG 6)

Door de Wereldgezondheidsorganisatie van de Verenigde Naties

Eind 2007 werd in het Egmontpaleis in Brussel het 13^e Forum tegen onchocerciasis gehouden. De deelnemers, onder wie 13 Afrikaanse ministers van Volksgezondheid, hebben daar hun tevredenheid uitgedrukt over de acties die deze ziekte daadwerkelijk hebben teruggedrongen. België draagt bij tot dit succes aangezien het sinds dertig jaar dit Afrikaanse programma voor de strijd tegen onchocerciasis (*African Programme for Onchocerciasis Control – APOC*), waar 19 landen van West- en Centraal-Afrika zijn bij aangesloten, steunt.

Dankzij het APOC-programma is rivierblindheid momenteel onder controle. Elk jaar worden zo'n vijftig miljoen mensen, die in vaak moeilijk toegankelijke gebieden leven, behandeld met ivermectine om de besmettingscyclus te doorbreken. Deze behandeling behoedt 600.000 mensen voor blindheid en beschermt 18 miljoen kinderen tegen deze ziekte. De parasiet werd uitgeroeid in een gebied van 250.000 km². Nu dit gebied vrijgemaakt is van de ziekte, is het opnieuw beschikbaar voor landbouw en bewoning en staat het in voor de voedselproductie ten behoeve van 17 miljoen mensen.

De reproductieve en seksuele gezondheid (MDG 5) in het Belgische ontwikkelingsbeleid

Op internationaal niveau komt ons land op voor de rechten van de vrouw en is het bijzonder actief op het vlak van de bescherming van vrouwen en jonge meisjes tegen alle vormen van geweld. De bescherming van de seksuele integriteit is een fundamenteel mensenrecht en van vitaal belang voor de duurzame ontwikkeling van een land.

In haar **strategienota over "Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten"** (maart 2007) bevestigt de Belgische federale regering haar engagement om resoluut de strijd aan te gaan niet alleen tegen seksuele gruweldaden tegen vrouwen in conflict- en oorlogssituaties, maar ook tegen alle andere seksuele praktijken die de gezondheid van vrouwen bedreigen en hen schade berokkenen (o.m. genitale verminking). België financiert tal van ontwikkelingsprogramma's die dit doel nastreven. Toch moet gezegd dat de uitvoering van dergelijke programma's soms sterk bemoeilijkt wordt door de ernst van het fenomeen in bepaalde regio's waar de staten geconfronteerd worden met ernstige problemen op het gebied van veiligheid en op sociaal en institutioneel gebied.

18. De strijd tegen seksueel geweld in de DRC (MDG 5)

Door het Bevolkingsfonds van de Verenigde Naties (UNFPA)

Met een bijdrage van 7,85 miljoen euro tijdens de periode van 2004 tot en met 2007, is België de belangrijkste donor van het multilaterale programma van de Verenigde Naties voor de strijd tegen seksueel geweld in de conflictgebieden van de drie oostelijke provincies van de Democratische Republiek Congo. Van september 2005 tot april 2006 heeft dit programma medische zorgen verleend aan 3.204 vrouwen en jonge meisjes en heeft het aan 2.662 slachtoffers psychosociale bijstand verstrekt in de onthaalcentra. De dokters werden speciaal opgeleid om deze zwaar getraumatiseerde slachtoffers psychologisch te begeleiden en hun letsels chirurgisch te behandelen. Van meet af aan moest ook een wettelijk kader worden gecreëerd voor de beteugeling van seksueel geweld en de juridische bescherming van de slachtoffers. In 2006 keurde het Congolese parlement een wet goed waardoor verkrachting en seksueel geweld voortaan als oorlogsmisdaden worden beschouwd. Dankzij dit wettelijk kader is justitie er inmiddels in geslaagd meerdere militairen te veroordelen en te bestraffen voor misdaden van seksuele aard. Ook werden de militaire overheden gesensibiliseerd in verband met de strijd tegen seksueel geweld. De doelstelling van het programma voor 2008 is niet minder dan vijftienduizend slachtoffers van seksueel geweld te hulp te komen met het oog op hun re-integratie in hun familie en in de plattelandsgemeenschap.

19. De strijd tegen geweld binnen het gezin en tegen seksueel geweld in Peru

Door de Belgische Technische Coöperatie

Sinds 2003 steunt de Belgische samenwerking in Peru het nationale overheidsprogramma voor de strijd tegen geweld binnen het gezin en tegen seksueel geweld. Uit de evaluatie van de eerste fase blijkt dat het project vooral succes heeft geboekt op het niveau van de randactiviteiten. Tal van slachtoffers van seksueel geweld die steun hebben gekregen in de onthaalcentra verwerven nu een klein basisinkomen via de verkoop van artisanale producten. In een tweede fase zou het project, volgens de evaluatie, zich meer moeten richten op de effectieve bescherming van vrouwen door de Peruviaanse overheden. De resultaten van het nationaal plan voor de strijd tegen het geweld op vrouwen zijn nog onvoldoende.

20. Algemene bijdragen van België aan het GFATM en aan UNAIDS

Naast deze specifieke projecten draagt België eveneens financieel bij tot twee internationale organisaties die gespecialiseerd zijn in de strijd tegen hiv/aids, tuberculose en malaria:

- het Wereldfonds tegen Aids, Tuberculose en Malaria (GFATM);
- het Gezamenlijk Programma van de Verenigde Naties tegen aids (UNAIDS).

	2004	2005	2006	2007
<i>Global Fund to fight Aids, Tuberculosis, and Malaria</i> (GFATM)	8.408.000	5.050.000	8.050.000	12.050.000
UNAIDS (Algemene middelen – Core)	2.500.000	2.500.000	2.500.000	3.500.000
Totaal	16.857.444	7.550.000	10.550.000	15.550.000

Daarnaast merken we op dat de totale Belgische bijdragen (*core* + geormerkt) ten gunste van UNAIDS goed zijn voor de financiering van 2,15%³⁴ van het totale budget van deze organisatie in 2007. Dit percentage overschrijdt ruimschoots de drempel van 1,55%³⁵ die België - vrijwillig - heeft vastgelegd voor de financiering van het totale budget van deze partnerorganisaties. Daarmee stond België, in vergelijking met de 22 lidstaten van de OESO – die op zich instaan voor 95% van het budget van deze internationale organisaties – in 2007 op de 11^e plaats op de lijst van beste donoren³⁶.

Dit aanzienlijke Belgische aandeel in de financiering van UNAIDS is een goede afspiegeling van de prioriteit die België aan de strijd tegen aids toekent.

Naast de algemene bijdragen geeft België nog financiële steun aan tal van projecten voor de strijd tegen deze ziekten in een bepaald land of een bepaalde regio (dit zijn de zogenoemde geormerkte

³⁴ Dit cijfer stemt overeen met het percentage van de totale financiering van UNAIDS. Meer bepaald draagt België voor 1,99% bij tot het geheel van de *Core*-bijdragen aan UNAIDS en voor 3,10% van de geormerkte (*earmarked*) bijdragen aan deze organisatie. Deze geormerkte bijdragen van België worden volledig besteed aan de financiering van zes Belgische *senior experts* binnen UNAIDS.

³⁵ 1,55% is de referentiedrempel die België vrijwillig heeft aangenomen en die overeenstemt met de Belgische bijdrage aan de financiering van het totale budget van de Internationale Ontwikkelingsassociatie van de Wereldbank.

³⁶ In 2005-2006 waren de Belgische financiële bijdragen aan UNAIDS goed voor de 9^e plaats op de lijst van beste donoren van het UNAIDS-budget.

of *earmarked* bijdragen). Bij wijze van voorbeeld sommen we hieronder een aantal programma's op (de financiële bijdragen van 2005 tot 2007 zijn in euro)³⁷.

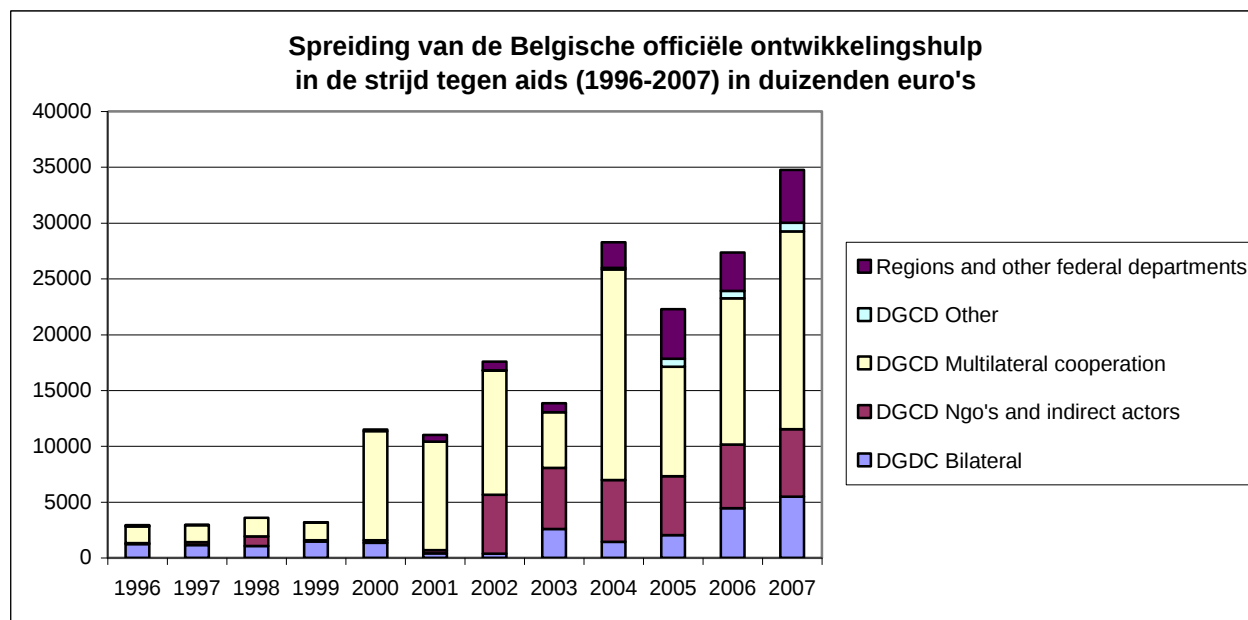
Oorspronkelijke titel		Uitvoerder	Land/Regio	2005	2006	2007
HIV/aids						
Multilaterale samenwerking:						
algemene vrijwillige bijdragen (core)	GLOBAL FUND TO FIGHT AIDS, TUBERCULOSIS and MALARIA GFATM	GFATM	Universeel	5.050.000	8.050.000	12.050.000
	ONUSIDA/UNAIDS ressources générales / programme commun lutte VHS/SIDA	UNAIDS	Centraal-Afrika	2.500.000	2.500.000	3.500.000
geoordeelde vrijwillige bijdragen (earmarked)	Assistance technique en Afrique centrale (RW, Bur, RDC, Tanz, Mali...)	UNAIDS	Centraal-Afrika	1.000.000	1.000.000	0
	Experts seniors pres de ONUSIDA/ ATM	UNAIDS	Universeel	900.000	900.000	900.000
	HIV-preventieprogramma's: Capaciteitsontwikkeling op gemeenschap en nationaal niveau voor de aanpak van kwetsbaarheid	UNAIDS	Malawi	0	750.000	0
	Hiv-preventieprogramma's "Kinderen getroffen door hiv/aids" en "Capaciteitsontwikkeling voor de aanpak van de kwetsbaarheid van meisjes t.a.v. hiv/aids"	UNAIDS	Subsaharaans Afrika	0	0	750.000
	IPM - International Partnership for Microbicides	International Partnership Microbicides	Universeel	0	0	1.000.000
Tuberculose						
Bilaterale samenwerking						
Directe bilaterale hulp	Appui au PNT - Programme National de lutte contre la tuberculose	BTC	Congo (DRC)	123.239	538.422	1.222.049
Indirecte bilaterale hulp	Ondersteuning van tuberculose controle programma's in 3 provincies (2004-2007)	Damiaanstichting	China	576.757	689.203	670.922
Malaria						
Bilaterale samenwerking						
Directe bilaterale hulp	Programme national intégré contre le paludisme - PNILP - phase 2 + formulation	BTC	Rwanda	739.556	680.668	25
Indirecte bilaterale hulp	ITG - National Institutes of Malariology, Parasitology and Entomology in Vietnam, Cambodia and Laos	Instituut voor Tropische Geneeskunde	Zuid- en Midden-Azië	330.326	330.326	417.461
	ITG - East African Network for Monitoring Anti-malarial Treatment (EANMAT)	Instituut voor Tropische Geneeskunde	Uganda	205.546	191.519	407.568

Bron: ODA.be

De grafiek hieronder biedt een visueel overzicht van de omvang van de verschillende soorten inspanningen die België levert in de strijd tegen aids. Concreet gaat het om de spreiding van de Belgische bijdragen aan de strijd tegen aids:

³⁷ Tal van andere voorbeelden van programma's voor de strijd tegen aids zijn te vinden in de **Beleidsnota** van DGOS van maart 2006; zie DGOS, 2006, p. 35-42.

- via DGOS: via de directe bilaterale samenwerking, de indirecte bilaterale samenwerking (met de Belgische ngo's), de multilaterale samenwerking en de andere DGOS-diensten;
- via de Regio's en andere Federale Overheidsdiensten.

Zoals men kan vaststellen loopt het grootste deel van de Belgische bijdragen aan de strijd tegen aids sinds 1999 via de multilaterale samenwerking. Het tweede kanaal dat de Belgische fondsen volgen – en dit ongewijzigd sinds 2002 – is de indirecte bilaterale samenwerking via de ngo's en andere indirecte Belgische actoren (universiteiten, stichtingen, instellingen...). Merk ook op dat de directe bilaterale samenwerking (met onze 18 partnerlanden) sinds 2002 steeds meer belang hecht aan de strijd tegen aids.

Uit deze talrijke voorbeelden kunnen we besluiten dat de Belgische strategie in de strijd tegen aids³⁸ zich duidelijk in de praktijk heeft vertaald. Alle hierboven opgesomde programma's sluiten aan bij minstens vijf globale doelstellingen die België heeft gedefinieerd om de strijd tegen aids te structureren en te coördineren (DGOS, 2006). Als we weten dat België heeft gekozen voor een multidisciplinaire en multisectorale benadering, dan hoeft het niet te verbazen dat de Belgische strategie de volgende vijf doelstellingen omvat:

1. Strijd tegen aids op basis van de mensenrechten: strijd tegen discriminatie en stigmatisering, tegen de ongelijke verhoudingen tussen de seksen en tegen seksueel geweld in oorlogs- en conflictsituaties.
2. Steun aan de nationale beleidsprogramma's voor aidsbestrijding.
3. Het duurzaam verbeteren van de internationale respons met respect voor de principes van de engagementsverklaring van de Speciale Zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.

³⁸ De Belgische strategie in de strijd tegen aids was het onderwerp van een **Beleidsnota** van maart 2006, zie DGOS, 2006.

4. Het aantal doeltreffende en efficiënte interventies in enkele sleutelsectoren opdrijven (gezondheidszorg, onderwijs, landbouw, voedselveiligheid en de privésector).
5. Het Belgische draagvlak versterken onder meer via sensibilisatiecampagnes in België.

3.5 MDG 7: Werken aan een duurzaam milieu

Millenniumdoelstelling 7: Werken aan een duurzaam milieu

Streefcijfer 9: Tegen 2015 de principes van duurzame ontwikkeling integreren in de nationale beleidsprogramma's en de huidige tendens van de teloorgang van natuurlijke rijkdommen omkeren.

Streefcijfer 10: Tegen 2015 het percentage van de bevolking dat geen toegang heeft tot drinkwater en sanitaire basisvoorzieningen met de helft verminderen.

Streefcijfer 11: Tegen 2020 het leven van minstens 100 miljoen sloppenwijkbewoners gevoelig verbeteren.

De steun aan de watersector is één van de Belgische prioriteiten op het vlak van ontwikkeling in onze partnerlanden.

21. Verbetering en versterking van de waterpunten in het aardnotenbekken

Door de Belgische Technische Coöperatie

In Senegal, waar België sinds meer dan twintig jaar lang terreinervaring heeft opgebouwd op het vlak van drinkwatervoorziening en sanering, blijft onze hulp gegarandeerd tot 2012. In 2007 werd een budget van 11 miljoen euro vrijgemaakt voor infrastructuurwerken die de toegang tot drinkwater van een half miljoen Senegalezen moeten verzekeren. Via deze hulp draagt België ongetwijfeld bij tot de realisatie van de zevende Millenniumdoelstelling.

22. Belgische bijdrage tot de versterking van de maatregelen ter bescherming van het Congolese regenwoud

Door de Belgische Technische Coöperatie

In 2007 heeft België diverse initiatieven genomen voor de blijvende bescherming van het Congolese regenwoud als één van de doelstellingen van het milieuactieprogramma. Om de bescherming van het regenwoud te verbeteren in het Congobekken in de DRC heeft DGOS, in samenwerking met zijn ontwikkelingspartners, een eerste **internationale conferentie voor duurzaam beheer van het Congobekken** georganiseerd. Deze conferentie heeft geleid tot de Verklaring van Brussel, die de richtlijnen aangeeft voor de bescherming van het Congolese regenwoud. Voor het eerst werd hierin uitdrukkelijk gewag gemaakt van de waarde en het belang van het niet-destructieve gebruik van de wouden, een concept dat bekend staat onder de naam “vermeden ontbossing”.

Naar aanleiding van de internationale klimaatop van Bali werd beslist dat het concept “vermeden ontbossing” deel zou gaan uitmaken van het Kyoto-akkoord II vanaf 2012, waardoor de bosbescherming een plaats zal krijgen in de wereldwijde strijd tegen de CO₂-uitstoot.

In het verlengstuk van deze Conferentie werden onder impuls van België twee nieuwe steunfondsen voor de Congolese wouden gecreëerd voor de financiering van het beheer en het netwerk van beschermde natuurzones. In 2007 heeft België, in het kader van een ander initiatief voor de bescherming van de Congolese regenwouden en in samenwerking met de Congolese overheden, een project opgezet voor de verbetering van de controle op de exploitatie van deze bossen via het Europees actieplan FLEGT (*Forest Law Enforcement Governance and Trade* – Toezicht op de naleving van de reglementen op bosbeheer, bestuur en handelsverkeer).

23. Belgische steun aan de identificatie van Afrikaanse paddenstoelen

Tal van mensen zijn voor hun leven afhankelijk van wat ze in de natuur vinden. De aantasting van de biodiversiteit en de natuurlijke rijkdommen heeft dan ook nefaste gevolgen voor hun voedselvoorziening. Om het behoud van de biodiversiteit in de ontwikkelingslanden te helpen garanderen, steunt de Belgische samenwerking het Wereldwijd Taxonomisch Initiatief (GTI – *Global Taxonomy Initiative*), een internationaal partnerschap dat alle levende organismen in kaart wil brengen. In dit verband fungeert het Koninklijk Instituut voor Natuurwetenschappen als nationaal knooppunt voor het onderzoek in het Zuiden. Het KBIN krijg daarvoor financiële hulp van de ontwikkelingssamenwerking.

In 2007 heeft het Belgische GTI-knooppunt gevolg gegeven aan de vraag van de universiteit van Lomé te Togo om gebruik te mogen maken van de Belgische expertise op het vlak van onderzoek, beschrijving en nomenclatuur van inlandse paddenstoelen. In tropisch Afrika vormen de eetbare paddenstoelen een voedselbron en een bron van inkomsten voor de gemeenschappen die bij het bos wonen. De meeste paddenstoelensoorten groeien in specifieke omgevingen, bijvoorbeeld bij een bepaalde boomsoort of in symbiose met termieten. België bereidt zich voor om de Togolese wetenschappers te helpen bij het identificeren van de verschillende soorten paddenstoelen, onder meer door zich te beroepen op de uitgebreide kennis van de inheemse bevolking. Vandaag beschikt de universiteit van Lomé al over een collectie van 52 soorten eetbare paddenstoelen. Als de Togolese wetenschappers erin slagen hun collectie en kennis uit te breiden, zouden ze over een stevig economisch argument beschikken om zich te verzetten tegen het kappen van bomen, die zorgen voor de levensbelangrijke biotoop van de paddenstoelen.

24. Belgische steun aan de organisaties voor waterbeheer

Voorbeeld: de ngo Protos (Projectgroep voor Technische Ontwikkelingssamenwerking)

De indirecte samenwerking steunt onder meer de ngo's AQUADEV en PROTOS, die zich bezighouden met geïntegreerd waterbeheer. De toegang tot drinkwater, sanitaire infrastructuur en drainagetechnieken zijn de belangrijkste pijlers van het programma dat door deze ngo's wordt opgezet en dat aansluit bij streefcijfer 10 van MDG 7.

De ngo PROTOS ontwikkelt haar activiteiten in een tiental ontwikkelingslanden, met speciale aandacht voor Centraal-Afrika (Rwanda, DRC, Burundi en Uganda), waar het waterbeheer een

belangrijk thema is onder meer vanwege de sterke demografische druk, de intensieve landbouw en de grote afhankelijkheid van deze sector.

In totaal hebben meer dan 85.000 mensen uit de plattelandsgemeenschappen – die vroeger water uit de rivier of uit een niet beschermde bron dronken – een duurzame toegang tot beschermd drinkwater. Voor 57.000 van hen is een belangrijke investering op het vlak van basissaneringsinfrastructuur gepland.

Daarnaast zijn in elk van de landen structuren voor het beheer van de drinkwatersystemen en -netwerken opgezet op basis van “waterputcomités”, die tot doel hebben de democratisering van het lokale beheer en het decentralisatieproces te vergemakkelijken.

Van **2003 tot 2007** steunde de Belgische samenwerking een zestigtal programma’s van deze ngo voor een totaal bedrag aan financiële bijdragen van om en bij de **15,4 miljoen euro** of zo’n 3 miljoen euro per jaar.

Van **2008 tot 2010** zal PROTOS niet minder dan 13 programma’s tot een goed einde kunnen brengen dankzij de financiële steun van de Belgische samenwerking. Gedurende deze drie jaar zullen de Belgische financiële bijdragen ten gunste van PROTOS oplopen tot **9,4 miljoen euro**, of meer dan 3 miljoen euro per jaar.

3.6 MDG 8: Werken aan een mondiaal partnerschap voor ontwikkeling

De achtste Millenniumdoelstelling, voor de oprichting van een “mondiaal partnerschap”, concentreert zich rond een reeks van prioriteiten die van ver of van dichtbij verband houden met de “middelen” die door de donoren gereserveerd worden voor de realisatie van de zeven eerste Doelstellingen. Bepaalde prioriteiten gaan verder dan ontwikkelingssamenwerking in strikte zin, maar dragen toch op de één of andere manier bij tot duurzame ontwikkeling. De achtste Millenniumdoelstelling richt zich in de eerste plaats tot de rijke landen, door richtlijnen op te stellen waaraan ze zich moeten houden om de nodige middelen vrij te maken voor de realisatie van de zeven andere doelstellingen.

Tegen 2015

Streefcijfer 12: Opzetten van een meer coherent handels- en financieel systeem en het goed bestuur bevorderen.

Streefcijfer 13: Prioritair aandacht besteden aan de Minst Ontwikkelde Landen.

Streefcijfer 14: Aandacht hebben voor de specifieke behoeften van de ingesloten landen en eilandstaten.

Streefcijfer 15: Een duurzame oplossing vinden voor de schuldenlast.

Streefcijfer 16: Het aantal fatsoenlijke en correct betaalde arbeidsplaatsen voor jongeren uitbreiden.

Streefcijfer 17: Betaalbare geneesmiddelen ter beschikking stellen in de ontwikkelingslanden.

Streefcijfer 18: De voordelen van nieuwe technologieën toegankelijk maken voor iedereen.

- *De EU publiceert een eerste rapport over de coherentie van de ontwikkelingsbeleidsprogramma's*

In 2007 publiceerde de Europese Unie een eerste rapport over de coherentie van de Europese ontwikkelingsbeleidsprogramma's. België, in samenwerking met de andere EU-lidstaten, heeft een belangrijke bijdrage tot dit rapport geleverd door rapporten over onze eigen procedures ter beschikking te stellen en te werken aan de coherentie van ons ontwikkelingsbeleid.

Het rapport brengt enerzijds de interacties en de complementariteit tussen het Europese ontwikkelingsbeleid en twaalf andere beleidsdomeinen in kaart, en onderzoekt anderzijds de impact hiervan op de ontwikkelingslanden. Deze twaalf domeinen zijn: handel, milieu, klimaatwijzingen, veiligheid, landbouw, visvangst, de sociale dimensie van de mondialisering met toegang tot fatsoenlijke tewerkstelling, migratie, onderzoek en ontwikkeling, de informatiemaatschappij, transport en energie.

De EU-voorschriften in deze twaalf domeinen hebben gevolgen voor de economische, sociale en politieke situatie en voor de ontwikkeling van de ontwikkelingslanden. Dit geldt ook in belangrijke mate voor het Belgisch beleid op deze gebieden.

Deze gevolgen kunnen zowel positief als negatief zijn. Zo kan na rijp beraad blijken dat een migratiebeleid nodig is om de braindrain uit de ontwikkelingslanden tegen te gaan, terwijl anderzijds de financiële geldstroom van de migranten naar hun land van oorsprong groter is dan de officiële ontwikkelingshulp.

De Europese Unie erkent dat dit rapport niet meer is dan een eerste stap op weg naar een grotere coherentie van de beleidsprogramma's voor ontwikkelingssamenwerking. Ze geeft toe dat de vooruitgang nog onvoldoende is en dat de kennis en het engagement van de beleidsbeslissers op andere domeinen nog te wensen over laat. Met dit rapport wil de EU in ieder geval aantonen dat het Europees partnerschap voor duurzame ontwikkeling op komst is en dat ze op deze manier streeft naar de realisatie van de achtste Millenniumdoelstelling voor de uitwerking van een "wereldpartnerschap".

3.6.1 De Belgische officiële ontwikkelingshulp in 2007

De uitgaven van de Belgische officiële ontwikkelingshulp zijn sinds 2000 fors gestegen. In 2007 bedroeg de Belgische ODA bijna 1.427 miljoen euro, tegenover 865 miljoen in 2000. Deze tendens is echter niet constant, onder meer omdat de schuldkwijtscheldingsoperaties van de Delcreditedienst sterk schommelen. Toch vertoont het "DGOS" gedeelte sinds 2000 een onderliggende structurele stijging.

Om de ODA-gegevens te berekenen, volgt België de regels van het Comité voor Ontwikkelingshulp van de OESO. Deze regels laten toe rekening te houden met de nominale waarde van de commerciële schuldkwijtscheldingen. Door de schommelingen binnen deze uitgavencategorie verloopt de weg naar de 0,7% niet regelmatig. Daarom is het belangrijk dat deze

moeilijk programmeerbare uitgavencategorie wordt vervangen door reële middelen voor ontwikkeling, vooral uit het DGOS-budget.

De Belgische regering heeft zich voorgenomen om tegen 2010 0,7% van het BNI aan officiële ontwikkelingshulp te besteden. De tabel hieronder toont de evolutie van de verhouding tussen de ODA en het BNI tijdens de voorbije jaren. We zien dat de ODA voortdurend gestegen is tot ze in 2003 een piek bereikte. In 2004 was er een terugval, waarna een nieuwe stijging volgde in 2005/2006 en tenslotte opnieuw een daling in 2007.

3.6.2 De evolutie van de verhouding van de ODA t.o.v. het Bruto Nationaal Inkomen van 2000 tot 2007

In duizenden euro	DGOS	Andere	Totaal ODA	Percentage van het BNI
2000	---	---	865.372	0,36
2001	542.766	391.072	935.918	0,37
2002	685.959	380.887	1.066.847	0,43
2003	683.839	907.430	1.591.269	0,60
2004	720.909	455.102	1.176.012	0,41
2005	847.579	726.393	1.573.973	0,53
2006	834.628	741.092	1.575.720	0,50
2007	845.793	581.068	1.426.862	0,43

Meer gedetailleerde cijfers over de spreiding van de Belgische ODA per samenwerkingkanaal van 2003 tot 2007 zijn opgenomen in Bijlage 8.

In vergelijking met de andere OESO-landen stelt men vast dat België significante financiële inspanningen levert jegens tal van internationale organisaties. Dit voluntarisme getuigt van het belang dat België hecht aan het multilateralisme (zie Bijlage 9 over de ODA van de 22 landen van het DAC).

Bovendien getuigt het Belgische engagement om zijn vrijwillige, niet-geormerkte (*core*) bijdragen vanaf 2009 te verhogen in verhouding tot zijn geormerkte bijdragen – die bijgevolg aanzienlijk zullen worden verlaagd – van het vertrouwen van België in de diensten van de Verenigde Naties en van zijn verlangen om de doeltreffendheid van zijn ODA te verbeteren. Dit wordt overigens bevestigd in de tweede **Algemene beleidsnota** van minister Charles Michel (Michel Ch., 2008, p. 32).

Om tegemoet te komen aan de beslissing om een deel van de ODA prioritair aan de Minst Ontwikkelde Landen te besteden (indicator 33), en met name aan de landen “**die de wil tonen de armoede te bestrijden**”, is België één van de koplopers van de donoren aan de MOL. Over een periode van 10 jaar hebben wij het percentage van de ODA dat naar de Minst Ontwikkelde Landen gaat verdubbeld, een opvallende tendens die men niet noodzakelijk bij de andere donorlanden ziet.

	1995-1996	2006
	In % van het BBI	In % van het BBI
Australië	0.06	0.06
Oostenrijk	0.05	0.08
België	0.09	0.18
Canada	0.07	0.10
Denemarken	0.33	0.31
Finland	0.09	0.14
Frankrijk	0.11	0.14
Duitsland	0.07	0.09
Griekenland	0.01	0.04
Ierland	0.13	0.28
Italië	0.04	0.04
Japan	0.04	0.07
Luxemburg	0.14	0.38
Nederland	0.23	0.21
Nieuw-Zeeland	0.05	0.08
Noorwegen	0.35	0.34
Portugal	0.15	0.13
Spanje	0.03	0.06
Zweden	0.24	0.30
Zwitserland	0.11	0.11
Verenigd Koninkrijk	0.07	0.16
Verenigde Staten	0.02	0.05
Totaal	0.09	0.12

Bron: Statistieken van het DAC, 2007

3.6.3 Relevantie van de Belgische ODA voor de realisatie van de MDG's

Men mag van de MDG'S geen absolute norm maken. Zo zijn er ook veel uitgaven voor ontwikkeling die onrechtstreeks verband houden met de MDG'S. Dit is onder meer het geval voor de humanitaire uitgaven en de uitgaven in de bestuurssector en in bepaalde industriële of infrastructurele sectoren.

De DGOS-inspanningen op het gebied van mentaliteitswijziging

De realisatie van MDG 8 impliceert een bewustwording van de bevolking van de westerse wereld dat een nieuw solidariteitsgevoel tussen Noord en Zuid noodzakelijk is. De verwezenlijking van deze MDG vereist bepaalde hervormingen en een heroriëntering van ons commercieel en financieel beleid, wat minimale maar reële gevolgen kan hebben voor de burgers, belastingbetalers en producenten van de ontwikkelde landen. Voorbeelden hiervan zijn de schuldkwijtscheldingen, de verhoging van de ODA, maar ook een vermindering van de exportsubsidies (vb. het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid).

Daarom zet de directie “Sensibilisatieprogramma’s” van DGOS (D5) haar Millenniumcampagne, die in 2004/2005 in België werd opgezet, voort. De reizende tentoonstelling de Solidariteitsbrug bezocht inmiddels meer dan honderd scholen en verenigingen in het hele land. Op de internetsite van DGOS (www.dgos.be) worden alle sensibilisatieactiviteiten bijgehouden.

Het thema van de MDG’S werd bovendien opgenomen in de subsidiecriteria voor derden die sensibilisatieactiviteiten voor het Belgische publiek opzetten, met inbegrip van de steun aan audiovisuele producties, en ook in de algemene opleidingscyclus van BTC.

Volgens de opiniepeiling van de Europese Commissie in alle Lidstaten, toont de Eurobarometer dat het percentage Belgen dat al heeft horen spreken van de Millenniumdoelstellingen is gestegen van 11% in 2004 tot 30% in 2007.

3.6.4 De Belgische inspanningen voor fatsoenlijk werk voor de jongeren

(streefcijfer 16 – MDG 8)

De Millenniumverklaring onderstreept het belang om aan jongeren de kans op fatsoenlijk en nuttig werk te bieden. België werkt aan deze doelstelling via zijn multilaterale en gouvernementele programma’s. De Belgische ontwikkelingssamenwerking steunt ook de beroeps- en technische opleidingen die de kansen van jongeren op de arbeidsmarkt van onze partnerlanden kunnen vergroten. De financiële hulp aan jonge ondernemers via microkredieten laat hen toe een economische activiteit op te zetten en te ontwikkelen. Als verdediger van de sociale arbeidsbescherming steunt ons land, via zijn multilaterale bijdragen, de invoering van de ILO-conventies betreffende de strijd tegen de kinderarbeid, de bevordering van het sociaal overleg en de oprichting van ziekteverzekeringsfondsen.

25. Steun aan de tewerkstelling van jongeren in de Palestijnse bezette gebieden

Programma van de Verenigde Naties voor hulpverlening aan Palestijnse vluchtelingen (UNRWA)

Volgens de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) zaten eind 2005 85 miljoen jongeren zonder werk, werkten 300 miljoen jongeren in moeilijke of mensonwaardige omstandigheden en hadden 20 miljoen jongeren de zoektocht naar werk opgegeven. De zwakke sociale bescherming en de uitbuiting van werknemers zijn een pijnlijke realiteit voor één op drie jongeren wereldwijd. Werk maakt het deze jongeren niet mogelijk uit de armoede te ontsnappen. Een opleiding, ontplooiingskansen, fatsoenlijk werk en sociale bescherming: dit is wat de jongeren nodig hebben om een toekomst op te bouwen voor zichzelf en voor hun gemeenschap.

In 2007 maakte de Belgische ontwikkelingssamenwerking **1,5 miljoen euro** vrij voor de creatie van tewerkstelling in de Palestijnse bezette gebieden. Deze hulp past in het kader van het Programma van de Verenigde Naties voor hulpverlening aan Palestijnse vluchtelingen (UNRWA). Het programma is erin geslaagd werk aan te bieden aan zo’n honderdduizend vluchtelingen in de Gazastrook en de westelijke Jordaanoever.

4. Algemene conclusie en aanbevelingen

De algemene indruk die de analyse van de evolutie van de Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen (MDG'S) in de Belgische partnerlanden nalaat is niet bevredigend. De geboekte vooruitgang is te klein, te sporadisch en komt niet tegemoet aan de verwachtingen en de ambities die de internationale gemeenschap en wijzelf ons hebben gesteld.

In de eerste plaats zijn het de partnerlanden zelf die hun inspanningen voor de realisatie van de MDG'S moeten vergroten. Zoals uit de analyse blijkt, is een duidelijke en substantiële vooruitgang mogelijk in bepaalde domeinen, maar die vereisen zowel een reëel politiek engagement als toereikende financiële middelen. In de meeste gevallen zijn deze voorwaarden (nog) niet vervuld. Een speciale inspanning moet worden geleverd door de regeringen van de landen van Subsaharaans Afrika.

Anderzijds zijn ook bijkomende en meer complementaire inspanningen vanwege alle donoren en *a fortiori* vanwege België nodig. In dit verband moeten we realistisch blijven. De uitdagingen waar we voor staan mogen niet worden onderschat en de maatregelen die nodig zijn om deze uitdagingen het hoofd te bieden zijn in ieder geval zeer complex. Vrede en veiligheid zijn bijvoorbeeld moeilijk beheersbare factoren, die nochtans essentieel zijn voor de vooruitgang op het vlak van de MDG'S. België is lang niet de belangrijkste donor, maar zijn interventie-expertise staat buiten kijf, met name met betrekking tot de prioritaire Afrikaanse samenwerkingspartners. Bijgevolg moet België in de breedst mogelijke zin optreden om de impact van zijn acties te maximaliseren. Het Belgische samenwerkingsbeleid is overigens vrij sterk gefocust op de kwetsbare staten, landen waar enige vooruitgang (met betrekking tot de MDG'S) extra moeilijk te realiseren is.

De vraag die zich stelt is dus waar en hoe wij ons samenwerkingsbeleid kunnen verbeteren. Aan welke actiemiddelen moet de voorrang worden gegeven om de initiatieven met betrekking tot de MDG'S in de partnerlanden van België kracht bij te zetten? Uit de analyse blijkt dat significante vooruitgang mogelijk is. Het komt er dus op aan heel precies de omstandigheden te definiëren waarbij relatieve en bewezen resultaten werden behaald. Onze diplomatieke vertegenwoordigers en samenwerkingsambtenaren op het terrein kunnen een vooraanstaande rol spelen om dit strategische en analytische werk tot een goed einde te brengen.

Naast de bilaterale kanalen kan ook de multilaterale weg nog versterkt worden om de MDG'S zo vlug mogelijk te bereiken. De meeste internationale organisaties hebben inmiddels hun agenda aan de MDG'S aangepast. Wat nog ontbreekt is de coherentie van de multilaterale actie op het terrein, waar de concurrentie tussen de financierende donorlanden soms nog primeert op de operationele doeltreffendheid. Het hervormingsproces van de Verenigde Naties "One UN" is een fundamentele stap voor een meer doeltreffende werking van het multilaterale systeem.

Deze analyse en rapportage van de Belgische actie ten gunste van de Millenniumdoelstellingen zou ten slotte niet volledig zijn zonder enkele aanbevelingen die voortvloeien uit de statistische analyse:

- Om de lage **toe-eigeningsgraad** van de partnerlanden te verbeteren op het vlak van het beleid dat moet worden gevoerd om de MDG'S te realiseren, zal de Belgische samenwerking de nationale parlementen van onze partnerlanden en de civiele maatschappij meer aanmoedigen om te debatteren over het beleid van hun regeringen.
- De lage belastinginkomsten van bepaalde partnerlanden zijn een belangrijke oorzaak van de vertraging in de realisatie van de MDG'S. Dit is een aspect dat diepgaander onderzoek vereist omdat de partnerlanden op termijn in staat moeten zijn om **voldoende eigen middelen** te verwerven om duurzame vooruitgang te verzekeren.
- Aangezien de extreme armoede nog steeds veel groter is **op het platteland** dan in de steden, moeten in de eerste plaats onze acties op het platteland geïntensifieerd worden omdat de vermindering van de armoede daar meer effect heeft. Het Rapport 2008 van de Wereldbank toont aan dat een groei van het BBI een grotere positieve impact heeft op de armste bevolkingsgroepen wanneer deze groei in de landbouw wordt gerealiseerd.
- De parameter die informatie bevat over **het percentage vrouwen van de totale bevolking dat met hiv is besmet** kent duidelijk een ongunstige evolutie. Dit percentage blijft onrustbarend hoog in alle partnerlanden van Subsaharaans Afrika . Dit is een zorgwekkende vaststelling waaraan gewerkt zal moeten worden.
- Met betrekking tot de analyse van en de geboekte vooruitgang op het gebied van de realisatie van de MDG'S in bepaalde partnerlanden, en rekening houdend met de zeer lage hulpaafhankelijkheid in verhouding tot hun BBP, zou een "**graduele**" lijst van de 18 partnerlanden moeten worden opgesteld.
- Voor een meer doeltreffend **multilateralisme**: België wil zijn volle gewicht inzetten om de doeltreffendheid van de multilaterale kanalen van de internationale samenwerking structureel te verbeteren. Het neemt zich voor om bij te blijven dragen tot de debatten over het Europese samenwerkingsbeleid enerzijds, en over de "One UN" hervorming en een betere interactie tussen de verschillende VN-organisaties en de Bretton Woods-instellingen anderzijds.
- Met hetzelfde doel voor ogen, sluit België zich aan bij de andere multilaterale donoren om de **kwaliteit van de hulp** van de multilaterale organisaties binnen het MOPAN-netwerk (*Multilateral Organizations Performance Assessment Network*) op te volgen en te verbeteren.

De realisatie van de Millenniumdoelstellingen mag geen monothematische religie worden. We hebben niets aan een keurslijf waarbij elk beleid dat er niet rechtstreeks in past opnieuw ter discussie moet worden gesteld. De Doelstellingen bieden in de allereerste plaats een meetbaar en resultaatgericht referentiekader. Ze mobiliseren de publieke opinie zowel van de donorlanden als

van de begunstigde landen, op zeer verscheiden niveaus. In deze tijden van financiële en economische crisis kan de internationale gemeenschap het zich niet veroorloven af te wijken van de Doelstellingen die werden vastgelegd en van de beloften die werden gedaan aan de vooravond van het derde millennium. De werkelijkheid gebiedt ons een zekere bescheidenheid aan de dag te leggen en het is inmiddels duidelijk dat we in 2015 tevreden zullen moeten zijn met slechts een gedeeltelijke realisatie van de MDG'S, zowel op statistisch als op geografisch niveau. Maar België neemt zich voor zijn acties en die van de multilaterale gemeenschap voor een betere, zij het dan slechts een partiële of ongelijkmatige, realisatie van de Millenniumdoelstelling, met name in Afrika, verder te zetten, omdat het ervan overtuigd blijft dat ontwikkeling in de allereerste plaats loopt via een kwaliteitsvolle menselijke ontwikkeling.

5. Bibliografie

Bourguignon F. et al, "Millenium Development Goals at Midpoint: Where do we stand?" European Research for Development Policies, Outline, juni 13 2008

Cetri, « Objectifs du millénaire pour le développement. Points de vue critiques du Sud », in Alternatives Sud, Centre Tricontinental, Vol XIII, n° 1, 2006

Chen S., Ravallion M., "How have the world's poorest fared since the early 1980s?", in The World Bank Research Observer, Development Research Group, World Bank Policy Research Working Paper 3341, juni 2004, 41 p.,

http://www-wds.worldbank.org/servlet/WDSCContentServer/WDSP/IB/2004/07/22/000112742_20040722172047/Rendered/PDF/wps3341.pdf

Clemens M., Kenny C. & Moss T., "The trouble with the MDGs: confronting expectations of Aid and Development Success", in World Development, Vol. 35, n° 5, 2007, p. 735-751

DAC/OECD, "Development Cooperation Report 2007", Development Aid Committee/ Organization for Economic and Development Cooperation, 2007

DGOS, "De Belgische bijdrage aan de wereldwijde strijd tegen hiv/aids", Beleidsnota, maart 2006, 49 p., <http://www.dgic.be/nl/themas/aids/beleidsnota.html>

DGOS, "Eerbied voor de Rechten van het Kind in Ontwikkelingssamenwerking", Strategienota, maart 2008, 35 p., http://www.dgic.be/documents/nl/themas/kinderrechten/strategienota_kinderrechten.pdf

DGOS, "DGOS Jaarrapport 2007", Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, mei 2008, 54 p.,

http://www.dgos.be/documents/nl/activiteitenverslag/2007/dgos_jaarverslag_2007.pdf

DGOS, "Strategic framework for the cooperation between the Bretton Woods Institutions and Belgium's DGCD 2008-2011", mei 2008

Easterly W., "How the Millennium Development Goals are Unfair to Africa", 2007, in Global Economy & Development, working paper 14, Washington DC: The Brookings Institution, 22 p.

http://www.brookings.edu/~media/Files/rc/papers/2007/11_poverty_easterly/11_poverty_easterly.pdf

Ontwikkelingsgroep van de Verenigde Naties, "Indicatoren voor de follow-up van de vooruitgang op het gebied van de realisatie van de Ontwikkelingsdoelstellingen", New York, 2005; 116 p:

<http://www.un.org/french/millenniumgoals/background.html>

Michel Charles, "Algemene beleidsnota van de minister van Ontwikkelingssamenwerking", DOC 52 0995/022, Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, 21 april 2008

Michel Charles, "Algemene beleidsnota van de minister van Ontwikkelingssamenwerking", DOC 52 1529/015, Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, 5 november 2008

Minujin A. & Delamonica E., "Mind the Gap! Widening Child Mortality Disparities", in Journal of Human Development, Vol. 4, n° 3, 2003: p. 396-418

UNAIDS/ WHO, “2008 Report on the global AIDS epidemic”, Joint United Nations Programme on hiv/AIDS, augustus 2008

<http://www.unaids.org/en/KnowledgeCentre/hivData/GlobalReport/2008/>

UN Development Group, “Making the MDGs matter: The Country Response”, 2005, New York: UN Development Group

UN General Assembly, “United Nations Millennium Declaration”, Resolutie aangenomen door de Algemene Vergadering, 55ste zitting, 18 september 2000, 9 p.:

<http://www.un.org/millennium/declaration/ares552e.pdf>

UN, “The Millennium Development Goals Report 2008 ”, New York, september 2008;

<http://www.un.org/millenniumgoals/pdf/The%20Millennium%20Development%20Goals%20Report%2008.pdf>

UNICEF, “Progress on Drinking water and sanitation; special focus on sanitation”, Joint Monitoring Programme, 2008, UNICEF – WHO, 58 p.: http://www.wssinfo.org/en/40_MDG2008.html

Vandemoortele J., “Making sense of the MDGs”, in Development, Vol. 51, 2008, p. 220-227:

http://www.dgdc.be/documents/assises/making_sense_of_the_MDGs%20.pdf

Wereldbank, “World Development Indicators 2004”, Washington DC, 2004. 386 p.

Wereldbank, “World Development Indicators 2005”, Washington DC, 2005. 402 p.

Wereldbank, “World Development Indicators 2006”, Washington DC, 2006. 402 p.

Wereldbank, “World Development Indicators 2007”, Washington DC, 2007. 402 p.

Wereldbank, “World Development Indicators 2008”, Washington DC, 2008. 418 p.

Wereldbank, "Governance matters VII: Aggregate and Individual Governance Indicators 1996 - 2007", Daniel Kaufmann, Aart Kraay, Massimo Mastruzzi, Policy Research Working Paper, 4654, Washington DC, juni 2008

Wereldbank, “Global Monitoring Report 2008: MDGs and the Environment. Agenda for Inclusive and Sustainable Development”, 2008, Washington DC, 290 p.:

http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/EXTDEC/EXTGLOBALMONITOR/EXTGLOMONREP/2008/0,,menuPK:4738069~pagePK:64168427~piPK:64168435~theSitePK:4738057,00.html#Complete_report

Wereldbank, “Heavily Indebted Poor Countries (HIPC) Initiative and Multilateral Debt Relief Initiative (MDRI) — Status of Implementation” februari 2008; p. 3:

<http://siteresources.worldbank.org/INTDEBTDEPT/ProgressReports/21656521/HIPCProgressReport20070927.pdf>

Wereldbank, “World Development Report 2009”, Washington DC, augustus 2008

6. Bijlagen

BIJLAGE 0: DE MILLENNIUMVERKLARING VAN DE VERENIGDE NATIES 55/2 (SEPTEMBER 2000)	60
BIJLAGE 1.1 DE MDG'S: 8 DOELSTELLINGEN, 18 STREEFCIJFERS EN 48 INDICATOREN (2005).....	60
BIJLAGE 1.2 DE MDG'S: 8 DOELSTELLINGEN, 21 STREEFCIJFERS EN 60 INDICATOREN (JUNI 2008).....	73
BIJLAGE 2. KONINKLIJK BESLUIT TOT VASTLEGGING VAN DE INTERNATIONALE PARTNERORGANISATIES VAN DE MULTILATERALE SAMENWERKING, AFGEKONDIGD OP 15 APRIL 2008	76
BIJLAGE 3. WET BETREFFENDE DE FOLLOW-UP VAN HET OPTREDEN VAN DE REGERING OP HET STUK VAN DE MILLENNIUMDOELSTELLINGEN INZAKE ONTWIKKELING (14 JUNI 2005).....	79
BIJLAGE 4. GLOBALE EVOLUTIE VAN DE 7 MDG'S IN DE VERSCHILLENDE REGIO'S VAN DE WERELD	83
BIJLAGE 5. EIGENSCHAPPEN VAN DE 18 PARTNERLANDEN VAN BELGIË.....	89
<i>Bijlage 5.1 Bevolking, vruchtbaarheid en levensverwachting in de 18 partnerlanden.....</i>	89
<i>Bijlage 5.2 BBP/capita, BNI/capita, BNI/capita in KKP, groei en groei/capita.....</i>	90
<i>Bijlage 5.3 Deel van het BBP en van de overheidsuitgaven dat naar onderwijs gaat .....</i>	91
<i>Bijlage 5.4 Deel van het BBP dat naar gezondheidszorg gaat en deel dat naar militaire uitgaven gaat .....</i>	92
<i>Bijlage 5.5 Deel van de belastinginkomsten en van de overheidsuitgaven in het BBP .....</i>	93
<i>Bijlage 5.6: Totale schuldendienst/BBP, ODA/capita en deel van de ODA in het BBP .....</i>	94
<i>Bijlage 5.7: Evolutie van het goed bestuur in de partnerlanden.....</i>	96
BIJLAGE 6. EVOLUTIE VAN DE MDG'S IN DE 18 PARTNERLANDEN (ANALYSE VAN 24 INDICATOREN).....	97
<i>Bijlage 6.0: Inleidende opmerkingen in verband met de tabellen over de evolutie van de MDG'S.....</i>	97
<i>Bijlage 6.1: MDG 1: De extreme armoede en de honger uitroeien .....</i>	99
<i>Bijlage 6.2: MDG 2: Basisonderwijs waarborgen voor iedereen.....</i>	103
<i>Bijlage 6.3: MDG 3: De gelijkheid tussen de seksen en de emancipatie van de vrouw .....</i>	105
<i>Bijlage 6.4: MDG 4: De sterfte van kinderen onder de vijf jaar verminderen .....</i>	107
<i>Bijlage 6.5: MDG 5: De gezondheid van de moeders verbeteren.....</i>	108
<i>Bijlage 6.6: MDG 6: Strijd leveren tegen hiv/aids, malaria en andere ziekten .....</i>	109
<i>Bijlage 6.7: MDG 7: Actief werken aan een duurzaam milieu .....</i>	113
BIJLAGE 7.1: 28 VOORBEELDEN VAN PROGRAMMA'S GESTEUND DOOR DGOS VOOR HET REALISEREN VAN DE MDG'S	117
BIJLAGE 7.2: PROGRAMMA'S VAN DE NGO "LE MONDE SELON LES FEMMES" GESTEUND DOOR DE INDIRECTE SAMENWERKING MET HET OOG OP DE REALISATIE VAN MDG 3	119
BIJLAGE 8: EVOLUTIE VAN DE OFFICIËLE BELGISCHE ONTWIKKELINGSHULP VAN 2003 TOT 2007	120
BIJLAGE 9: BEDRAGEN VAN DE OFFICIËLE ONTWIKKELINGSHULP VAN DE 22 LANDEN VAN DE OESO (2006/2007).....	122
BIJLAGE 10: BELGIË EN HET INTERNATIONAAL MONETAIR FONDS EN DE WERELDBANK	127
<i>Bijlage 10.1: Jaarrapport van de Belgische delegatie bij het Internationaal Monetair Fonds .....</i>	127
<i>Bijlage 10.2: Belgische bijdrage aan de Wereldbankgroep.....</i>	130
<i>Bijlage 10.3: Jaarrapport van de Belgische delegatie aan de Wereldbank (20 mei 2008).....</i>	131
BIJLAGE 11: BELGIË EN DE UNDP	140
<i>Bijlage 11.1: Financiële bijdragen van België aan de UNDP .....</i>	140
<i>Bijlage 11.2: Jaarrapport van de Belgische delegatie aan de UNDP .....</i>	142
BIJLAGE 12: LIJST VAN DE 41 ONTWIKKELINGSLANDEN DIE IN AANMERKING KOMEN VOOR HET HIPC-INITIATIEF.....	144

General Assembly

Distr.: General
18 September 2000

Fifty-fifth session
Agenda item 60 (b)

Resolution adopted by the General Assembly

[without reference to a Main Committee (A/55/L.2)]

55/2. United Nations Millennium Declaration

The General Assembly

Adopts the following Declaration:

United Nations Millennium Declaration

I. Values and principles

1. We, heads of State and Government, have gathered at United Nations Headquarters in New York from 6 to 8 September 2000, at the dawn of a new millennium, to reaffirm our faith in the Organization and its Charter as indispensable foundations of a more peaceful, prosperous and just world.
2. We recognize that, in addition to our separate responsibilities to our individual societies, we have a collective responsibility to uphold the principles of human dignity, equality and equity at the global level. As leaders we have a duty therefore to all the world's people, especially the most vulnerable and, in particular, the children of the world, to whom the future belongs.
3. We reaffirm our commitment to the purposes and principles of the Charter of the United Nations, which have proved timeless and universal. Indeed, their relevance and capacity to inspire have increased, as nations and peoples have become increasingly interconnected and interdependent.
4. We are determined to establish a just and lasting peace all over the world in accordance with the purposes and principles of the Charter. We rededicate ourselves to support all efforts to uphold the sovereign equality of all States, respect for their territorial integrity and political independence, resolution of disputes by peaceful means and in conformity with the principles of justice and international law, the right to self-determination of peoples which remain under colonial domination and foreign occupation, non-interference in the internal affairs of States, respect for human rights and fundamental freedoms, respect for the equal rights of all without distinction as to race, sex, language or religion and international cooperation in solving international problems of an economic, social, cultural or humanitarian character.

5. We believe that the central challenge we face today is to ensure that globalization becomes a positive force for all the world's people. For while globalization offers great opportunities, at present its benefits are very unevenly shared, while its costs are unevenly distributed. We recognize that developing countries and countries with economies in transition face special difficulties in responding to this central challenge. Thus, only through broad and sustained efforts to create a shared future, based upon our common humanity in all its diversity, can globalization be made fully inclusive and equitable. These efforts must include policies and measures, at the global level, which correspond to the needs of developing countries and economies in transition and are formulated and implemented with their effective participation.
6. We consider certain fundamental values to be essential to international relations in the twenty-first century. These include:
  - **Freedom.** Men and women have the right to live their lives and raise their children in dignity, free from hunger and from the fear of violence, oppression or injustice. Democratic and participatory governance based on the will of the people best assures these rights.
  - **Equality.** No individual and no nation must be denied the opportunity to benefit from development. The equal rights and opportunities of women and men must be assured.
  - **Solidarity.** Global challenges must be managed in a way that distributes the costs and burdens fairly in accordance with basic principles of equity and social justice. Those who suffer or who benefit least deserve help from those who benefit most.
  - **Tolerance.** Human beings must respect one other, in all their diversity of belief, culture and language. Differences within and between societies should be neither feared nor repressed, but cherished as a precious asset of humanity. A culture of peace and dialogue among all civilizations should be actively promoted.
  - **Respect for nature.** Prudence must be shown in the management of all living species and natural resources, in accordance with the precepts of sustainable development. Only in this way can the immeasurable riches provided to us by nature be preserved and passed on to our descendants. The current unsustainable patterns of production and consumption must be changed in the interest of our future welfare and that of our descendants.
  - **Shared responsibility.** Responsibility for managing worldwide economic and social development, as well as threats to international peace and security, must be shared among the nations of the world and should be exercised multilaterally. As the most universal and most representative organization in the world, the United Nations must play the central role.
7. In order to translate these shared values into actions, we have identified key objectives to which we assign special significance.

II. Peace, security and disarmament

8. We will spare no effort to free our peoples from the scourge of war, whether within or between States, which has claimed more than 5 million lives in the

past decade. We will also seek to eliminate the dangers posed by weapons of mass destruction.

9. We resolve therefore:

- To strengthen respect for the rule of law in international as in national affairs and, in particular, to ensure compliance by Member States with the decisions of the International Court of Justice, in compliance with the Charter of the United Nations, in cases to which they are parties.
- To make the United Nations more effective in maintaining peace and security by giving it the resources and tools it needs for conflict prevention, peaceful resolution of disputes, peacekeeping, post-conflict peace-building and reconstruction. In this context, we take note of the report of the Panel on United Nations Peace Operations¹ and request the General Assembly to consider its recommendations expeditiously.
- To strengthen cooperation between the United Nations and regional organizations, in accordance with the provisions of Chapter VIII of the Charter.
- To ensure the implementation, by States Parties, of treaties in areas such as arms control and disarmament and of international humanitarian law and human rights law, and call upon all States to consider signing and ratifying the Rome Statute of the International Criminal Court.²
- To take concerted action against international terrorism, and to accede as soon as possible to all the relevant international conventions.
- To redouble our efforts to implement our commitment to counter the world drug problem.
- To intensify our efforts to fight transnational crime in all its dimensions, including trafficking as well as smuggling in human beings and money laundering.
- To minimize the adverse effects of United Nations economic sanctions on innocent populations, to subject such sanctions regimes to regular reviews and to eliminate the adverse effects of sanctions on third parties.
- To strive for the elimination of weapons of mass destruction, particularly nuclear weapons, and to keep all options open for achieving this aim, including the possibility of convening an international conference to identify ways of eliminating nuclear dangers.
- To take concerted action to end illicit traffic in small arms and light weapons, especially by making arms transfers more transparent and supporting regional disarmament measures, taking account of all the recommendations of the forthcoming United Nations Conference on Illicit Trade in Small Arms and Light Weapons.
- To call on all States to consider acceding to the Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-personnel Mines and

¹ A/55/305-S/2000/809; see *Official Records of the Security Council, Fifty-fifth Year, Supplement for July, August and September 2000*, document S/2000/809.

² A/CONF.183/9.

on Their Destruction,³ as well as the amended mines protocol to the Convention on conventional weapons.⁴

10. We urge Member States to observe the Olympic Truce, individually and collectively, now and in the future, and to support the International Olympic Committee in its efforts to promote peace and human understanding through sport and the Olympic Ideal.

III. Development and poverty eradication

11. We will spare no effort to free our fellow men, women and children from the abject and dehumanizing conditions of extreme poverty, to which more than a billion of them are currently subjected. We are committed to making the right to development a reality for everyone and to freeing the entire human race from want.
12. We resolve therefore to create an environment – at the national and global levels alike – which is conducive to development and to the elimination of poverty.
13. Success in meeting these objectives depends, *inter alia*, on good governance within each country. It also depends on good governance at the international level and on transparency in the financial, monetary and trading systems. We are committed to an open, equitable, rule-based, predictable and non-discriminatory multilateral trading and financial system.
14. We are concerned about the obstacles developing countries face in mobilizing the resources needed to finance their sustained development. We will therefore make every effort to ensure the success of the High-level International and Intergovernmental Event on Financing for Development, to be held in 2001.
15. We also undertake to address the special needs of the least developed countries. In this context, we welcome the Third United Nations Conference on the Least Developed Countries to be held in May 2001 and will endeavour to ensure its success. We call on the industrialized countries:
  - To adopt, preferably by the time of that Conference, a policy of duty- and quota-free access for essentially all exports from the least developed countries;
  - To implement the enhanced programme of debt relief for the heavily indebted poor countries without further delay and to agree to cancel all official bilateral debts of those countries in return for their making demonstrable commitments to poverty reduction; and
  - To grant more generous development assistance, especially to countries that are genuinely making an effort to apply their resources to poverty reduction.
16. We are also determined to deal comprehensively and effectively with the debt problems of low- and middle-income developing countries, through various national and international measures designed to make their debt sustainable in the long term.

---

³ See CD/1478.

⁴ Amended protocol on prohibitions or restrictions on the use of mines, booby-traps and other devices (CCW/CONF.I/16 (Part I), annex B).

17. We also resolve to address the special needs of small island developing States, by implementing the Barbados Programme of Action⁵ and the outcome of the twenty-second special session of the General Assembly rapidly and in full. We urge the international community to ensure that, in the development of a vulnerability index, the special needs of small island developing States are taken into account.
18. We recognize the special needs and problems of the landlocked developing countries, and urge both bilateral and multilateral donors to increase financial and technical assistance to this group of countries to meet their special development needs and to help them overcome the impediments of geography by improving their transit transport systems.
19. We resolve further:
  - To halve, by the year 2015, the proportion of the world's people whose income is less than one dollar a day and the proportion of people who suffer from hunger and, by the same date, to halve the proportion of people who are unable to reach or to afford safe drinking water.
  - To ensure that, by the same date, children everywhere, boys and girls alike, will be able to complete a full course of primary schooling and that girls and boys will have equal access to all levels of education.
  - By the same date, to have reduced maternal mortality by three quarters, and under-five child mortality by two thirds, of their current rates.
  - To have, by then, halted, and begun to reverse, the spread of HIV/AIDS, the scourge of malaria and other major diseases that afflict humanity.
  - To provide special assistance to children orphaned by HIV/AIDS.
  - By 2020, to have achieved a significant improvement in the lives of at least 100 million slum dwellers as proposed in the "Cities Without Slums" initiative.
20. We also resolve:
  - To promote gender equality and the empowerment of women as effective ways to combat poverty, hunger and disease and to stimulate development that is truly sustainable.
  - To develop and implement strategies that give young people everywhere a real chance to find decent and productive work.
  - To encourage the pharmaceutical industry to make essential drugs more widely available and affordable by all who need them in developing countries.
  - To develop strong partnerships with the private sector and with civil society organizations in pursuit of development and poverty eradication.

---

⁵ Programme of Action for the Sustainable Development of Small Island Developing States (*Report of the Global Conference on the Sustainable Development of Small Island Developing States, Bridgetown, Barbados, 25 April-6 May 1994* (United Nations publication, Sales No. E.94.I.18 and corrigenda), chap. I, resolution 1, annex II).

- To ensure that the benefits of new technologies, especially information and communication technologies, in conformity with recommendations contained in the ECOSOC 2000 Ministerial Declaration,⁶ are available to all.

IV. Protecting our common environment

21. We must spare no effort to free all of humanity, and above all our children and grandchildren, from the threat of living on a planet irredeemably spoilt by human activities, and whose resources would no longer be sufficient for their needs.
22. We reaffirm our support for the principles of sustainable development, including those set out in Agenda 21,⁷ agreed upon at the United Nations Conference on Environment and Development.
23. We resolve therefore to adopt in all our environmental actions a new ethic of conservation and stewardship and, as first steps, we resolve:
  - To make every effort to ensure the entry into force of the Kyoto Protocol, preferably by the tenth anniversary of the United Nations Conference on Environment and Development in 2002, and to embark on the required reduction in emissions of greenhouse gases.
  - To intensify our collective efforts for the management, conservation and sustainable development of all types of forests.
  - To press for the full implementation of the Convention on Biological Diversity⁸ and the Convention to Combat Desertification in those Countries Experiencing Serious Drought and/or Desertification, particularly in Africa.⁹
  - To stop the unsustainable exploitation of water resources by developing water management strategies at the regional, national and local levels, which promote both equitable access and adequate supplies.
  - To intensify cooperation to reduce the number and effects of natural and man-made disasters.
  - To ensure free access to information on the human genome sequence.

V. Human rights, democracy and good governance

24. We will spare no effort to promote democracy and strengthen the rule of law, as well as respect for all internationally recognized human rights and fundamental freedoms, including the right to development.
25. We resolve therefore:

---

⁶ E/2000/L.9.

⁷ *Report of the United Nations Conference on Environment and Development, Rio de Janeiro, 3-14 June 1992* (United Nations publication, Sales No. E.93.I.8 and corrigenda), vol. I: *Resolutions adopted by the Conference*, resolution 1, annex II.

⁸ See United Nations Environment Programme, *Convention on Biological Diversity* (Environmental Law and Institution Programme Activity Centre), June 1992.

⁹ A/49/84/Add.2, annex, appendix II.

- To respect fully and uphold the Universal Declaration of Human Rights.¹⁰
- To strive for the full protection and promotion in all our countries of civil, political, economic, social and cultural rights for all.
- To strengthen the capacity of all our countries to implement the principles and practices of democracy and respect for human rights, including minority rights.
- To combat all forms of violence against women and to implement the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women.¹¹
- To take measures to ensure respect for and protection of the human rights of migrants, migrant workers and their families, to eliminate the increasing acts of racism and xenophobia in many societies and to promote greater harmony and tolerance in all societies.
- To work collectively for more inclusive political processes, allowing genuine participation by all citizens in all our countries.
- To ensure the freedom of the media to perform their essential role and the right of the public to have access to information.

VI. Protecting the vulnerable

26. We will spare no effort to ensure that children and all civilian populations that suffer disproportionately the consequences of natural disasters, genocide, armed conflicts and other humanitarian emergencies are given every assistance and protection so that they can resume normal life as soon as possible.

We resolve therefore:

- To expand and strengthen the protection of civilians in complex emergencies, in conformity with international humanitarian law.
- To strengthen international cooperation, including burden sharing in, and the coordination of humanitarian assistance to, countries hosting refugees and to help all refugees and displaced persons to return voluntarily to their homes, in safety and dignity and to be smoothly reintegrated into their societies.
- To encourage the ratification and full implementation of the Convention on the Rights of the Child¹² and its optional protocols on the involvement of children in armed conflict and on the sale of children, child prostitution and child pornography.¹³

VII. Meeting the special needs of Africa

27. We will support the consolidation of democracy in Africa and assist Africans in their struggle for lasting peace, poverty eradication and sustainable development, thereby bringing Africa into the mainstream of the world economy.

¹⁰ Resolution 217 A (III).

¹¹ Resolution 34/180, annex.

¹² Resolution 44/25, annex.

¹³ Resolution 54/263, annexes I and II.

28. We resolve therefore:

- To give full support to the political and institutional structures of emerging democracies in Africa.
- To encourage and sustain regional and subregional mechanisms for preventing conflict and promoting political stability, and to ensure a reliable flow of resources for peacekeeping operations on the continent.
- To take special measures to address the challenges of poverty eradication and sustainable development in Africa, including debt cancellation, improved market access, enhanced Official Development Assistance and increased flows of Foreign Direct Investment, as well as transfers of technology.
- To help Africa build up its capacity to tackle the spread of the HIV/AIDS pandemic and other infectious diseases.

VIII. Strengthening the United Nations

29. We will spare no effort to make the United Nations a more effective instrument for pursuing all of these priorities: the fight for development for all the peoples of the world, the fight against poverty, ignorance and disease; the fight against injustice; the fight against violence, terror and crime; and the fight against the degradation and destruction of our common home.

30. We resolve therefore:

- To reaffirm the central position of the General Assembly as the chief deliberative, policy-making and representative organ of the United Nations, and to enable it to play that role effectively.
- To intensify our efforts to achieve a comprehensive reform of the Security Council in all its aspects.
- To strengthen further the Economic and Social Council, building on its recent achievements, to help it fulfil the role ascribed to it in the Charter.
- To strengthen the International Court of Justice, in order to ensure justice and the rule of law in international affairs.
- To encourage regular consultations and coordination among the principal organs of the United Nations in pursuit of their functions.
- To ensure that the Organization is provided on a timely and predictable basis with the resources it needs to carry out its mandates.
- To urge the Secretariat to make the best use of those resources, in accordance with clear rules and procedures agreed by the General Assembly, in the interests of all Member States, by adopting the best management practices and technologies available and by concentrating on those tasks that reflect the agreed priorities of Member States.
- To promote adherence to the Convention on the Safety of United Nations and Associated Personnel.¹⁴

---

¹⁴ Resolution 49/59, annex.

- To ensure greater policy coherence and better cooperation between the United Nations, its agencies, the Bretton Woods Institutions and the World Trade Organization, as well as other multilateral bodies, with a view to achieving a fully coordinated approach to the problems of peace and development.
  - To strengthen further cooperation between the United Nations and national parliaments through their world organization, the Inter-Parliamentary Union, in various fields, including peace and security, economic and social development, international law and human rights and democracy and gender issues.
  - To give greater opportunities to the private sector, non-governmental organizations and civil society, in general, to contribute to the realization of the Organization's goals and programmes.
31. We request the General Assembly to review on a regular basis the progress made in implementing the provisions of this Declaration, and ask the Secretary-General to issue periodic reports for consideration by the General Assembly and as a basis for further action.
32. We solemnly reaffirm, on this historic occasion, that the United Nations is the indispensable common house of the entire human family, through which we will seek to realize our universal aspirations for peace, cooperation and development. We therefore pledge our unstinting support for these common objectives and our determination to achieve them.

*8th plenary meeting
8 September 2000*

Bijlage 1.1 De MDG's: 8 doelstellingen, 18 streefcijfers en 48 indicatoren (2005)³⁹

OBJECTIFS ET CIBLES ÉNONCÉS DANS LA DÉCLARATION DU MILLÉNAIRE		INDICATEURS SERVANT À MESURER LES PROGRÈS ACCOMPLIS	
Objectif 1. ÉLIMINER L'EXTRÊME PAUVRETÉ ET LA FAIM			
CIBLE 1.	Réduire de moitié, entre 1990 et 2015, la proportion de la population dont le revenu est inférieur à un dollar par jour	1.	Proportion de la population disposant de moins d'un dollar par jour en parité du pouvoir d'achat (PPA) ^a
		1A.	Pourcentage de la population au-dessous du seuil de pauvreté national
		2.	Indice d'écart de la pauvreté (l'incidence de la pauvreté multipliée par le degré de pauvreté)
		3.	Part du quintile le plus pauvre de la population dans la consommation nationale
CIBLE 2.	Réduire de moitié, entre 1990 et 2015, la proportion de la population qui souffre de la faim	4.	Prévalence d'enfants de moins de 5 ans présentant une insuffisance pondérale
		5.	Proportion de la population n'atteignant pas le niveau minimal d'apport calorique
Objectif 2. ASSURER L'ÉDUCATION PRIMAIRE POUR TOUS			
CIBLE 3.	D'ici à 2015, donner à tous les enfants, garçons et filles partout dans le monde, les moyens d'achever un cycle complet d'études primaires	6.	Taux net de scolarisation dans le primaire
		7.	Proportion d'écoliers commençant la première année d'études dans l'enseignement primaire et achevant la cinquième ^b
		8.	Taux d'alphabétisation de la population âgée de 15 à 24 ans
Objectif 3. PROMOUVOIR L'ÉGALITÉ DES SEXES ET L'AUTONOMISATION DES FEMMES			
CIBLE 4.	Éliminer les disparités entre les sexes dans les enseignements primaire et secondaire d'ici à 2005 si possible, et à tous les niveaux de l'enseignement en 2015 au plus tard	9.	Rapport filles/garçons dans l'enseignement primaire, secondaire et supérieur
		10.	Taux d'alphabétisation des femmes de 15 à 24 ans par rapport à celui des hommes
		11.	Proportion de femmes salariées dans le secteur non agricole
		12.	Proportion de sièges occupés par des femmes au parlement national
Objectif 4. RÉDUIRE LA MORTALITÉ DES ENFANTS DE MOINS DE 5 ANS			
CIBLE 5.	Réduire de deux tiers, entre 1990 et 2015, le taux de mortalité des enfants de moins de 5 ans	13.	Taux de mortalité des enfants de moins de 5 ans
		14.	Taux de mortalité infantile
		15.	Proportion d'enfants de 1 an vaccinés contre la rougeole
Objectif 5. AMÉLIORER LA SANTÉ MATERNELLE			
CIBLE 6.	Réduire de trois quarts, entre 1990 et 2015, le taux de mortalité maternelle	16.	Taux de mortalité maternelle
		17.	Proportion d'accouchements assistés par du personnel de santé qualifié
Objectif 6. COMBATTRE LE VIH/SIDA, LE PALUDISME ET D'AUTRES MALADIES			
CIBLE 7.	D'ici à 2015 avoir stoppé la propagation du VIH/sida et commencé à inverser la tendance actuelle	18.	Taux de prévalence du VIH parmi les femmes enceintes âgées de 15 à 24 ans
		19.	Taux d'utilisation du préservatif sur le taux de prévalence des contraceptifs ^c

³⁹ Bron: Ontwikkelingsgroep van de Verenigde Naties, 2005; 3-6

OBJECTIFS ET CIBLES ÉNONCÉS DANS LA DÉCLARATION DU MILLÉNAIRE		INDICATEURS SERVANT À MESURER LES PROGRÈS ACCOMPLIS	
CIBLE 8	D'ici à 2015, avoir maîtrisé le paludisme et d'autres maladies graves, et avoir commencé à inverser la tendance actuelle	19A.	Utilisation d'un préservatif lors du dernier rapport sexuel à haut risque
		19B.	Pourcentage de la population âgée de 15 à 24 ans ayant une bonne connaissance générale du VIH/sida ^d
		19C.	Taux de prévalence des contraceptifs
		20.	Taux de scolarisation des orphelins par rapport aux non-orphelins âgés de 10 à 14 ans
		21.	Taux de prévalence et taux de mortalité liés au paludisme
		22.	Proportion de la population vivant dans les zones à risque qui utilise des moyens de prévention et des traitements efficaces contre le paludisme ^e
		23.	Taux de prévalence et taux de mortalité liés à la tuberculose
		24.	Proportion de cas de tuberculose détectés et soignés dans le cadre de traitements de brève durée sous surveillance directe (stratégie DOTS)
Objectif 7. ASSURER UN ENVIRONNEMENT DURABLE			
CIBLE 9	Intégrer les principes du développement durable dans les politiques nationales et inverser la tendance actuelle à la déperdition des ressources environnementales	25.	Proportion de zones forestières
		26.	Proportion des aires protégées pour préserver la biodiversité (par rapport à la superficie totale)
		27.	Consommation d'énergie (en kilogrammes d'équivalent pétrole) par dollar de produit intérieur brut (PPA)
		28.	Emissions de dioxyde de carbone (par habitant) et consommation de chlorofluorocarbones appauvrissant la couche d'ozone
		29.	Proportion de la population utilisant des combustibles solides
CIBLE 10	Réduire de moitié, d'ici à 2015, le pourcentage de la population qui n'a pas accès de façon durable à un approvisionnement en eau de boisson salubre et à des services d'assainissement de base	30.	Proportion de la population ayant accès de façon durable à une source d'eau améliorée (zones urbaines et rurales)
		31.	Proportion de la population ayant accès à un système d'assainissement amélioré (zones urbaines et rurales)
CIBLE 11	Réussir, d'ici à 2020, à améliorer sensiblement la vie d'au moins 100 millions d'habitants de taudis	32.	Proportion des ménages ayant accès à la sécurité d'occupation des logements
Objectif 8. METTRE EN PLACE UN PARTENARIAT MONDIAL POUR LE DÉVELOPPEMENT			
CIBLE 12.	Poursuivre la mise en place d'un système commercial et financier multilatéral ouvert, réglementé, prévisible et non discriminatoire, comprenant un engagement en faveur d'une bonne gouvernance, du développement et de la lutte contre la pauvreté, au niveau tant national qu'international	Certains indicateurs énumérés ci-dessous sont surveillés séparément pour les pays les moins avancés (PMA), les pays sans littoral et les petits Etats insulaires en développement	
		Aide publique au développement	
		33.	APD nette, totale et en faveur des pays les moins avancés, en pourcentage du revenu national brut des pays donateurs membres du CAD/OCDE

OBJECTIFS ET CIBLES ÉNONCÉS DANS LA DÉCLARATION DU MILLÉNAIRE	INDICATEURS SERVANT À MESURER LES PROGRÈS ACCOMPLIS
CIBLE 13. S'attaquer aux besoins particuliers des pays les moins avancés. La réalisation de cet objectif suppose l'admission en franchise et hors contingents des produits exportés par les pays les moins avancés; l'application du programme renforcé d'allègement de la dette des pays pauvres très endettés et l'annulation des dettes publiques bilatérales; et l'octroi d'une aide publique au développement plus généreuse aux pays qui démontrent leur volonté de lutter contre la pauvreté	34. APD bilatérale allouée par les pays donateurs membres du CAD/OCDE, par secteur, aux services sociaux de base (éducation de base, soins de santé primaires, nutrition, eau salubre et assainissement) 35. Proportion de l'APD bilatérale de pays donateurs membres du CAD/OCDE qui est déliée 36. APD reçue par les pays sans littoral en tant que pourcentage de leurs revenus nationaux bruts (RNB) 37. APD reçue par les petits Etats insulaires en développement en tant que pourcentage de leurs revenus nationaux bruts (RNB)
CIBLE 14. Répondre aux besoins particuliers des pays sans littoral et des petits Etats insulaires en développement (en appliquant le Programme d'action pour le développement durable des petits Etats insulaires en développement et les conclusions de la vingt-deuxième session extraordinaire de l'Assemblée générale)	Accès au marché 38. Proportion du total des importations des pays développés (en valeur et à l'exclusion des armes) en provenance des pays en développement et des pays les moins avancés, admises en franchise de droits
CIBLE 15. Traiter globalement le problème de la dette des pays en développement, par des mesures d'ordre national et international propres à rendre leur endettement viable à long terme	39. Taux moyens de droits de douane appliqués par les pays développés aux produits agricoles, textiles et vêtements en provenance des pays en développement 40. Estimation des subventions agricoles dans les pays de l'OCDE en pourcentage de leur produit intérieur brut (PIB) 41. Proportion de l'APD allouée au renforcement des capacités commerciales
CIBLE 16. En coopération avec les pays en développement, formuler et appliquer des stratégies qui permettent aux jeunes de trouver un travail décent et productif	Viabilité de la dette 42. Nombre total de pays ayant atteint leurs points de décision de l'Initiative en faveur des pays pauvres très endettés (PPTE) et nombre total de pays ayant atteint leurs points d'achèvement de l'Initiative PPTE (cumulatif) 43. Engagement d'allègement de la dette au titre de l'Initiative PPTE 44. Service de la dette, en pourcentage des exportations de biens et services
CIBLE 17. En coopération avec l'industrie pharmaceutique, rendre les médicaments essentiels disponibles et abordables dans les pays en développement	45. Taux de chômage, total et par sexe, des jeunes âgés de 15 à 24 ans^f 46. Proportion de la population ayant accès de façon durable à des médicaments de base d'un coût abordable

CIBLE 18. En coopération avec le secteur privé, faire en sorte que les avantages des nouvelles technologies, en particulier des technologies de l'information et de la communication, soient à la portée de tous

47. Nombre de lignes téléphoniques et d'abonnés au téléphone portable pour 100 habitants

48A. Nombre de d'ordinateurs personnels et d'utilisateurs d'Internet pour 100 habitants

48B. Nombre d'utilisateurs d'Internet pour 100 habitants

Bijlage 1.2 De MDG'S: 8 doelstellingen, 21 streefcijfers en 60 indicatoren (juni 2008)⁴⁰

---

⁴⁰ Bron: <http://mdgs.un.org/unsd/mdg/Host.aspx?Content=Indicators/OfficialList.htm>

Official list of MDG indicators

All indicators should be disaggregated by sex and urban/rural as far as possible.

Effective 15 January 2008

Millennium Development Goals (MDGs)	
Goals and Targets (from the Millennium Declaration)	Indicators for monitoring progress
Goal 1: Eradicate extreme poverty and hunger	
Target 1.A: Halve, between 1990 and 2015, the proportion of people whose income is less than one dollar a day	1.1 Proportion of population below \$1 (PPP) per day ^a 1.2 Poverty gap ratio 1.3 Share of poorest quintile in national consumption
Target 1.B: Achieve full and productive employment and decent work for all, including women and young people	1.4 Growth rate of GDP per person employed 1.5 Employment-to-population ratio 1.6 Proportion of employed people living below \$1 (PPP) per day 1.7 Proportion of own-account and contributing family workers in total employment
Target 1.C: Halve, between 1990 and 2015, the proportion of people who suffer from hunger	1.8 Prevalence of underweight children under-five years of age 1.9 Proportion of population below minimum level of dietary energy consumption
Goal 2: Achieve universal primary education	
Target 2.A: Ensure that, by 2015, children everywhere, boys and girls alike, will be able to complete a full course of primary schooling	2.1 Net enrolment ratio in primary education 2.2 Proportion of pupils starting grade 1 who reach last grade of primary 2.3 Literacy rate of 15-24 year-olds, women and men
Goal 3: Promote gender equality and empower women	
Target 3.A: Eliminate gender disparity in primary and secondary education, preferably by 2005, and in all levels of education no later than 2015	3.1 Ratios of girls to boys in primary, secondary and tertiary education 3.2 Share of women in wage employment in the non-agricultural sector 3.3 Proportion of seats held by women in national parliament
Goal 4: Reduce child mortality	
Target 4.A: Reduce by two-thirds, between 1990 and 2015, the under-five mortality rate	4.1 Under-five mortality rate 4.2 Infant mortality rate 4.3 Proportion of 1 year-old children immunised against measles
Goal 5: Improve maternal health	
Target 5.A: Reduce by three quarters, between 1990 and 2015, the maternal mortality ratio	5.1 Maternal mortality ratio 5.2 Proportion of births attended by skilled health personnel
Target 5.B: Achieve, by 2015, universal access to reproductive health	5.3 Contraceptive prevalence rate 5.4 Adolescent birth rate 5.5 Antenatal care coverage (at least one visit and at least four visits) 5.6 Unmet need for family planning
Goal 6: Combat HIV/AIDS, malaria and other diseases	
Target 6.A: Have halted by 2015 and begun to reverse the spread of HIV/AIDS	6.1 HIV prevalence among population aged 15-24 years 6.2 Condom use at last high-risk sex 6.3 Proportion of population aged 15-24 years with comprehensive correct knowledge of HIV/AIDS 6.4 Ratio of school attendance of orphans to school attendance of non-orphans aged 10-14 years
Target 6.B: Achieve, by 2010, universal access to treatment for HIV/AIDS for all those who need it	6.5 Proportion of population with advanced HIV infection with access to antiretroviral drugs
Target 6.C: Have halted by 2015 and begun to reverse the incidence of malaria and other major diseases	6.6 Incidence and death rates associated with malaria 6.7 Proportion of children under 5 sleeping under insecticide-treated bednets 6.8 Proportion of children under 5 with fever who are treated with appropriate anti-malarial drugs 6.9 Incidence, prevalence and death rates associated with tuberculosis 6.10 Proportion of tuberculosis cases detected and cured under directly observed treatment short course

Goal 7: Ensure environmental sustainability	
Target 7.A: Integrate the principles of sustainable development into country policies and programmes and reverse the loss of environmental resources	7.1 Proportion of land area covered by forest 7.2 CO ₂ emissions, total, per capita and per \$1 GDP (PPP) 7.3 Consumption of ozone-depleting substances 7.4 Proportion of fish stocks within safe biological limits 7.5 Proportion of total water resources used 7.6 Proportion of terrestrial and marine areas protected 7.7 Proportion of species threatened with extinction
Target 7.B: Reduce biodiversity loss, achieving, by 2010, a significant reduction in the rate of loss	
Target 7.C: Halve, by 2015, the proportion of people without sustainable access to safe drinking water and basic sanitation	7.8 Proportion of population using an improved drinking water source 7.9 Proportion of population using an improved sanitation facility
Target 7.D: By 2020, to have achieved a significant improvement in the lives of at least 100 million slum dwellers	7.10 Proportion of urban population living in slums ^b
Goal 8: Develop a global partnership for development	
Target 8.A: Develop further an open, rule-based, predictable, non-discriminatory trading and financial system	<i>Some of the indicators listed below are monitored separately for the least developed countries (LDCs), Africa, landlocked developing countries and small island developing States.</i> <u>Official development assistance (ODA)</u> 8.1 Net ODA, total and to the least developed countries, as percentage of OECD/DAC donors' gross national income 8.2 Proportion of total bilateral, sector-allocable ODA of OECD/DAC donors to basic social services (basic education, primary health care, nutrition, safe water and sanitation) 8.3 Proportion of bilateral official development assistance of OECD/DAC donors that is untied 8.4 ODA received in landlocked developing countries as a proportion of their gross national incomes 8.5 ODA received in small island developing States as a proportion of their gross national incomes <u>Market access</u> 8.6 Proportion of total developed country imports (by value and excluding arms) from developing countries and least developed countries, admitted free of duty 8.7 Average tariffs imposed by developed countries on agricultural products and textiles and clothing from developing countries 8.8 Agricultural support estimate for OECD countries as a percentage of their gross domestic product 8.9 Proportion of ODA provided to help build trade capacity <u>Debt sustainability</u> 8.10 Total number of countries that have reached their HIPC decision points and number that have reached their HIPC completion points (cumulative) 8.11 Debt relief committed under HIPC and MDRI Initiatives 8.12 Debt service as a percentage of exports of goods and services
Includes a commitment to good governance, development and poverty reduction – both nationally and internationally	
Target 8.B: Address the special needs of the least developed countries	
Includes: tariff and quota free access for the least developed countries' exports; enhanced programme of debt relief for heavily indebted poor countries (HIPC) and cancellation of official bilateral debt; and more generous ODA for countries committed to poverty reduction	
Target 8.C: Address the special needs of landlocked developing countries and small island developing States (through the Programme of Action for the Sustainable Development of Small Island Developing States and the outcome of the twenty-second special session of the General Assembly)	
Target 8.D: Deal comprehensively with the debt problems of developing countries through national and international measures in order to make debt sustainable in the long term	
Target 8.E: In cooperation with pharmaceutical companies, provide access to affordable essential drugs in developing countries	
Target 8.F: In cooperation with the private sector, make available the benefits of new technologies, especially information and communications	

The Millennium Development Goals and targets come from the Millennium Declaration, signed by 189 countries, including 147 heads of State and Government, in September 2000 (<http://www.un.org/millennium/declaration/ares552e.htm>) and from further agreement by member states at the 2005 World Summit (Resolution adopted by the General Assembly - A/RES/60/1, <http://www.un.org/Docs/journal/asp/ws.asp?m=A/RES/60/1>). The goals and targets are interrelated and should be seen as a whole. They represent a partnership between the developed countries and the developing countries "to create an environment – at the national and global levels alike – which is conducive to development and the elimination of poverty".

^a For monitoring country poverty trends, indicators based on national poverty lines should be used, where available.

^b The actual proportion of people living in slums is measured by a proxy, represented by the urban population living in households with at least one of the four characteristics: (a) lack of access to improved water supply; (b) lack of access to improved sanitation; (c) overcrowding (3 or more persons per room); and (d) dwellings made of non-durable material.

Bijlage 2. Koninklijk besluit tot vastlegging van de internationale partnerorganisaties van de multilaterale samenwerking, afgekondigd op 15 april 2008

KONINKRIJK BELGIE

**FEDERALE OVERHEIDSDIENST
BUITENLANDSE ZAKEN, BUITENLANDSE
HANDEL EN
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING**

Koninklijk besluit tot vastlegging van de internationale partnerorganisaties van de multilaterale samenwerking.

ALBERT II, KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Gelet op de wet van 25 mei 1999 betreffende de Belgische internationale samenwerking, inzonderheid op artikel 9;

Gelet op het koninklijk besluit van 7 april 2000 tot vastlegging van de selectieprocedures en modaliteiten van de "internationale partnerorganisaties van de multilaterale samenwerking" in de zin van artikel 9 van de wet van 25 mei 1999 betreffende de Belgische internationale samenwerking;

Gelet op het koninklijk besluit van 2 april 2003 tot vastlegging van de internationale partnerorganisaties van de multilaterale samenwerking;

Gelet op het advies van de Inspecteur van Financiën gegeven op 4 april 2008;

Op de voordracht van Onze Minister van Ontwikkelingssamenwerking;

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN
WIJ:

Artikel 1. De volgende organisaties zijn geselecteerd als "internationale partnerorganisaties van de multilaterale samenwerking" (IPMS) in de zin van artikel 9 van de wet van 25 mei 1999 betreffende de Belgische internationale samenwerking;

ROYAUME DE BELGIQUE

**SERVICE PUBLIC FEDERAL AFFAIRES
ETRANGERES, COMMERCE
EXTERIEUR ET COOPERATION AU
DEVELOPPEMENT**

Arrêté royal déterminant les organisations internationales partenaires de la coopération multilatérale.

ALBERT II, ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir,
SALUT.

Vu la loi du 25 mai 1999 relative à la coopération internationale belge, notamment l'article 9;

Vu l'arrêté royal du 7 avril 2000 déterminant les procédures et modalités de sélection des "organisations internationales partenaires de la coopération multilatérale" au sens de l'article 9 de la loi du 25 mai 1999 relative à la coopération internationale belge;

Vu l'arrête royal du 2 avril 2003 déterminant les organisations internationales partenaires de la coopération multilatérale;

Vu l'avis de l'Inspecteur des Finances donné le 4 avril 2008;

Sur la proposition de Notre Ministre de la Coopération au Développement;

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS:

Article 1er. Les organisations suivantes sont sélectionnées comme « organisations internationales partenaires de la coopération multilatérale » (OIPCM), au sens de l'article 9 de la loi du 25 mai 1999 relative à la coopération internationale belge ;

(officiële Engelse benaming)	(dénomination officielle française)
United Nations Development Programme (UNDP);	Programme des Nations unies pour le Développement (PNUD);
United Nations Population Fund (UNFPA) ;	Fonds des Nations unies pour la Population (FNUAP) ;
United Nations Children's Fund (UNICEF) ;	Fonds des Nations unies pour l'Enfance (UNICEF) ;
United Nations Development Fund for Women (UNIFEM);	Fonds de développement des Nations unies pour la Femme (UNIFEM);
United Nations Capital Development Fund (UNCDF) ;	Fonds des Nations unies pour l'Équipement (FENU) ;
United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) ;	Haut Commissariat des Nations unies pour les réfugiés (UNHCR);
United Nations Environment Programme (UNEP) ;	Programme des Nations unies pour l'Environnement (PNUE) ;
Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR)	Bureau du Haut Commissaire aux Droits de l'Homme (HCDH);
Office for the Coordination of Humanitarian Aid (OCHA);	Bureau pour la Coordination de l'aide humanitaire (OCHA);
United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA)	Agence des Nations Unies pour les Réfugiés palestiniens au Proche Orient (UNRWA)
United Nations Joint Programme on HIV/AIDS (UNAIDS) ;	Programme commun des Nations Unies sur le VIH/SIDA (ONUSIDA) ;
World Food Programme (WFP);	Programme Alimentaire Mondial (PAM) ;
Food and Agriculture Organization (FAO);	Organisation des Nations unies pour l'Alimentation et l'Agriculture (FAO);
World Health Organisation (WHO) ;	Organisation mondiale de la Santé (OMS);
International Labour Organisation (ILO) ;	Organisation internationale du Travail (OIT) ;
United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation (UNESCO) ;	Organisation des Nations unies pour l'Éducation, la Science et la Culture (UNESCO);
Consultative Groupe on International Agricultural Research (CGIAR) ;	Groupe consultatif de Recherche Agronomique Internationale (CGIAR) ;
International Organisation for Migration (IOM);	Organisation internationale pour les Migrations (OIM) ;

Global Fund to fight Aids, Tuberculosis, and Malaria (GFATM) ;

International Committee of the Red Cross (ICRC);

World Bank (WB) ;

Art. 2: Dit besluit vervangt het besluit van 2 april 2003 tot vastlegging van de internationale partnerorganisaties van de multilaterale samenwerking.

Art. 3 : Dit besluit treedt in werking op de dag waarop het in het Belgische Staatsblad wordt bekendgemaakt.

Art. 4. Onze Minister van Ontwikkelings-samenwerking is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te *Franze, 9 mei 2008*

Fonds mondial pour la lutte contre le SIDA, la Tuberculose et la Malaria (GFATM);

Comité international de la Croix Rouge (CICR);

Banque mondiale (BM);

Art. 2: Le présent arrêté remplace l'arrêté du 2 avril 2003 déterminant les organisations internationales partenaires de la coopération multilatérale.

Art. 3: Le présent arrêté entre en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge.

Art. 4. Notre Ministre de la Coopération au Développement est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Donné à *Florence, le 9 mai 2008*

VAN KONINGSWEGE :

De Minister van
Ontwikkelingssamenwerking,

PAR LE ROI :

Le Ministre de la Coopération au
Développement,

Charles MICHEL

Bijlage 3. Wet betreffende de follow-up van het optreden van de regering op het stuk van de Millenniumdoelstellingen inzake ontwikkeling (14 juni 2005)⁴¹

---

⁴¹ Wet afgekondigd op 14 juni 2005 maar gepubliceerd op 14 juli 2005

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES ET REGLEMENTS WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES EN VERORDENINGEN

SERVICE PUBLIC FEDERAL AFFAIRES ETRANGERES, COMMERCE EXTERIEUR ET COOPERATION AU DEVELOPPEMENT

F. 2005 — 1707 [C — 2005/15098]

14 JUIN 2005. — Loi relative au suivi de l'action gouvernementale en ce qui concerne les objectifs du millénaire pour le développement

ALBERT II, Roi des Belges,
A tous, présents et à venir, Salut.

Les Chambres ont adopté et Nous sanctionnons ce qui suit :

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2. Le gouvernement dépose chaque année auprès des assemblées législatives fédérales un rapport déterminant les étapes réalisées pour mettre en oeuvre les objectifs du millénaire pour le développement.

Le rapport comprend deux parties :

1° la première partie reprend les activités réalisées par les représentants de la Belgique au Fonds monétaire international, à la Banque mondiale et au Programme des Nations unies pour le Développement (PNUD) dans l'année en cours;

2° la deuxième partie reprend l'analyse des progrès réalisés par le gouvernement vers la mise en oeuvre des objectifs du millénaire pour le développement.

Art. 3. Le gouvernement est tenu de déposer ce rapport auprès des assemblées législatives fédérales au plus tard le 30 juin de l'année qui suit.

Promulguons la présente loi, ordonnons qu'elle soit revêtue du sceau de l'Etat et publiée par le *Moniteur belge*.

Donné à Bruxelles, le 14 juin 2005.

ALBERT

Par le Roi :

Le Ministre de la Coopération au Développement,
A. DE DECKER

Scellé du sceau de l'Etat :

La Ministre de la Justice,
Mme L. ONKELINX

Notes

(1) *Voir :*

Documents du Sénat.
3-579 - 2003/2004 :
N° 1 : Proposition de loi de Mme Lizin et consorts.
N° 2 : Amendements.
N° 3 : Rapport.
N° 4 : Texte adopté par la commission.
N° 5 : Texte adopté en séance plénière et transmis à la Chambre.

Annales du Sénat : 29 avril 2004.
Documents de la Chambre des représentants.
51-1082 - 2003/2004 :
N° 1 : Projet transmis par le Sénat.
51 - 1082 - 2004/2005 :
N° 2 : Amendements.
N° 3 : Rapport.
N° 4 : Texte adopté par la commission.
N° 5 : Texte amendé par la Chambre et renvoyé au Sénat.

FEDERALE OVERHEIDSDIENST BUITENLANDSE ZAKEN, BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

N. 2005 — 1707 [C — 2005/15098]

14 JUNI 2005. — Wet betreffende de follow-up van het optreden van de regering op het stuk van de Millenniumdoelstellingen inzake ontwikkeling

ALBERT II, Koning der Belgen,
Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2. Elk jaar dient de regering in de federale wetgevende kamers een voortgangsrapport in over de stadia die bereikt werden om de Millenniumdoelstellingen inzake ontwikkeling te realiseren.

Dat rapport bestaat uit twee delen :

1° het eerste deel handelt over de activiteiten die de vertegenwoordigers van België tijdens het lopende jaar hebben uitgevoerd in het Internationaal Monetair Fonds, in de Wereldbank en in het Programma van de Verenigde Naties voor de Ontwikkeling (UNDP);

2° het tweede deel bevat een analytisch overzicht van de voortgang die de regering heeft gemaakt bij het realiseren van de Millenniumdoelstellingen inzake ontwikkeling.

Art. 3. De regering dient dit rapport uiterlijk op 30 juni van het daaropvolgende jaar in de federale wetgevende kamers in te dienen.

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het *Belgisch Staatsblad* zal worden bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 14 juni 2005.

ALBERT

Van Koningswege :

De Minister van Ontwikkelingssamenwerking,
A. DE DECKER

Met 's Lands zegel gezegeld :

De Minister van Justitie,
Mevr. L. ONKELINX

Nota's

(1) *Zie :*

Stukken van de Senaat.
3-579 - 2003/2004 :
Nr. 1 : Wetsvoorstel van Mevr. Lizin c.s.
Nr. 2 : Amendementen.
Nr. 3 : Verslag.
Nr. 4 : Tekst aangenomen door de commissie.
Nr. 5 : Tekst aangenomen in plenaire vergadering en overgezonden aan de Kamer.

Handelingen van de Senaat : 29 april 2004.
Stukken van de Kamer van Volksvertegenwoordigers :
51-1082 - 2003/2004
Nr. 1 : Ontwerp overgezonden door de Senaat.
51 - 1082 - 2004/2005 :
Nr. 2 : Amendementen.
Nr. 3 : Verslag.
Nr. 4 : Tekst aangenomen door de commissie.
Nr. 5 : Tekst geamendeerd door de Kamer en teruggezonden naar de Senaat.

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES ET REGLEMENTS WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES EN VERORDENINGEN

SERVICE PUBLIC FEDERAL AFFAIRES ETRANGERES, COMMERCE EXTERIEUR ET COOPERATION AU DEVELOPPEMENT

F. 2005 — 1707

[C — 2005/15098]

14 JUIN 2005. — Loi relative au suivi de l'action gouvernementale en ce qui concerne les objectifs du millénaire pour le développement

ALBERT II, Roi des Belges,
A tous, présents et à venir, Salut.

Les Chambres ont adopté et Nous sanctionnons ce qui suit :

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2. Le gouvernement dépose chaque année auprès des assemblées législatives fédérales un rapport déterminant les étapes réalisées pour mettre en oeuvre les objectifs du millénaire pour le développement.

Le rapport comprend deux parties :

1° la première partie reprend les activités réalisées par les représentants de la Belgique au Fonds monétaire international, à la Banque mondiale et au Programme des Nations unies pour le Développement (PNUD) dans l'année en cours;

2° la deuxième partie reprend l'analyse des progrès réalisés par le gouvernement vers la mise en oeuvre des objectifs du millénaire pour le développement.

Art. 3. Le gouvernement est tenu de déposer ce rapport auprès des assemblées législatives fédérales au plus tard le 30 juin de l'année qui suit.

Promulguons la présente loi, ordonnons qu'elle soit revêtue du sceau de l'Etat et publiée par le *Moniteur belge*.

Donné à Bruxelles, le 14 juin 2005.

ALBERT

Par le Roi :

Le Ministre de la Coopération au Développement,
A. DE DECKER

Scellé du sceau de l'Etat :

La Ministre de la Justice,
Mme L. ONKELINX

Notes

(1) Voir :

Documents du Sénat.

3-579 - 2003/2004 :

N° 1 : Proposition de loi de Mme Lizin et consorts.

N° 2 : Amendements.

N° 3 : Rapport.

N° 4 : Texte adopté par la commission.

N° 5 : Texte adopté en séance plénière et transmis à la Chambre.

Annales du Sénat : 29 avril 2004.

Documents de la Chambre des représentants.

51-1082 - 2003/2004 :

N° 1 : Projet transmis par le Sénat.

51 - 1082 - 2004/2005 :

N° 2 : Amendements.

N° 3 : Rapport.

N° 4 : Texte adopté par la commission.

N° 5 : Texte amendé par la Chambre et renvoyé au Sénat.

FEDERALE OVERHEIDSDIENST BUITENLANDSE ZAKEN, BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

N. 2005 — 1707

[C — 2005/15098]

14 JUNI 2005. — Wet betreffende de follow-up van het optreden van de regering op het stuk van de Millenniumdoelstellingen inzake ontwikkeling

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2. Elk jaar dient de regering in de federale wetgevende kamers een voortgangsrapport in over de stadia die bereikt werden om de Millenniumdoelstellingen inzake ontwikkeling te realiseren.

Dat rapport bestaat uit twee delen :

1° het eerste deel handelt over de activiteiten die de vertegenwoordigers van België tijdens het lopende jaar hebben uitgevoerd in het Internationaal Monetair Fonds, in de Wereldbank en in het Programma van de Verenigde Naties voor de Ontwikkeling (UNDP);

2° het tweede deel bevat een analytisch overzicht van de voortgang die de regering heeft gemaakt bij het realiseren van de Millenniumdoelstellingen inzake ontwikkeling.

Art. 3. De regering dient dit rapport uiterlijk op 30 juni van het daaropvolgende jaar in de federale wetgevende kamers in te dienen.

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het *Belgisch Staatsblad* zal worden bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 14 juni 2005.

ALBERT

Van Koningswege :

De Minister van Ontwikkelingssamenwerking,
A. DE DECKER

Met 's Lands zegel gezegeld :

De Minister van Justitie,
Mevr. L. ONKELINX

Nota's

(1) Zie :

Stukken van de Senaat.

3-579 - 2003/2004 :

Nr. 1 : Wetsvoorstel van Mevr. Lizin c.s.

Nr. 2 : Amendementen.

Nr. 3 : Verslag.

Nr. 4 : Tekst aangenomen door de commissie.

Nr. 5 : Tekst aangenomen in plenaire vergadering en overgezonden aan de Kamer.

Handelingen van de Senaat : 29 april 2004.

Stukken van de Kamer van Volksvertegenwoordigers :

51-1082 - 2003/2004

Nr. 1 : Ontwerp overgezonden door de Senaat.

51 - 1082 - 2004/2005 :

Nr. 2 : Amendementen.

Nr. 3 : Verslag.

Nr. 4 : Tekst aangenomen door de commissie.

Nr. 5 : Tekst geamendeerd door de Kamer en teruggezonden naar de Senaat.

Compte rendu intégral : 24 mars 2005.

Documents du Sénat.

3 - 579 - 2004/2005 :

N° 6 : Projet amendé par la Chambre des représentants.

N° 7 : Rapport.

N° 8 : Décision de se rallier au projet amendé par la Chambre des représentants.

Annales du Sénat : 21 avril 2005.

Integraal Verslag : 24 maart 2005.

Stukken van de Senaat.

3 - 579 - 2004/2005 :

Nr. 6 : Ontwerp geamendeerd door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

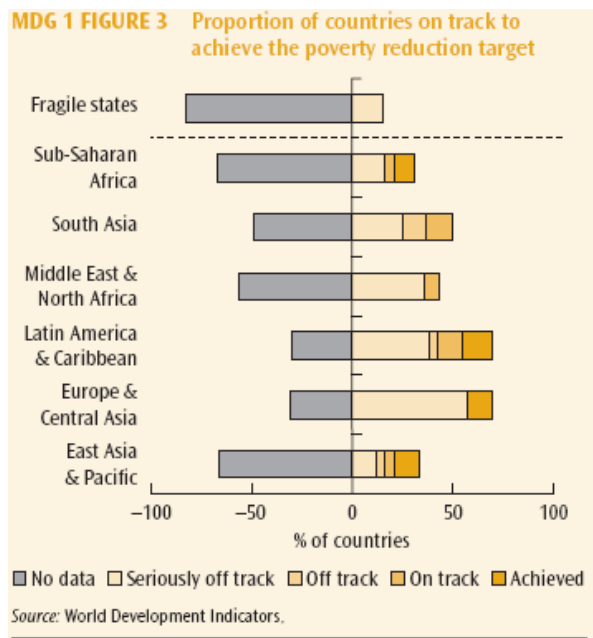
Nr. 7 : Verslag.

Nr. 8 : Beslissing om in te stemmen met het door de Kamer van volksvertegenwoordigers geamendeerde ontwerp.

Handelingen van de Senaat : 21 april 2005.

Bijlage 4. Globale evolutie van de 7 MDG'S in de verschillende regio's van de wereld

MDG # 1 : Réduire de moitié, entre 1990 et 2015, la proportion de la population dont le revenu est inférieur à 1 dollar par jour.

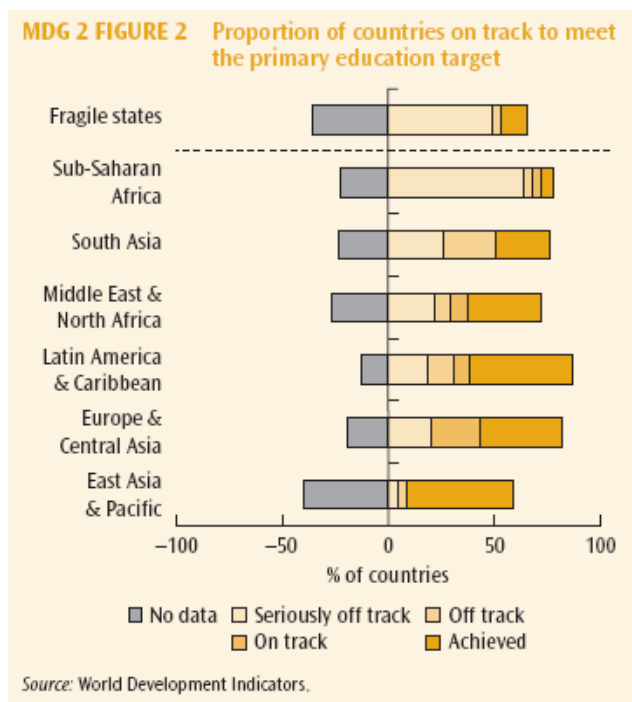

Ce graphe indique le pourcentage des 149 PED étudiés qui sont en bonne voie ou pas d'atteindre le MDG 1. Les zones grises correspondent aux pourcentages de PED par régions pour lesquels on manque de données.

Sur les 71 PED pour lesquels on dispose de suffisamment de données, seulement 24 PED ont déjà atteint le MDG 1 ou sont en bonne voie pour atteindre cet objectif. 47 PED sont par contre en mauvaise voie ou en très mauvaise voie pour l'atteindre. Pour 15 PED d'Europe/Asie centrale et pour 11 PED d'Amérique latine, il est très improbable que cet objectif soit atteint.

Parmi les 33 Etats fragiles, les 5 Etats pour lesquels on dispose d'assez de données sont en très mauvaise voie pour atteindre le MDG 1. Cela laisse supposer qu'aucun des Etats fragiles n'atteindra cet objectif.

MDG # 2 : D'ici 2015, donner à tout les enfants, garçons et filles, partout dans le monde, les moyens d'achever un cycle complet d'étude primaire.

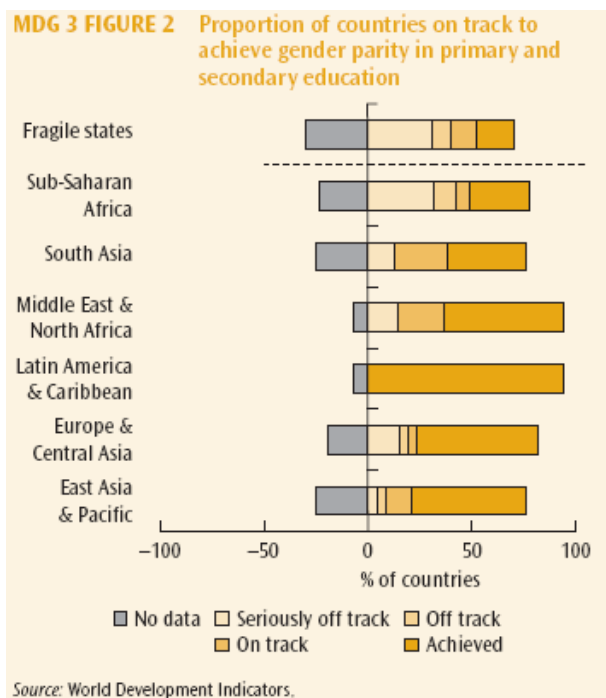
Sur ce graphe, on observe que 12 des 14 PED d'Asie de l'est (pour lesquels des données fiables existent) ont déjà atteint le MDG 2. Pour les 10 autres PED d'Asie de l'est, les données sont insuffisantes.

Seize des 25 PED d'Amérique latine et 16 des 21 PED d'Europe/Asie centrale (pour lesquels des données fiables sont disponibles) ont aussi déjà atteint cet objectif ou sont en bonne voie pour l'atteindre.

Par contre, la plupart des PED d'Afrique subsaharienne (ASS) et d'Asie de l'est sont en très mauvaise posture pour réaliser cet objectif. Au Moyen Orient et en Afrique du Nord, 6 des 10 PED - pour lesquels les données sont suffisantes - ont déjà atteint le MDG 2 ou sont en bonne voie. Les données manquent pour les 4 autres PED de cette région.

En outre, l'énorme majorité des 33 Etats fragiles et d'ASS n'atteindront certainement pas cet objectif.

MDG # 3 : Eliminer les disparités entre les sexes dans les enseignements primaires et secondaire d'ici 2005 et à tous les niveaux de l'enseignement d'ici 2015.

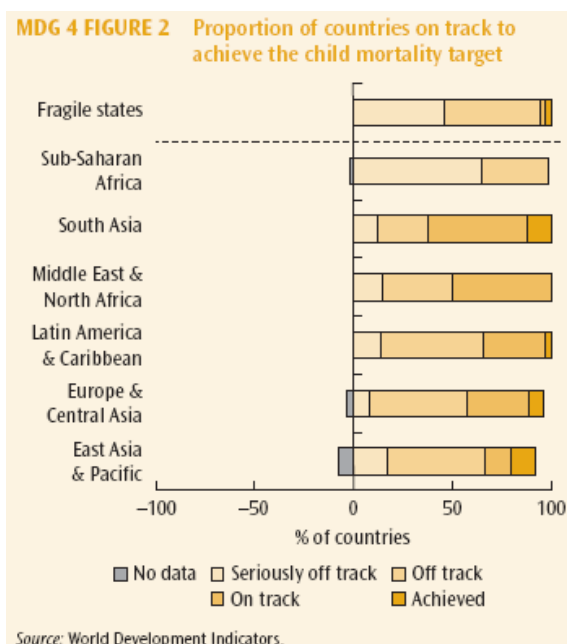
Ce graphe montre que les 27 PED d'Amérique latine (pour lesquels des données existent) ont déjà atteint l'égalité des sexes dans l'enseignement primaire et secondaire. Seulement 2 des 18 PED d'Asie de l'est et 3 des 21 PED d'Europe/Asie centrale (pour lesquels des données existent) ne sont pas en bonne voie pour atteindre le MDG 3.

Parmi ces trois régions (correspondant à xx PED), on manque de données dans seulement 13 PED.

La moitié des 37 PED d'ASS (où les données existent) ne sont pas en bonne voie de l'atteindre. Les données manquent dans les 10 autres PED d'ASS.

Aussi, 11 des 23 Etats fragiles où les données existent n'atteindront certainement pas cet objectif. Dans les 10 autres Etats fragiles, les données ne sont pas assez fiables pour en mesurer la progression.

MDG # 4 : Réduire de deux tiers, entre 1990 et 2015, le taux de mortalité des enfants de moins de cinq ans (U5MR)

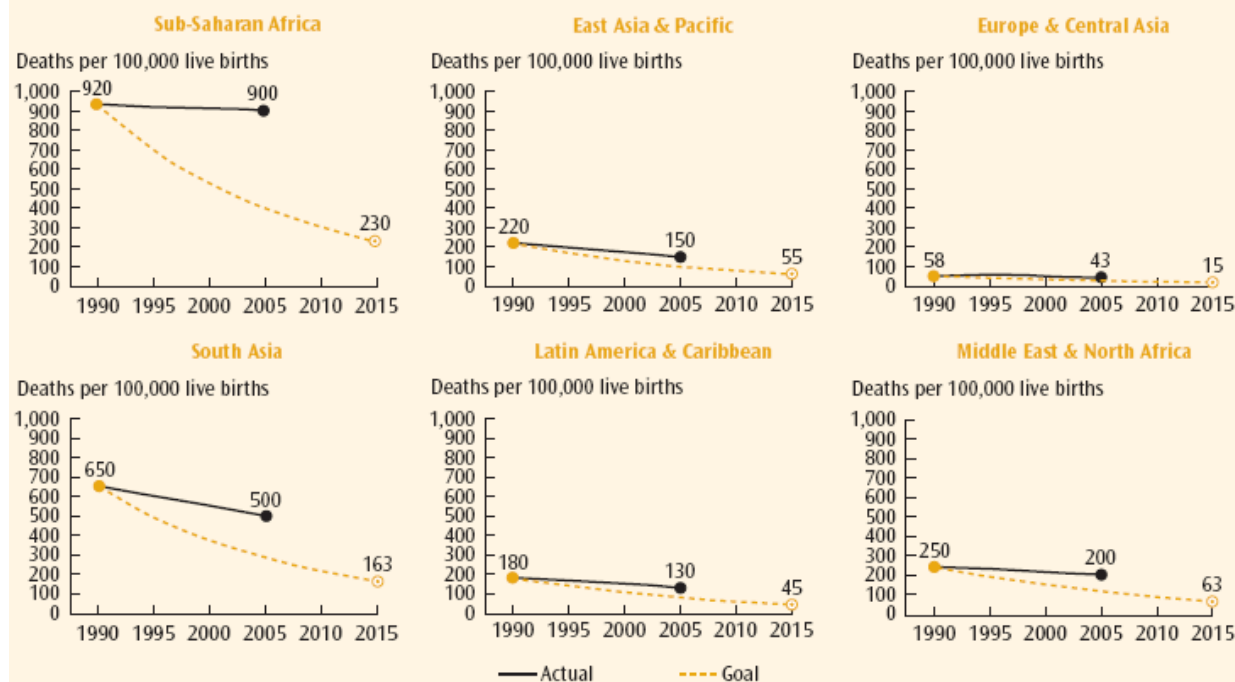

Sur base de ce graphe, on apprend qu'il s'agit du MDG pour lequel on dispose du plus de données. Il s'agit cependant du MDG qui présente l'évolution la plus défavorable. 107 des 145 PED étudiés (où des données existent) sont en mauvaise ou en très mauvaise voie pour réaliser le MDG 4.

Il ne sera atteint dans aucun PED d'ASS et dans presque aucun PED d'Amérique latine. Seulement 2 PED d'Amérique latine l'ont atteint ou sont en bonne voie de l'atteindre.

MDG # 5 : Réduire de trois quart, entre 1990 et 2015, le taux de mortalité maternelle

MDG 5 FIGURE 1 Maternal mortality rates

Source: World Development Indicators.

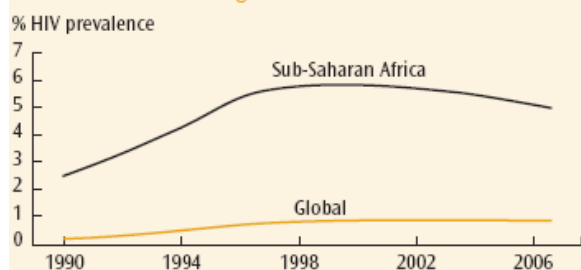
Le taux de mortalité maternel est le nombre de femmes qui meurent soit durant la grossesse ou durant l'accouchement à cause de complications liées à la grossesse. De telles statistiques sont très difficiles à collecter via les enquêtes. Les données mentionnées ci-dessus sont issues de techniques de modélisation développées par l'OMS, l'UNICEF et le UNFPA.

MDG # 6 : Combattre le VIH/sida, le paludisme et d'autres maladies

Cible 7 : D'ici 2015, avoir stoppé la propagation du VIH/SIDA et avoir commencé à inverser la tendance actuelle

Cible 8 : D'ici à 2015, avoir maîtrisé le paludisme et d'autres grandes maladies, et avoir commencé à inverser la tendance actuelle.

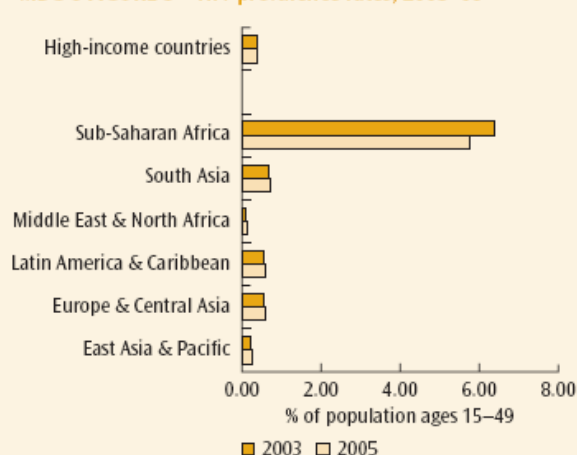
MDG 6 FIGURE 2 Estimated HIV prevalence trends for ages 15–49

Source: UNAIDS/WHO.

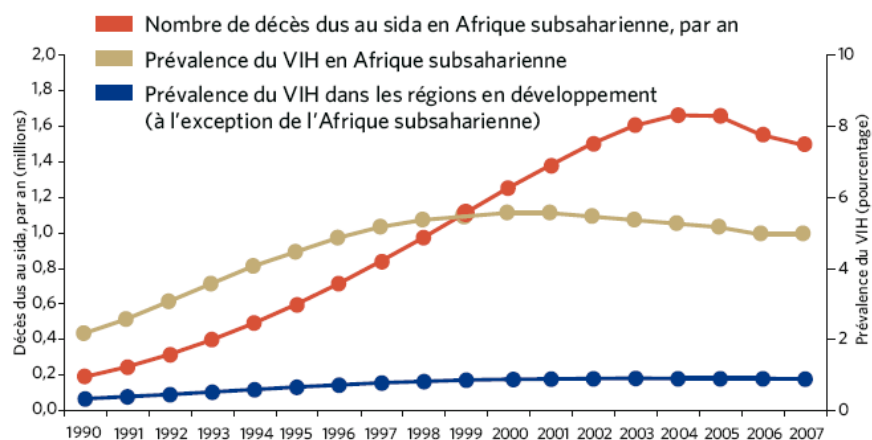
▲ The HIV prevalence rate measures the percentage of individuals in a population who are infected with the HIV virus. The global prevalence rate has remained level since 2001. In many Sub-Saharan African countries, the national prevalence rate has either leveled off or decreased.

MDG 6 FIGURE 3 HIV prevalence rates, 2003–05

Le taux de prévalence du VIH mesure le pourcentage d'individus dans une population donnée qui sont atteints par le virus VIH. Comme l'indique ce graphe, le taux de prévalence globale est resté au même niveau depuis 2001. Cependant, dans de nombreux pays d'ASS, le taux national de prévalence du VIH a soit augmenté, soit diminué.

Le graphe ci-dessous nous indique la prévalence - et l'incidence⁴² - du VIH/sida en Afrique subsaharienne comparée à la prévalence du VIH/sida dans les autres régions en développement de 1990 à 2007. On constate que la stabilisation de cette pandémie se confirme mais surtout que la tendance à la baisse a pris fin momentanément. On remarque par contre que l'incidence du VIH/sida en Afrique subsaharienne poursuit sa diminution.

Source: UN SG, 2008:

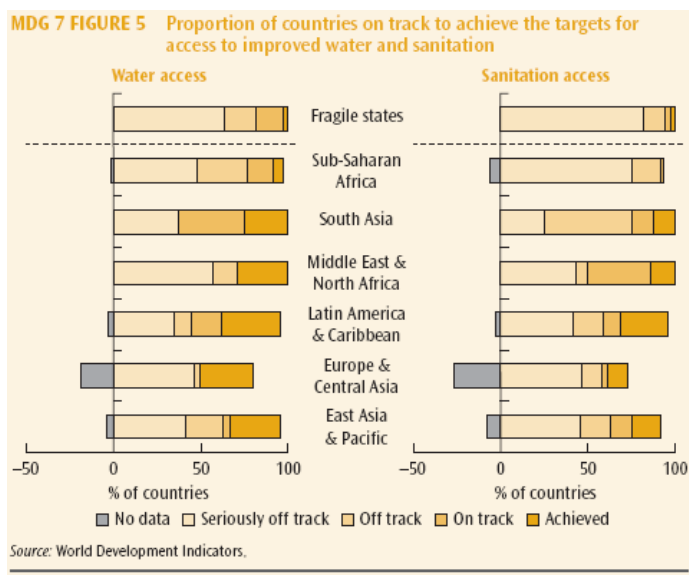
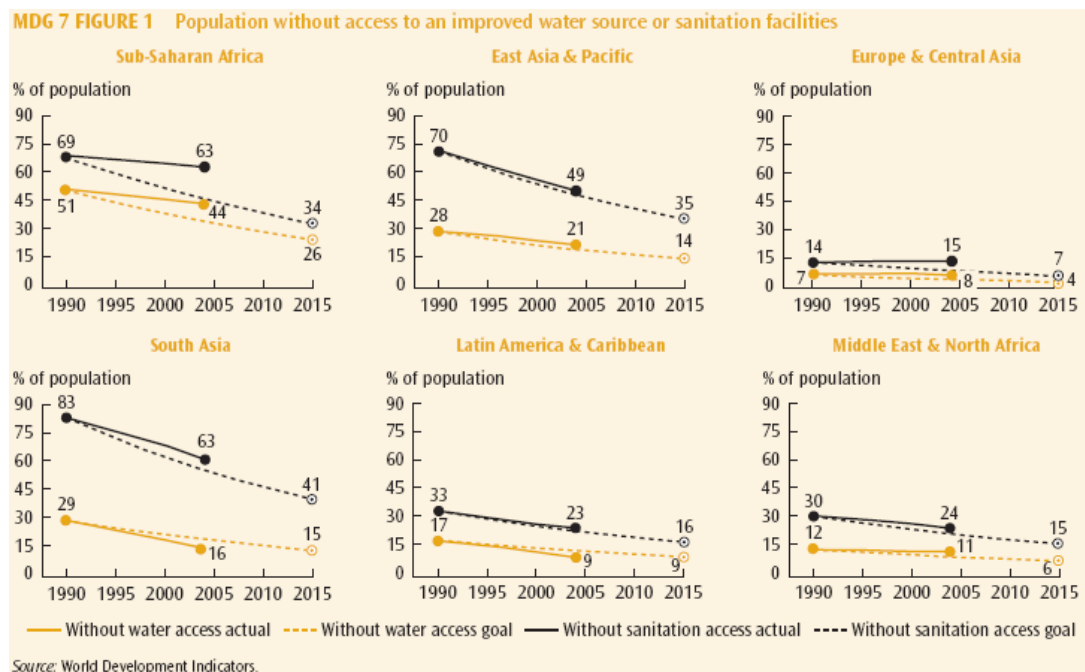
MDG # 7 : Assurer un environnement durable

⁴² Incidence : nombre de décès provoqué par une maladie

Cible 9 : Intégrer les principes du développement durable dans les politiques nationales et inverser la tendance actuelle à la déperdition des ressources environnementales.

Cible 10 : Réduire de moitié, d'ici à 2015, le pourcentage de la population qui n'a pas accès de façon durable à un approvisionnement en eau salubre.

Cible 11 : Réussir, d'ici 2020, à améliorer sensiblement la vie d'au moins 100 millions d'habitants de taudis

Ce graphe nous indique premièrement que les données relatives au MDG 7 sont assez fiables (c'est le MDG le mieux documenté après le MDG 4). Sa progression n'en est pas pour autant plus favorable.

Par ailleurs, 35% de l'ensemble des PED (où les données existent) sont en bonne voie ou ont déjà atteint la cible relative à un meilleur accès à l'eau, alors que 24% seulement des PED vont probablement ou ont déjà atteint la cible relative à un meilleur accès aux infrastructures sanitaires.

57% des PED (où les données existent) au Moyen Orient et en Afrique du Nord et en Europe/Asie centrale n'atteindront certainement pas l'objectif qui consiste à améliorer l'accès à l'eau potable. Les résultats sont encore pires concernant la cible relative aux infrastructures sanitaires. 12 des 19 PED d'Europe/ Asie centrale et 36 des 45 PED d'ASS (où les données existent) ont extrêmement peu de chance de réaliser cet objectif

Bijlage 5. Eigenschappen van de 18 partnerlanden van België

Bijlage 5.1 Bevolking, vruchtbaarheid en levensverwachting in de 18 partnerlanden

	Population (en millions)				prévisions		Accroissement annuel moyen de la pop. (en %)				Taux de fertilité (# de naissances par femme)				Espérance de vie (en années)		
	1990	2004	2005	2006	2015 (HDR 2008)	2015 (WDI 2008)	1990- 2005	1990-2006	2005-2015	2006-2015	1970-1975	2000-2005	1990	2006	1970-1975	2000-2005	% de l'augment
Bolivie	6,7	9	9,2	9,4	10,9		2,1	2,1	1,7	1,6	6,5	4	4,9	3,6	46,7	63,9	1,37
Equateur	10,3	13	13,1	13,2	14,6	14,6	1,7	1,6	1,1	1,1	6	2,8	3,6	2,6	58,8	74,2	1,26
Pérou	21,8	27,6	27,3	27,6	30,8	30,7	1,7	1,5	1,2	1,2	6	2,7	3,9	2,6	55,4	69	1,25
Vietnam	66,2	82,2	85	84,1	96,5	93,7	1,5	1,5	1,3	1,2	6,7	2,3	3,6	2,1	50,3	73	1,45
Maroc	24,2	29,8	30,5	30,5	34,3	33,9	1,5	1,5	1,9	1,2	6,9	2,5	4	2,4	52,9	69,6	1,32
Algérie	25,3	32,4	32,9	33,4	38	38	1,7	1,7	1,5	1,5	7,4	2,5	4,6	2,4	55,4	71	1,28
Palestine	2	3,6	3,8	3,8	5,1	4,7	4,1	4,1	3	2,5	7,7	5,6	6,3	4,6	56,5	72,4	1,28
Sénégal	7,9	11,4	11,8	12,1	14,9	15,4	2,5	2,7	2,3	2,7	7	5,2	6,5	5,3	45,8	61,6	1,34
Bénin	5,2	8,2	8,5	8,8	11,3		3,3	3,3	2,9	2,9	7,1	5,9	6,7	5,5	47	54,4	1,16
Mali	7,7	13,1	11,6	12	15,7	15,7	2,8	2,8	3	3	7,6	6,7	7,4	6,6	40	51,8	1,30
Niger	7,8	13,5	13,3	13,7	18,8	18,5	3,3	3,5	3,5	3,3	8,1	7,4	7,9	7	40,5	54,5	1,35
RDCongo	37,9	55,9	58,7	60,6	80,6	78,5	2,8	2,9	3,2	2,9	6,5	6,7	6,7	6,3	46	45	0,98
Rwanda	7,3	8,9	9,2	9,5	12,1	12,1	1,6	1,6	2,7	2,8	8,3	6	7,4	5,9	44,6	43,4	0,97
Burundi	5,7	7,3	7,9	8,2	11,2	11,2	1,9	2,3	3,6	3,5	6,8	6,8	6,8	6,8	44,1	47,4	1,07
Ouganda	17,8	27,8	28,9	29,9	40	40,7	3,2	3,2	3,2	3,4	7,1	6,7	7,1	6,7	51	47,8	0,94
Mozambique	13,5	19,4	20,5	21	24,7	24,7	2,6	2,7	1,8	1,8	6,6	5,5	6,2	5,2	40,3	44	1,09
Tanzanie	25,5	37,6	38,5	39,5	49	48,9	2,5	2,7	2,4	2,4	6,8	5,7	6,1	5,3	47,6	49,7	1,04
Afrique du Sud	35,2	45,5	47,9	47,4	50,3	49,1	1,9	1,9	0,5	0,4	5,5	2,8	3,3	2,7	53,7	53,4	0,99
Belgique	10		10,4	10,5	10,6	10,7		0,3	0,2	0,1		1,6	1,6	1,7	71,6	78,2	1,09

Source: World Development Indicators 2008 (World Bank) / Human Development Report 2007-2008 (UNDP)

Bijlage 5.2 BBP/capita, BNI/capita, BNI/capita in KKP, groei en groei/capita
(voor de betekenis van de afkortingen, zie voetnoot⁴³)

	PIB/ capita en PPA (en USD)		RNB/ capita (en USD)				RNB/ capita en PPA (en USD)			Accroissement moyen du PIB (en %)						Taux de croissance/ capita (%)		
	2005	2005	2000	2005	2006	% de augmentation	2002	2005	2006	1990-2000	1990-2000	2000-2005	2000-2006	2006	2007	2001-2002	2004- 2005	WDI 2008
Bolivia	3.715	2.819	1000	1010	1100	1,100	2.390	2.740	3.810	4	4	3	3,3	4,6	4,2	0,5	2,1	
Equateur	6.737	4.341	1340	2620	2910	2,172	3.340	4.070	6.810	1,9	1,9	5,1	5,3	3,9	2,2	1,8	3,3	
Pérou	6.452	6.039	2050	2650	2980	1,454	4.880	5.830	6.490	4,6	4,7	4,3	4,9	7,7	8,5	3,3	4,9	
Vietnam	2.188	3.071	380	620	700	1,842	2.300	3.010	2.310	7,9	7,9	7,5	7,6	8,2	8,5	5,8	7,2	
Maroc	3.554	4.555	1220	1740	2160	1,770	3.730	4.360	3.860	2,3	2,4	4,3	5,1	8	2	1,6	0,6	
Algérie	...	7.062	1570	2730	3030	1,930	5.530	6.770	5.940	1,9	1,9	5,2	5	3	3	2,5	3,7	
Palestine	...	...	1750	1120	1230	0,703	...	...	3.720	3,4	7,3	-13,3	0,2	...	...	-22,5	-5,6	
Sénégal	1.541	1.792	450	700	760	1,689	1.540	1.770	1.560	3,2	3	4,7	4,5	2,3	5	-1,2	2,7	
Bénin	1.213	1.141	340	510	530	1,559	1.060	1.110	1.250	4,8	4,8	4	3,8	...	...	3,3	0,7	
Mali	1.004	1.033	220	380	460	2,091	860	1.000	1.000	4,1	4,1	5,9	5,7	...	...	1,9	3	
Niger	602	781	160	240	270	1,688	800	800	630	2,4	2,4	5,9	3,9	...	...	-0,1	1,1	
RDC	267	714	80	120	130	1,625	630	720	270	-4,9	-4,9	4,4	4,7	4,9	6,5	0	3,4	
Rwanda	696	1.206	250	230	250	1,000	1.260	1.320	730	-0,3	-0,3	5,1	5	...	...	6,3	4,2	
Burundi	319	699	120	100	100	0,833	630	640	320	-2,6	-2,9	2,2	2,5	...	...	1,7	-2,6	
Ouganda	848	1.454	260	280	300	1,154	1.360	1.500	880	7,1	7,1	5,6	5,6	5,4	6,2	3,8	2,9	
Mozambique	677	1.242	210	310	310	1,476	990	1.270	660	6,4	5,7	8,6	8,2	...	...	5,6	5,7	
Tanzanie	933	744	260	340	350	1,346	580	730	980	2,9	2,9	6,9	6,5	...	...	4,1	5	
Afrique du Sud	8.478	11.110	3050	4770	5390	1,767	9.810	12.120	8.900	2,1	2,1	3,7	4,1	5	4,8	1,8	3,7	
Belgique	31.699	32.119			28460				33.860		2		2	...	...			

Source: World Development Indicators 2008 (World Bank) / Human Development Report 2007-2008 (UNDP)

⁴³ PIB : Produit intérieur brut ; RNB/capita en PPA : Revenu National Brut par tête d'habitant en parité de pouvoir d'achat.

Bijlage 5.3 Deel van het BBP en van de overheidsuitgaven dat naar onderwijs gaat

	Part de éducation dans le PIB (en % du PIB)						Part de éducation dans dépenses publiques (en % des dép. publiq.)						Part des dépenses liées à éducation dans RNB
	1990	1991	2002-05	% de l'augmentation	2004	2006	1991	2002-05	% de l'augmentation	2002-2003	2004	2006	2006
Bolivie	2,3	2,4	6,4	2,7	6,4	...	...	18,1	...	19,7	18,1	...	6,3
Equateur	4,3	2,5	1	0,4	...	...	17,5	8,0	0,5	8	...	...	1,4
Pérou	2,8	2,8	2,4	0,9	3,0	2,7	...	13,7	...	23,5	17,1	17	2,5
Vietnam	2	1,8	...	...	4,4	...	9,7	...	...	...	17,1	...	2,8
Maroc	5,3	5	6,7	1,3	6,3	6,8	26,3	27,2	1,0	26,4	27,8	27,2	6,5
Algérie	5,3	5,1	...	...	...	...	22,0	...	...	...	...	...	4,5
Palestine	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Sénégal	3,9	3,9	5,4	1,4	...	5	26,9	18,9	0,7	...	...	26,3	4,6
Bénin	...	...	3,5	...	3,3	4,4	...	14,1	...	...	...	17,1	3,6
Mali	...	...	4,3	...	...	4,5	...	14,8	...	...	...	16,8	3,6
Niger	3,2	3,3	2,3	0,7	2,3	3,6	18,6	...	...	...	...	15	2,3
RDC	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	0,9
Rwanda	...	...	3,8	...	...	3,8	...	12,2	...	...	...	19	3,5
Burundi	3,4	3,5	5,1	1,5	5,2	5,1	17,7	17,7	1,0	13	13	26,3	5,1
Ouganda	1,5	1,5	5,2	3,5	5,2	5,2	11,5	18,3	1,6	...	18,3	18,3	4
Mozambique	3,1	...	3,7	...	...	5	...	19,5	...	...	...	19,5	3,7
Tanzanie	2,8	2,8	2,2	0,8	...	...	11,4	...	...	...	...	...	2,4
Afrique du Sud	5,9	5,9	5,4	0,9	...	5,4	...	17,9	...	18,5	18,1	17,6	5,3
Belgique	5	5	6,1	1,2	6,3	6	...	12,2	...	...	...	12,2	5,9

source: World Development Indicators 2004/ 2005/ 2006/ 2008 (World Bank) - Human Development Report 2007-2008 (UNDP)

Bijlage 5.4 Deel van het BBP dat naar gezondheidszorg gaat en deel dat naar militaire uitgaven gaat

SANTÉ	Part de santé dans le PIB (en % du PIB)							Part des dépenses militaires dans le PIB (en % du PIB)					Part de santé dans les dépenses publiques (en %)	
	1990	2001	2002	2003	2004	2005	moyenne 2001-2005	1990	2003	2004	2005	moyenne 2003-2005	augmentation de 1990 à 2003-2005	2005
Bolivia	4,2	3,5	4,2	4,3	4,1	4,3	4,1	2,3	1,7	2	1,6	1,8	0,8	12,4
Equateur	1,7	2,3	1,7	2	2,2	2,1	2,1	1,9	2,4	2,4	2,6	2,5	1,3	8
Pérou	2,2	2,6	2,2	2,1	1,9	2,1	2,2	0,1	1,3	1,2	1,4	1,3	13,0	8,4
Vietnam	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	7,9	...	...	...	...	...	5,1
Maroc	1,5	2	1,5	1,7	1,7	1,9	1,8	5	4,2	4,5	4,5	4,4	0,9	5,5
Algérie	3,2	3,1	3,2	3,3	2,6	2,6	3,0	1,5	3,3	3,4	2,9	3,2	2,1	9,5
Palestine					7,8		7,8	...	...	...	...	...	...	...
Sénégal	2,3	2,8	2,3	2,1	2,4	1,7	2,3	2	1,5	1,4	1,5	1,5	0,7	6,7
Bénin	2,1	2,1	2,1	1,9	2,5	3	2,3	1,8	...	...	...	...	...	13,5
Mali	2,3	1,7	2,3	2,8	3,2	2,9	2,6	2,1	1,9	1,9	2,3	2,0	1,0	12
Niger	2	1,4	2	2,5	2,2	1,9	2,0	...	...	1,1	1,2	1,2	...	10,2
RDC	1,1	1,5	1,1	0,7	1,1	1,5	1,2	...	...	3	2,4	2,7	...	7,2
Rwanda	3,1	3,1	3,1	1,6	4,3	4,1	3,2	3,7	2,8	2,2	2,9	2,6	0,7	16,9
Burundi	0,6	2,1	0,6	0,7	0,8	1	1,0	3,4	5,9	6,3	6,2	6,1	1,8	2,3
Ouganda	2,1	3,4	2,1	2,2	2,5	2	2,4	3,1	2,3	2,3	2,3	2,3	0,7	10
Mozambique	4,1	4	4,1	2,9	2,7	2,7	3,3	5,9	1,3	1,3	0,9	1,2	0,2	12,6
Tanzanie	2,7	2	2,7	2,4	1,7	2,9	2,3	2	2,1	1,1	1,1	1,4	0,7	12,6
Afrique du Sud	3,5	3,6	3,5	3,2	3,5	3,6	3,5	3,8	1,6	1,4	1,5	1,5	0,4	9,9
Belgique	6,5	6,4	6,5	6,3	6,9	6,9	6,6	2,4	1,3	1,3	1,1	1,2	0,5	13,9

source: World Development Indicators 2004/ 2005/ 2006/ 2008 (World Bank) - Human Development Report 2005/ 2007-2008 (UNDP)

Bijlage 5.5 Deel van de belastinginkomsten en van de overheidsuitgaven in het BBP

	Part des recettes fiscales dans le PIB (en %) Government's revenue(WDI 2008; p. 234)											Part des dépenses publiques dans le PIB (en % du PIB)					
	1990	1995	2000	2001	2003	2004	2005	2006	moyenne 2000-2006	1995	1995	2001	2003	2004	2005	2006	moyenne 2001-2006
Bolivie	13,7	...	13,2	17,1	19,3	20,2	16,6	23,8	18,4	...	...	26,6	29	27,2	26,6	24,6	26,8
Equateur	18,7	30,9	...	...	...	...	...	...		14,1	26,3	...	...	...	...	...	
Pérou	12,5	17,4	12,3	15,8	16,2	16,7	13,5	17,6	15,4	17,1	17,4	18,5	16,8	16,9	17,3	17,3	17,36
Vietnam	...	22,5	...	20,1	19,1	...	...	...	19,6	...	...	24,3	...	...	...	...	
Maroc	26,4	27,6	23,5	29,6	...	...	22,6	25,1	25,2	27,6	...	32,5	...	...	31,3	25,9	29,9
Algérie	...	30,2	37,9	35,5	36	36	...	43,1	37,7	24,2	24,2	31,2	24,6	24,6	24,1	17,5	24,4
Palestine	...	...	...	...	...	...	...	...		...	...	...	...	...	...	...	
Sénégal	...	15,2	17,3	17,8	17,8	18	...	...	17,7	16,6	...	21,8	15,4	15,6	...	...	17,6
Bénin	...	...	...	...	...	...	14,6	16,7	15,7	...	...	...	...	...	24,7	13,4	19,05
Mali	...	...	...	...	...	...	...	16,7	16,7	...	...	...	...	...	...	15,7	
Niger	...	...	...	...	...	...	...	...		...	...	...	...	...	...	...	
RDC	10,1	5,3	3,5	0	7,9	7,9	...	...	5,3	5,3	8,2	0,1	8,3	7,8	...	...	5,4
Rwanda	10,8	10,6	...	...	...	...	...	...		10,6	15	...	...	...	...	...	
Burundi	18,2	19,3	15,4	17,9	...	...	...	...	16,7	19,3	23,6	26,1	...	...	...	...	
Ouganda	...	10,6	10,9	10,9	12,2	12,1	11,9	13,5	11,9	10,6	...	21,4	20,1	22,8	22,8	17,4	20,9
Mozambique	...	...	...	...	...	...	...	...		...	...	...	...	...	...	...	
Tanzanie	...	...	...	...	...	...	...	...		...	...	...	...	...	...	...	
Afrique du Sud	26,3	25	24	27,7	27	27,8	27,5	31,8	27,6	...	...	28,8	28,9	29,4	29,6	30,4	29,42
Belgique	42,7	41,5	...	...	43,1	43,7	...	41,2	42,7	45	45,6	...	43,2	43,9	42,3	41,4	42,7

source: World Development Indicators 2004/ 2005/ 2006/ 2008 (World Bank) - Human Development Report 2007-2008 (UNDP)

Bijlage 5.6: Totale schuldendienst/BBP, ODA/capita en deel van de ODA in het BBP
(voor de betekenis van de afkortingen, zie voetnoot ⁴⁴)

	Dette extérieure totale (en millions de US\$)									
	1990	1995	2002	2003	2004	2005	2006	augmentatio n entre 1990 et 2006	augmentatio n entre 1995 et 2006	augmentatio n entre 2002 et 2006
Bolivia	4.275	5.272	4.867	5.684	6.096	6.390	5.292	123,79	100,38	108,73
Equateur	12.107	13.994	16.452	16.864	16.868	17.129	16.536	136,58	118,16	100,51
Pérou	20.064	30.833	28.167	29.857	31.296	28.653	28.174	140,42	91,38	100,02
Vietnam	23.270	25.428	13.349	15.817	17.825	19.287	20.202	86,82	79,45	151,34
Maroc	25.017	23.771	18.601	18.795	17.672	16.846	18.493	73,92	77,80	99,42
Algérie	28.149	33.042	22.800	23.386	21.987	16.879	5.583	19,83	16,90	24,49
Palestine	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Sénégal	3.736	3.906	3.918	4.419	3.938	3.793	1.984	53,10	50,79	50,64
Bénin	1.292	1.614	1.843	1.828	1.916	1.855	824	63,78	51,05	44,71
Mali	2.468	2.958	2.803	3.129	3.316	2.969	1.436	58,18	48,55	51,23
Niger	1.726	1.572	1.797	2.116	1.950	1.972	805	46,64	51,21	44,80
RDC	10.259	13.239	8.726	11.170	11.841	10.600	11.201	109,18	84,61	128,36
Rwanda	712	1.029	1.435	1.540	1.656	1.518	419	58,85	40,72	29,20
Burundi	907	1.162	1.204	1.310	1.385	1.322	1.411	155,57	121,43	117,19
Ouganda	2.583	3.609	4.100	4.553	4.822	4.463	1.264	48,94	35,02	30,83
Mozambique	4.650	7.458	4.609	4.930	4.651	5.121	3.265	70,22	43,78	70,84
Tanzanie	6.459	7.421	7.244	7.516	7.799	7.763	4.240	65,64	57,14	58,53
Afrique du Sud	...	25.358	25.041	27.807	28.500	30.632	35.549	...	140,19	141,96

⁴⁴ ODA/capita: totaal bedrag van de officiële ontwikkelingshulp aan een land gedeeld door het aantal inwoners van dit land

	Service total de la Dette (% PIB)				moyenne 2003 2005	Aide/ capita (en USD)			moyenne 1990-2005	Dépendance à l'aide (part de l'aide en % PIB)						
	1990	2003	2004	2005		1990	2003	2005		1990	1990	1990	moyenne 1990	2003	2004	2005
Bolivie	7,9	5,4	5,9	5,7	5,6	70	103,5	63,5	79,0	11,2	7	11,2	11,2	11,8	8,7	6,2
Equateur	10,5	8,9	12,3	11,4	10,2	12	13,5	15,8	13,8	1,6	1	1,5	1,6	0,6	0,5	0,6
Pérou	1,8	4,2	4	4,8	4,5	18	18,4	14,2	16,9	1,5	0,9	1,5	1,5	0,8	0,7	0,5
Vietnam	2,7	2,1	1,7	1,8	2,0	18	21,8	23	20,9	2,9	5	2,8	2,9	4,5	4	3,6
Maroc	6,9	9,8	6	5,3	7,6	24	17,4	21,6	21,0	4,1	2	4,1	4,1	1,2	1,4	1,3
Algérie	14,2	6,5	6,8	5,8	6,2	5	7,3	11,3	7,9	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4
Palestine	...	...	...	...	...	182	288,6	303,8	258,1	...	10,2	...	...	28,1	...	27,4
Sénégal	5,7	3,8	4,3	2,3	3,1	53	44,7	59,1	52,3	14,4	11,5	14,2	14,3	6,9	13,5	8,4
Bénin	2,1	1,7	1,6	1,6	1,7	30	43,7	41,4	38,4	14,5	8,9	14,5	14,5	8,5	9,3	8,1
Mali	2,8	1,8	2,1	1,7	1,8	31	45,3	51,1	42,5	19,9	14	19,8	19,9	12,2	11,7	13
Niger	4	1,2	1,6	1,1	1,2	16	38,5	36,9	30,5	16	9,4	15,6	15,8	16,6	17,4	15,1
RDC	3,7	2,6	1,8	3	2,8	3	101,2	31,8	45,3	9,6	3,1	9,6	9,6	94,9	27,4	25,7
Rwanda	0,8	1,3	1,3	1,1	1,2	50	40,2	63,7	51,3	11,3	19,4	11,1	11,2	20,3	25,3	26,7
Burundi	3,7	4,9	13,4	4,9	4,9	12	31,1	48,4	30,5	23,3	10,6	23,2	23,3	37,6	53,4	45,6
Ouganda	3,4	1,3	1,5	2	1,7	25	38	41,6	34,9	15,5	9,9	15,4	15,5	15,2	17	13,7
Mozambique	3,2	2	1,4	1,4	1,7	46	55	65	55,3	40,7	21,3	40,5	40,6	23,9	20,2	19,4
Tanzanie	4,2	0,9	1,1	1,1	1,0	29	46,5	39,3	38,3	27,5	11,6	27,3	27,4	16,2	16,1	12,4
Afrique du Sud	...	2,7	1,8	2	2,4	13	13,8	15,5	14,1	...	0,4	...	...	0,4	0,3	0,3

source: World Development Indicators 2004/ 2005/ 2006/ 2008 (World Bank) - Human Development Report 2007-2008 (UNDP)

Bijlage 5.7: Evolutie van het goed bestuur in de partnerlanden

	Voice & accountability			Pol. Stability &no violence			Government Effectiveness			Regulatory Quality			Rule of Law			Control Corruption			moyenne	# d'indicateurs présentant une é		
	2006	2007		2006	2007		2006	2007		2006	2007		2006	2007		2006	2007					
	trend	trend	score	trend	trend	score	trend	trend	score	trend	trend	score	trend	trend	score	trend	trend	score				
North Africa																				négative	positive	stable
Algeria	down	down	20	up	down	13	down	down	36	down	stable	26	up	down	27	stable	stable	41	27.17	3	0	1
Morocco	up	stable	30	up	stable	28	up	stable	55	up	stable	50	stable	down	51	down	up	51	44.17	1	3	0
West Bank & C	down	down	10	down	stable	5	stable	down	9	down	down	8	down	down	21	down	up	23	12.67	5	0	0
Benin	stable	stable	57	up	stable	59	up	down	33	up	down	35	up	stable	36	up	up	40	43.33	0	3	1
Burundi	stable	up	25	stable	stable	10	up	down	8	stable	stable	10	up	down	10	down	stable	10	12.17	1	1	2
DR Congo	up	up	9	down	up	3	stable	stable	2	up	up	9	stable	stable	2	stable	stable	3	4.67	2	0	3
Mali	down	stable	56	down	down	39	stable	stable	34	stable	up	42	down	stable	46	down	up	45	43.67	3	1	1
Mozambique	down	up	48	up	down	58	stable	down	40	up	stable	31	stable	down	29	down	up	36	40.33	2	1	0
Niger	down	down	36	up	down	27	down	stable	18	down	up	29	stable	down	20	down	stable	19	24.83	4	0	0
Rwanda	stable	stable	12	up	up	38	up	up	43	up	down	28	up	stable	30	up	up	58	34.83	0	4	1
Senegal	down	down	48	down	stable	39	down	down	45	down	down	40	down	down	45	down	down	38	42.50	6	0	0
South Africa	stable	down	69	up	up	51	stable	stable	75	up	down	66	up	down	58	stable	down	68	64.50	2	1	1
Tanzania	up	up	43	up	down	40	down	stable	40	stable	stable	40	stable	stable	42	up	stable	42	41.17	1	2	2
Uganda	up	stable	32	up	up	13	up	up	42	down	stable	49	up	down	39	up	stable	23	33.00	1	4	0
Bolivia	up	stable	50	up	down	19	up	down	20	down	down	11	stable	down	18	up	stable	39	26.17	2	2	0
Ecuador	stable	up	41	down	down	19	stable	down	12	down	stable	15	down	stable	14	down	stable	20	20.17	5	1	0
Peru	down	stable	49	stable	stable	20	up	up	38	stable	up	58	stable	stable	27	up	stable	48	20.17	1	3	2
Vietnam	down	stable	6	stable	down	56	down	stable	41	stable	up	36	down	down	39	stable	up	27	34.17	4	2	0
moyenne par région																			34.17			
3 meilleurs scores:		South A	69		Benin	59		South A	75		South A	66		South A	58		Morocco	51				
		Benin	57		Mozamlt	58		Senegal	45		Peru	58		Morocco	51		Rwanda	58				
		Mali	56		Vietnam	56		Rwanda	43		Morocco	50		Mali	46		South A	68				
3 moins bons scores		West Ba	10		Burundi	10		West Ba	9		Burundi	10		Ecuador	14		Niger	19				
		DR Con	9		West Ba	5		Burundi	8		DR Con	9		Burundi	10		Burundi	10				
		Vietnam	6		DR Con	3		DR Con	2		West Ba	8		DR Con	2		DR Con	3				

source: World Bank, "Governance matters VII: Aggregate and Individual Governance Indicators 1996 - 2007", June 2008

Bijlage 6. Evolutive van de MDG'S in de 18 partnerlanden (analyse van 24 indicatoren)

Bijlage 6.0: Inleidende opmerkingen in verband met de tabellen over de evolutie van de MDG'S

Deux types de rapport ont été utilisés :

- les *World Development Indicators* (WDI) de la Banque mondiale (de 2004 à 2008)
- les *Human Development Reports* (HDR) du PNUD (2005 et 2007-2008)

Deux autres rapports ont également été utilisés, mais pour une seule année uniquement :

- le World Development Report 2009 (WB)
- le Report on the global Aids epidemic 2008 (WHO/ UNAIDS)

La source des données d'une colonne est indiquée par la couleur de la colonne ? comme suit :

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2005
WDI 2004	WDI 2005	WDI 2006	WDI 2007	WDI 2008	WDR 2009	HDR 2005	HDR 2007-08

Concernant le nom des pays, les « Territoires palestiniens occupés » ont été remplacés dans les tableaux par « Palestine ». « RDC » sont les initiales de « République Démocratique du Congo ». Les noms « Palestine » et « RDC » ont été retenus par souci de concision et de clarté des tableaux. Concernant les données, trois points (...) signifient qu'aucune donnée n'est disponible pour le pays et l'année indiqués.

Remarques à propos du « seuil national de pauvreté » (**indicateur 1**) :

Comme on l'évoque dans le point 3.3.2, il convient de signaler que les chiffres concernant le « seuil national de pauvreté » sont à interpréter avec beaucoup de précaution. En effet, la Banque mondiale insiste sur le fait les chiffres présentés dans son rapport *World Development Indicators 2008* (WDI) ne permettent pas de comparer les pays entre eux étant donné que la construction de cet indice – le seuil national de pauvreté – (calculé via des enquêtes de ménage) diffère de pays à pays.

Dans cette mesure, dans sa version 2008, le WDI ne propose pas de définition du « seuil national de pauvreté » et n'explique pas comment cet indice est calculé. Concernant l'élaboration de cet indice, le WDI 2008 renvoie à une publication de Chen et Ravallion (2004) qui met en exergue le manque de fiabilité et de cohérence - entre pays - des enquêtes de ménage réalisées en vue de recueillir les données sur la pauvreté. Les auteurs de cet article remettent sérieusement en question l'exactitude des chiffres obtenus et insistent sur l'impossibilité de comparer les pays sur base des données récoltées via les enquêtes de ménage (Chen et Ravallion, 2004 ; 5). Le problème majeur de ces enquêtes concerne le fait que ces enquêtes de ménages sont réalisées selon un mode opératoire qui diffère de pays à pays, par le département Statistiques des gouvernements en question puis traitées par les analystes de la Banque mondiale.

Les extraits suivants commentant les enquêtes en question sont explicites :

« It should not be forgotten that there are limitations to our measures. There are continuing concerns about aspects of the underlying data, including the accuracy and the comparability of the surveys used, and intrinsic limitations of the welfare measures based on those surveys. (...) The surveys were mostly done by governmental statistic offices as part of their routine operations » (Chen et Ravallion, 2004, p. 5)

« However, there are problems we can not deal with. It is known that differences in survey methods (such as questionnaire design) can create non-negligible differences in the estimates obtained for consumption or income » (Chen et Ravallion, 2004, p. 6)

Bijlage 6.1: MDG 1: De extreme armoede en de honger uitroeien (indicatoren 1, 3, 4, 5)

<i>indicateur 1: proportion de la population disposant de moins de 1 US\$ par jour en parité de pouvoir d'achat (PPA)</i>						
	Population en dessous du seuil national de pauvreté (%)					
	Année des enquêtes	% de pop.	Données la + récente depuis 1990	Augmentation entre l'avant-dernier et le dernier recensement	Année du dernier rapport sur la pauvreté	Année du dernier rapport sans tenir compte des 4 rapports les + anciens
Bolivie	1997	63,2				
	1999	63,5				
	2002	65,3	62,7	1,03	2002	2002
	1995	34				
Équateur	1998	46	46	1,35	1998	1998
	1994	53,5				
	2001	54,3				
Pérou	2004	53,7	53,1	1,00	2004	2004
	1998	37,4				
Vietnam	2002	28,9	28,9	0,77	2002	2002
Maroc	1991	13,1			1998	1998
	1999	19	19	1,45	1999	1999
Algérie	1988	12,2				
	1995	22,6	22,6	1,85	1995	
Palestine	...	...	...			
Sénégal	1992	33,4	33,4		1992	
	1995	26,5				
Bénin	1999	29	29	1,09	1999	1999
Mali	1998	63,8	63,8		1998	1998
Niger	1989-93	63	...		1989	
RDC	...	...	...		1993	
Rwanda	1993	51,2			1999	1999
	2000	60,3	60,3	1,18	2000	2000
	1990	36,4	36,4			
Burundi	1998	68		1,87	1998	1998
	2000	33,8			2002	2002
Ouganda	2003	37,7	37,7	1,12	2003	2003
	1997	69,4			2002	2002
Mozambique	2002- 2003	54,1	69,4	0,78	2003	2003
	1991	38,6			2000	2000
Tanzanie	2001	35,7	35,7	0,92	2001	2001
Afrique du Sud	...	...	...			
moyenne de la date des derniers rapports:					1998,9	2000,5
source: World Development Indicators (WB) 2004/ 2005/ 2006/ 2008; World Development Report (WB) 2009; Human Development Report (UNDP) 2005 / 2007-2008						

*indicateur 3: part du quintile le plus pauvre de la population dans la consommation nationale
(en % de la consommation totale)*

	1990- 2002	1990- 2003	1992-2004	1993- 2005	1992- 2005	2002-2005	moyenne de 2002 à 2005	augmenta-tion de WDI 2004 à WDR 2009
Bolivie	4	4	1,5	1,5	1,5	1,5	2,8	0,38
Equateur	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	1,00
Pérou	2,9	2,9	3,2	3,7	3,7	3,7	3,3	1,28
Vietnam	8	7,5	7,5	9	7,1	7,1	7,9	0,89
Maroc	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	1,00
Algérie	7	7	7	7	7	7	7,0	1,00
Palestine	...	...	...	...	...	...	...	...
Sénégal	6,4	6,4	6,4	6,6	6,6	6,6	6,5	1,03
Bénin	...	...	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	...
Mali	4,6	4,6	4,6	6,1	6,1	6,1	5,4	1,33
Niger	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	1,00
RDC	...	...	...	...	...	...	...	...
Rwanda	...	...	...	5,3	5,3	5,3	5,3	...
Burundi	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	1,00
Ouganda	5,9	5,9	5,9	5,7	5,7	5,7	5,8	0,97
Mozambique	6,5	6,5	6,5	5,4	5,4	5,4	6,0	0,83
Tanzanie	6,8	6,8	7,3	7,3	7,3	7,3	7,1	1,07
Afrique du Sud	2	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	2,8	1,75
Moyenne de la moyenne de nos 18 PP							5,3	

source: World Development Indicators (Wold Bank) 2004/ 2005/ 2006/ 2007/ 2008

	indicateur 4:prévalence d'enfants de moins de 5 ans sprésentant une insuffisance pondérale Prévalence de la malnutrition infantile - <i>underweight</i> (% d'enfants de moins de 5 ans)											Taux d'atrophie (% d'enfant présentant 1 retard de croissance au niveau de la taille - <i>stunting</i>)					
	1996- 2002	1995- 2003	1995- 2004	2000- 2006	2000- 2007	moyenne 2002-2007	Augmentati on de 2002 à 2007	1995-2003	1996-2005	moyenne 2003-2005	Augmentati on de 2002 à 2005	1996-2002	1995-2003	1995-2004	2000-2006	moyenne 2002 à 2006	Augmentati on de 2002 à 2006
Bolivie	8	7,6	7,6	5,9	5,9	7,3	0,74	8	8	8	1,00	27	26,8	26,7	32,5	29,7	1,20
Equateur	14	14,3	11,6	6,2	6,2	11,5	0,44	12	12	12	1,00	26	26,4	26,4	29	27,7	1,12
Pérou	7	7,1	7,1	5,2	5,2	6,6	0,74	7	8	7,5	1,14	25	25,4	25,4	31,3	28,4	1,25
Vietnam	34	33,8	28,4	26,7	26,7	30,7	0,79	33	27	30	0,82	37	36,5	36,5	43,4	40,0	1,17
Maroc	9	9	10,2	9,9	9,9	9,5	1,10	9	10	9,5	1,11	23	23,1	18,1	23,1	21,4	1,00
Algérie	6	6	10,4	10,2	10,2	8,2	1,70	6	10	8	1,67	18	18	19,1	21,6	19,6	1,20
Palestine	4	4,1	4,1	...	...	4,1	...	4	5	4,5	1,25	7	7,3	7,3	...	7,3	...
Sénégal	23	22,7	22,7	14,5	14,5	20,7	0,63	23	17	20	0,74	25	25,4	25,4	20,1	22,8	0,80
Bénin	23	22,9	22,9	21,5	21,5	22,6	0,93	23	23	23	1,00	31	30,7	30,7	39,1	34,9	1,26
Mali	33	33,2	33,2	30,1	30,1	32,4	0,91	33	33	33	1,00	38	38,2	38,2	42,7	40,5	1,12
Niger	40	40,1	40,1	39,9	39,9	40,0	1,00	40	40	40	1,00	40	39,7	39,7	54,8	47,3	1,37
RDC	31	31	31	33,6	33,6	31,7	1,08	31	31	31	1,00	38	38,1	38,1	44,4	41,3	1,17
Rwanda	24	24,3	24,3	18	18	22,7	0,75	27	23	25	0,85	43	42,6	42,6	51,7	47,2	1,20
Burundi	45	45,1	45,1	38,9	38,9	43,5	0,86	45	45	45	1,00	57	56,8	56,8	63,1	60,0	1,11
Ouganda	23	22,9	22,9	19	19	22,0	0,83	23	23	23	1,00	39	39,1	39,1	44,8	42,0	1,15
Mozambique	26	26,1	23,7	21,2	21,2	24,3	0,82	24	24	24	1,00	36	35,9	41	47	41,3	1,31
Tanzanie	29	29,4	29,4	16,7	16,7	26,1	0,58	29	22	25,5	0,76	44	43,8	43,8	44,4	44,1	1,01
Afrique du Sud	...	11,5	11,5	...	...	11,5	...	12	12	12	1,00	...	24,9	24,9	...	24,9	...

source: World Development Indicators (Wold Bank) 2004/ 2005/ 2006/ 2008; Human Development Report (UNDP) 2005 / 2007-2008

Indicateur 5: proportion de la population n'atteignant pas le niveau minimal d'apport calorique

	Prevalence of malnourishment (% de la population) (WDI 2004/ 2005/ 2006/ 2008)							population sous-alimentée (HDR 2005) / Personne souffrant de malnutrition				
	1990- 1992	1999- 2001	2000- 2002	2001- 2003	2002- 2004	moyenne 2001-2004	augmen- tation entre 1992 et 2004	1990- 1992	2000-2002	2002-2004	moyenne 2002- 2004	augmen- tation entre 1992 et 2004
Bolivie	26	22	21	23	23	22,3	0,9	21	21	4	12,5	0,19
Equateur	8	4	4	5	6	4,8	0,8	8	4	6	5	0,75
Pérou	40	11	13	12	12	12,0	0,3	42	13	12	12,5	0,29
Vietnam	27	19	19	17	16	17,8	0,6	31	19	16	17,5	0,52
Maroc	6	7	7	6	6	6,5	1,0	6	7	6	6,5	1,00
Algérie	5	6	5	5	4	5,0	0,8	5	5	4	4,5	0,80
Palestine	...	...	...	16	16	16,0	...	...	...	16	16	...
Sénégal	23	24	24	23	20	22,8	0,9	23	24	20	22	0,87
Bénin	20	16	15	14	12	14,3	0,6	20	15	12	13,5	0,60
Mali	25	21	29	28	29	26,8	1,2	29	29	29	29	1,00
Niger	42	34	34	32	32	33,0	0,8	41	34	32	33	0,78
RDC	31	75	71	72	74	73,0	2,4	31	71	74	72,5	2,39
Rwanda	43	41	37	36	33	36,8	0,8	43	27	33	30	0,77
Burundi	49	70	68	67	66	67,8	1,3	48	68	66	67	1,38
Ouganda	23	19	19	19	19	19,0	0,8	24	19	19	19	0,79
Mozambique	69	53	47	45	44	47,3	0,6	66	47	44	45,5	0,67
Tanzanie	35	43	44	44	44	43,8	1,3	37	44	44	44	1,19
Afrique du Sud	<2,5	...	...	...	<2,5	<2,5	...	<2,5	...	<2,5	<2,5	...

source: World Development Indicators (Wold Bank) 2004/ 2005/ 2006/ 2008; Human Development Report (UNDP) 2005 / 2007-2008

Bijlage 6.2: MDG 2: Basisonderwijs waarborgen voor iedereen (indicatoren 6, 7 en 8)

Indicateur 6

	Taux net d'inscription dans le primaire - <i>Net Enrolment Ratio: in 'Primary'</i> (en % des groupes d'âges concernés)									Taux net d'inscription dans le primaire - <i>Net Enrolment Ratio: in 'Primary'</i> (en % des groupes d'âges concernés)					
	1990-1991	2001-2002	2002-2003	2004	2006	moyenne 1991-2006	augmentation entre 1991 et 2006	augmentation entre 2002 et 2006		1991	2002-2003	2005	moyenne 2003-2005	Augmentation entre 1990 et 200-2005	Augmentation entre 2002-03 et 2005
Bolivie	91	99	95	95	95	96,0	1,04	0,96		91	95	95	95	1,04	1,00
Équateur	98	99	100	99	97	98,8	0,99	0,98		98	100	98	99	1,00	0,98
Pérou	88	100	100	100	96	99,0	1,09	0,96		...	100	96	98	...	0,96
Vietnam	90	94	94	93	84	91,3	0,93	0,89		90	94	88	91	0,98	0,94
Maroc	58	88	90	87	88	88,3	1,52	1,00		56	90	86	88	1,54	0,96
Algérie	93	95	95	97	95	95,5	1,02	1,00		89	95	97	96	1,09	1,02
Palestine	...	...	...	86	76	81,0	...	...		...	91	80	85,5	...	0,88
Sénégal	48	58	58	66	71	63,3	1,48	1,22		43	58	69	63,5	1,60	1,19
Bénin	49	71	...	83	78	77,3	1,59	1,10		41	58	78	68	1,90	1,34
Mali	21	...	44	46	61	50,3	2,90	...		21	45	51	48	2,43	1,13
Niger	25	34	38	39	43	38,5	1,72	1,26		22	38	40	39	1,82	1,05
RDC	54	...	...	...	...	...	...	...		54	...	...	...	...	...
Rwanda	66	96	87	73	91	86,8	1,38	0,95		66	87	74	80,5	1,12	0,85
Burundi	52	53	57	57	75	60,5	1,44	1,42		53	57	60	58,5	1,13	1,05
Ouganda	53	...	...	98	...	98,0	...	...		53	...	...	...	...	...
Mozambique	47	60	55	71	69	63,8	1,47	1,15		43	55	77	66	1,79	1,40
Tanzanie	51	54	69	86	100	77,3	1,96	1,85		49	82	91	86,5	1,86	1,11
Afrique du Sud	99	90	89	89	88	89,0	0,89	0,98		90	89	87	88	0,97	0,98

source: World Development Indicators (Wold Bank) 2004/ 2005/ 2006/ 2008; Human Development Report (UNDP) 2005 / 2007-2008

MDG 2	Indicateur 7: Proportion d'écopiers commençant la première année d'études dans l'enseignement primaire et achevant la cinquième									
	Taux d'achèvement du cycle primaire, Total [garçons + filles]							augmentation entre 1991 et 2006	augmentation entre 2001 et 2006	
	Primary completion rate (% des groupes d'âge concernés)									
	1991	2001- 2002	2003-2004	2004	2006	2006	moyenne de 2001 à 2006			
Bolivie	71	89	101	100	101	101	97,8	1,42	1,13	
Équateur	92	99	100	101	106	106	101,5	1,15	1,07	
Pérou	...	98	102	96	100	100	99,0	...	1,02	
Vietnam	...	104	95	101	92	92	98,0	...	0,88	
Maroc	47	68	75	67	84	84	73,5	1,79	1,24	
Algérie	80	96	96	94	85	85	92,8	1,06	0,89	
Palestine	...	66	106	98	89	89	89,8	...	1,35	
Sénégal	39	49	48	45	49	49	47,8	1,26	1,00	
Bénin	21	45	51	49	65	65	52,5	3,10	1,44	
Mali	12	39	40	44	49	49	43,0	4,08	1,26	
Niger	18	21	26	25	33	33	26,3	1,83	1,57	
RDC	46	...	32	...	38	...	35,0	0,83	...	
Rwanda	42	25	37	37	35	35	33,5	0,83	1,40	
Burundi	46	27	31	33	36	36	31,8	0,78	1,33	
Ouganda	...	67	63	57	54	54	60,3	...	0,81	
Mozambique	26	22	52	29	42	42	36,3	1,62	1,91	
Tanzanie	61	58	58	57	85	74	64,5	1,21	1,28	
Afrique du Sud	76	90	99	96	100	100	96,3	1,32	1,11	
source: World Development Indicators (Wold Bank) 2004/ 2005/ 2006/ 2008/ World Development Report (World Bank) 2009 ; Human Development Report (UNDP) 2005 / 2007-2008										

Bijlage 6.3: MDG 3: De gelijkheid tussen de seksen en de emancipatie van de vrouw bevorderen (indicatoren 8, 9,10)

Indicateur 9: rapport filles/garçons dans l'enseignement primaire et secondaire

	1991	2001- 2002	2002- 2003	2004	2006	2007	moyenne de 2001 à 2006	augmenta- tion de 1991 à 2006	augmenta- tion de 2001 à 2006
Bolivie	89	98	98	98	98	98	98,0	1,10	1,00
Équateur	97	100	100	94	100	100	98,0	1,01	1,00
Pérou	96	...	97	101	101	101	99,0	1,03	...
Vietnam	...	93	93	94	97	97	94,7	...	1,04
Maroc	70	85	88	88	87	87	86,7	1,24	1,02
Algérie	83	99	99	99	99	99	99,0	1,19	1,00
Palestine	...	...	...	103	104	104	103,5	...	...
Sénégal	69	85	87	90	91	91	88,3	1,28	1,07
Bénin	49	65	66	71	73	73	68,8	1,40	1,12
Mali	57	...	71	74	74	74	72,5	1,27	...
Niger	53	67	69	71	70	70	69,3	1,31	1,04
RDC	69	...	...	87	73	...	80,0	1,16	...
Rwanda	92	94	95	100	102	102	97,8	1,06	1,09
Burundi	82	78	79	82	89	89	82,0	1,00	1,14
Ouganda	82	...	96	97	98	98	97,0	1,18	...
Mozambique	71	77	79	82	85	85	80,8	1,14	1,10
Tanzanie	97	100	...	...	...	...	100,0	1,03	...
Afrique du Sud	103	101	100	101	100	100	101,0	0,98	0,99
source: World Development Indicators 2004/ 2005/ 2006/ 2008/ World Development Report 2009									

Indicateur 10: Taux d'alphabétisation des femmes de 15 à 24 ans par rapport à celui des hommes du même âge

	Taux d'alphabétisation des jeunes - youth literacy rate(en % des jeunes entre 15 et 24 ans)												augmentation du taux des garçons entre 1991 et 2005	augmentation du taux des filles entre 1991 et 2005	augmentation du taux des [garçons-filles] entre 1991 et 2005
	1990		indicateur 8 moyenne garçon-fille	2002		indicateur 8 moyenne garçon-fille	2002		indicateur 8 moyenne garçon- fille	2005		indicateur 8 moyenne garçon- fille			
	Garçons	Filles		Garçons	Filles		Garçons	Filles		Garçons	Filles				
Bolivie	96	89	92,5	99	96	97,5	99	96	97,5	99	96	97,5	1,03	1,08	1,05
Equateur	96	95	95,5	96	96	96	96	96	96	96	96	96	1,00	1,01	1,01
Pérou	97	92	94,5	98	96	97	98	96	97	98	96	97	1,01	1,04	1,03
Vietnam	94	94	94	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Maroc	68	42	55	77	61	69	77	61	69	81	60	70,5	1,19	1,43	1,28
Algérie	86	68	77	94	86	90	94	86	90	94	86	90	1,09	1,26	1,17
Palestine	...	...	...	...	...	...	99	99	99	99	99	99	...	...	...
Sénégal	50	30	40	61	44	52,5	58	41	49,5	58	41	49,5	1,16	1,37	1,24
Bénin	57	25	41	73	38	55,5	58	33	45,5	59	33	46	1,04	1,32	1,12
Mali	38	17	27,5	32	17	24,5	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Niger	25	9	17	34	15	24,5	26	14	20	52	23	37,5	2,08	2,56	2,21
RDC	...	...	...	...	...	...	77	61	69	78	63	70,5	...	...	...
Rwanda	78	67	72,5	86	84	85	77	76	76,5	79	77	78	1,01	1,15	1,08
Burundi	58	45	51,5	67	65	66	76	69	72,5	77	70	73,5	1,33	1,56	1,43
Ouganda	80	60	70	86	74	80	86	74	80	83	71	77	1,04	1,18	1,10
Mozambique	66	32	49	77	49	63	77	49	63	...	...	...	...	...	...
Tanzanie	89	77	83	94	89	91,5	81	76	78,5	81	76	78,5	0,91	0,99	0,95
Afrique du Sud	89	88	88,5	92	92	92	...	...	...	...	...	...	...	...	...

source: World Development Indicators (Wold Bank) 2004/ 2005/ 2006/ 2008; Human Development Report (UNDP) 2005 / 2007-2008

Bijlage 6.4: MDG 4: De sterfte van kinderen onder de vijf jaar verminderen (indicatoren 13 en 14)

MDG 4

Indicateur 13: taux de mortalité des enfants de moins de 5 ans

indicateur 14: taux de mortalité infantile - Infant mortality rate

	Taux de mortalité des enfants de moins de 5 ans - Under 5 mortality ratio (en %)							Augmentati on entre 1990 et 2006	Augmentati on entre 2002 et 2006	Taux de mortalité infantile (pour 1000 naissances effectives)							Augmentatio n entre 1990 et 2002-2006	Augmentatio n entre 2002 et 2006
	1980	1990	2002	2003	2004	2006	moyenne 2002-2006			1980	1990	2002	2003	2004	2006	moyenne 2002-2006		
Bolivie	170	125	71	66	69	61	66,8	0,49	0,86	112	89	56	53	54	50	53,3	0,56	0,89
Equateur	98	57	29	27	26	24	26,5	0,42	0,83	64	43	25	24	23	21	23,3	0,49	0,84
Pérou	126	78	39	34	29	25	31,8	0,32	0,64	89	58	30	26	24	21	25,3	0,36	0,70
Vietnam	66	53	26	23	23	17	22,3	0,32	0,65	44	38	20	19	17	15	17,8	0,39	0,75
Maroc	144	89	43	39	43	37	40,5	0,42	0,86	99	69	39	36	38	34	36,8	0,49	0,87
Algérie	134	69	49	41	40	38	42,0	0,55	0,78	94	54	39	35	35	33	35,5	0,61	0,85
Palestine	...	40	...	24	...	22	23,0	0,55	...	...	34	...	20	...	20	20,0	0,59	...
Sénégal	218	149	138	137	137	116	132,0	0,78	0,84	128	72	79	78	78	60	73,8	0,83	0,76
Bénin	213	185	151	154	152	148	151,3	0,80	0,98	126	111	93	91	90	88	90,5	0,79	0,95
Mali	300	250	222	220	219	217	219,5	0,87	0,98	176	140	122	122	121	119	121,0	0,85	0,98
Niger	320	320	264	262	259	253	259,5	0,79	0,96	191	191	155	154	152	148	152,3	0,77	0,95
RDC	210	205	205	205	205	205	205,0	1,00	1,00	130	129	129	129	129	129	129,0	1,00	1,00
Rwanda	219	176	203	203	203	160	192,3	0,91	0,79	130	106	118	118	118	98	113,0	0,92	0,83
Burundi	190	190	208	190	190	181	192,3	0,95	0,87	114	114	123	114	114	109	115,0	0,96	0,89
Ouganda	185	160	141	140	138	134	138,3	0,84	0,95	107	93	83	81	80	78	80,5	0,84	0,94
Mozambique	233	235	205	147	152	138	160,5	0,59	0,67	140	158	128	101	104	96	107,3	0,61	0,75
Tanzanie	175	161	165	165	126	118	143,5	0,73	0,72	106	102	104	104	78	74	90,0	0,73	0,71
Afrique du Sud	91	60	65	66	67	69	66,8	1,15	1,06	64	45	52	53	54	56	53,8	1,24	1,08

source: World Development Indicators (Wold Bank) 2004/ 2005/ 2006/ 2008; Human Development Report (UNDP) 2005 / 2007-2008

Bijlage 6.5: MDG 5: De gezondheid van de moeders verbeteren (indicatoren 16 en 17)

MDG 5	<i>indicateur 16: taux de mortalité maternelle</i>								<i>indicateur 17: proportion d'accouchements assistés par du personnel de santé qualifié</i>									
	Taux de mortalité maternelle (pour 100.000 naissances)							Augmentati on de 2000 à 2006	Proportion des naissances assistés par du personnel de santé qualifié (en % du total des naissances)									
	2000	1985- 2002	1985- 2003	1990- 2004	2005	1990- 2006	moyenne 2000-2005		1985	1990	1995- 2002	2000- 2003	2000- 2004	2000- 2006	2000- 2007	moyenne 2002- 2006	moyenn e 2002- 2007	augmentati on entre 1990 et 2006
Bolivie	420	390	390	230	290	230	285,0	0,55	...	43	69	65	67	67	67	67,0	67,0	1,6
Équateur	130	160	80	180	210	107	147,4	0,82	...	...	69	...	...	75	75	72,0	73,0	...
Pérou	410	190	190	190	240	185	201,3	0,45	...	80	59	59	59	87	87	66,0	70,2	1,1
Vietnam	130	95	95	170	150	162	144,3	1,25	...	...	70	85	90	88	88	83,3	84,2	...
Maroc	220	230	230	230	240	227	231,8	1,03	26	31	40	...	63	63	63	55,3	57,3	2,0
Algérie	140	140	140	120	180	117	139,3	0,84	...	77	92	92	96	95	95	93,8	94,0	1,2
Palestine	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	97	99	99	98,0	98,3	...
Sénégal	690	560	560	560	980	434	633,5	0,63	41	...	58	41	58	52	52	52,3	52,2	...
Bénin	850	500	500	500	840	498	584,5	0,59	...	...	66	66	66	79	79	69,3	71,2	...
Mali	1200	580	580	580	970	582	678,0	0,49	32	...	41	41	41	41	41	41,0	41,0	...
Niger	1600	590	590	590	1800	648	907,0	0,41	...	15	16	16	16	18	18	16,5	16,8	1,2
RDC	990	950	950	1300	1100	1289	1159,8	1,30	...	...	61	61	61	74	74	64,3	66,2	...
Rwanda	1400	1100	1100	1100	1300	750	1062,5	0,54	...	26	31	31	31	39	39	33,0	34,2	1,5
Burundi	1000	...	...	...	1100	615	857,5	0,62	19	...	25	25	25	34	34	27,3	28,6	...
Ouganda	880	510	510	510	550	505	518,8	0,57	...	38	39	39	39	42	42	39,8	40,2	1,1
Mozambique	1000	1100	1100	410	520	408	609,5	0,41	...	...	44	48	48	48	48	47,0	47,2	...
Tanzanie	1500	530	530	580	950	578	659,5	0,39	...	44	36	...	66	83	46	57,8	57,8	1,0
Afrique du Sud	230	150	150	150	400	150	212,5	0,65	...	...	84	...	...	92	92	88,0	89,3	...

source: World Development Indicators (Wold Bank) 2004/ 2005/ 2006/ 2008; Human Development Report (UNDP) 2005 / 2007-2008

Bijlage 6.6: MDG 6: Strijd leveren tegen hiv/aids, malaria en andere ziekten (streefcijfer 7, indicatoren 18, 19, 19 A, 19 C, 23)

MDG 6 *Cible 7: D'ici 2015, avoir stoppé la propagation du VIH/ sida et avoir commencé à inverser la tendance*

	Prévalence du VIH, total (% de la population entre 15 et 49 ans)							augmentation entre 2001 et 2007
	2001	2001	2003	2003	2005	moyenne 2001- 2007	2007	
Bolivie	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,12	2,00
Équateur	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,30	1,00
Pérou	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,5	0,48	1,25
Vietnam	0,3	0,3	0,4	0,4	0,5	0,3	0,37	1,00
Maroc	0,1	...	0,1	0,1	0,1	0,1	0,10	1,00
Algérie	0,09	0,09	0,1	0,1	0,1	0,1	0,10	1,11
Palestine	...	...	...	...	...	...	...	...
Sénégal	0,5	0,8	0,8	0,9	0,7	1	0,78	2,00
Bénin	3,6	1,9	1,9	2	1,8	1,2	2,07	0,33
Mali	1,7	1,9	1,7	1,8	1,7	1,5	1,72	0,88
Niger	1,35	1,1	1,2	1,1	1,1	0,8	1,11	0,59
RDC	4,9	4,2	4,2	3,2	3,2	1,35	3,51	0,28
Rwanda	8,9	5,1	5,1	3,8	3	2,8	4,78	0,31
Burundi	8,3	6,2	6	3,3	3,3	2	4,85	0,24
Ouganda	5	5,1	4,1	6,8	6,4	5,4	5,47	1,08
Mozambique	13	12,1	12,2	16	16,1	12,5	13,65	0,96
Tanzanie	7,8	9	8,8	7	6,5	6,2	7,55	0,79
Afrique du Sud	15,6	20,9	15,6	15,6	18,8	18,1	17,43	1,16

source: World Development Indicators (Wold Bank) 2004/ 2005/ 2006/ 2008; Human Development Report (UNDP) 2005 / 2007-2008; 2008 Report on the Global Aids Epidemic

indicateur 18: taux de prévalence du VIH parmi les femmes âgées de 15 à 24 ans

	Proportion de femmes parmi la population atteinte du VIH (en %)				Nombre de femmes [15 et +] vivant avec le VIH en 2007	augmentation moyenne entre 2001 et 2005	
	2001	2003	2003	2005			
Bolivie	27,5	27,1	27	27,9	2200	27,5	1,01
Équateur	32,6	34	52,4	54,5	7100	40,4	1,67
Pérou	31,4	33,8	26,8	28,6	21000	31,3	0,9
Vietnam	27,3	32,5	30,5	33,6	76000	31,1	1,23
Maroc	...	...	18,2	21,1	5900	19,7	...
Algérie	11,8	15,6	20,6	21,6	6000	16,3	1,83
Palestine	...	...	...	...	...	...	...
Sénégal	55,3	56,1	58,5	58,9	38000	56,8	1,07
Bénin	57,6	56,5	59,3	58,4	37000	57,5	1,01
Mali	54,2	59,2	57,3	60	56000	57,8	1,11
Niger	56,9	56,3	59,7	59,2	17000	57,5	1,04
RDC	56,8	57	59	58,4	...	57,4	1,03
Rwanda	54,5	56,5	52,6	56,9	78000	56,0	1,04
Burundi	54,5	59,1	60,8	60,8	53000	58,1	1,12
Ouganda	59,6	60	57,6	57,8	480000	59,1	0,97
Mozambique	58,2	55,8	57,5	60	810000	58,0	1,03
Tanzanie	58,6	56	52,3	54,6	760000	56,4	0,9
Afrique du Sud	56,3	56,9	56,9	58,5	3200000	57,2	1,04

Taux de prévalence du VIH parmi les femmes âgées de 15 à 24 ans (en %)					
2001		2005		augmentation entre 2001 et 2005	
hommes	femmes	hommes	femmes		
[15-24]	[15-24]	[15-24]	[15-24]		
0,11	0,05	...	...	...	...
0,31	0,15	...	...	...	...
0,41	0,18	...	...	...	...
...	...	0,8	...	...	...
...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...
0,19	0,54	0,1	0,4	0,3	0,3
1,17	3,71	0,4	1,1	0,8	0,8
1,37	2,08	0,4	1,2	0,8	0,8
0,95	1,5	0,2	0,8	0,5	0,5
2,92	5,91	0,8	2,2	1,5	1,5
4,91	11,2	0,4	1,5	1,0	1,0
4,95	11,5	0,8	2,3	1,6	1,6
1,99	4,63	1,1	4,3	2,7	2,7
6,13	14,67	3,6	10,7	7,2	7,2
3,55	8,6	2,8	3,8	3,3	3,3
10,66	25,64	4,5	14,8	9,7	9,7

source: World Development Indicators (World Bank) 2004/ 2005/ 2006/ 2008; Human Development Report (UNDP) 2005 / 2007-2008; 2008 Report on the Global AIDS Epidemic

indicateur 19 A :Utilisation d'un préservatif lors du dernier rapport sexuel à haut risque

indicateur 19 C : taux de prévalence des contraceptifs

indicateur 19: taux d'utilisation du préservatif sur le taux de prévalence des contraceptifs

	Condom use (% de la population entre 15 et 24 ans)			Taux de prévalence des contraceptifs - <i>Contraceptive prevalence rate</i> (en % des femmes mariées entre 15 et 49 ans)						moyenne [male-female] 2006	le taux de prévalence des contraceptifs	
	2006		moyenne [male-female] 2006	1990-2002	1995-2003	1996-2004	2000-2005	2000-2006	2006			
	Male	Female										
Bolivie	29	10	19,5	49	58	58	58	58	56,2	0,3	Bolivie	
Équateur	...	...	...	66	66	66	73	73	68,8	...	Équateur	
Pérou	...	9	9	69	69	69	69	46	64,4	...	Pérou	
Vietnam	...	8	8	79	79	79	77	76	78	...	Vietnam	
Maroc	...	...	...	59	63	63	63	63	62,2	...	Maroc	
Algérie	...	...	...	51	57	57	57	61	56,6	...	Algérie	
Palestine	...	...	...	42	42	42	51	50	45,4	...	Palestine	
Sénégal	...	...	...	11	11	11	11	12	11,2	...	Sénégal	
Bénin	32	8	20	19	19	19	19	17	18,6	1,2	Bénin	
Mali	32	9	20,5	8	8	8	8	8	8	2,6	Mali	
Niger	...	...	...	8	14	14	14	11	12,2	...	Niger	
RDC	...	...	...	...	31	31	31	21	28,5	...	RDC	
Rwanda	19	5	12	13	13	13	17	17	14,6	0,7	Rwanda	
Burundi	...	...	...	...	16	16	16	9	14,25	...	Burundi	
Ouganda	38	15	26,5	23	23	23	23	24	23,2	1,1	Ouganda	
Mozambique	37	12	24,5	6	17	17	26	17	16,6	1,4	Mozambique	
Tanzanie	36	13	24,5	25	25	25	26	26	25,4	0,9	Tanzanie	
Afrique du Sud	57	46	51,5	62	62	56	60	60	60	0,9	Afrique du Sud	

source: World Development Indicators (Wold Bank) 2004/ 2005/ 2006/ 2007/ 2008

indicateur 23: taux de prévalence et taux de mortalité liés à la tuberculose

	Prévalence de la Tuberculose (pour 100 000 habitants)			Incidence de la tuberculose (pour 100.000 personnes)						
	2003	2005	augmentation de 2003 à 2005	2002	2003	2004	2005	2006	moyenne 2001-2005	augmentation de 2002 à 2006
Bolivie	301	280	0,93	234	225	217	211	198	217,0	0,85
Équateur	209	202	0,97	137	138	131	131	128	133,0	0,93
Pérou	231	206	0,89	202	188	178	172	162	180,4	0,80
Vietnam	238	235	0,99	192	178	176	175	173	178,8	0,90
Maroc	105	73	0,70	114	112	110	89	93	103,6	0,82
Algérie	53	55	1,04	52	53	54	55	56	54,0	1,08
Palestine	37	36	0,97	27	24	23	21	20	23,0	0,74
Sénégal	429	466	1,09	242	245	245	255	270	251,4	1,12
Bénin	141	144	1,02	86	87	87	88	90	87,6	1,05
Mali	582	578	0,99	334	288	281	278	280	292,2	0,84
Niger	272	294	1,08	193	157	157	174	174	171,0	0,90
RDC	537	541	1,01	383	369	366	356	392	373,2	1,02
Rwanda	628	673	1,07	289	374	371	361	397	358,4	1,37
Burundi	519	602	1,16	359	346	343	334	367	349,8	1,02
Ouganda	621	559	0,90	377	411	402	369	355	382,8	0,94
Mozambique	557	597	1,07	436	457	460	477	443	454,6	1,02
Tanzanie	476	496	1,04	363	371	347	342	312	347,0	0,86
Afrique du Sud	341	511	1,50	558	536	718	600	940	670,4	1,68
source: World Development Indicators 2004/ 2005/ 2006/ 2007/ 2008; Human Development Report (PNUD) 2005/ 2007-2008										

Bijlage 6.7: MDG 7: Actief werken aan een duurzaam milieu (indicatoren 25, 28, 30, 31)

OMD 7

indicateur 25: Proportion de zones forestières - forest area

	1990		2000		2005				
	Total en milliers de km ²	% de la superficie totale en 1990	Total en milliers de km ²	% de la superficie totale en 2000	Total en milliers de km ²	% de la superficie totale en 2005	augmenta-tion de 1990 à 2005	augmenta-tion de 1990 à 2000	augmenta-tion de 2000 à 2005
Bolivie	628	57,8	531	48,9	587	54,2	0,94	0,85	1,11
Equateur	138	49,6	106	38,1	109	39,2	0,79	0,77	1,03
Pérou	702	54,8	652	50,9	687	53,7	0,98	0,93	1,06
Vietnam	94	29,0	98	30,2	129	39,7	1,37	1,04	1,31
Maroc	43	9,7	30	6,8	44	9,6	0,98	0,70	1,41
Algérie	18	0,8	21	0,9	23	1	1,30	1,17	1,11
Palestine	0	...	...	...	0	1,5	...	...	...
Sénégal	93	48,3	62	32,2	87	45	0,93	0,67	1,40
Bénin	33	29,3	27	24	24	21,3	0,73	0,82	0,89
Mali	141	11,5	132	10,8	126	10,3	0,89	0,94	0,95
Niger	19	1,5	13	1	13	1	0,68	0,68	1,00
RDC	1405	61,9	1352	59,6	1336	58,9	0,95	0,96	0,99
Rwanda	3	12,4	3	12,4	5	19,5	1,57	1,00	1,57
Burundi	3	11,1	1	3,7	2	5,9	0,53	0,33	1,59
Ouganda	49	24,9	42	21,3	36	18,4	0,74	0,86	0,86
Mozambique	200	25,5	306	39	193	24,6	0,97	1,53	0,63
Tanzanie	414	46,8	388	43,9	353	39,9	0,85	0,94	0,91
Afrique du Sud	92	7,5	89	7,3	92	7,6	1,01	0,97	1,04
Total de la superficie des zones boisées de nos 18 PP	4075		3853		3846				

source: World Development Indicators (Wold Bank) 2005/ 2006/ 2008

indicateur 28: Emissions de dioxyde de carbone (par habitant) et consommation de chlorofluorocarbones appauvrissant la couche d'ozone

	Emissions de dioxyde de carbone par habitant (en tonne de CO ₂)					moyenne de augmenta- 2000 à tion de 1990 augmenta-tion de augmentation de 2000 2004 à 2004 1990 à 2000 à 2004			
	1990	2000	2002	2004	2004	2004	à 2004	1990 à 2000	à 2004
Bolivie	0,8	1,3	1,2	0,8	0,8	1,03	1,00	1,63	0,62
Équateur	1,6	2,0	2,0	2,2	2,3	2,13	1,44	1,25	1,15
Pérou	1,0	1,1	1,0	1,1	1,2	1,10	1,20	1,10	1,09
Vietnam	0,3	0,7	0,8	1,2	1,2	0,98	4,00	2,33	1,71
Maroc	1,0	1,3	1,5	1,4	1,4	1,40	1,40	1,30	1,08
Algérie	3,0	2,9	2,9	5,5	6,0	4,33	2,00	0,97	2,07
Palestine	...	...	...	0,2	...	0,20	...	...	...
Sénégal	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,40	1,00	1,00	1,00
Bénin	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,30	3,00	3,00	1,00
Mali	0,1	0,1	0,0	(.)	0,1	0,07	1,00	1,00	1,00
Niger	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,10	1,00	1,00	1,00
RDC	0,1	0,1	0,0	(.)	0,0	0,03	0,00	1,00	0,00
Rwanda	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,10	1,00	1,00	1,00
Burundi	0,0	0,0	0,0	(.)	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00
Ouganda	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,10	0,00	0,00	1,00
Mozambique	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,10	1,00	1,00	1,00
Tanzanie	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,10	1,00	1,00	1,00
Afrique du Sud	9,4	7,4	7,6	9,8	9,4	8,55	1,00	0,79	1,27
total de la masse des émissions de CO ₂ de nos 18 PP (en tonnes de CO ₂)	18,2	18,1	18,2	23,4	23,6	augmentati on totale de 1990 à 2004	1,2967	La masse des émissions de CO ₂ de nos 18 PP dans leur ensemble a augmenté de 30% de 1990 à 2004.	
						1990-2004	1990-2000	2000-2004	
Nombre de pays où les émissions de CO ₂ ont augmenté						6 pays	6 pays	6 pays	
source: WDI (Wold Bank) 2004/ 2005/ 2006/ 2007/ 2008; HDR (PNUD) 2007-2008									

MDG 7	indicateur 30: proportion de la population ayant accès à une source d'eau améliorée									indicateur 31: Proportion de la population ayant accès à un système d'assainissement amélioré (zones urbaines et rurales)								
	(en % de la population)									(en % de la population)								
	1990	1990	2000	2002	2004	2006	moyenne 2000-2004	augmenta-tion de 1990 à 2004		1990	1990	2000	2002	2004	2006	moyenne 2000-2004	augmenta-tion de 1990 à 2004	
Bolivie	72	72	83	85	85	86	84,3	1,2		33	33	70	45	46	43	53,7	1,39	
Équateur	73	73	85	86	94	95	88,3	1,3		71	63	86	72	89	84	82,3	1,41	
Pérou	75	74	80	81	83	84	81,3	1,1		55	52	71	62	63	72	65,3	1,21	
Vietnam	52	65	77	73	85	92	78,3	1,3		29	36	47	41	61	65	49,7	1,69	
Maroc	75	75	80	80	81	83	80,3	1,1		52	56	68	61	73	72	67,3	1,30	
Algérie	94	94	89	87	85	85	87,0	0,9		88	88	92	92	92	94	92,0	1,05	
Palestine	...	...	...	...	92	89	92,0	...		...	...	...	...	73	80	73,0	...	
Sénégal	67	65	78	72	76	77	75,3	1,2		26	33	70	52	57	28	59,7	1,73	
Bénin	63	63	63	68	67	65	66,0	1,1		12	12	23	32	33	30	29,3	2,75	
Mali	33	34	65	48	50	60	54,3	1,5		35	36	69	45	46	45	53,3	1,28	
Niger	41	39	59	46	46	42	50,3	1,2		3	7	20	12	13	7	15,0	1,86	
RDC	43	43	45	46	46	46	45,7	1,1		15	16	21	29	30	31	26,7	1,88	
Rwanda	65	59	41	73	74	65	62,7	1,3		29	37	8	41	42	23	30,3	1,14	
Burundi	70	69	78	79	79	71	78,7	1,1		44	44	88	36	36	41	53,3	0,82	
Ouganda	43	44	52	56	60	64	56,0	1,4		29	42	79	41	43	33	54,3	1,02	
Mozambique	...	36	57	42	43	42	47,3	1,2		...	20	43	27	32	31	34,0	1,60	
Tanzanie	49	46	68	73	62	55	67,7	1,3		35	47	90	46	47	33	61,0	1,00	
Afrique du Sud	81	83	86	87	88	93	87,0	1,1		55	69	87	67	65	59	73,0	0,94	

source: World Development Indicators (World Bank) 2004/ 2005/ 2006/ 2007/ 2008; Joint Monitoring Report (UNICEF/ WHO) 2008

Bijlage 6.8: MDG 8: Werken aan een mondiaal partnerschap voor ontwikkeling (indicatoren 48 a, 48 b)

MDG 8:

indicateur 48a: Nombre d'ordinateurs personnels et d'utilisateurs d'Internet pour 100 habitants

	Nombre d'ordinateurs personnels pour 100 habitants					Augmentation entre 2002 et 2006	
	2002	2003	2004	2005	2006	moyenne 2002-2006	
Bolivie	22,8	22,8	36,0	23,0	24,0	25,7	1,05
Équateur	31,1	31,1	56,0	39,0	66,0	44,6	2,12
Pérou	43,0	43,0	98,0	100,0	103,0	77,4	2,40
Vietnam	9,8	9,8	13,0	13,0	14,0	11,9	1,43
Maroc	23,6	19,9	21,0	25,0	25,0	22,9	1,06
Algérie	7,7	7,7	9,0	11,0	11,0	9,3	1,43
Palestine	36,2	36,2	48,0	48,0	54,0	44,5	1,49
Sénégal	19,8	21,2	21,0	21,0	21,0	20,8	1,06
Bénin	2,2	3,7	4,0	4,0	4,0	3,6	1,82
Mali	1,4	1,4	3,0	3,0	4,0	2,6	2,86
Niger	0,6	0,6	1,0	1,0	1,0	0,8	1,67
RDC	...	...	...	...	0,0	0,0	...
Rwanda	...	...	...	...	2,0	2,0	...
Burundi	0,7	1,8	5,0	5,0	7,0	3,9	10,00
Ouganda	3,3	4,5	4,0	9,0	17,0	7,6	5,15
Mozambique	4,5	4,5	6,0	6,0	14,0	7,0	3,11
Tanzanie	4,2	5,7	7,0	7,0	9,0	6,6	2,14
Afrique du Sud	72,6	72,6	82,0	85,0	85,0	79,4	1,17

moyenne 2002-2006 de l'ensemble de nos 18 PP: **2,50**

indicateur 48b: Nombre d'utilisateurs d'Internet pour 100 habitants

	Nombre d'internautes pour 100 habitants					Augmentation entre 2002 et 2006	
	2002	2003	2004	2005	2006	moyenne 2002-2006	
Bolivie	32,0	32,0	39,0	52,0	62,0	43	1,94
Équateur	42,0	46,0	48,0	47,0	117,0	60	2,79
Pérou	93,0	104,0	117,0	164,0	221,0	140	2,38
Vietnam	18,0	43,0	71,0	129,0	175,0	87	9,72
Maroc	24,0	33,0	117,0	152,0	200,0	105	8,33
Algérie	16,0	16,0	26,0	58,0	74,0	38	4,63
Palestine	30,0	40,0	46,0	67,0	70,0	51	2,33
Sénégal	10,0	22,0	42,0	46,0	54,0	35	5,40
Bénin	7,0	10,0	12,0	50,0	8,0	17	1,14
Mali	2,0	2,0	4,0	4,0	6,0	4	3,00
Niger	1,0	1,0	2,0	2,0	3,0	2	3,00
RDC	1,0	...	1,0	2,0	3,0	2	3,00
Rwanda	3,0	3,0	4,0	6,0	7,0	5	2,33
Burundi	1,0	2,0	3,0	5,0	7,0	4	7,00
Ouganda	4,0	5,0	7,0	17,0	25,0	12	6,25
Mozambique	2,0	3,0	7,0	7,0	9,0	6	4,50
Tanzanie	2,0	7,0	9,0	9,0	10,0	7	5,00
Afrique du Sud	68,0	68,0	78,0	109,0	109,0	86	1,60

moyenne 2002-2006 de l'ensemble de nos 18 PP: **4,13**

source: World Development Indicators (World Bank) 2004/ 2005/ 2006/ 2007/ 2008

Bijlage 7.1: 28 voorbeelden van programma's gesteund door DGOS voor het realiseren van de MDG's

Titre Original		Servi Exécutant	Pays/Région	2005	2006	2007	2008 #	# Total 05-08
OMD 1: Eliminer l'extrême pauvreté et la faim :								
1	Integraal waterbeheer in de Nigerdelta - GIREDIN	D2.2	PROTOS - Projektgroep voor Technisch MALI	0	421.284	205.000	302.947	929.231
2	Réseau de santé et conseils en élevage - PROXEL	D2.2	VSF - Veterinaires sans frontières NIGER	319.092	471.698	299.764	0	1.090.554
3	IPGRI-INIBAP Improving livelihoods - Musa-based systems (restricted core RC)	D4.3	CGIAR Groupe consultatif pour la reche Afrique Central	0	0	1.064.087	0	1.064.087
3	IITA - Sustainable banana-based systems for African Great Lakes region	D4.3	CGIAR Groupe consultatif pour la reche Afrique Central	0	0	881.516	0	881.516
3	CIAT - Enhancing the resilience of agro-ecosystems in Central-Africa (restricted	D4.3	CGIAR Groupe consultatif pour la reche Afrique Central	0	0	1.040.606	0	1.040.606
4	Voedselhulp / aide alimentaire progr. 2005	D2.1	Programme alimentaire mondial PAM Congo (RDC)	2.000.000	0	0	0	2.000.000
4	Voedselhulp / aide alimentaire progr. 2006	D2.1	Programme alimentaire mondial PAM Congo (RDC)	0	2.000.000	0	0	2.000.000
4	Voedselhulp / aide alimentaire progr. 2007	D2.1	Programme alimentaire mondial PAM Congo (RDC)	0	0	2.200.000	950.000	3.150.000
4	Voedselhulp / Aide alimentaire prog. 2008	D2.1	Programme alimentaire mondial PAM Congo (RDC)	0			3.000.000	3.000.000
	FAO - HUP RDC - PROGRAMME 2001-2007 (ph.2)	D4.1	Food and Agriculture Organisation FAO Congo (RDC)	1.500.000	1.250.000	286.000	0	3.036.000
	FAO - APTG - Intrants - (Ph.3) - Programme 2001-2007	D4.1	Food and Agriculture Organisation FAO NIGER	914.942	1.346.713	338.345	0	2.600.000
	Projet de promotion de l'initiative locale d'Aguilé - PPILDA	D2.2	FIDA- Fonds international de dév. agric NIGER	0	0	1.062.345	0	1.062.345
OMD 2: Assurer l'éducation primaire pour tous:								
5	Expertise - Suivi de l'intervention " Primary Education Development Programme	D1.4	DGCD TANZANIE	230.700	0	0	0 #	230.700
6	Support to Joint Education Sector Support - JESS	D1.2	Coopération Technique Belge RWANDA	0	1.773.375	1.773.375	0	3.546.749
6	Expertise CTB - Support to Joint Education Sector Support - JESS	D1.2	Coopération Technique Belge RWANDA	0	0	96.965	0	96.965
7	EDUCATION DE BASE - FORMATION ENSEIGNANTS (BETT) 3 PROVINCES	D1.5	Coopération Technique Belge CAMBODGE	2.061.070	3.129.535	1.894.308	0	7.084.913
OMD 3: promouvoir l'égalité des sexes et l'autonomisation des femmes:								
8	JOURNEE NATIONALE DE LA FEMME DOSSO	D1	DGCD NIGER	0	0	0	0 #	1.416
8	Augmentation des revenus monétaires des femmes de la région de Dosso (ARMF	D1.3	Coopération Technique Belge NIGER	878.657	1.386.172	1.116.848	0 #	3.381.677
9	PNUD STRENGTHENING PARLIAMENTS	D4.1	PNUD UNIVERSEL	1.800.000	1.800.000	1.200.000	0	4.800.000
OMD 4 - OMD 5 - OMD 6: réduire la mortalité infantile; améliorer la santé maternelle; combattre le VIH/SIDA, le paludisme et la tuberculose:								
10	Expertise CTB - Apoyo Financiero Sectorial al Seguro Integral de Salud - SIS	D1.5	Coopération Technique Belge PEROU	0	76.176	0	30.267	106.443
11	Projet intégré de Santé publique dans la Wilaya de Tamanrasset	D1.1	Coopération Technique Belge ALGERIE	15.970	121.645	437.119	0	574.734
12	ITG - Centre MURAZ / Santé maternelle et nouveau-nés, paludisme, nutrition	D3.2	IMT Institut Médical Tropical Anvers Burkina Faso	205.438	258.870	268.165	0	732.473
13	APEFE - COOPERATION EN FORMATION RWANDA	D3.3	APEFE Association pour la Promotion d RWANDA	872.207	968.504	270.281	0	2.110.992
14	Skillslab Learning Centre aan het KHI (Kigali Health Institute)	D3.3	VVOB Vlaamse Vereniging voor Ontwikl RWANDA	0	0	0	0	0
15	Appui institutionnel au Ministère de la Santé - phase 3	D1.2	Coopération Technique Belge RWANDA	520.010	662.699	1.119.938	0 #	2.302.647
16	Programme national intégré contqre le paludisme - PNILP - phase 2 + formulation	D1.2	Coopération Technique Belge RWANDA	739.556	680.668	25	0 #	1.420.249
17	ITG - National Institutes of Malariology, Parasitology and Entomology in Vietnam, C	D3.2	IMT Institut Médical Tropical Anvers Asie du Sud et	330.326	330.326	417.461	0	1.078.113
18	OMS BIRD LUTTE ONCHOCERCOSE	D4.1	OMS Organisation mondiale de la santé Afrique de l'Oue	350.000	350.000	350.000	0	1.050.000
19	Programme conjoint de Prévention et de Réponse aux Violences Sexuelles faites :	D4.1	FNUAP Fonds des Nations Unies pour l Congo (RDC)	1.955.000	1.955.000	1.955.000	0	5.865.000
20	Lucha contra la Violencia Familiar y Sexual en Ayacucho - CONTIGO	D1.5	Coopération Technique Belge PEROU	154.000	555.567	450.143	0	1.159.710

OMD 7: Assurer un environnement durable:									
21	Amélioration et Renforcement des Points d'Eau dans le Bassin Arachidier (PARPE	D1.3	Coopération Technique Belge	SENEGAL	3.756.894	4.753.767	3.798.166	0	12.308.827
22	Organisation d'une conférence internationale sur la gestion durable du bassin du								0
23	SUBSIDE INSTITUT ROYAL SCIENCES NATURELLES DE BELGIQUE / RAAM	D3.2	Institut de sciences naturelles	UNIVERSEL	375.000	719.090	560.000	0	1.654.090
24	72 projets de l'ONG Protos dans 9 pays en développement	D3.1	PROTOS (ONG)	9 PED + UNIV.	2.672.258	3.613.450	3.606.288	3.592.351 # #	13.484.347
					total 2003-2007:	15.317.127	total 2008-10:		9.357.755
					total 2003-10:				24.674.882
25	Expertise belge pour l'univ. de Lomé [Togo] pour l'identification des champignons								0
OMD 8: Etablir un partenariat mondial pour le développement:									
26	Assistance for the preparation of the Global Forum on Migration and Development	D4.1	Organisation internationale des migratio	UNIVERSEL	0	0	69.000	0	69.000
27	présidence du processus d'harmonisation et d'alignement dans les oins de santé								0
28	Economic Recovery and Infrastructure - Emergency Jobs Creation : Direct Hite	D2.1	UNWRA - Office de secours et de travat	PALESTINE	0	0	1.500.000	0	1.500.000
Total:					21.651.120	28.624.538	28.260.743	7.875.566 # #	86.411.968

Légende:

- Coopération bilatérale directe (D1)
- Coopération bilatérale indirecte (D3)
- Aide d'urgence (D2)
- Coopération multilatérale (D4)

Bijlage 7.2: Programma's van de ngo "Le monde selon les femmes" gesteund door de indirecte samenwerking met het oog op de realisatie van MDG 3

			total 2003- 2007	2008	2009	2010	total 2008- 2010	
Dievrs programmes de 2003 à 2007			820.013	0	0	0	820.013	
ONG Le Monde selon les Femmes - M/F - programme 2008-2010 / OSN 1	Universel	ONG - Concours fourni aux C	0	136.616	134.503	142.449	413.568	total B
ONG Le Monde selon les Femmes - M/F - programme 2008-2010 / OSN 2	Universel	ONG - Concours fourni aux C	0	130.294	139.075	138.356	407.726	821.294
ONG Le Monde selon les Femmes - M/F - programme 2008-2010 / OSS 3 Burkina Faso	Burkina Faso	Education - Politique de l'édu	0	47.635	0	0	47.635	
ONG Le Monde selon les Femmes - M/F - programme 2008-2010 / OSS 3 Congo	Congo (RDC)	Education - Politique de l'édu	0	800	52.531	0	53.331	
ONG Le Monde selon les Femmes - M/F - programme 2008-2010 / OSS 3 Perou	PEROU	Education - Politique de l'édu	0	720	0	57.311	58.031	
ONG Le Monde selon les Femmes - M/F - programme 2008-2010 / OSS4 Congo	Congo (RDC)	Education - Formation techni	0	22.296	21.572	16.229	60.097	
ONG Le Monde selon les Femmes - M/F - programme 2008-2010 / OSS 5 Sénégal	SENEGAL	Entreprises - Privatisation	0	23.349	22.840	23.631	69.820	
ONG Le Monde selon les Femmes - M/F - programme 2008-2010 / OSS 6 sénégal	SENEGAL	Agriculture et élevage - Vulga	0	18.304	20.893	25.900	65.097	total C
ONG Le Monde selon les Femmes - M/F - programme 2008-2010 / OSS 7 Perou	PEROU	Gouvernement et société civil	0	21.988	19.964	16.395	58.347	412.358
							total B+C	1.233.652

Bijlage 8: Evolutie van de officiële Belgische ontwikkelingshulp van 2003 tot 2007

	2003	2004	2005	2006	2007
Direction Générale Coopération au Développement					
Coopération gouvernementale					
Coopération technique et bourses	88.304.907	81.452.446	114.375.451	119.628.789	129.340.915
Coopération financière et aide budgétaire	19.276.637	20.820.769	17.678.154	29.072.049	31.351.646
Aide d'urgence spéciale Afrique Centrale (démarré en 2006)				10.000.000	5.000.000
Microprojets	551.106	2.862.112	2.507.411	2.427.191	2.486.964
Frais de gestion CTB	18.747.193	9.472.500	23.029.208	19.053.589	20.306.000
Contribution aux annulations de dettes		13.634.000	20.208.491		
Prêts d'état à état		22.706.038	20.226.866	26.767.703	25.559.245
Sous-total Coopération gouvernementale	126.879.844	150.947.864	198.025.580	206.949.321	214.044.770
Coopération non gouvernementale					
ONG système projet (paiements arrêtés en 2006)	1.373.480	1.214.058	235.699		
ONG financement par programme - excl. sensibilisation	79.915.647	77.564.700	81.396.949	84.509.394	87.042.241
ONG financement par programme - Sensibilisation en Belgique	11.751.952	11.785.366	11.652.053	11.654.976	12.107.802
VVOB	7.660.102	7.875.062	8.028.469	8.400.000	8.596.316
APEFE	8.100.000	7.905.188	7.725.953	7.234.846	8.524.332
VLIR - Conseil interuniversitaire flamand	24.920.957	24.160.539	26.805.442	28.327.157	26.607.871
CIUF/CUD - Centre interuniversitaire de la CFWB	22.197.643	22.858.533	21.070.392	24.927.496	23.910.341
Institutions scientifiques	9.000.507	11.249.727	11.795.108	12.977.337	12.977.960
Coûts sociaux des réfugiés et paiements à FEDASIL	71.475.305	958.608	10.873.852	591.487	434.670
Autres non gouvernementales	10.369.000	8.345.019	7.788.230	8.458.050	7.594.561
Sous-total Coopération non gouvernementale	246.764.592	173.916.799	187.372.146	187.080.742	187.796.094
Coopération multilatérale					
Contributions multilatérales volontaires	23.072.769	30.624.373	29.918.341	39.570.075	43.098.763
Nations unies - contributions volontaires générales	26.838.808	28.979.015	29.187.246	29.744.881	35.393.752
Nations unies - Contributions obligatoires	3.441.524	6.855.079	6.634.830	6.834.270	6.422.346
Fonds Européen de Développement et Banque	86.257.918	91.771.261	103.496.574	104.669.938	104.860.013
Groupe Banque Mondiale	12.676.147	82.722.583	152.333.333	78.325.000	76.000.000
Banques Régionales de Développement	20.570.631	19.710.918	18.379.920	30.870.124	28.538.910
Annulation multilatérale de dettes PPTE				7.230.000	11.560.000
ONG internationales	3.764.805	5.954.000	5.000.000	6.000.000	5.384.466
Autres (institutions internationales de recherche,...)	19.807.272	36.674.021	26.179.921	31.452.504	18.083.229
Sous-total coopération multilatérale	196.429.874	303.291.251	371.130.165	334.696.791	329.341.479
Fonds belge de survie					
Gouvernemental/gestion/sensibilisation	1.877.886	2.290.174	2.166.659	6.568.713	4.620.058
Via ONG	8.173.757	8.728.110	9.142.301	12.584.625	13.363.246
Via organisations multilatérales	4.403.473	8.981.241	8.690.648	8.346.622	12.014.882
Sous-total Fonds belge de survie	14.455.116	19.999.526	19.999.608	27.499.960	29.998.186
Aide humanitaire et de reconstruction (excl. alimentaire)	16.017.256	9.453.147	4.473.442	14.612.381	14.784.474
Aide humanitaire alimentaire	15.133.278	14.858.849	17.355.827	15.359.000	14.525.000
ONG locales du Sud	110.008	715.896	3.985.539	6.890.296	5.007.409
Soutien au secteur privé (entre autres via BIO)	24.790.000	30.592.014	27.895.000	19.248.381	28.138.365
Bonification d'intérêts (budget DGCD depuis 2004)		6.468.051	8.192.718	11.409.718	10.945.476
Sensibilisation et formation en Belgique (excl. ONG)	5.486.163	7.186.849	7.217.783	8.834.032	9.254.171
Administration, concertation, autres	37.773.107	3.479.719	1.931.831	2.047.566	1.958.388
Total DGCD	683.839.237	720.909.966	847.579.639	834.628.186	845.793.813

Affaires Étrangères (hors DGCD)					
B-FAST et aide humanitaire (DGCD avant 2004)	480.051	21.495.011	17.275.155	20.561.647	23.366.713 (*)
Prévention de conflits, prévention diplomatique	9.534.467	21.107.991	27.091.582	25.147.924	21.719.839 (*)
Contributions aux institutions internationales	10.044.031	6.056.820	6.761.183	8.053.751	8.322.358
Bonification d'intérêts (depuis 2004 budget DGCD)	5.971.767				
Presse & communication et Evalueur Spécial		77.133	334.762	663.277	846.952
Frais administratifs (transfert de DGCD depuis 2004)	4.140.000	30.728.615	33.766.528	36.577.709	36.799.266
TOTAL Affaires Étrangères (hors DGCD)	30.170.316	79.465.570	85.229.210	91.004.307	91.055.128 (*)
Autres sources officielles					
SPF Finances - Frais administratifs	443.887	637.192	741.692	813.253	943.366
SPF Finances - Prêts d'état à état (DGCD depuis 2004)	4.870.257				
SPF Finances - Recouvrement capital des prêts d'état à état	-25.276.133	-59.879.870	-31.797.501	-30.153.646	-42.634.607
SPF Finances - Annulation de dettes	1.021.527				63.759.105
SPF Finances - Multilatéral	6.385.920	818.797	1.366.317	630.906	1.046.256
SPF Finances - Autres	4.030.806	4.531.857	3.643.447	34.553.104	2.088.000
Aide belge via Commission Européenne (excl. FED)	164.991.491	184.286.617	202.125.078	220.526.563	225.970.000
Annulation dettes via Office National du Ducroire	664.790.000	148.850.000	358.387.736	284.800.000	71.310.000
Autres Services Publics Fédéraux	2.424.438	38.108.046	43.234.094	74.052.243	92.447.272 (*)
Régions, communautés, provinces et communes	53.577.800	58.283.719	63.463.259	64.865.430	75.083.390 (*)
TOTAL Autres sources officielles	877.259.993	375.636.359	641.164.121	650.087.853	490.012.783 (*)
TOTAL de l'APD BELGE (en €)	1.591.269.546	1.176.011.895	1.573.972.971	1.575.720.347	1.426.861.724 (*)
APD belge totale/ Revenu National Brut	0,60%	0,41%	0,53%	0,50%	0,43%

(*) estimation

Ce tableau contient uniquement les montants imputables à l'APD. Les chiffres basés sur le budget peuvent être légèrement supérieurs parce qu'ils contiennent aussi des éléments qui ne sont que partiellement imputables à l'APD.

Bijlage 9: Bedragen van de officiële ontwikkelingshulp van de 22 landen van de OESO (2006/2007)

TABLE 1: NET OFFICIAL DEVELOPMENT ASSISTANCE IN 2007
Preliminary data for 2007

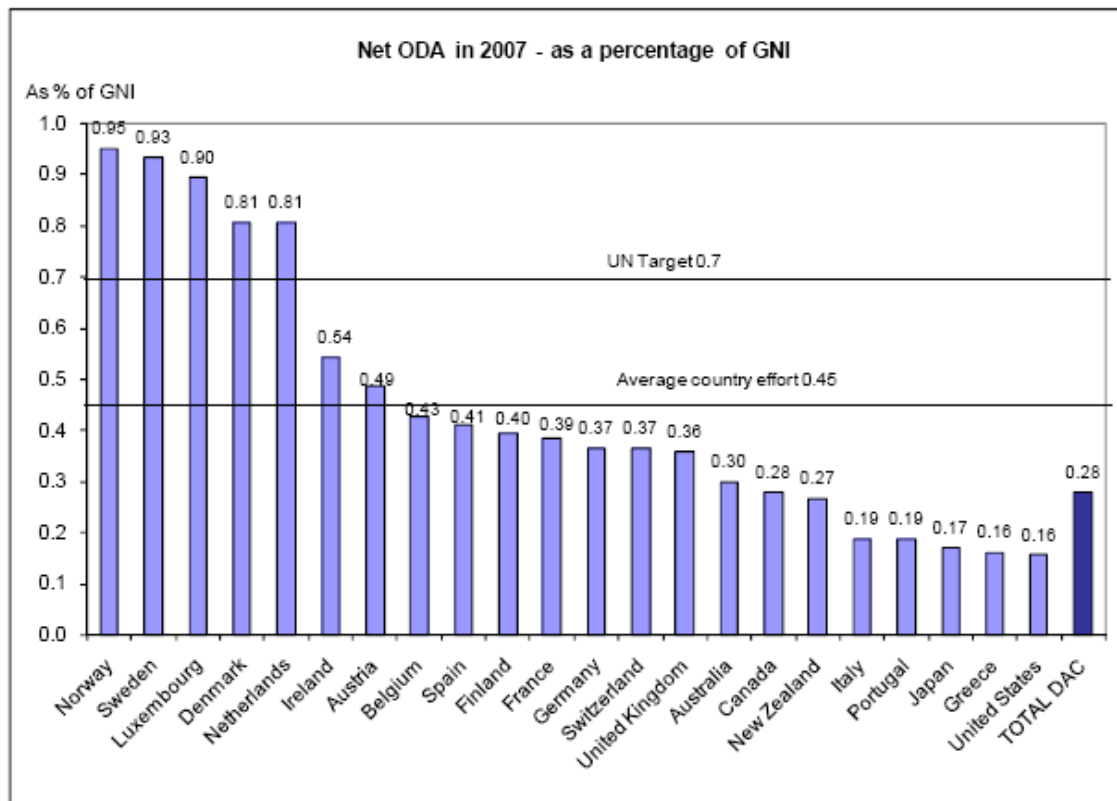
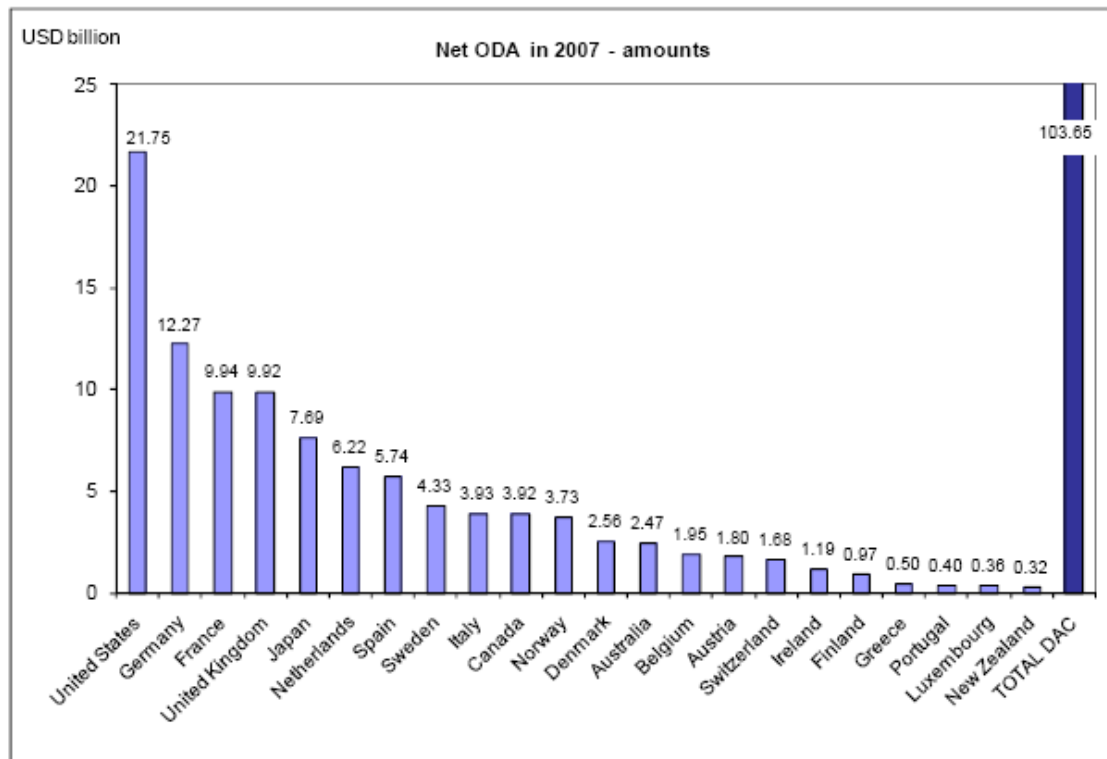
	2007		2006		2007	Percent change 2006 to 2007 (1)
	ODA USD million current	ODA/GNI %	ODA USD million current	ODA/GNI %	ODA USD million (1) At 2006 prices and exchange rates	
Australia	2 471	0.30	2 123	0.30	2 145	1.0
Austria	1 798	0.49	1 498	0.47	1 613	7.6
Belgium	1 953	0.43	1 978	0.50	1 756	-11.2
Canada	3 922	0.28	3 684	0.29	3 585	-2.7
Denmark	2 563	0.81	2 236	0.80	2 302	2.9
Finland	973	0.40	834	0.40	880	5.5
France	9 940	0.39	10 601	0.47	8 918	-15.9
Germany	12 267	0.37	10 435	0.36	11 048	5.9
Greece	501	0.16	424	0.17	446	5.3
Ireland	1 190	0.54	1 022	0.54	1 068	4.6
Italy	3 929	0.19	3 641	0.20	3 509	-3.6
Japan	7 691	0.17	11 187	0.25	7 824	-30.1
Luxembourg	365	0.90	291	0.84	325	11.7
Netherlands	6 215	0.81	5 452	0.81	5 621	3.1
New Zealand	315	0.27	259	0.27	268	3.7
Norway	3 727	0.95	2 954	0.89	3 349	13.4
Portugal	403	0.19	396	0.21	359	-9.4
Spain	5 744	0.41	3 814	0.32	5 103	33.8
Sweden	4 334	0.93	3 955	1.02	3 853	-2.6
Switzerland	1 680	0.37	1 646	0.39	1 596	-3.0
United Kingdom	9 921	0.36	12 459	0.51	8 839	-29.1
United States	21 753	0.16	23 532	0.18	21 197	-9.9
TOTAL DAC	103 655	0.28	104 421	0.31	95 605	-8.4
Average Country Effort		0.45		0.46		
<i>Memo Items:</i>						
EC	11 771		10 245		10 556	3.0
DAC-EU countries	62 095	0.40	59 035	0.43	55 639	-5.8
G7 countries	69 422	0.23	75 539	0.27	64 919	-14.1
Non-G7 countries	34 232	0.52	28 882	0.51	30 685	6.2
<i>Non-DAC economies:</i>						
Chinese Taipei	514	0.13	513	0.14	474	-7.6
Czech Republic	179	0.11	161	0.12	155	-3.6
Hungary	91	0.07	149	0.13	75	-49.9
Iceland	45	0.25	41	0.27	39	-6.5
Korea	672	0.07	455	0.05	650	42.8
Latvia	16	0.06	12	0.06	15	23.4
Lithuania	47	0.11	25	0.08	44	74.8
Poland	356	0.09	297	0.09	306	3.2
Slovak Republic	68	0.09	55	0.10	55	0.6

(1) Taking account of both inflation and exchange rate movements.

Note: The data for 2007 are preliminary pending detailed final data to be published in December 2008. The data are standardised on a calendar year basis for all donors, and so may differ from fiscal year data available in countries' budget documents.

Source: OECD, 4 April 2008.

CHART 1: NET OFFICIAL DEVELOPMENT ASSISTANCE IN 2007

TABLE 2: SHARE OF DEBT RELIEF GRANTS IN NET OFFICIAL DEVELOPMENT ASSISTANCE
Preliminary data for 2007

	2007		2006		Percent change
	ODA USD million current	of which: Debt relief grants	ODA USD million current	of which: Debt relief grants	Without debt relief grants 2006 to 2007 (1)
Australia	2 471	12	2 123	277	15.6
Austria	1 798	919	1 498	757	6.3
Belgium	1 953	185	1 978	396	0.6
Canada	3 922	15	3 684	260	4.3
Denmark	2 563	123	2 236	113	3.2
Finland	973	-	834	-	5.5
France	9 940	1 505	10 601	3 433	5.6
Germany	12 267	2 868	10 435	2 722	9.8
Greece	501	-	424	-	5.3
Ireland	1 190	-	1 022	-	4.6
Italy	3 929	570	3 641	1 596	46.7
Japan	7 691	1 576	11 187	3 003	-24.0
Luxembourg	365	-	291	-	11.7
Netherlands	6 215	392	5 452	312	2.5
New Zealand	315	-	259	0	3.7
Norway	3 727	61	2 954	23	12.4
Portugal	403	1	396	0	-9.4
Spain	5 744	243	3 814	503	47.6
Sweden	4 334	75	3 955	292	3.4
Switzerland	1 680	59	1 646	98	-0.5
United Kingdom	9 921	70	12 459	3 503	-2.0
United States	21 753	29	23 532	1 585	-3.5
TOTAL DAC	103 655	8 701	104 421	18 874	2.4
<i>Memo Items:</i>					
EC	11 771	-	10 245	-	3.0
DAC-EU countries	62 095	6 949	59 035	13 629	8.8
G7 countries	69 422	6 632	75 539	16 102	-1.1
Non-G7 countries	34 232	2 069	28 882	2 772	10.4

(1) Taking account of both inflation and exchange rate movements.

Source: OECD, 4 April 2008.

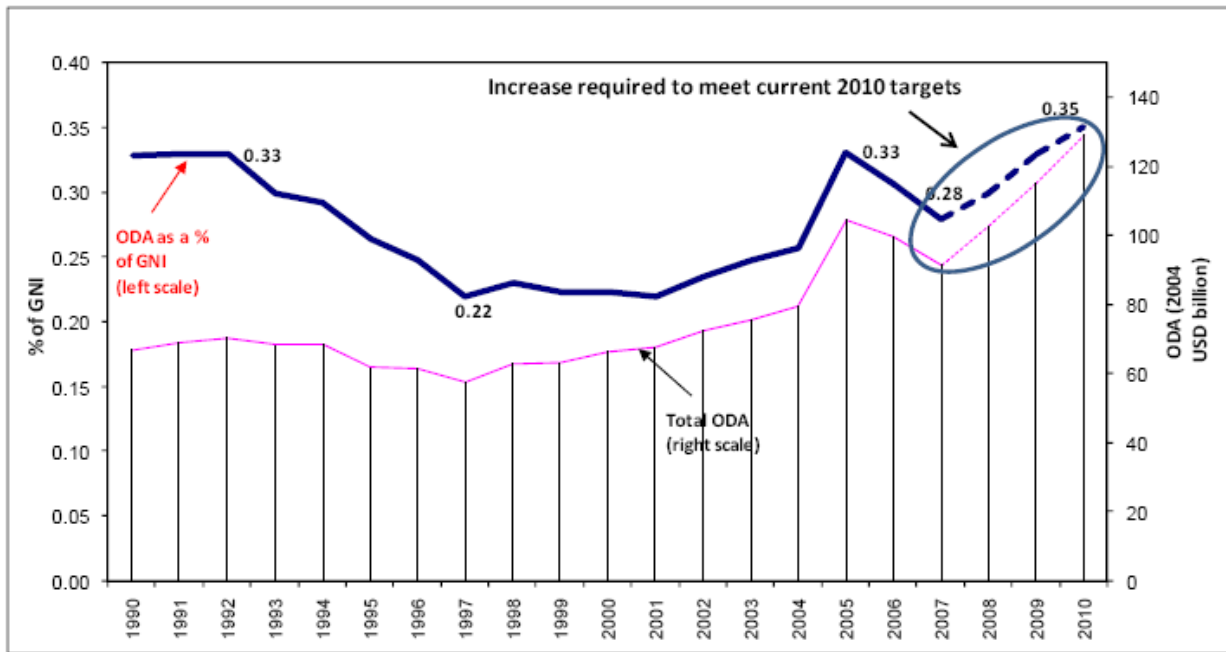
TABLE 3: GROSS OFFICIAL DEVELOPMENT ASSISTANCE IN 2007
Preliminary data for 2007

	2007 ODA USD million current	2006 ODA USD million current	2007 ODA USD million (1) At 2006 prices and exchange rates	Percent change 2006 to 2007 (1)
Australia	2 471	2 123	2 145	1.0
Austria	1 813	1 510	1 627	7.7
Belgium	2 012	2 047	1 809	-11.6
Canada	3 959	3 730	3 619	-3.0
Denmark	2 667	2 315	2 395	3.5
Finland	973	838	880	5.1
France	11 556	12 764	10 367	-18.8
Germany	13 807	12 049	12 434	3.2
Greece	501	424	446	5.3
Ireland	1 190	1 022	1 068	4.6
Italy	4 231	4 003	3 779	-5.6
Japan	13 578	17 115	13 813	-19.3
Luxembourg	365	291	325	11.7
Netherlands	6 607	5 889	5 975	1.5
New Zealand	315	259	268	3.7
Norway	3 727	2 954	3 349	13.4
Portugal	396	402	353	-12.2
Spain	5 947	4 160	5 283	27.0
Sweden	4 334	3 955	3 853	-2.6
Switzerland	1 687	1 657	1 603	-3.3
United Kingdom	11 759	13 075	10 476	-19.9
United States	22 634	24 532	22 056	-10.1
TOTAL DAC	116 528	117 112	107 924	-7.8
<i>Memo Items included in the above:</i>				
EC	12 182	10 678	10 924	2.3
DAC-EU countries	68 157	64 743	61 071	-5.7
G7 countries	81 523	87 267	76 545	-12.3
Non-G7 countries	35 004	29 845	31 379	5.1

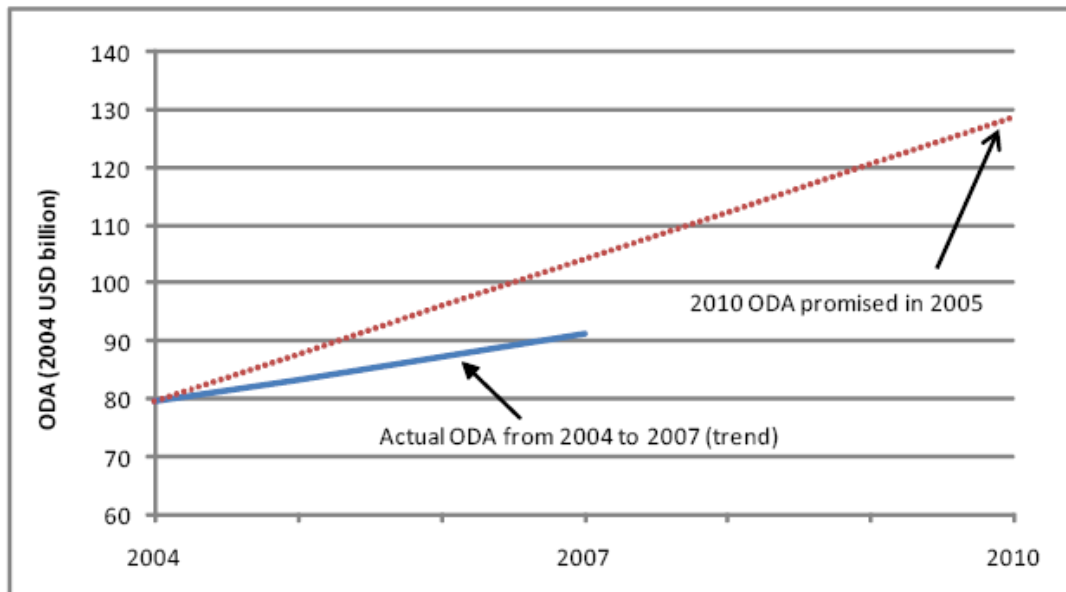
(1) Taking account of both inflation and exchange rate movements.

Source: OECD, 4 April 2008.

CHART 2: DAC MEMBERS' NET ODA 1990-2007 AND DAC SECRETARIAT SIMULATIONS TO 2010

CHART 3: PERFORMANCE AGAINST 2005 GLENEAGLES ODA PROJECTION

Note: This chart does not show actual ODA figures for 2005 and 2006 which were affected by exceptional debt relief.

Bijlage 10: België en het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank

Bijlage 10.1: Jaarrapport van de Belgische delegatie bij het Internationaal Monetair Fonds

Over the last years, the Fund strengthened its activities in low-income countries (LICs) and took on several new initiatives to support low-income countries in a more efficient way. The focus has been on sound macroeconomic policies, adequate responses to a (necessary) upscaling of aid, achieving debt sustainability and also, more recently, on assisting countries in responding to rising food and oil prices. All these initiatives were supported by the Belgian Chair at the IMF Board.

Facilities for low-income countries

While the Poverty Reduction and Growth Facility (PRGF) remains the core instrument for policy and financial assistance to LICs, five countries (Nigeria, Uganda, Cape Verde, Tanzania and Mozambique) are benefiting from the Policy Support Instrument (PSI) which does not entail financial assistance. No country has applied for an Exogenous Shock Facility.

The Board reviewed the Fund's engagement with fragile states and post-conflict countries, and generally agreed that there is scope for improvement, and committed to further enhance its engagement by the end of the year.

Debt Relief Initiatives and Debt sustainability

Since the 2007 report, The Gambia has reached the HIPC Completion Point, bringing the total number of countries that have reached the HIPC Completion Point at 23. Including Cambodia and Tajikistan, twenty-five members have received Fund debt relief under the Multilateral Debt Relief Initiative (MDRI). With Afghanistan, Liberia and the Central African Republic having reached the Decision Point, the total number of countries between HIPC Decision and Completion Point is now 10. Four HIPC eligible countries (Cote d'Ivoire, Kyrgyz Republic, Nepal and Togo) did not reach the Decision Point. The Comoros, Eritrea, Somalia and Sudan meet the income and debt criteria to become HIPC eligible but so far have not requested a Fund or IDA program.

To allow faster debt relief for countries with protracted arrears (Liberia, Somalia, Sudan), the IMF Executive Board modified the PRGF-HIPC Trust Instrument. Hereafter, performance under Staff Monitored programs (SMPs) could be included in the track record toward reaching the HIPC Decision Point. This would apply to cases where the Board agrees with staff's assessment that macroeconomic and structural reform policies under the SMP meet the policy standards associated with programs supported by arrangements in the upper credit tranches (UCT), such as the Stand-By Arrangement (SBA) and PRGF. As a result, a member country would be able to make its performance under a qualifying SMP count toward the track record to qualify for HIPC debt relief or toward the Decision Point track record despite the lack of financing assurances that would allow access to other qualifying instruments identified in the PRGF-HIPC Trust Instrument. Liberia, one of three HIPC-eligible countries with protracted arrears to the Fund, was the first to benefit from this change and reached its Decision Point in March 2008.

The Board approved modalities to facilitate bilateral contributions to finance the cost of Fund debt relief for Liberia. Part of the Special Contingent Account-1 (SCA-1) and of deferred charges that

were restituted to their contributors. Many of these contributors have agreed to transfer their share in SCA-1 and deferred charges to a Liberia Trust Fund to finance debt relief for Liberia. Belgium is contributing about 8 million euros.

Helping LICs maintain debt sustainability remains a top priority. A project aimed at enhancing LICs' debt management capacities has been initiated in cooperation with the World Bank, and training is provided for country officials to enable them to use the Debt Sustainability Framework (DSF) as a policy tool. On the creditor side, the Fund has built on the commitment of major development banks to use the DSF in tailoring financing terms.

Fund staff worked closely with the OECD's export credit group to define the sustainable lending principles agreed in January. The principles obligate OECD export credit agencies to observe IMF and World Bank concessionality requirements in LICs where they exist, and to take into account the results of debt sustainability analyses for others. Measures were taken to enhance information sharing between all creditors, including through the creation of a dedicated web-based mailbox. Outreach efforts continue, especially towards non-OECD creditors. Advice to LICs on borrowing strategies will be refined. Bank and Fund staff also conduct an annual survey of litigation against HIPC countries. At the request of the country authorities, IMF and World Bank staff will give technical support to HIPCs by providing contextual factual notes on HIPC Initiative issues.

Macroeconomic responses to scaling up aid

Scaling up development aid is an essential part of the international strategy for reaching the Millennium Development Goals (MDGs). The Board examined best practices for policy design in Fund-supported programs in the context of aid inflows, emphasizing the need to coordinate fiscal, monetary and exchange rate policies. At the same time, it was noted that, so far, the anticipated scaling up of aid across LICs was not widely evident.

Members' Poverty Reduction Strategies provide the framework around which aid is being scaled up. Baseline aid projections in Fund programs should represent the staff's best estimates, but staff should also be available to assist the authorities in preparing scaling-up scenarios, consistent with maintaining macroeconomic stability and ensuring debt sustainability. In addition, Fund-supported programs should generally support the full spending and absorption of aid, provided that macroeconomic stability is maintained. Medium-term fiscal frameworks incorporating a longer-term view of spending plans and potential resource availability are important for macroeconomic policy formulation, and, in the face of volatile aid disbursements, there is merit in smoothing expenditures over time. Strengthening public financial management systems is critical for effective utilization of scaled-up aid, and this should be accompanied by measures, including domestic revenue mobilization, to avoid long-term reliance on aid.

Rising food and oil prices

In recent months the Fund has focused on the consequences of the soaring oil and food prices. The Research Department is diagnosing the macroeconomic consequences. The Policy Development and Review Department started reviewing the design of some of the Fund's facilities, especially the Exogenous Shock Facility and Emergency Assistance for Natural Disasters accordingly. The Fiscal Affairs Department works on the optimal policy response for countries that are most affected by the soaring prices. In the coming weeks, the Board will decide on an augmentation of financing access under the existing PRGFs for Guinea, Mali, Niger and Madagascar. The same is

considered for Burundi, Burkina Faso, the Central African Republic, Mali, Malawi, Senegal, Uganda, Togo and Guinea Bissau.

Future Work

In light of a general refocusing of its work, the Fund will further concentrate on its core areas of expertise —macroeconomic policies and institutions that support the stability necessary for sustained growth and poverty reduction— and will do less on non-core structural issues that are clearly outside the Fund’s mandate. It will build on cross-country experience and perspectives while providing policy advice tailored to the needs of the country, capacity building assistance, and financial and policy support through programs. Some shift in the focus of Fund engagement is expected, particularly as countries grow and mature, with greater emphasis on the policy response to capital inflows, commodity price swings, financial market development, and debt sustainability in light of substantial debt relief and new financing sources. Cooperation with the World Bank and donors will be strengthened, including through implementation of the Joint Management Action Plan and pilot projects involving closer coordination in the areas of public financial management, the financial sector, and natural resource management in a number of African countries. World Bank and Fund staffs will continue to track progress toward the Millennium Development Goals as is done in the yearly Global Monitoring Reports.

Bijlage 10.2: Belgische bijdrage aan de Wereldbankgroep

Agence internationale de développement						Dépenses				Prévisions	
Nom du programme/ Trust Fund (AID)	Service	Pays/Région	Gouv/ ONG/Multi	2004	2005	2006	2007	2008			
Fonds fiduciaire pour le renforcement de la gouvernance dans le secteur forestier (situation post conflit)	D1.2	CONGO (REP. DEMOCRATIQUE) (KINSHASA)	Coopération gouvernementale	0	0	500.004	0				
Multi-donor trust for Aceh and North-Sumatra	D2.1	INDONESIE	Multilatéral EARMARKED (Contrib. volontaires affectées)	0	0	4.000.000	4.000.000				
Reconstitution International Development Association IDA 14	D4.1	Belgique	UNIVERSEL / PAYS NON SPECIFIE / Multilatéral CORE (Contrib. volontaires OBLIGATOIRES)	0	0	74.000.000	74.000.000	74.167.000			
Participation Belgique Financement Initiative HIPC dans le cadre de l'IDA	D4.1	Belgique	UNIVERSEL / PAYS NON SPECIFIE / Multilatéral CORE (Contrib. volontaires générales)	0	0	7.230.000	7.230.000	16.240.000			
MDRI - IDA	D4.1	Belgique	UNIVERSEL / PAYS NON SPECIFIE / Multilatéral CORE (Contrib. volontaires OBLIGATOIRES)	0	0	0	4.330.000	7.217.000			
AID/IDA Contrib. CORE TO RECONSTITUTION OF THE RESSOURCES	D4.1	Belgique	UNIVERSEL / PAYS NON SPECIFIE / Multilatéral CORE (Contrib. volontaires générales)	74.166.667	148.333.333	0	0				
sous-total				74.166.667	148.333.333	85.730.004	89.560.000	97.624.000			
				sous-total core		81.230.000	85.560.000	97.624.000			
Banque internationale de reconstruction et de Développement											
BELGIAN POVERTY REDUCTION PARTNERSHIP PROGRAM - BPRP not detailed	D4.1	REGION AFRIQUE SUD DU SAHARA - Plusieurs pays ou indéterminé	Multilatéral EARMARKED (Contrib. volontaires affectées)	1.000.000	2.000.000	2.925.000	0	3.200.000			
PRODEC ENSEIGNEMENT DE BASE ET PROFESSIONNEL EXECUTE PAR BANQUE MONDIALE	D1.3	MALI	Coopération gouvernementale	3.658.578	0	0	0				
SENIOR POVERTY ECONOMIST FOR THE WORLDBANK / BELGIAN POVERTY REDUCTION PARTNERSHIP (BPRP)	D4.1	REGION AFRIQUE CENTRALE - Plusieurs pays ou indéterminé	Multilatéral EARMARKED (Contrib. volontaires affectées)	200.000	0	0	0				
WORLD BANK CONFERENCE ON DEVELOPMENT ECONOMICS - EUROPE / CONFERENCE ABCDE DE LA BANQUE MONDIAL CO-ORGANISE PAR LA BELG	D4.1	Belgique	UNIVERSEL / PAYS NON SPECIFIE / Multilatéral EARMARKED (Contrib. volontaires affectées)	400.000	0	0	0				
FONDS FIDUCIAIRE BANQUE MONDIALE POUR L'ALLEGEMENT DE LA DETTE / TRUSTFUND BURUNDI 050458	D1.2	BURUNDI	Multilatéral EARMARKED (Contrib. volontaires affectées)	3.000.004	0	0	0				
FINANCEMENT DU PROGRAMME "FAST TRACK INITIATIVE - EDUCATION FOR ALL"	D4.1	Belgique	UNIVERSEL / PAYS NON SPECIFIE / Multilatéral CORE (Contrib. volontaires générales)	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.200.000			
WORLD BANK INSTITUTE (WBI) - Fight against corruption	D4.1	REGION AFRIQUE SUD DU SAHARA - Plusieurs pays ou indéterminé	Multilatéral EARMARKED (Contrib. volontaires affectées)	0	600.000	400.000	0	500.000			
Belgian Contrib. to the "North Gaza Emergency Sewage Treatment Project"	D1.1	PALESTINE	Coopération gouvernementale	0	4.000.000	0	0				
Temporary International Mechanism - Contrib. to the Emergency Services Support Program	D1.1	PALESTINE	Multilatéral EARMARKED (Contrib. volontaires affectées)	0	0	0	2.500.000				
Extractive Industries Transparency Initiative	S3.1	Belgique	UNIVERSEL / PAYS NON SPECIFIE / Multilatéral EARMARKED (Contrib. volontaires affectées)	0	0	0	500.000				
WATER AND SANITATION PROGRAM (WSP/AF) - NON SPECIFIE	D4.1	REGION AFRIQUE SUD DU SAHARA - Plusieurs pays ou indéterminé	Multilatéral EARMARKED (Contrib. volontaires affectées)	400.000	400.000	0	0				
CLEAN AIR INITIATIVE - BENIN	D4.1	BENIN	Multilatéral EARMARKED (Contrib. volontaires affectées)	80.000	0	0	0				
CLEAN AIR INITIATIVE - BURKINA FASO	D4.1	BURKINA FASO	Multilatéral EARMARKED (Contrib. volontaires affectées)	80.000	0	0	0				
sous-total				9.818.582	8.000.000	4.325.000	4.000.000	4.900.000			
TOTAL				83.985.249	156.333.333	90.055.004	93.560.000	102.524.000			

2008 World Bank Group MDG Progress Report

Introduction

Since 2000, the World Bank Group has gradually integrated the Millennium Development Goals (MDGs) in its analyses and operations. For the past five years, the Bank's Global Monitoring Report provides information on the MDGs on a yearly basis.

Our first two MDG reports to Parliament, published in 2006 and in 2007, were more comprehensive in nature. The 2006 report, for instance, included an introduction to the World Bank Group, the role of the Executive Board, and the cooperation between the World Bank Group, the United Nations system and the Belgian Development Cooperation. The 2006 and 2007 reports included numbers on World Bank support to the MDGs. However, these numbers only present a portion of the World Bank Group's support to the attainment of the MDGs, and, in addition, it is difficult to make a proper attribution. Thus, we have not included MDG related numbers in the 2008 report.

In fiscal year 2007, IBRD and IDA have provided US\$24.7 billion in lending (and grant) operations, and analytical and advisory services to low-and middle-income countries. In addition to technical assistance and analytical services, IFC has committed US\$8.2 billion in loans, equity and structured finance to developing countries. MIGA has issued US\$1.4 billion guarantees to private investors in developing countries. In addition to these core business activities, the World Bank manages a portfolio of about US\$9 billion in trust fund resources.

The GMR Progress Report aims at updating the second report of 2007. **Chapter 1** of this MDG report presents the Bank Group's take on the MDG status at the end of the first trimester of 2008. **Chapter 2** concentrates on the challenges of rising food prices the poorest are facing and on the World Bank's response to address this major challenge. A **third** (and final) **chapter** focuses on the Belgian financial contributions to the World Bank Group.

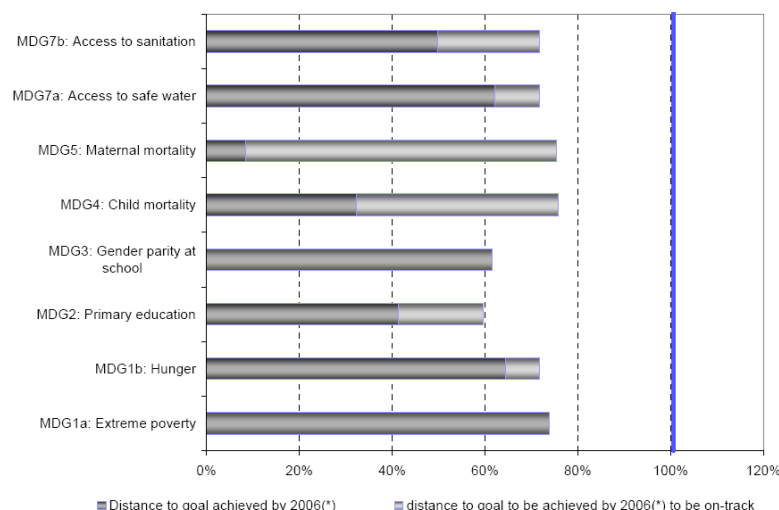
1. Monitoring of the MDGs – Evaluation by the World Bank – Situation as of March 31, 2007 (www.worldbank.org/gmr2008).

Its main findings are summarized below. Part I of the GMR assesses the progress and the priorities in the agenda to achieve the Millennium Development Goals (MDGs). Part II deals with the challenge of environmental sustainability and its implications for developing countries. Based on these assessments, the report sharpens the integrated agenda for inclusive and sustainable development.

1.1. Monitoring the development agenda – Millennium Development Goals at Midpoint: Where are we?

Halfway to 2015, the international community needs to recommit to the development goals and redouble efforts to achieve them. While many developing countries are making impressive progress toward the MDGs, many others are falling behind. On current trends, a majority of countries will fall short of most MDGs. Yet, the MDGs remain achievable for most countries, if stronger efforts are made both by the countries themselves and their development partners—in the spirit of mutual accountability for these goals agreed at Monterrey. The planned high level international meetings in 2008 (Accra and Doha) provide an opportunity to agree on priorities, including setting possible interim milestones toward the goals to focus the action and measure progress.

Figure 1 - At global level, progress and prospects vary widely across MDGs

MDG 1: Eradicate Extreme Poverty and Hunger

Accelerated economic growth makes the achievement of the MDG 1 of halving extreme poverty by 2015 likely at the global level (see Figure 1). Thanks to a more conducive global environment—for trade, finance, technology, and migration—per capita GDP growth accelerated in most low- and middle-income countries in the past decade, paving the way for substantial poverty reduction. Faster growth was in many cases accompanied with rising inequalities. But with better economic management, it was also characterized by a much lower incidence of recessions and crises, which most often hurt the poor. As a result, current estimates suggest that two third of the poverty reduction effort to be accomplished between 1990 and 2015 had been realized by 2005; and that a prolongation of current GDP trends would most probably allow MDG 1 to be achieved before 2015. While most of the poverty reduction between 1990 and 2004 took place in East Asia and Pacific, South Asia would contribute the most to global poverty reduction in the next decade.

Yet, progress has been uneven, with many countries lagging behind. In Africa and in fragile states progress in poverty reduction has been the slowest. Indeed, in aggregate, the incidence of extreme poverty rose in this group of countries. Fragile states, wracked by conflict and hampered by weak governance and capacities, account for about 19% of the population of low income countries but more than one third of their poor people. Globally, nearly one billion people continue to live in extreme poverty.

MDG 2: Achieve Universal Primary Education & MDG 3: Promote Gender Equality and Empower Women

Rising enrollments are paving the way for reaching universal primary education completion and gender parity at school, though likely not by the target date. In recent years, school enrollments rose sharply, in Sub Saharan Africa (SSA) and South Asia (SAS) in particular—often in response to comprehensive educational reforms such as the abolition of tuition fees. With higher enrollments, gender disparity in primary and secondary education declined by 60% between 1990 and 2005. In turn, the MDG 3 of eliminating gender disparity at school is now attainable by 2015 (this target was originally to be met preferably by 2005).

Yet, enrollments - even universal - are only a necessary but not sufficient condition to ensure that all children will be able to complete a full course of primary schooling by 2015. Enrollment measured with administrative data often significantly exceeds attendance measured with surveys, revealing the extent of absenteeism. Furthermore, substantial drop outs, repetition and late entry at school (above the official age) make the MDG 2 very ambitious at the global level, if not unrealistic given the little time left to have all children enrolled in time to complete primary school by 2015. Between 1990 and 2006, only 41% of the total distance to the MDG 2 was covered using the primary completion rate as indicator of progress. The challenge is particularly acute in SSA, which is far off track to meet both MDG 2 and MDG 3.

MDG 4: Reduce Child Mortality & MDG 5: Improve Maternal Health

Progress made in terms of child and maternal mortality casts doubts on the prospects of reaching MDG 4 and MDG 5. Between 1990 and 2006, the probability for a child born in a developing country to die before the age of 5 went down from 10.1 to 7.9% , an achievement hardly sufficient to cover half the distance needed to meet the MDG 4 of reducing child mortality by two thirds. The prevalence of HIV/AIDS and malaria significantly contributes to slow down progress in the countries with higher mortality rates, mostly located in SSA. Similarly, maternal mortality progress between 1990 and 2005 an estimated reduction from 430 to 400 deaths per 100,000 births—represents less than one tenth of the distance to be covered to meet the MDG 5 of reducing maternal mortality by three quarters between 1990 and 2015. On current trends, these two MDGs will unlikely be met at the global level, in SSA and SAS, and in most countries.

MDG 6: Combat HIV/Aids, Malaria, and Other Diseases

The prevalence of HIV AIDS and Tuberculosis started to stabilize at the turn of the decade. It is estimated that 31 to 36 million people worldwide were living with HIV in 2007, out of which 21 to 24 million in SSA and 3 to 5 million in SAS. Most of recent progress originates in SSA, where the proportion of people living with HIV decreased from 6 to 5% between 2001 and 2007. But progress was not noticeable elsewhere. Europe and Central Asia (ECA) and Latin America and Caribbean (LAC) even recorded significant increases, though starting from much lower levels than SSA. Conversely, the prevalence of Tuberculosis is on the decline everywhere but in SSA (which has the highest prevalence rates) where it has been roughly stable since 2003. As such, MDG 6 is attainable, but for Malaria (mostly located in SSA), for which it is still very difficult to monitor incidence.

MDG 7: Ensure Environmental Sustainability

Substantial progress has been registered in terms of people's access to water and sanitation, less so in terms of integrating the principles of sustainable development into countries' policies. Data from 2004 suggest that 60 and 50%, respectively, of the distance to the MDG 7 of halving the proportion of people without access to safe water and sanitation facilities has been covered, and one could expect a significant part of the remaining distances to be covered before 2015. But broader progress to integrate the principles of sustainable development into country policies is much slower. In fact, the cost of resource depletion and air pollution was estimated to amount to 15 % of developing countries' GNI in 2005, up from 11 % in 1990.

MDG 8: Develop a Global Partnership for Development

Official development assistance (ODA) from the Development Assistance Committee (DAC) countries of the OECD has increased steadily in the last decade, but fell by 5% in real terms in 2006, and preliminary indications are that it declined again in 2007. Aid today is more flexible, more aligned to national priorities and more selective.

However, aid from DAC countries still falls short of the UN target of 0.7% of gross national income. Moreover, multilateral trade discussions have not yet delivered tangible results. In addition, the aid architecture landscape has changed significantly in the last few years in light of the recent increase in the number of vertical funds as well as the growing importance of emerging (non-DAC) donors. The growing complexity of the global aid architecture can be illustrated by three distinct but often inter-related phenomena:

- (1) *proliferation* (refers to the increasing number of donor channels providing ODA);
- (2) *fragmentation* (refers to the increasing number of donor-funded activities with decreasing financial size);
- (3) *verticalization* (means an increasingly specialized focus of ODA providers on narrowly-defined themes, such as HIV/AIDS, often accompanied by earmarking of donor funds).

While the different aid delivery mechanisms and approaches add to the complexity of the global aid architecture, they are not inherently incompatible with each other or with the country-based model. A country-driven approach provides a platform upon which different ways of delivering aid (traditional bilateral ODA, emerging donors and vertical funds) can work together in an integrated fashion to the benefit of recipient countries. The Paris Declaration on harmonization and alignment for development effectiveness is a significant step forward towards addressing the complexities of the existing aid architecture and restating the centrality of the country-based approach to development aid.

The role of IDA (the soft lending and grant window of the World Bank Group) in the international aid architecture is of a dual nature. It includes:

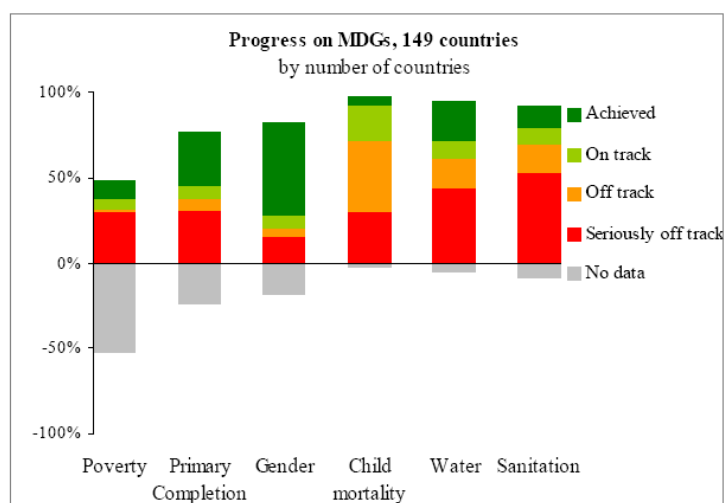
- directly providing financing and knowledge services to client countries in support of their priorities and needs;
- supporting a platform for the delivery of aid that helps to enhance aid effectiveness.

To perform this dual role, IDA relies on its core strengths which enable it to provide support to client countries but also to provide a platform for development assistance. Client surveys and the Strategic Partnership for Africa have identified the following core strengths: (1) financial resources (volume, quality and predictability); (2) knowledge base and policy advice; (3) multi-sectoral perspective; (4) global reach combined with local presence; and (5) convening power.

IDA's "glue" (platform) role materializes as a combination of other derivative strengths, which include: (1) flexibility to adapt to country circumstances; (2) ability to act as a first mover; and (3) platform for leveraging other funding and scaling up poverty reduction interventions.

1.2. The Challenges Ahead

Looking ahead, the challenge to reach the MDGs will increasingly be concentrated in low income countries, and especially fragile states, where progress is slower - although many middle income countries, especially those with large concentrations of poverty, will continue to face substantial challenges. On all MDGs, fragile states lag behind other developing countries. This group of countries poses particular development challenges, as many involve conflict or post conflict environments that make the delivery of development finance and services especially problematic.

At country level, on current trends most countries are off track to meet most MDGs (see Figure 2.2. below). This picture is somewhat hidden by the influence of large and better performing developing countries, such as India and China, on aggregates. But observation at the country level provides a more heterogeneous, less positive picture. On all MDGs - except MDG 3 - the proportion of off track countries exceeds that of on track countries. On several MDGs, data gaps remain large.

1.2.1. Inclusive and Sustainable Development: A Six Point Agenda

Progress toward the MDGs must be quickened and broadened to include the many countries that are lagging behind. To meet these challenges, the report sets out a **six point agenda** for inclusive and sustainable development. We have summarized this agenda bullet-wise and elaborated in more detail on the bullet related to International financial institutions (IFIs).

(1) Sustain and broaden the growth momentum

- Strong and inclusive growth must be at the center of the strategy to achieve the MDGs;

- Need for concerted efforts to spur growth in lagging countries in Africa and fragile states; a dynamic agricultural sector crucial for strong and inclusive growth in many poor countries;
- Sound macroeconomic policies, a conducive private investment climate (regulatory environment, infrastructure), and good governance are essential for growth;
- Need for careful monitoring of and responsiveness to risks to developing country growth arising from recent financial market crisis and rises in oil and food prices;

(2) Achieve better results in human development

- programs in health and education must be stepped up, but increased public spending alone is not the answer; quality and equity of spending are equally important;
- Need for stronger focus on combating malnutrition, especially among children, to underpin better human development outcomes;
- Policies and interventions must factor in strong linkages between health and education outcomes, nutrition, and environmental factors—water and sanitation, pollution, climate change;

(3) Integrate development and environmental sustainability

- Environmental sustainability must be integrated into core development work, maximizing synergies;
- For natural resource dependent countries, sound resource management is critical for sustainable growth;
- Developing countries will suffer most from climate change and are least able to adapt; for them the best way to adapt is to develop;
- Mitigation of carbon emissions will require financing and technology transfer to developing countries. Such support should not divert resources from other development programs;

(4) Scale up aid and increase its effectiveness

- Donors must expedite aid delivery in line with commitments. Sizable shortfalls loom if current ODA trends persist, which will particularly hurt poor countries and fragile states that offer promising scale up opportunities;
- The changing aid architecture promises more resources and innovation but also poses new challenges for aid effectiveness and coherence. The Accra High Level Forum provides a timely opportunity to address the new, dynamic dimensions of the aid agenda;

(5) Harness trade for strong, inclusive, and sustainable growth

- Aim for a successful Doha outcome in 2008. High food prices provide a window of opportunity to move on agricultural trade reform;
- Aid for trade to strengthen trade logistics, supported by services liberalization, is important for poor countries' competitiveness and ability to benefit from trade opportunities;

(6) Leverage IFI support for inclusive and sustainable development

- IFIs' declining relative financing role does not imply less relevance. Their impact through leverage remains key in achieving collective action on development (MDGs and related outcomes) and the increasingly important G/RPGs such as climate change;
- Adaptation of strategy to increasing client differentiation and global change initiated by several IFIs is important and timely.

1.2.2. Leveraging IFI Support for Inclusive and Sustainable Development

Net financial flows to developing countries from IFIs relative to other sources of financing have been declining. In 2007, IFIs had a share in net ODA of only 8%. Net non-concessional flows turned slightly positive in 2007 after four years of large negative flows. But IFIs' declining relative financing role does not imply less relevance. The true measure of their impact must consider the development leverage they achieve beyond their narrow financing role. Their impact through leverage remains key in achieving collective action on development (MDGs and related development outcomes) and the increasingly important global and regional public goods. Shareholder recognition of

this broader impact through leverage is reflected in record pledges made in the past year for replenishment of IDA 15 and AfDF XI.

Responding to change: new strategic frameworks

IFIs face a challenging context of rapid change brought about by globalization, an evolving international financial architecture, and increasingly differentiated client needs across low-income countries, fragile states, and MICs. They must adapt their strategies to this change. While a process of adaptation has been underway for some time, all IFIs over the course of past year initiated major strategic reviews and introduced important shifts. These strategic shifts have three common themes:

- (1) First is a shift in client and business focus to promote inclusive and sustainable globalization. One aspect of this shift, for example, has been a sharpened focus on low-income countries and fragile states, and also on major concentrations of poverty within MICs, to connect the “bottom billion” to the global economy. Another is a strengthening of private sector operations, as private sector supply response is essential to reap the full benefits of globalization. Common to these shifts is a sharper differentiation of products and services across clients.
- (2) Second is an orientation toward knowledge services as a critical means to achieving development leverage and as the glue that binds development partners - by building country absorptive capacities, strengthening country strategies, underpinning aid effectiveness, disseminating best practice, and developing a shared knowledge base. There is demand for knowledge services from both low- and middle-income countries, but it requires innovation to increase flexibility and responsiveness. Middle-income countries also offer practical experiences that IFIs can increasingly tap for dissemination to low-income countries.
- (3) Third is an increased emphasis on global and regional public goods (G/RPGs), through direct interventions and by creating an enabling environment to leverage private sector. These G/RPGs span global macroeconomic and financial stability, international financial architecture, trade, control of communicable diseases, global environmental commons, regional economic integration, and global and regional knowledge goods. The increased focus on G/RPGs poses a challenge for IFIs whose business model has in large part been structured around country platforms. Success in carrying out these strategic shifts will be crucial to IFIs’ ability to increase impact by leveraging their assets and activities. Progress in ongoing efforts to adapt governance structures - members’ quotas, voice, participation - also will be important for continued effectiveness.

Ensuring strong operational outcomes in a context of change

Amid this process of strategic change, Multilateral Development Banks (MDBs) posted an overall strong performance in their financial operations during 2007. Their gross disbursements reached a record \$48 billion. Concessional flows and non-concessional flows to non-sovereign entities have been the most dynamic elements. Gross concessional flows rose by 10% to over \$12 billion, with flows to Africa showing the fastest increase. MDB support to Sub-Saharan Africa has more than doubled since 2000.

Implementation capacity (including fiduciary) constitutes the key bottleneck in scaling up concessional finance. MDB non-concessional flows to non-sovereign entities rose to over \$13 billion in 2007, a quadrupling since 2000. Half of these flows are accounted for by the IFC and the other half by private sector arms of other MDBs. Encouragingly, non-sovereign flows to Africa have also more than doubled since 2000. An important IBRD-IFC innovation in 2007 was the establishment of a Global Emerging Markets Local Currency Bond Fund. Guarantees, cofinancing, and trust fund operations have also expanded (IDA and IBRD guarantees have an average leverage ratio of almost 10 to 1). On the other hand, non-concessional lending to sovereigns, about \$22 billion in 2007, has been generally flat, with large fluctuations depending on individual country circumstances.

Challenges to effective engagement are especially complex in fragile states. The needs in these countries are huge, as they are farthest away from reaching the MDGs, but they present difficult political and governance contexts for effective delivery of development finance and services. Nonetheless, MDB financial flows to fragile states rose by about 55% in the five year period 2002-2007, reaching \$2.4 billion. As some of these states move from peace building to state building, demand for MDB support will rise further. Developing and implementing effective operational

strategies for fragile states is a key element of IFIs' contribution to the agenda for inclusive and sustainable development.

Strong country-led development strategies (Poverty Reduction Strategies or equivalent strategic frameworks) are central to development effectiveness, even more so in a changing aid architecture characterized by a plurality of aid sources and modalities. Strengthening country strategies is an important focus of IFI knowledge services and capacity building. In 2007, 13% of low-income countries were deemed to have well developed operational frameworks while another 67% had taken significant action to develop such frameworks (comparable figures for 2005 were 8% and 56%, respectively). These figures show progress but also a continuing challenge.

IFIs are making progress on alignment and harmonization in the framework of the Paris Declaration, but monitoring surveys show room for improvement on several dimensions: use of country systems and implementation frameworks; efficient modalities for joint operations and programmatic and sector wide approaches; and predictability of support. Harmonization in the context of the changing aid architecture, with the emergence of new players such as vertical funds that committed around \$3.5 billion last year, poses new challenges. In 2007, the report of an External Review Committee (Malan Report) identified areas for strengthening collaboration between the Fund and the Bank, including in crisis management, work on fiscal and financial sector issues, and technical assistance. Implementation of the Committee's recommendations is proceeding under a Joint Management Action Plan drawn up during the year.

Better tracking results

International financial institutions are making progress in strengthening the results orientation of their operations and supporting partner countries' capacity to manage for results. A range of internal and external monitoring and evaluation methodologies have been developed to track IFI performance and results.

Findings from these exercises over the past year show mixed results. They show improvements in implementation of key programs such as the development outcomes targeted in IDA 14 Results Measurement System, and the World Bank's Africa Action Plan and Infrastructure Action Plan. The MDBs' Comparative Assessment System (COMPAS) indicators show progress on several dimensions of the results agenda, such as results orientation of country assistance strategies and processes related to projects and program design and implementation. But they also point to the need for stronger efforts to link resource allocation, incentives, and institutional learning to results.

Findings from IFI independent evaluations conducted over the past year included the need to further streamline conditionality, correct under-investment in regional public goods, achieve further progress in decentralization, and improve the development impact of private sector projects. Overall, results tracking methodologies need to develop a stronger focus on real results on the ground, such as the MDGs, as against processes. Also, there is need for stronger, concerted support for country capacity building for development data.

1.3. Environmental Sustainability

The second part of the Global Monitoring Report focused on a special theme, i.e. environmental sustainability. The planet has been warming up since the industrial revolution as a result of human emissions of greenhouse gases (GHGs). This global warming has accelerated in the second half of the 20th century and especially since the 1990s. If past trends in emissions continue, the world could experience mean global temperature increases between 2 and 6 degrees centigrade by the end of the century. These temperature increases and accompanying changes in precipitation, sea level rise, and extreme weather events will not be evenly distributed across countries: temperatures will rise more in northern latitudes than in subtropical regions. Poor countries will suffer the most from, and are able to adapt the least to the effects of climate change. However, vulnerability to climate impacts varies widely among developing countries, suggesting that adaptation planning must be country specific.

Substantial progress has been made in dealing with climate change over the past 20 years, most notably by establishing the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) and the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC). The formulation of an international architecture to deal with climate change is an ongoing process. Despite its limitations, the Kyoto Protocol has helped establish a foundation for global collective action to build on. Future agreements will be judged according to their ability to limit GHG emissions significantly, to do so in a cost effective and equitable manner, and to ensure widespread compliance.

For developing countries, the best way to adapt to climate change is to promote inclusive development. This will help to reduce vulnerability to climate impacts through economic diversification and by providing the poor with the resources they need to adapt. Although adaptation is a private good, governments have a role to play in fostering it: they can help provide information, including weather forecasts; they can facilitate infrastructure investments and promote efficient market responses to climate change.

Preventing dangerous changes in climate will necessarily involve mitigation of GHGs. CO₂ emissions from fossil fuel can be brought down by reducing the energy intensity of output and the carbon intensity of energy. Studies of the technical feasibility of improving energy efficiency indicate considerable scope for improving energy efficiency and for replacing fossil fuels with renewable energy sources. The use of technologies that are more energy efficient and the tapping of renewable energy sources will depend in part on the world's making a commitment to reduce GHG emissions. Through carbon pricing, the reductions in carbon emissions in developing countries could be sold on the carbon market to finance low carbon technologies. This approach, however, would require a long term commitment since low carbon capital investments will yield carbon reductions only over a long horizon.

International financial institutions may be able to bridge the gap between current schemes and those that will replace them in the longer term. Carbon finance can also help reduce emissions from deforestation: using carbon finance to protect forests will require the development of institutions to monitor and protect forests at the national level, as well as funding from developed countries, through a carbon market or other forms of assistance.

The MDG 7 - ensuring environmental sustainability - is the most crosscutting of the MDGs. Being able to manage the environment and natural resources is fundamental for the sustainability of MDG outcomes. Sound environmental management can have positive impacts on such key MDG goals as poverty reduction, education, gender equality, and health.

2. Rising Food Prices - The World Bank's Response

The rising trend in international food prices continued, and even accelerated, in 2008. Increased bio-fuel production has contributed to the rise in food prices. Rising global food prices are contributing to high food inflation in many countries. The doubling or more of food and fuel prices is pushing 100 million people into poverty potentially reversing the gains of the last decade, depending on how overall economic growth responds to increased wealth accumulation and investment by net food-selling rural households. There is also the risk of derailing recent gains in malnutrition.

Food prices have risen because of increasing costs: (1) increased production costs (including fertilizer, energy and transport); (2) drought, flooding, pests and disease in key grain regions; (3) declining US dollar; and (4) low stocks. Prices have also increased because of increasing demand: (1) sustained food demand from developing countries; (2) diet changes (from grain to more diversified diet, meats and dairy with higher demand for grain and oil seeds); and (3) biofuel mandates.

The observed increase is not a temporary phenomenon, but likely to persist in the medium term. Food crop prices (such as wheat, maize and rice) are expected to remain high in 2008 and 2009 and then begin to decline as supply and demand respond to high prices. However, they are likely to remain above the 2004 levels through 2015 for most food crops. In addition, climate change brings further uncertainty.

A rapid and comprehensive response is required because of the severity of the global food crisis and the danger of losing a decade of progress on poverty alleviation. For the World Bank, this includes support to rapid policy and emergency responses (including just-in-time policy advice and scaling up existing programs and ongoing investment projects for safety nets and agricultural programs) as well as support for governments' medium-term agenda (such as focusing on expanded investments in agriculture and improved instruments for risk management and improving access to social safety nets).

The World Bank is vigorously supporting the emerging UN coordination process. The World Bank is also thinking of creating a Global Food Crisis Response Program (GFRP), i.e. an overall framework to coordinate WB crisis response

in partnership with other multilateral organizations and donor agencies, while supporting the evolving coordinating role of the United Nations Task Force on the Global Food Crisis, established recently in Berne.

The GFRP program development objectives would be to: reduce the negative impact of high food prices on the poor in a timely manner; support the governments in the design of sustainable policies that mitigate the adverse impact of more volatile food prices on poverty; and provide a financing mechanism for a fast start.

The menu of possible program components would include:

- Component 1: Food price policy and market stabilization;
  - Component 2: Ensuring food access and reducing nutritional vulnerability among the poor;
  - Component 3: Enhancing domestic food production and marketing response; and
  - Component 4: Implementation support, communications and monitoring and evaluation.
- To support low-income countries, the Bank is thinking of creating a Trust Fund for Food Crisis Response.

3. Belgium's Financial Contributions to the World Bank and some Partner Agencies

Besides the regular contributions to IBRD (on the budget of the Federal Public Service Finance), IDA (formerly on the budget of the Federal Public Service Finance, since 2000 on the budget of the Federal Public Service Foreign Affairs and Development Cooperation), IFC and MIGA (on the budget of the Federal Public Service Finance), Belgium contributes also to a number of specific programs financed from the budget of the Belgian Directorate General Development Cooperation (DGDC) and administered by the Bank. Most of these contributions are directly linked to the pursuit of the MDGs.

The World Bank also administers financial resources to finance global initiatives to which DGDC contributes, such as the Global Environment Facility, Global Fund for HIV/AIDS, TB and Malaria. In addition, DGDC also participates in Trust Funds administered by IDA. As IDA is not always able to satisfy the demands for financial resources for core and knowledge activities with its administrative budget, these trust fund resources, which can be single-purpose, and single or multi donor, tend to complement regular budgetary resources available to IDA.

The Belgian Attachés of the DGDC, in coordination with the Belgian representatives in the World Bank's Executive Board, manage the Belgian voluntary contributions to these initiatives and trust funds. Annual Consultations provide guidance to both the Bank and the Belgian authorities on how to plan and allocate to trust funds for the year(s) ahead.

The initiatives that Belgium currently finances are as follows:

- Belgian Poverty Reduction Partnership (3.2 million € for 2008);
- World Bank Institute (500,000.00 € for 2008): Governance&Anti-Corruption, and HIV/AIDS;
- Education For All - Fast Track Initiative, The Catalytic Fund & Secretariat (1.20 million € for 2008);
- Debt Management Facility for Low Income countries (720,000.00 € in 2008);
- International Development Association (74.167 million € in 2008)
- Heavily Indebted Poor Countries Initiative Trust Fund (16.24 million € in 2008);
- Multilateral Debt Relief Initiative (7.217 million € in 2008);
- Global Environment Facility (11.545 million € in 2008);
- Global Fund for HIV/AIDS, TB and Malaria (15 million € in 2008);

Consultative Group for International Agricultural Research (6.761 million € in 2008).

Bijlage 11: België en de UNDP

Bijlage 11.1: Financiële bijdragen van België aan de UNDP

Affaires étrangères (hors DGCD)			Dépenses			
S0.3 Prévention des conflits et consolidation de la paix	Service	Pays/Région	2.004	2.005	2.006	2.007
Appui à la commission "économie, finances et plan" de l'assemblée nationale malienne	S3.1	MALI	0	100.000	0	60.413
Elections en Afghanistan	S3.1	AFGHANISTAN	0	200.000	0	94.000
Soutien aux élections présidentielles béninoises	S3.1	BENIN	0	0	500.000	0
UNDP-Advancing anti-corruption conventions in Africa - West Africa regional workshop	S3.1	REGION AFRIQUE DE L'EST	0	126.000	0	0
PNUD-Appui à la sécurisation des élections en RDC	S3.1	CONGO (REP. DEMOCRATIQUE)	0	500.000	0	0
Technical Assistance Project For Electoral Reform in Lebanon	S3.1	LIBAN	0	75.000	75.000	0
Appui au processus électoral	S3.1	CONGO (REP. DEMOCRATIQUE)	0	500.000	500.000	0
Appui des Nations Unies à l'Algérie en matière d'action anti-mines	S3.1	ALGERIE	0	0	0	50.000
Projet d'assistance électorale à la Mauritanie	S3.1	MAURITANIE	0	0	200.000	0
Programme on Governance in the Arab Region - Modernizing Public Prosecution Office	S3.1	Universel	0	0	500.000	0
Support to the states	S3.1	SOUDAN	0	0	600.000	0
Legal aid service for migrant workers in China	S3.1	CHINE	0	0	0	410.000
Cofinancement de la modernisation de l'état civil au Mali	S3.1	MALI	0	0	300.000	0
Diamonds for development	S3.1	LIBERIA	0	0	300.000	0
Projet OMD et Global Compact	S3.1	Universel	0	0	763.742	250.000
Kosovo Small Arms Control Initiative - KOSSAC	S3.1	SERBIE	0	0	0	94.543
Peace Building Fund	S3.1	Universel	0	0	0	2.477.651
"Enhancing security sector reform in Liberia / THE LIBERIA NATIONAL POLICE"	S3.1	LIBERIA	0	0	0	211.000
Opération de déminage humanitaire en Casamance	S3.1	SENEGAL	0	0	0	266.710
National Reconciliation Congress Initiative - NCR	S3.1	SOMALIE	0	0	0	0
Comprehensive action against persons trafficking: Prevention, reintegration and capacity building	S3.1	ARMENIE	0	0	0	269.793
SOUTIEN MINISTRE GEORGIEN DES FINANCES	S3.1	GEORGIE	0	100.000	0	86.413
SOUTIEN AU HAUT REPRESENTANT NU ELECTIONS EN COTE D'IVOIRE	S3.1	COTE D'IVOIRE	0	0	0	150.012
DEMOBILISATION EX STRIJTERS PNUD	S3.1	Universel	0	800.000	0	0
Assistance to the new Partnership for Africa's development (NEPAD)	S3.1	REGION AFRIQUE SUD	350.000	0	0	0
NATIONAL UXO PROGRAM 2004 PNUD	S3.1	LAOS	135.000	0	0	0
SUPPORT TO THE ELECTORAL PROCESS	S3.1	IRAK	0	1.000.000	0	0
STRENGTHENING NATIONAL CAPACITY FOR MINE ACTION	S3.1	YEMEN	0	250.000	0	0
Recovery of small industries and trades in Banda Aceh and Aceh Besar -- tsunami	D2.1	INDONESIE	0	0	1.200.000	0
sous-total			485.000	3.651.000	4.938.742	4.420.535
DGCD						
D0.1 Appui à la politique + D0.3 Budget et APD						
Sensibilisation "Entreprendre pour le développement"	D0.1	Universel	0	0	76.639	57.000
Sensibilisation "Entreprendre pour le développement"	D0.1	MALI	0	0	0	65.000
Treasury Single Account	D0.3	GEORGIE	0	100.000	0	0
sous-total			0	100.000	76.639	122.000
D1.2 Programmes bilatéraux - Afrique centrale						
Contribution au fonds fiduciaire du PNUD pour la sécurisation des élections	D1.2	CONGO (REP. DEMOCRATIQUE)	0	1.000.000	0	0
Programme d'appui au processus électoral en République Démocratique du Congo	D1.2	CONGO (REP. DEMOCRATIQUE)	0	0	3.000.004	0
Contribution "Cour Suprême de justice dans le contentieux électoral"	D1.2	CONGO (REP. DEMOCRATIQUE)	0	0	0	200.000
Census van de ambtenaren - bijdrage aan UNDP	D1.2	CONGO (REP. DEMOCRATIQUE)	0	0	0	1.000.000
sous-total			0	1.000.000	3.000.004	1.200.000
D2.1 Programmes spéciaux - Aide d'urgence - Réhabilitation - Aide alimentaire						
Projet d'appui au processus électoral en RD Congo	D2.1	CONGO (REP. DEMOCRATIQUE)	0	500.000	500.000	0
Reconstruction and improvement of harbour facilities at Muli Island, Meemu Atoll, Maldives	D2.1	MALDIVES	0	330.142	300.000	0
Afgan elections project - Phase II	D2.1	AFGHANISTAN	0	414.525	0	0
Shelter Tsunami Recovery in the Maldives	D2.1	MALDIVES	0	0	500.000	500.000
sous-total			0	1.244.667	1.300.000	500.000

D4.1 Programmes multilatéraux - Nations Unies - FMI - Banque mondiale

Programme Personnel Coopération Multilatérale PNUD	D4.1	BENIN	164.000	164.000	164.000	0
Projet d'appui aux activités de Conseil/ Dépistage volontaire et anonyme du VIH/SID	D4.1	BURKINA FASO	150.000	0	0	0
PROGRAMME "ELECTRICITY NETWORK REHABILITATION" ENRP	D4.1	IRAK	1.000.000	0	0	0
PROGRAMME RECONSTRUCTION ET EMPLOI	D4.1	IRAK	1.000.000	0	0	0
POVERTY AND SOCIAL IMPACT ANALYSIS (PSIA) - UNDP	D4.1	UNIVERSEL / PAYS NON	297.000	800.000	300.000	800.000
UNDP Africa Programme Project for Trade Capacity Building for Poverty Reduction &	D4.1	REGION AFRIQUE SUD	250.000	500.000	750.000	500.000
NATIONAL AREA-BASED DEVELOPMENT PROGRAMME	D4.1	AFGHANISTAN	3.284.000	1.216.000	4.500.000	2.776.000
Enhancing Private sector development assistance for developing countries and prom	D4.1	UNIVERSEL / PAYS NON	165.000	0	0	0
PNUD ASSISTANCE - PERSONNEL	D4.1	UNIVERSEL / PAYS NON	3.875	0	0	0
DRC pooled fund - flexible fund	D4.1	CONGO (REP. DEMOCR)	0	0	1.500.000	550.000
PNUD STRENGTHENING PARLIAMENTS	D4.1	UNIVERSEL / PAYS NON	1.200.000	1.800.000	1.800.000	1.200.000
sous-total			7.513.875	4.480.000	9.014.000	5.826.000
JPO - UNDP - Social gouvernance - Boni	D4.1	MALI	0	109.007	93.877	21.057
JPO - UNDP - Human development - Haspeslagh	D4.1	ALGERIE	0	109.007	123.513	35.371
JPO - UNDP - Gouvernance et développement GOLD - Chevalier	D4.1	UNIVERSEL / PAYS NON	0	0	127.192	36.334
JPO - UNDP - Governance and human rights - Keutgen	D4.1	BURUNDI	0	0	175.303	64.189
JPO - UNDP - Aid harmonization, alignement & coordination - Matthys	D4.1	RWANDA	0	0	130.324	48.460
JPO - UNDP - Governance and human rights parliamentary strengthening - Sheinbe	D4.1	UNIVERSEL / PAYS NON	0	0	109.524	40.390
JPO - UNDP - Crisis prevention humanitarian relief - Schaeffer	D4.1	CONGO (REP. DEMOCR)	0	0	119.873	41.083
JPO - UNDP - Environment & energie - Guedez	D4.1	BURKINA FASO	0	109.007	53.810	0
JPO - UNDP - Poverty alleviation specialist - Faingnaert	D4.1	BENIN	0	109.007	133.019	42.035
JPO - UNDP - Environment & energie - Standaert	D4.1	CAMBODGE	0	109.007	0	0
JPO - UNDP - démocratie & gouvernance - Dash	D4.1	LAOS	0	109.007	0	0
JPO - UNDP - human development - Guerrero	D4.1	LAOS	0	109.007	0	0
JPO - UNDP - Pauvreté & économie - Berghmans	D4.1	MOZAMBIQUE	0	109.007	96.014	38.125
JPO - UNDP - Démocratie & gouvernance - Bunga	D4.1	UNIVERSEL / PAYS NON	0	109.007	45.534	0
JPO - UNDP - Pauvreté & économie - De Goussencourt	D4.1	SENEGAL	0	109.007	69.956	0
sous-total			0	1.090.070	1.277.939	367.042

Région flamande

Steun aan secretariaat NEPAD door Vlaamse Overheid (new Partnership for Africa's	D0.3	CONTINENT AFRIQUE -	0	160.000	0	0
EMERGENCY RESPONSE TO FLOODING	D0.3	SURINAME	0	0	90.000	10.000
sous-total			0	160.000	90.000	10.000

TOTAL sans CORE	7.998.875	11.725.737	19.697.323	12.445.577

PNUD Contribution volontaire CORE (non affectée)	D4.1	UNIVERSEL / PAYS NON	13.388.000	14.200.000	14.200.000	13.200.000
			13,39 mio	14,2 mio	14,2 mio	13,2 mio

TOTAL avec CORE	21.386.875	25.925.737	33.897.323	25.645.577

Résumé des 68 prog financés par la Belgique de 2004 à 2007:

29 prog du S0.3 Consolidation de la paix (Affaires étrangères)	2 prog de D0.1
23 prog de DGCD dont =====>	1 prog de D0.3
15 JPO	4 prog de D1.2
2 prog financés la Flandre	4 prog de D2.1
	11 prog de D4.1

**Voortgangsrapport aan het Parlement
met betrekking tot de Milleniumdoelstellingen inzake ontwikkeling**

Activiteiten van de vertegenwoordigers bij de VN

A. Inleiding

De VN vervullen een belangrijke rol inzake ontwikkeling en ontwikkelingssamenwerking. Het belang en de bijdrage situeren zich op het vlak van:

- normen en standaarden,
- operationele activiteiten en
- de ondersteuning van de Staten in de coördinatie van de internationale samenwerking.

In het bijzonder wordt herinnerd aan de centrale rond van de VN om:

- de Milleniumdoelstellingen inzake ontwikkeling (MDG) op de politieke agenda te houden,
- de evolutie van de MDG-indicatoren op te volgen en
- concreet bij te dragen tot de realisatie van de MDG.

Zoals in elke organisatie is ook de werking van de VN voor verbetering vatbaar om de beoogde doelstellingen te bereiken. De activiteiten van de vertegenwoordigers van België bij de VN dienen hoofdzakelijk vanuit deze invalshoek te worden geplaatst.

B. Activiteiten

2. “System Wide Coherence – Delivering as one”

In november 2006 bracht het “High-level Panel on United Nations System-wide Coherence in the areas of development, humanitarian assistance and the environment” een lijvig rapport uit voor de verbetering van de samenwerking tussen VN-instanties. Het antwoord op de talrijke aanbevelingen is een langzaam proces waarbij weerstanden en meningsverschillen allerhande vanwege Staten en VN-organisaties moeten worden overwonnen.

Op het terrein worden de aanbevelingen In 2007 uitgetest in 8 pilootlanden voor “Delivering as one” op landenniveau. Vier van de Belgische partnerlanden maken deel uit van deze oefening: Mozambique, Rwanda, Tanzania en Viet Nam. België is nauw betrokken bij en ondersteunt de sturing van de oefening door de UN Development Group Office (UNDGO). België spoort de organisaties sterk aan tot pragmatisme. De harmonisering van de ‘business practices’ is een prioritaire uitdaging.

In 2007 werd de driejaarlijkse resolutie met betrekking de operationele activiteiten van de VN onderhandeld (A/RES/62/208 - Triennial Comprehensive Policy Review – TCPR). België heeft een actieve rol gespeeld in de bepaling van de standpunten van de EU en heeft in het bijzonder de standpunten voor de hoofdstukken inzake financiering en statistieken vorm gegeven.

3. Raden van Bestuur (UNDP/UNFPA en UNICEF)

In de vergaderingen van de Raden van Bestuur ging er in 2007 veel aandacht naar de beheersinstrumenten van de organisaties zoals:

- het Budget (Biennial Support Budget),
- Resultaat gericht beheer (Results Based Management),
- Rekenschap en controle (Accountability and oversight Framework),
- Evaluatie.

De Belgische aandacht gaat naar de harmonisering van de verschillende beheersinstrumenten in het algemeen en naar rekenschap en evaluatie in het bijzonder.

Op de Raden van Bestuur worden ook de landenprogramma's besproken en goedgekeurd. België steunt op het netwerk van attachés in bilaterale posten om de kwaliteit van de programma's en de coherentie met het beleid van de partnerlanden te beoordelen.

4. Samenwerkingsprogramma's

Op de begrotingslijnen van de multilaterale samenwerking worden de financiële bijdragen aan de fondsen en programma's bij voorkeur op volgende wijze ingezet:

- een bijdrage in de algemene middelen ('core' of 'regular resources') waarmee België aangeeft zich in te schrijven in de beleidsopties van de organisaties,
- een bijdrage voor één programma waarmee een accent gelegd wordt in de samenwerkingsrelatie.

Concreet betekent dit voor:

- o UNDP: Versterking van de parlementaire werking
- o UNFPA: Seksueel Geweld
- o UNICEF: Kinderbescherming
- o UNIFEM: "Gender Based Budgeting"

Tenslotte is België een sterke pleitbezorger van samenwerking tussen de multilaterale instellingen. Dit vertaalt zich onder meer in het gezamenlijk programma inzake "seksueel geweld" (UNFPA/UNICEF/OHCHR) en het "Poverty and Social Impact Analysis" (UNDP/Wereldbank).

19/05/2008

Bijlage 12: Lijst van de 41 ontwikkelingslanden die in aanmerking komen voor het HIPC-initiatief; voortgangsstaat van het proces.

Table 1. List of Heavily Indebted Poor Countries (as of end-July 2007)

22 Post-Completion-Point Countries^{1/}		
Benin	Madagascar	São Tomé and Príncipe
Bolivia	Malawi	Senegal
Burkina Faso	Mali	Sierra Leone
Cameroon	Mauritania	Tanzania
Ethiopia	Mozambique	Uganda
Ghana	Nicaragua	Zambia
Guyana	Niger	
Honduras	Rwanda	
9 Interim Countries^{2/}		
Afghanistan	Republic of Congo	Guinea
Burundi	Democratic Republic of the Congo	Guinea-Bissau
Chad	The Gambia	Haiti
10 Pre-Decision-Point Countries^{3/}		
Central African Republic	Kyrgyz Republic ^{4/}	Sudan
Comoros	Liberia	Togo
Côte d'Ivoire	Nepal	
Eritrea	Somalia	

Source: World Bank, February 2008; p. 3:

<http://siteresources.worldbank.org/INTDEBTDEPT/ProgressReports/21656521/HIPCProgressReport20070927.pdf>